

မြန်မာတို့၏ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအမွေ

ပေစာ ပုရပိုက်

မောင်မောင်ညွန့်
(မန်းတက္ကသိုလ်)

ဒုတိယအကြိမ်

ဒို့တာဝန်အရေး ၃ ပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
အချုပ် မြေအာဏာတည်တံ့နိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး
နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်ရေးသည် ပြည်ထောင်စုသား
အားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ
နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့်နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို
နောင်ယုတ်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ
နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကိုဝင်ရောက်စွက်ဖက်နောင်ယုတ်သောပြည်ပနိုင်ငံများအား
ဆန့်ကျင်ကြ

ပြည်တွင်းပြည်ပအဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ
နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် ၄ ရပ်

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
နိုင်ငံမာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ သစ်ဖြစ်ပေါ်လာရေး
ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ သစ်နှင့် အညီခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော
နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ်တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် ၄ ရပ်

စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်းဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်
တည်ဆောက်ရေး

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး
ပြည်တွင်းပြည်ပမှအတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများပိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်
အောင် တည်ဆောက်ရေး

နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ပန်တီးနိုင်းမှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်း
သား ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် ၄ ရပ်

တစ်မျိုးသားလုံး၏စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး
အမျိုးဂုဏ် ဓာတ်ဂုဏ် မြင့်မားရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေး
လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
မျိုးမျှစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

မောင်မောင်ညွန့်
(မန်းတက္ကသိုလ်)

ပေစာ ပျော်ပျော်

၁၉၉၈ ခုနှစ် ပခုက္ကူမီးအုံးဖေစာပေဆု ကျမ်းစာ ပထမဆုရ

ပျော်ပျော်
စာပေ

ပေစာ ပုရပိုက်

ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ၊ အုပ်စု ၁၀၀၀

အဖုံးပန်းချီ စံတို:

မျက်နှာဖုံးခင်းပြုချက်အမှတ် ၇၆၂/၂၀၀၂(၉)နှင့် စာမူ ဖွဲ့ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀/၂၀၀၂(၄)တို့အရ ဦးတင်ရှိန် (၀၃၇၆၃) စန်းရောင်ရှိန်စာပေ ၄/၁၇၇၊ မေခလမ်း၊ ဝေဘာင် မြို့သစ်၊ မြောက်ဥက္ကလာကယုတ်လေ၍ မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းစာသားကို ဦးကျော်သင်း(၀၅၈၂၉) သံလွင်ဦးပုံနှိပ်ကုမ္ပဏီ၊ အမှတ် ၁၄၈၊ ၅၁ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန် ကမ္ပူနိပ်သည်။

စာန်ဖိုး ၄၁၀ ကျပ်

ပါရမီစာပေ

၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း(အထက်လမ်း)၊ ရန်ကုန်(ဖုံး ၂၅၃၂၄၆)
၂/၄၊ ကမ္ဘာအေးထေတော်မုခ်ဦးစောင်းတန်း၊ ရန်ကုန်
၂၉၅၊ ဈေးအရှေ့လမ်း၊ ထားဝယ်
E-mail paramibk @ myanmar com mm

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကျမ်းဦးစကားပလ္လင်	၆
	ကျမ်းဦးဗုဒ္ဓပဏာမ	၉
	ပေစာအကြောင်း	၁၁
၁။	ပေစာဟူသောဝေါဟာရ	၁၃
၂။	ပေအကြောင်းသိကောင်းစရာ	၁၄
၃။	ပေတစ်ပင်လုံးအသုံး	၁၇
၄။	ပေစာသမိုင်းကြောင်း	၁၉
	သီဟိုဠ်ပေစာ၊ အိန္ဒိယပေစာ၊ မြန်မာနိုင်ငံပေစာ၊ ပေါ်တ္တကအနက် စိစစ်ချက်၊ သထုံပြည်က ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ပုဂံပြည်က ပိဋကတ်သုံးပုံ	
၅။	ပေလုပ်ခြင်း	၄၀
	ကျမ်းဖုံး၊ ပလ္လင်တိုင်၊ ပေထိုးဆောက်၊ ပေစာမျဉ်းပစ်ခြင်း၊ မျဉ်းပစ်ကိရိယာ	
၆။	ပေစာရေးခြင်း	၄၉
	ကညစ်၊ စာစင်ခုံ၊ ပေစာရေး (ခ) ကျောင်းစာရေး	
၇။	ပေဓလေ့	၅၈
	ပေစာ၌ ကျမ်းအမည်မှတ်ခြင်း၊ ပေရွက်၌စာမျက်	

နာမုတ်ခြင်း၊ ပေစာ၌အမှားကိုဖျက်ခြင်း၊ ပေစာ၌
ကျပေါက်သည်ကိုထည့်ခြင်း၊ ပေစာ၌မာကျင်လှိုင်း
ညီညာမှုကိုအဓိကထားခြင်း၊ ပေစာ၌အတိုကောက်
ရေးခြင်းများ၊ ပေစာ၌ စကားလုံးမြှုပ်ခြင်းချန်ခြင်း၊

၈။ မျဉ်းကိုင်ခြင်း ၆၈

ရေခဲကိုင်ခြင်း၊ ကျမ်းဘိ၊ ပေအမျိုးအစားငါးမျိုး

၉။ အင်္ဂါစုံသောပေစာတစ်ကျမ်းတွင် ၇၂

ပလ္လင်ခံ၊ ကျမ်းပုံး၊ စာစည်းကြိုး၊ စာထုပ်ပဝါ၊
ကမ္ပလွေ (ခ) စာပလွေ၊ စာထုပ်ကြိုး၊ ကမ္ပည်းတံ
(ခ) ပေခွာသန်လျက်

၁၀။ ပေစာတစ်ထုပ်ကို ကိုင်တွယ်ဖတ်ရှုနည်း ၈၅

၁၁။ ပေစာကက်တလောက်ရေးခြင်း ၈၇

အကြောင်းအချက်ရှာဖွေထုတ်ယူခြင်း၊
ပေစာကက်တလောက် (ပထမ) ရေးနည်း၊
ပေစာကက်တလောက် (ဒုတိယ) ရေးနည်း၊
မြန်မာပညာရပ်ခေါင်းစဉ်၊

၁၂။ ပေစာများထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်း ၁၀၂

ပေစာများထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပေစာများပြုပြင်ခြင်း၊

၁၃။ ထန်းဖူးစာ ၁၀၇

တစ်ကြောင်းစာချွန်၊ နှစ်ကြောင်းစာချွန်၊ စာမွေ

၁၄။ ရှေးခေတ်ပေစာထည့်စရာပစ္စည်းများ

စာတိုက်သေတ္တာ
စာတိုက်ဗီရို

	ပုရပိုက်အကြောင်း	၁၁၇
၁။	ပုရပိုက်ဝေါဟာရ	၁၁၉
၂။	ပုရပိုက်သမိုင်းကြောင်း	၁၂၃
၃။	ပုရပိုက်ပြုလုပ်နိုင်သောဝတ္ထုပစ္စည်းများ	၁၂၆
၄။	စက္ကူပုရပိုက်ပြုလုပ်ပုံ	၁၂၇
၅။	စက္ကူပုရပိုက် အမျိုးအစား	၁၂၉
၆။	ပုရပိုက်နက်လေးမျိုး	၁၃၁
၇။	ပုရပိုက်အရွယ်အစားအမျိုးမျိုး	၁၃၃
၈။	ပုရပိုက်ပေါ်တွင်ရေးသောစာရေးကိရိယာများ	၁၃၃
၉။	ပုရပိုက်ပေါ်တွင်ရေးသောဆေးရောင်အမျိုးမျိုး	၁၃၅
၁၀။	ပုရပိုက်များကိုစာမျက်နှာအလိုက်ခေါ်ဝေါ်ပုံ	၁၃၆
၁၁။	ပုရပိုက်ပါ အကြောင်းအရာများ	၁၃၈
၁၂။	ပုရပိုက်အညွှန်းပြုစုနည်း	၁၄၄
၁၃။	ပုရပိုက်ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်	၁၄၉
၁၄။	ပုရပိုက်များထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်း	၁၅၂
	နိဂုံး	၁၅၄
	ကိုးကား၊ မှီငြမ်းနှင့်ဆက်လက်ကြည့်ရှုရန်ကျမ်းများ	၁၅၇

ကျမ်းဦးစကားပလ္လင်

ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်များဗဟိုစာကြည့်တိုက် ပေစာဌာန မှူး အဖြစ် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၍ ပေပုရပိုက်ပေါင်း ၁၅၀၀၀ ကျော်ကို ကိုယ်တိုင်ကိုင်တွယ် စာရင်း ပြုစုထိန်းသိမ်းလာခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ပညာ ဒီပလိုမာဘွဲ့ယူကျမ်း တင်သွင်းသောအခါ၌လည်း ပုံမနိပ်ဖူးသေးသော 'ကုန်းဘောင်ခေတ်ရေး နိဿယကျမ်း' ပေမူ ၃၀၀ ခန့်ကို ကက်တလောက် စာစုစာရင်း ပြုစု တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် စာကြည့်တိုက် ပညာ ဘွဲ့လွန်ဒီပလိုမာ အောင်မြင်ပြီး ချိန်မှစ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ပညာ ဒီပလိုမာ သင်တန်း၌ ပေ ပုရပိုက်နှင့်ပိဋကတ်ကျမ်းစာ ပညာရပ်များကို ယနေ့တိုင် သင်ကြားနေသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ပေပုရပိုက် (လက်ရေးစာ)များနှင့် လွန်စွာရင်းနှီးသူ ပေပုရပိုက် ဗဟုသုတ များစွာရှိသူဟု ဆိုချင်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဤသို့ ပေပုရပိုက်(လက်ရေးစာ)များနှင့်အကျွမ်းဝင်သူ ဖြစ်သည့် အလျောက် ပေပုရပိုက် (လက်ရေးစာ)များအကြောင်းကို ကျမ်း တစ်စောင် တစ်ဖွဲ့ပြုစုရန် မူလကပင် ဆန္ဒရှိခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အခြား ပညာရှင် များရေးသားထားသော ပေပုရပိုက်အကြောင်းစာအုပ်များ အထိုက် အသင့် ရှိနေသည် တစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်က စာရေးဆရာ မဟုတ်သဖြင့် ကလောင်မသွက်၊ စာရေးရန် လက်နှေးနေခြင်းကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ "ယရာဝါသော ဗဟု ဝိဇ္ဇာ" ဟူသည်နှင့်အညီ အိမ်မှုကိစ္စ ရုံးကိစ္စများနှင့် မအားလပ်အောင်ရှိနေသောကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ ဤသို့သော အကြောင်း များကြောင့် အလျင်အမြန် မရေးဖြစ်ခဲ့ပါ။ ကျွန်တော် ရေးမည့် အကြောင်း

အရာများမှာ သင်ကြားချက်မှတ်စု (မူကြမ်း) အနေဖြင့်သာ ရှိခဲ့ပါသည်။

ဤသို့သော အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုသိသော အရည်ကိုလည်း မြင်တတ်သော ဆရာဦးသော်ကောင်းက တစ်နေ့တွင်

“ဆရာဦးညွန့်မောင်ရေ ခင်ဗျား ယခုစာကြည့်တိုက်ပညာ ဒီပလိုမာ သင်တန်းမှာရော၊ ပြန်ကြားရေးနှင့်ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ဦးစီးဌာန၊ စာကြည့်တိုက်ပညာ အချိန်တိုသင်တန်းတွေမှာပါ သင်ကြားပို့ချနေတဲ့ ပေပုရပိုက်များအကြောင်းကို စုံစုံလင်လင်စုစည်းပြီး ကျမ်းငယ် တစ်စောင် ဖြစ်အောင် ရေးစေချင်တယ်။ အရင်က ဆရာ နတ်မောက် ဘုန်းကျော်တို့၊ ဆရာဦးမြတ်ကျော် စသူတို့ရေးတဲ့ ပေပုရပိုက်အကြောင်း စာအုပ်များတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီစာအုပ်တွေက ပေစာ ကက်တလောက် ရေးနည်း၊ ပုရပိုက်အညွှန်းပြုစုနည်းနဲ့ ပေစာပုရပိုက်စာများအတွက် ပညာရပ် ခေါင်းစဉ်ပေးနည်းစသည်များမပါတဲ့အတွက် စာကြည့်တိုက်ပညာ ရှုထောင့်က ကြည့်တော့ ပြည့်စုံမှုမရှိသေးသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ စာကြည့်တိုက်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာများပါ ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖော်ပြပြီး ကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်လာအောင် ရေးပေးမယ်ဆိုရင် စာကြည့်တိုက်ပညာဒီပလိုမာသင်တန်းမှာ ဆရာတို့ မသင်ကြားနိုင်တော့တဲ့အချိန်မျိုးရောက်ခဲ့ရင် နောက် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆရာကို အဖြစ် လက်စွဲပြုပြီး သင်ကြားသွားနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါ ဆရာရေးဖြစ်အောင် ရေးစမ်းပါ။ စာအုပ်ဖြစ်ဖို့ ကျွန်တော် တာဝန်ယူပါတယ်” ဟု ကျွန်တော့အား အကြံပြုတိုက်တွန်းလာပါသည်။

အကြောင်းကြောင်းကြောင့် စာအုပ်မရေးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်က စာအုပ်ရေးသားရန်ဆန္ဒရှိနေသည်ဖြစ်ရာ ဆရာ ဦးသော်ကောင်း၏ တိုက်တွန်းအကြံပြုချက်ကို ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူစွာ လက်ခံ၍ ဤကျမ်းငယ်ကို ကြိုးစားရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ဤကျမ်းငယ်ကို ရေးသားရာ၌ ပေပုရပိုက်(လက်ရေးစာ)နှင့်

မကင်းသူများသိရှိထားသင့်သော အခြားအကြောင်းအရာများစွာကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ ဥပမာအဖြစ်ဖော်ပြရလျှင် ပိဋကတ်စာပေကို အက္ခရာဖလှယ်ခြင်း (Transliteration) အကြောင်း၊ ရေးဟောင်းစာပေများ၌ တွေ့ရတတ်သော ပိဋကတ်သင်္ချာ၊ ဗေဒင်သင်္ချာ၊ သင်္ကေတသင်္ချာစသော သင်္ချာကောက်ယူနည်းများ၊ သာသနာနှစ်၊ ခရစ်နှစ်၊ ကောဇာနှစ်၊ ကလီယုဂ်နှစ်စသည့် သက္ကရာဇ်တွက်ယူနည်းများ၊ လက်တွေ့အက္ခရာ စဉ်နည်း၊ ပိဋကတ်ကျမ်းစာမိတ်ဆက် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤ အကြောင်း အရာများကို ကျမ်းလေးအစုံစိုးသောကြောင့် ဤ ကျမ်းငယ်၌ မဖော်ပြဘဲ ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်။ နောင်အလျဉ်းသင့်သောအခါ ဆောင်းပါး အဖြစ် ဖော်ပြသွားပါမည်။

ဥပါဒါန်တိမ်သလာ ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အမှားမကင်းမြဲ ဓမ္မတာအတိုင်း ကျွန်တော်၏ကျမ်းစာတွင်လည်း အမြင်မှားသောချွတ်ယွင်းချက်များ ရှိနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ချွတ်ချော်မှားယွင်းမှုများ တွေ့ရှိခဲ့သော် မေတ္တာ ကရုဏာရေထား၍ ဗွင့်လွတ်ကြပါရန်နှင့် အမှားကို မြင် အမှန်ပြင်ကြပါရန် လေးစားစွာတောင်းပန်ပါရစေ။

ဤကျမ်းစာကိုဖတ်ရှုပြီးလျှင် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များဖြစ်သော ဤပေပုရပိုက် (လက်ရေးစာ)များအပေါ် မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားသောစိတ်ဖြင့် “ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး” ဟူသော နိုင်ငံတော်၏ ဒုတိယ လူမှုရေးဦးတည်ချက်ကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဖော်ဆောင်နိုင်သော နိုင်ငံ့သားကောင်းများဖြစ်ကြပါစေဟုအလေးအနက်ဆန္ဒပြုလိုက်ရပါသည်။

မောင်မောင်ညွန့်(မန်းတက္ကသိုလ်)

ကျမ်းဦးဗုဒ္ဓပဏာမ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အရဟတော၊ အခေါင်နင်းနှိမ်၊ နောင်ဖျင်းသိမ်၍၊ တစ်ကြိမ်
မလှန်၊ တစ်ဖန်အသစ်၊ မဖြစ်စေတတ်၊ အရဟတ္တမဂ်၊ ရွှေသန်လျက်ဖြင့်၊
ခြွေဖျက်သုတ်သင်၊ နတ်ငင်ချိုးဖြတ်၊ သတ်တော်မူပြီးသည့်အဖြစ်ကြောင့်၊
တစ်ထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာတို့မှလွန်စွာဝေးတော်မူပြီး ထသော၊ ဝါ၊
လောကသုံးဖြာ၊ လူတကာကို၊ ချမ်းသာအလုံး၊ ဆုံးရှုံး ကွယ်ပျောက်၊
ဒုက္ခရောက်အောင်၊ မွေနှောက်ကန့်ကွက်၊ နှိပ်စက်မှောင့်ရောင့်၊ ပိတ်ဆီး
နှောင့်သား၊ တစ်ထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာချန်၊ တွင်းပ ရန်ကို၊ ပဟာန်
အရဟတ္တမဂ်၊ ရွှေသန်လျက်ဖြင့်၊ ခြွေဖျက်သုတ်သင်၊ နတ်ငင်ချိုးဖြတ်၊
သတ်တော်မူပြီးထသော၊ ဝါ၊ မဏ္ဍိုင်ဗောဓိ၊ ရပ်သီရိဝယ်၊ ဝီရိယခြေ၊
သီလမြေ၌၊ ရပ်နေပြီးလျက်၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်၊ ကမ္မက္ခယ၊ ဉာဏပုဆိန်၊
စွဲချိန်ကိုင်ကာ၊ သံသရာစက်၊ အကန့်ကွက်ကို၊ ချိုးဖျက်တော်မူပြီး ထ
သော၊ ဝါ၊ သုံးရပ်ဘုံသူ၊ နတ်လူဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါကြည်ဖြူ၊
ပူဇော်သက္ကာရ၊ ဝိသေသပစ္စည်း၊ အနည်းနည်းလှူရန်ကို၊ ခံတော်မူထိုက်
ထသော၊ ဝါ၊ မြင်ကြားသိလူ၊ ဘယ်သူမနီး၊ ပိတ်ဆီးကွယ်ကာ၊ ဆိတ်
ငြိမ်ရာ၌၊ ရံခါတဆစ်၊ အညစ်အကျ၊ မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိတော်မမူ
ထသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ မဖောက်မပြန်၊ ရှေ့ညွှန်မရှာ၊ ဆရာမရှိ၊
မိမိအလိုလို၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ ငါးဖြာဥေယျ၊ ဓမ္မလုံးစုံ၊ တရားပုံကို၊
အာရုံပြုပြု၊ ကြွင်းမဲ့တိတိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်၊ မြင်သိတော်မူ ပြီးထသော၊
ဝါ၊ မချွတ်မလွဲ၊ အမြဲဟုတ်မှန်၊ ဧကန္တသား၊ စင်စစ်အားဖြင့်၊ တစ်ပါး
နတ်လူ၊ လှောက်ကူဆော်ကြိုး၊ မနီးစေဘဲ၊ မနီးဘဲသာ၊ ဝါသနာသတ္တိ၊

ကပ်ငြိရှိန်စော်၊ အာနဘော်နှင့်တကွ၊ မောဟဒိုက်မိန်း၊ စက်ကိန်း ထန်
 ပြင်း၊ သန်ရှင်းကြည်ချမ်း၊ မသမ်းမညို၊ လိုလိုနိုးတော်မူပြီး ထသော၊
 ဝါ၊ နေအရက်လင့်၊ ပဒုံပွင့်သို့၊ အသင့်ပေါင်းယုက်၊ အဂ္ဂမင်ကြောင့်၊
 နှိုင်းဖက်မရှိ၊ အပရိမိတ၊ ဂုဏအထူး၊ ကျေးဇူးများစွာ၊ တန်ဆာ ဂုဏ်ရှင်၊
 သဗ္ဗညုတ၊ ဉာဏ်တော်ရ၍၊ မွေးကြိုင်ယုံလွင့်၊ ကားကားဆင့်လျက်၊ ပွင့်
 ပနတ်လူ၊ ဘယ်သူမဆို၊ လိုကိုမုံရင့်၊ ကိုးဂုဏ်တင့်၍၊ ပွင့်တော်မူပြီးထ
 သော၊ ဝါ၊ ဘူမိရွှေညာ၊ ခေမာအောင်ခန်း၊ လမ်းခရီးဦး၊ ရန်ဆူးရန်
 ငြောင့်၊ မနှောင့်မယုက်၊ မခက်မထိ၊ မငြိမတွယ်၊ တင့်တယ် လျောက်
 ပတ်၊ ထူးမြတ်ကောင်းမွန်၊ ရှေ့ညွှန်နတ်လူ၊ ဘယ်သူမပြု၊ အရိယမင်
 လမ်းဖြင့်၊ ရွှေနန်းနိဗ္ဗာန်သို့၊ ရွှေဉာဏ်ရေးရှု၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်၊
 ကြွသွားတော်မူပြီးထသော။ တဿဘဂဝတော၊ ထိုဣဿရိယ စသည်
 အပြား၊ ဘုန်းခြောက်ပါးရှင်၊ ဘုရားသခင်အား။ နမော၊ အကျွန်ုပ် လက်
 အုပ်မြောက်ချို၊ ဝစီမနော၊ ပြန်ပြောကြည်စွာ၊ သဒ္ဓါမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

(ပုဂ္ဂိုလ်အရ လေးစားကြည်ညိုရင်းရှိမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊
 မင်းကြီး၏အနက်သမ္ပန်ပုံကို လွန်စွာသဘောကျနှစ်ခြိုက်မိသဖြင့်လည်းကောင်း
 ပိဋကတ်တော်အုပ် မင်းကြီးဦးယံ၏ ပိဋကတ်တော် သမိုင်း ကျမ်းဦးပဏာမ
 နမောတဿအနက်ကို မူရင်းအတိုင်းယူကာ ဗုဒ္ဓ ပဏာမ ပြုလိုက်ခြင်း ဖြစ်
 ပါသည်။)

ပေစာအကြောင်း:

၁။ ပေစာဟူသော ဝေါဟာရ

ပေစာဟူသောဝေါဟာရသည် 'ပေ' နှင့် 'စာ' စကားနှစ်လုံး ပေါင်းစပ်ထားသော မြန်မာသမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ 'ပေ' ဟူသည် ပေပင် မှရသော ပေရွက်ကိုရည်ညွှန်း၍ 'စာ' ဟူသည် အက္ခရာစာလုံးများကို ရည်ညွှန်းသည်။ ထိုနှစ်လုံးကိုပေါင်းစပ်၍ 'ပေစာ' ဟုဖြစ်လာသောအခါ ပေရွက်ပေါ်၌ရေးသားထားသော အက္ခရာစာလုံးများကို ဟောဆိုပါ သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်ကြောင်းတစ်ဝါကျမှ တစ်ကျမ်းတစ်ဂန္ထ အထိ အက္ခရာစာလုံးများရေးသားထားသော ပေရွက်များကိုလည်း 'ပေစာ' ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေနှင့်စာ အထူးတလည်ပေါင်းစည်းမိခဲ့ကြ သည်မှာ ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်မှ စတင်ခဲ့သည်ဆို လျှင် ယခုအခါနှစ်ပေါင်းကိုးရာကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဤမျှရှည်လျား သော ကာလအတွင်း ပေနှင့်စာ မည်မျှကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးခဲ့ကြသနည်း ဆိုသော် ရှေးမြန်မာတို့၏ စိတ်၌ ပေဟုဆိုလိုက်လျှင် စာကို သတိရ မိကြသည်။ စာဟုဆိုလိုက်လျှင်လည်း ပေကို သွား၍ သတိရမိကြသည် အထိ ဖြစ်တော့သည်။

ဤသို့လျှင် ပေနှင့်စာ၊ စာနှင့်ပေတို့သည် ခွဲခွာ၍ မရကောင်း သော စကားပရိယာယ်ကဲ့သို့ဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာမှု နယ်ပယ်၌ 'စာပေ' ဟူသော ဝေါဟာရသစ် တစ်လုံးပါ တိုးပွား လာခဲ့ ရပြန်သည်။ ယင်း 'စာပေ'ဟူသောဝေါဟာရသည် အင်္ဂလိပ် ဘာသာ (Literature)သဘောကိုဆောင်နေပြန်သဖြင့် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်လည်း ကျယ်ပွားလာခဲ့ပေသည်။ ယင်းစာပေကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် (Palm Leaf Manuscript) ဟုခေါ်သည်။

၂။ ပေအကြောင်းသိကောင်းစရာ

ပေပင်သည် ထန်းပင်ကဲ့သို့ အပူပိုင်းဒေသများ၌ ပေါက်ရောက် ဖြစ်ထွန်းသောအပင်မျိုးဖြစ်၏။ ပေပင်ကို ပါဠိဘာသာအားဖြင့် တာလီဟုခေါ်၏။ ဟင်ဒီဘာသာ သက္ကတဘာသာအားဖြင့်လည်း တာလီ ဟုပင်ခေါ်၏။ မွန်ဘာသာအားဖြင့် ရိုတ် ဟုခေါ်၏။ ရှေးမြန်မာ ကျောက်စာများတွင် ပိယ်ဟုရေးသားကြ၏။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် မူ (Corypha Palm) ဟုခေါ်၏။ ယင်းသို့ Palm အမျိုးဝင် ဖြစ်သောကြောင့် ပေပင်သည် ထန်း၊ အုန်း၊ ခနီ၊ စွန်ပလွန်၊ ကွမ်းသီး၊ မုံတိုင်၊ သလူတို့နှင့် မျိုးရင်းတူဖြစ်၏။ အဘိဓာန်ပုဒ်ပိကာ မည်သော ပါဠိအဘိဓာန်ကျမ်း၌မူ ယင်းအားလုံးကို (တိဏဇာတိ) မြက်အမျိုးဝင် ဟု သတ်မှတ်ဖော်ပြ၏။

ထိုမျိုးရင်းတူအပင်များတွင် ပေပင်သည် ထန်းပင်နှင့် ပို၍ ဆင်တူ၏။ ထိုကြောင့် သိသူနည်းသောပေပင်အကြောင်းကို သိသူများသော ထန်းပင်နှင့်နှိုင်းယှဉ်တင်ပြမှသာ သိလွယ်မြင်လွယ်နိုင်ပေမည်။

ပေပင်သည် ထန်းပင်ထက် ပင်စည်လုံးရပ်ကြီးမားထွားကျိုင်း၏။ သို့ အပင်ကြီးသော်လည်း အသီးမှာမူ ထန်းသီးကဲ့သို့မကြီး၊ သေးငယ်၏။ ပေသီးသည် ကွမ်းသီးခန့်ပမာဏရှိ၍ ကွမ်းသီးနှင့်အလွန်တူ၏။ ပေသီးမှအကာဖတ်ကိုခွာလျှင် ပေသီးအဆန်ကို ရ၏။ ပေရွက်သည်လည်း ထန်းရွက်ထက် အရွက်ဖား၏။ ထန်းရွက်ကဲ့သို့ မထူမကြမ်း ပျော့ပျောင်းနူးညံ့၏။ ထန်းရွက်၏ကြောသေးမျှင်များသည် တဖက်သတ်တည်းသွားသော အကြောပြိုင်များဖြစ်၍ အလွယ်တကူ ဆုတ်ဖြဲနိုင်သော်လည်း ပေရွက်၏အကြောသေးမျှင်များမှာမူ ကွန်ရက်ကဲ့သို့ယှက်သွယ်နေသဖြင့် အလွယ်တကူမစုတ်ပြဲနိုင်။ ထန်းရွက်ထက်

ခိုင်ခံ့သည်။ ထိုသို့ အရွက်ကြီးမားခြင်း၊ ပျော့ပျောင်းခြင်း၊ မစုတ်ပြဲလွယ်ခြင်းတို့ကြောင့်ပင် ရှေးက စာရေးရာ၌ ပေရွက်ကို ရွေးချယ်အသုံးပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပုံရလေသည်။

ထန်းပင်မှ ထန်းရည်ကိုရသကဲ့သို့ ပေပင်မှလည်း ပေရည်ကိုရသည်။ သို့ရာတွင် ပေရည်သည် ထန်းရည်လောက်မချိုဘဲ ငန်ပျဗျအရသာရှိသည်။

ပေပင် ၈ နှစ်သား သို့မဟုတ် ၁၂ နှစ်သားအရွယ်ရှိလျှင် ပေရွက်ကို ခုတ်၍ အသုံးပြုနိုင်၏။ ပေသီးကိုမူ ပေပင်အသက်နှစ် ၄၀ ခန့်ရှိမှ သီးသည်ဆို၏။ ပေပင်မှ ပေဖူးထွက်သောအခါ ပေတစ်ပင်မှ ရသော ပေဖူးများသည် ကျွဲတစ်ရင်းတိုက်မျှပမာဏရှိသည်ဟု သိရ၏။

ပေပင်၏အသက်သည် အနှစ် ၆၀ ခန့်အသက်ရှည်၍ ပေရွက်၏သက်တမ်းမှာမူ အနှစ် ၁၀၀၀ ခန့်ထိ ခိုင်ခံ့သည်ဟုဆိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် “ပေသက်တစ်ထောင်” ဟူသောဆိုရိုးစကားတွင်ခဲ့လေသည်။ ထိုစကားသည် ချွဲကားကြွားဝါ၍ဆိုသောစကားမဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့နှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်ပေါ်လာသောစကားဟု စာရေးသူက ယူဆမိပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လွန်ခဲ့သောသက္ကရာဇ် ၈၅၅ ခုနှစ်က ပေပေါ်ရေးတင်ခဲ့သော “ဂဏန်းလင်္ကာနှင့်မြေခံဟောနည်း” အမည်ရှိပေမူကို တက္ကသိုလ်များဗဟိုစာကြည့်တိုက်၌တွေ့ရှိနေရပေသည်။ ယင်းပေမူသည် ယခု ၁၃၆၀ ပြည့်နှစ်ဆိုလျှင် သက်တမ်း ၅၀၅ နှစ်ရှိပေပြီ။ ယင်းပေကို စနစ်တကျထိန်းသိမ်းထားမည်ဆိုလျှင် နောက်ထပ် နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ ခန့်အထိ ကောင်းစွာခိုင်ခံ့နိုင်သော အခြေအနေ ရှိသောကြောင့် ပေတည်း။

ထန်းပင်မှာ အသီးမသီးသောထန်းဖို ဟူ၍ရှိသော်လည်း ပေပင်မှာမူ အသီးမသီးသောအဖိုပင်ဟူ၍ မရှိဘဲ ပေပင်တိုင်းသည် အရွယ်

ရောက်လျှင် အားလုံးအပွင့်ပွင့်၍ အသီးသီးသော အမပင်များသာဖြစ်ကြ သည်။

ထန်းပင်မှာ သားစဉ်မြေးဆက်တိုင်အောင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အသီး၊ အပွင့်၊ အရည်များကို သီးပွင့်ယိုစီးပေးသော်လည်း ပေပင်မှာမူ တစ်သက်တာတွင် တစ်ခါသာလျှင် အပွင့်၊ အသီး၊ အရည်များ သီးပွင့် ယိုစီးပြီးလျှင် အချိန်တန်က အလိုအလျောက် ညှိုးရော်သွေ့ခြောက်၍ သေသွားတတ်သောအပင်မျိုးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ “ပေတစ်သီး ကျီးတစ် သား” ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ဆိုရိုးစကားထားခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအရာ၌ ကျီးတစ်သားဆိုသည်မှာ ကျီးငှက်များ တစ်သား ပေါက်ပြီးလျှင် သေမြဲဖြစ်သည်ဟု ယူဆစရာရှိနေ၍ ဆင်ခြင်စရာပင်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်ကမူ ကျီးတစ်သားဆိုသည်မှာ ကျီးငှက်များတစ်ခါ သားပေါက်ပြီးလျှင် အိမ်ထောင်သစ်ထူကြသည်ကို ဆိုလိုကြောင်း သူ ၏ “ပေဖူးလွှာ” ဆောင်းပါး၌ ဆင်ခြင်ထားပေသည်။

ပေနှင့်ပတ်သက်၍ အင်းဝခေတ် တောင်တွင်းဒေသတွင် “ပေ လေးပင် ရှင်လေးပါး” ဟု တဘောင်ပေါ်ခဲ့ဖူးကြောင်းသိရသည်။ ယင်း တဘောင်၏အဓိပ္ပာယ်ကို “တောင်တွင်းဒေသတွင်ထူးခြားသော ပေပင် ကြီး လေးပင် ပေါက်လိမ့်မည်။ ယင်းပေပင်မှရသော ပေရွက်များကို စာဆိုကျမ်းပြုရာတွင်အသုံးချမည့် ရှင်ရဟန်းလေးပါးလည်း ပေါ် ပေါက်လိမ့်မည်” ဟူ၍ ပညာရှင်တို့ကောက်ယူခဲ့ကြသည်။

ဤတွင် အင်းဝခေတ် မြန်မာစာပေလောကကို ရဟန်းတော် များက ဦးဆောင်နေသောကြောင့်သာ ရှင်လေးပါးဟု စကား ဖြစ်လာ ရခြင်း ဖြစ်သည်။ တဘောင်၏ဆိုလိုရင်းမှာ ယင်းပေပင်မှရသော ပေ ရွက်များကို အသုံးချမည့် စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်လေးဦး ပေါ်ထွက်လိမ့်မည် ဟု ၍ ဖြစ်ပေသည်။

ဤတဘောင် ဤကောက်ချက်နှင့်အညီ အင်းဝခေတ် တောင်တွင်းဒေသတွင် ထူးခြားသောပေပင်ကြီးလေးပင်ပေါက်ရောက်ခဲ့၍ ယင်းပေပင်မှရသော ပေရွက်များကိုအသုံးချမည့် ရှင်သီလဝံသ၊ ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ ရှင်အုန်းညို၊ ရှင်ခေမာ ဟူသော စာဆိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး ပေါ်ထွက်ပြီး စာပေရေးသားပြုစုခဲ့ကြပေသည်။

ဤတဘောင်အရ မြန်မာတို့သည် သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ကျော်စကပင် ပေနှင့်စာဆိုကို ထပ်တူပြုခဲ့ကြကြောင်း သိရပေသည်။ ဤသည်မှာ လည်း ပေနှင့်စာ၊ စာနှင့်ပေတို့၏ ခွဲခွာ၍မရအောင် ရင်းနှီးခဲ့ကြသော အထောက်အထားတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။

၃။ ပေတစ်ပင်လုံးအသုံး

မြန်မာစာပေတွင် “နွားတစ်ကောင်လုံးအသုံး” “ထန်းတစ်ပင်လုံး အသုံး” ဟူ၍ ပညာရှင်တို့ စာဖွဲ့ခဲ့ကြသဖြင့် နွားနှင့်ထန်းတို့၏ အသုံးကို မြန်မာတို့သိရှိကြပြီးဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ပေတစ်ပင်လုံး အသုံးကိုလည်း သိထားသင့်ကြပေသည်။

ပေပင်သည် ထန်းပင်နှင့်တူသည်ဟုဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပေတစ်ပင်လုံးအသုံးသည်လည်း ထန်းတစ်ပင်လုံးအသုံးကဲ့သို့ ဘာတစ်ခုမျှ ပစ်စရာမရှိအောင် လူသားတို့အတွက် အသုံးဝင်လှပေသည်။

ထိုအသုံးသည်လည်း ပေရွက်အသုံး၊ ပေသီးအသုံး၊ ပေရည်အသုံး၊ ပေလက်အသုံး၊ ပေကြော သို့မဟုတ် ပေလျှော်အသုံး၊ ပေသားအသုံး စသည်ဖြင့် များပြားလှပေသည်။ ပေပင်နှင့်ထန်းပင်တို့သည် အလွန်တူသည်ဖြစ်ရာ ထန်းတစ်ပင်လုံးအသုံးကို သိပြီးသူများအဖို့ ပေတစ်ပင်လုံးအသုံးကို အသေးစိတ်ဖော်ပြနေစရာ လိုမည်မထင်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ထူးခြားသောဆေးဖက်ဝင်အသုံးကိုသာ တင်ပြလိုပေသည်။

“ပေရည်သည် သည်းခြေဒေါသကို ပယ်တတ်၏။ ပေရည်ကို ချက်၍ရသောပေထန်းလျက်သည် ချောင်းဆိုးနာ၊ ဆာလောင်ခြင်းအနာ၊ ပင်ပန်းသောအနာ၊ မုတ္တကိတ်နာ၊ ဒူလာသရောနာ၊ ရတ္တပိတ်နာ၊ အသံပျက်နာ၊ ဝမ်းချုပ်နာတို့ကို ချမ်းသာစေ၏။ အားနှင့်တကွသော သလိပ်ကြေခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏” ဟု ပုံပြဆေးအဘိဓာန်နှင့် နာနာနယ အာဟာရစွယ်စုံကျမ်း စသည်တို့တွင်ပြဆိုထားကြ၏။

ပေပင်၏ ပဉ္စငါးပါးအသုံးများတွင် အထူးခြားဆုံးသောအသုံးမှာ ပေရွက်အသုံးဖြစ်၏။ ပေရွက်အသုံးများတွင်လည်း အခြားသော အသုံးများနှင့် တူနှိုင်းမရအောင် မွန်မြတ်သောတန်ဖိုးရှိ၍ ကျေးဇူးများသောအသုံးမှာ စာရေးရခြင်း ဟူသောအသုံးပေတည်း။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ထေရဝါဒပိဋကတ်တော်၏ ကျေးဇူးတရားကြောင့် ယဉ်ကျေးသောလူမျိုး၊ ပညာကြီးသောလူမျိုး၊ အလှူဒါနရက်ရောသောလူမျိုး၊ သနားကြင်နာတတ်သောနှလုံးသားပိုင်ရှင်လူမျိုး၊ ဇာတိသွေးဇာတိမာန်နှင့် သူရသတ္တိပြည့်စုံထက်သန်သောလူမျိုးအဖြစ် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးစာဆိုနှင့်ပညာရှိတို့၏ သုတ၊ ရသစာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဗဟုသုတအဖုံဖုံ စုံလင်ကြွယ်ဝခဲ့ကြ၏။ ပုဂံခေတ်တွင် စတင်ရောက်ရှိလာသော ထိုထေရဝါဒပိဋကတ်တော်များနှင့် ရှေးဟောင်းမြန်မာစာပေအဆီအနှစ်တို့ကို ယခု ၂၀ ရာစုခေတ်တိုင်အောင် သယ်ဆောင်လာခဲ့ကြသူများကား အခြားမဟုတ်၊ ထို ပေရွက်များသာလျှင်ဖြစ်တော့၏။ ထို ပေရွက်များပေါ်တွင် စာရေး၍ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသောကြောင့်သာ ထိုမွန်မြတ်သောဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမနှင့် လူမျိုး၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ယခုခေတ် နှောင်းလူတို့ သိရှိခံစားနေကြရခြင်းဖြစ်ပေရာ ပေရွက်၏ စာရေးရခြင်းအသုံးသည် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်လောက်အောင် အကျိုးကြီးမားခဲ့သည်ဟု ဆိုထိုက်လှပါပေသည်။

၄။ ပေစာသမိုင်းကြောင်း

သီဟိုဠ်ပေစာ

ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးထားသောပေစာများကို မည်သည့်ခေတ်ကာလ၊ မည်သည့်နိုင်ငံ၊ မည်သည့်မင်းလက်ထက် မည်သူကစတင်အသုံးပြုခဲ့သည်ဟု အတိအကျပြောနိုင်ရန်ကား ခဲယဉ်းလှ၏။ သို့ဖြစ်၍ သင့်တင့်သောအထောက်အထား၊ ဖြစ်နိုင်ချေယုတ္တိများဖြင့် မှန်းဆချက်အနုမာနမျှကိုသာ တင်ပြနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာတွင် ပေစာအသုံးပြုခဲ့ကြောင်း စာပေအထောက်အထားနှင့် တွေ့ရသောနိုင်ငံမှာ သီဟိုဠ် (ယခုသီရိလင်္ကာ) နိုင်ငံဖြစ်၏။ ခေတ်ကာလမှာ သာသနာနှစ် ၄၅၀ (ဘီစီ ၉၄) ခန့်ကဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ အုပ်စိုးသောမင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံ သရေခေတ္တရာ ကြက်ခေါင်းစား ငါ့တစ်ပါးမင်းနှင့်ခေတ်ပြိုင် ဝဇ္ဇဂါမဏိမင်းဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က ပေရွက်ပေါ်၌စာရေးရသောအကြောင်းမှာ ပိဋကတ်သုံးပုံဟုဆိုအပ်သော ဘုရားစကားတော်များကို အရှည်ခံ၍ တည်တံ့စေရန်ဖြစ်၏။

ထိုအကြောင်းကို ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြံပြုစုသော သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း၌ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

“ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်လွန်တော်မူသည့်နောက် မဟာဝင် စသော ကျမ်း၌လာသော သာသနာနှစ် ၄၅၀ ရောက်သောအခါ သီဟိုဠ်မင်း ၁၈ ဆက်မြောက် သဒ္ဓါတိဿမင်း၏သား ဝဇ္ဇဂါမဏိမင်းနန်းစံခြောက်နှစ်တွင် နောင်သောအခါ သတ္တဝါတို့ သတိ ပညာ သမာဓိ ယုတ်လျော့ကြ၍ မုခပါ၌ဖြင့် နှုတ်တက်မဆောင်ရွက်နိုင်လတ္တံ့သည်ကို မြင်တော်မူကုန်၍ ယခင် ဆရာစဉ်ဆက်မှလာသော ရဟန္တာကြီး ၅၀၀ တို့သည်

ထိုမင်း အစောင့်အရှောက်ပြုသည်ဖြစ်၍ သီဟိုဠ်ကျွန်းအစိတ် မလယ ဇနပုဒ် အာလောကမည်သောလိုဏ်၌ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ် သုံးပုံကို ပေထက်ရေးသားတင်ထားစေကုန်၏။ ထိုသို့ ပေထက် ရေး သား တင်ထားခြင်းသည် ယခင် သင်္ဂါယနာကြီး သုံးတန်မှ ထောက် သဖြင့် လေးကြိမ်မြောက် စတုတ္ထသင်္ဂါယနာမည်သည်ဟူ၍ တေရသ ကဏ် ဋီကာ၌လာသည်။”

သာသနာနှစ် ၄၅၀ တွင် သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ စတုတ္ထ သင်္ဂါယနာ တင်စဉ်အခါက ပေထက်အက္ခရာတင်သည်ဟု ဆိုသဖြင့် ထိုအချိန် ရောက်မှသာ ပေရွက်ပေါ်၌စာရေးခြင်းစတင်သည်ဟု မယူဆသင့်ပေ။

ထိုစဉ်က သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ ပေထက်အက္ခရာ တင်ခြင်းသည် သေးမွှားသော အကြောင်းအရာကို တစ်ကြောင်းစ နှစ်ကြောင်းစ၊ တစ်ရွက်စ နှစ်ရွက်စ အနည်းအကျဉ်းမျှသာ ရေးသားခြင်းမဟုတ်ပေ။ လေးနက် ကျယ်ဝန်းသော ဘုရားစကားတော်များကို တစ်ထုံးတစ်ဖွဲ့ ကျမ်းတင်ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျမ်းတင်ရာ၌လည်း တစ်ကျမ်း တစ်ဖွဲ့တည်း မဟုတ်ပေ။ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ၈၄၀၀၀ ရှိသော ပိဋကတ်သုံးပုံကို အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ကျမ်းတင်ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုခေတ် ကျမ်းဖွဲ့နည်းဖြင့်ဆိုသော် ပါဠိတော်ကျမ်းပေါင်း ၄၉ ကျမ်း၊ ယင်းတို့ကို ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာကျမ်းပေါင်းလည်း ၄၉ ကျမ်းမျှရှိသဖြင့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာနှစ်ရပ်ပေါင်း ကျမ်းပေါင်း ၉၀ ကျော်ကို ပေထက်တင် ရေး သားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကျမ်းပေါင်း ၉၀ ကျော်သည်လည်း ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိ တော် အဋ္ဌကထာတစ်စုံသာရှိသေးသည်။ အမှန်စင်စစ် ပိဋကတ်သုံးပုံ ဤတစ်စုံတည်းဖြင့် ပြီးလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ သီဟိုဠ်နိုင်ငံအနှံ့အပြား၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော ရဟန်းသာမဏေများ လေ့လာသင်ကြားနိုင်

ရန် ပိဋကတ်သုံးပုံအစုံများစွာကို ဆက်လက်ကူးပွားကြပေလိမ့်ဦးမည်။

ဤမျှများပြားသော ကျမ်းတို့ကိုရေးသားနိုင်သည်ဆိုလျှင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ထိုအချိန်မှစတင်ရေးသားခြင်း ဖြစ်နိုင်စရာမရှိပေ။ အကြောင်းမူ ပေစာရေးသားခြင်းသည် အစဉ်အလာ၊ နည်းစနစ်နှင့် ကျမ်းကျင်မှုတို့ များစွာလိုအပ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာနှစ် ၄၅၀ တွင် ပေရွက်ပေါ်၌ အက္ခရာတင်၍ ကျမ်းများစွာကို ရေးသားနိုင်သည်ဆိုလျှင် ထိုထက်စောသောအချိန်ကာလများကပင် သီဟိုဠ်နိုင်ငံတွင် ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးခြင်းအလေ့ ဖြစ်ထွန်းနေကြောင်း ကို တွက်ဆ နိုင်လေသည်။

“ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆရာတပည့် အဆက်ဆက်တို့သည် ဘုရားလက်ထက်တော်ကစ၍ ပေထက်မတင်မီ ပိဋကတ်တော်ကို နှုတ်တက်သာဆောင်ကုန်သည်။ အပြည့်အစုံမရေးသားထားကြကုန်” ဟူသော သာသနာလင်္ကာရစာတမ်းစကားအရ ပိဋကတ်သုံးပုံလုံးအပြည့်အစုံသာ ရေးသားမထားကြသည်။ တစ်ကျမ်းစ နှစ်ကျမ်းစရေးသားမှုများကား ရှေးယခင်ကာလကပင်ရှိခဲ့ကြောင်း သိသာထင်ရှားပေသည်။

အောက်ပါ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ ဂန္တာရမ္မဂါထာ သည်လည်း ထိုအချက်ကို ပိုမိုခိုင်မာစေသည်။

အာဘတာပနထေရေန၊ မဟိန္ဒေနေတမုတ္တမံ။

ယံဒီပံဒီပဝါသီနံ၊ ဘာသာယအဘိသင်္ခတာ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ ရှင်မဟိန္ဒထေရ် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ယူဆောင်သွားသော အဋ္ဌကထာဟောင်းတို့ကို သီဟိုဠ်ကျွန်းသားတို့၏ ဘာသာ(သီဟိုဠ် ဘာသာ) ဖြင့် ရေးသားစီရင်အပ်ပြီ ဟုလိုသည်။

ရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော မထေရ်အဆက်ဆက်တို့ သုံးကြိမ်တိုင် သင်္ဂါယနာတင်ထားအပ်သော ဘုရားရှင်၏ ပကိဏ္ဍက ဒေသ

နာဟုဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာဟောင်းကို သီဟိုဠ်သားတို့သင်ယူလွယ်ကူစေရန်အကျိုးငှာ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်ပြန်လည်ရေးသားထားသည် ဆိုရာ၌ မည်မျှကြာမှရေးသည်ဟု အတိအကျမဆိုသော်လည်း ရှင်မဟိန္ဒထေရ် သာသနာပြုရောက်သည်မှာ သာသနာနှစ် ၂၃၇(ဘီစီ ၃၀၇)ခုနှစ်ခန့် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သီဟိုဠ်သားတို့ ပိဋကတ်စာပေကို သင်ယူကြသည်ဖြစ်ရာ ရှင်မဟိန္ဒထေရ်ရောက်ရှိပြီးမကြာမီကာလမှာပင် အဋ္ဌကထာဟောင်းကို သီဟိုဠ်ဘာသာ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ကြပေလိမ့်မည်ဟု မှန်းဆနိုင်ပေသည်။

ထိုရေးသားခြင်းသည်လည်း ပေရွက်ပေါ်၌ ရေးခြင်းသာ ဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်းရှိရကား သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ သာသနာနှစ် ၂၃၆ မတိုင်မီကပင် ပေရွက်ပေါ်၌စာရေးခြင်းအလေ့ ဖြစ်ထွန်းနေလောက်ပြီဟု ယူဆစရာ အကြောင်းရှိလေသည်။

အိန္ဒိယပေစာ

စာပေအထောက်အထားမတွေ့ရသော်လည်း ပေစာရေးသားအသုံးပြုခဲ့သည်ဟုယူဆရသော အခြားတစ်နိုင်ငံမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် အာရှတိုက်တွင် ဘာသာအယူဝါဒ၊ ဒဿနပညာ၊ စာပေအရေးအသားနှင့် ဆေးပညာ ဗေဒပညာစသော အတတ်ပညာ ယဉ်ကျေးမှုများ စတင်ထွန်းကားခဲ့ရာ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကြီးမားသောနိုင်ငံကြီးဖြစ်သည်။

မဟာဝံသကျမ်းအဆိုအရ ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံသောနေ့တွင်မှ ဝိဇယမင်းသား သီဟိုဠ်သို့ရောက်ရှိ၍ လူနေမြို့ပြ တည်ထောင်ခဲ့သည်ဆိုသော သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ သာသနာနှစ် ၄၅၀ မတိုင်မီကပင် ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးသားခြင်းအလေ့ဖြစ်ထွန်းနေပြီဆိုလျှင် သီဟိုဠ်ထက်

ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကြီးမားသော အိန္ဒိယနိုင်ငံကြီး၌ ထိုထက်စော
သော ကာလများကပင် တိတိကျကျဆိုရလျှင် ဘုရားရှင် လက်ထက်
လောက်ကပင် ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးသားခြင်းအလေ့ မလွဲမသွေ ရှိနေ
လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကပင် စာပေရေးသားမှု ရှိနေ
ကြောင်းကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာလာ သေစာရှင်စာကိုပင် မဖတ်တတ်
သော ယောသကသူဌေးသားဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ
အဋ္ဌကထာ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်လာ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက တက္ကသိုလ်ပြည်
ပက္ကုသာတီမင်းကြီးထံသို့ ရတနာသုံးပါးအကြောင်းကို ရွှေပြားတွင်
ရေးသား၍ လက်ဆောင်ပေးကြောင်း ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ စူဠဝါ
ပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကလာ ဘုရားစကားတော်များကို သက္ကတ
ဘာသာဖြင့် ရေးတင်ခွင့်ပြုရန်လျှောက်ထားသော ဗြာဟ္မဏ နွယ်ဝင်
ရဟန်းနှစ်ပါးဝတ္ထုတို့ဖြင့် လည်းကောင်း သိရှိနိုင်ပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ဟင်ဒူဗြာဟ္မဏတို့၏ အယူဝါဒဆိုင်ရာ ဝေဒ
ကျမ်းများ၊ ဒဿနကျမ်းများ၊ ရာမာယန၊ မဟာဘာရတ စသော မဟာ
ကဗျာ ကျမ်းကြီးများနှင့် ရှေးကျသော ဆေးကျမ်းဗေဒင်ကျမ်းကြီးများ
သည် မဇ္ဈိမဒေသ၌ ဘုရားရှင်မပွင့်ထွန်းမီကပင် ပေါ်ထွန်းနေကြပြီ
ဖြစ်သည်။ ထိုကျမ်းများကိုရေးသားရာ၌လည်း ထိုခေတ်အခြေအနေအရ
ပေရွက်မှ တစ်ပါး အခြားဖြစ်နိုင်စရာမရှိပေ။

အိန္ဒိယနှင့်သီဟိုဠ်တို့သည် ပေပင်ပေါက်ရောက်ဖြစ်ထွန်းသော
အပူပိုင်းဒေသနိုင်ငံများဖြစ်ခြင်း၊ သီဟိုဠ်ပေစာနှင့်အိန္ဒိယပေစာတို့ကို
ယခုတိုင်တွေ့မြင်နေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိုနိုင်ငံများ၌ ပေစာရေးခြင်း
အလေ့ရှိခဲ့မှုကို သံသယမဲ့ မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပေစာ

မြန်မာနိုင်ငံ၌အစောဆုံးပေစာရေးသားအသုံးပြုခဲ့သည်ဟု မှန်းဆရသောခေတ်ကာလမှာ သာသနာနှစ် ၁၀၁ ခု၊ သရေခေတ္တရာမည်သော ရသေ့ပြည်၌မင်းပြုသည့်မျက်စိသုံးခု အတုမဲ့ခေါင်ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီးလက်ထက်ဖြစ်သည်။ ထိုမင်းကြီးလက်ထက် “အပါယဂတိမုပါယံ” အစချီသော ဓမ္မသတ်ကို ရဟန္တာ ရှင်ဒိဗ္ဗထွေးစီရင်၍ မင်းကြီးအားအပ်ကြောင်း ရာဇဝင်သာသနာဝင်ကျမ်းများတွင်ဆိုသဖြင့် သရေခေတ္တရာ ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီးလက်ထက်တွင် စာပေအရေးအသား တတ်မြောက်ဖြစ်ထွန်းနေပြီဖြစ်ကြောင်းသိရ၏။ ယင်းဓမ္မသတ်ကျမ်းပြုရာတွင်လည်း ရေးစရာပစ္စည်းအဖြစ်ပေရွက်မှတစ်ပါး အခြားသင့်လျော်သောပစ္စည်းမရှိနိုင်သောကြောင့် သရေခေတ္တရာတွင် ထိုခေတ် ထိုအချိန်က ပေစာအသုံးပြုနေပြီဟု မှန်းဆနိုင်ပါသည်။

သာသနာနှစ် ၂၃၆ (ဘီစီ ၃၈၈) ခန့်တွင် မဇ္ဈိမဒေသ ပါဠိပုတ်ပြည်၌ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးကိုအမှီပြု၍ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်အမှုပြုသော ရဟန္တာ ၁၀၀၀ တို့သည် အသောကာရုံကျောင်းတော်ကြီး၌ တတိယသင်္ဂါယနာတင်တော်မူကြသည်။ တတိယသင်္ဂါယနာတင်ပွဲအပြီး ထိုနှစ်တွင်ပင် ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့ သာသနာပြုမထေရ်ငါးပါးစီစေလွှတ်တော်မူသည်။ ကိုးတိုင်းကိုးဌာနတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ နှစ်ဌာနပါဝင်သည်။

ယင်းနှစ်ဌာနမှာ အပရန္တတိုင်းနှင့် သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတိုင်းတို့ဖြစ်သည်။ အပရန္တတိုင်းဟူသည် မြန်မာနိုင်ငံ ဧရာဝတီမြစ်အနောက်ဘက်ဒေသ သုနာပရန္တတိုင်းကိုပင်ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတိုင်း ဟူသည် မြန်မာနိုင်ငံ ရာမညတိုင်းအဝင် သုဓမ္မပူရ မည်သော သထုံမြို့ဖြစ်သည်။ အပရန္တတိုင်းသို့ ယောနကဓမ္မရက္ခိတထေရ် အမှုရှိသော

သံဃာငါးပါးကိုစေလွှတ်၍ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတိုင်းသို့ သောဏနှင့်ဥတ္တရ ထေရ်အမှူးရှိသော သံဃာငါးပါးကိုစေလွှတ်တော်မူသည်။

သုဝဏ္ဏဘုမ္မိသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်ရာတွင် ဖြစ်ပျက်သော အကြောင်းအရာကို သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း၌ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ထားပေ၏။

“ထိုမြို့သည် သမုဒ္ဒရာနှင့်နီးသောကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးမ သည် မင်းအိမ်၌ သားဖွားတိုင်း စားလေ၏။ သာသနာပြုမထေရ်တို့ ရောက်သနေ့၌လည်း မင်းအိမ်၌သားဖွားခိုက်ကြိမ်၍ ဘီလူးမစားမည် အရံငါးရာနှင့်လာသည်ကို လူတို့မြင်၍ကြောက်လန့်ကြွေးကြော်ကြ၏။ ထိုသို့စဉ်တွင် မထေရ်တို့လည်း ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော ခြင်္သေ့နှင့်တူ သော ခေါင်းတစ်လုံးကိုယ်နှစ်ခုရှိသော မနုဿိဟ သဏ္ဍာန်နှင့် အရေ အတွက် နှစ်ဆထက်သာအောင်ဖန်ဆင်းပြီးမှ ဘီလူးမတို့ကိုလိုက်၍ ပိတ်ဆီးကုန်လျှင် ဘီလူးမတို့ပြေးသွားလေကုန်၏။ မထေရ်တို့လည်း တဖန်ဘီလူးမတို့ မလာစိမ့်သောငှာ ပရိတ်အရံအတားကိုပြုပေ၏။ လ။ သူငယ်ခပ်သိမ်းတို့အားလည်း ဘီလူးဘေးကိုတားဆီးခြင်းငှာ ထန်းရွက် သလူရွက်များတွင် မထေရ်တို့ဖန်ဆင်းသော မနုဿိဟရုပ်ကို ရေး၍ ခေါင်းထက်တင်ထားကုန်၏။ ထိုအရုပ်သည် သထုံမြို့၏ အရှေ့မြောက် ထောင့် တောင်ထိပ်ထက် ကျောက်ရုပ်တုဖြစ်၍ ယခုထက်တိုင် ထင်ရှား ရှိသတည်း။”

အထက်ပါစကားအရ ထိုအချိန်ကထန်းရွက်သလူရွက်များကို စာရေးသားစရာ ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုသည် ဆိုလျှင် ထန်းရွက်ထက် ပျော့ပျောင်းနူးညံ့သော ပေရွက်ပေါ်၌ မနုဿိဟရုပ်လောက် ရေးရန် မခက်ခဲသော အက္ခရာစာလုံးများကို ဧကန်မှချရေးသားခဲ့ကြလိမ့်မည် ဟု မှန်းဆနိုင်ပြန်လေသည်။

သာသနာနှစ် ၆၂၉ တွင် သရေခေတ္တရာပြည် သုပညာ နဂရ ဆိန္ဒ မင်းလက်ထက်၌ ဥတ္တမသီရိမည်သော အရှင်သူမြတ်သည် “ကပ္ပာလင်္ကာရ” အမည်ရှိသောကျမ်းကို ပေထက်တင်ရေးသားထားခဲ့၏။ ယင်းအကြောင်းကို ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော အောက်ပါ ကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်း၏နိဂုံးစကားဖြင့် သိရှိရပေသည်။

သီရိခေတ္တပူရဿပြုဗ္ဗဘာဂသ္မိံ ဒွိယောဇနပ္ပမာဏေ ပဒေသေ ဣဘသီသ သဒိသော ဧကောပဗ္ဗတော အတ္ထိ။ တဿာပိ ဒက္ခိဏ ပဿေ ဧကာ သေလဂုဟာ အတ္ထိ။ တံပိဒိဗ္ဗစက္ခုနာမိကဿ ဣသိဿ ဝသနဌာနန္တိ ဝဒန္တိဇနာနုဇနာ။ တာယသမိပေ မနောရမ္မေ အရညေ ကလိယုဂေ ဓက္ခန္တေ သုပညာနဂရဆိန္ဒ နာမိကဿရညော ရာဇသင်္ကြန္တိ နာမိကောနာမစ္စေန ကာရိတော ဝိဟာရော အတ္ထိ။ တမဟံ ဥတ္တမသီရိ နာမကောဝသာမိ။ ဝသန္တေယေဝ ဒီဃမန္တရေန ဣသိဂုဟာဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မိဌာနေ သသေလဂဗ္ဗော အယောပတ္တော ဥမ္မုဇ္ဇတိ။ တံ ဝိဟာရ မာဒါယ အမ္မလရသေန ဓောဝိတွာ ပဿန္တေ အစ္ဆရိယဗျတော အက္ခရော ပါတုဘဝတိ။ တမယောပတ္တာ ဥဒ္ဓရိတွာ အနိဋ္ဌိတေယေဝ မဟာဝါတော အာဂစ္ဆတိ။ သကလာကာသောပိ နီလအပ္ပေန ပရိပုဏ္ဏော ဟုတွာ ဘိဇ္ဇ မာနံဝိယ ရောဒတိ။ ရတ္တိဝိယ အန္တိဘူတော ဟောတိ။ တခံဏညေဝ သောပိ အန္တရဓာယတိ။ အနဋ္ဌေသေသေ တေအက္ခရကမေ ပဉ္စသာသန ဝဿ သ ဟဿံ ဌိတတ္ထံ စုဏ္ဏိယဗန္ဓံ ကတွာ အဟံ ပေါတ္တကံ အာရော ပေ ယျာမိ။ ဣတိ ဥတ္တမသီရိနာမကောနာစရိယေနဝိရစိတော ကပ္ပိ လင်္ကာရဂန္တော။

ယင်းပါဠိ၏ မြန်မာပြန်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

သီရိခေတ္တရာပြည်၏ အရှေ့မျက်နှာအဖို့ဖြစ်သော နှစ်ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသောအရပ်၌ ဆင်ဥက္ခောင်းနှင့်တူသော တောင်တစ်ခု

သည် ရှိ၏။ ထိုတောင်၏လည်း တောင်ဘက်နံရံ၌ တစ်ခုသော ကျောက်
 ဂူသည်ရှိ၏။ ထိုကျောက်ဂူကိုလည်း ဒိဗ္ဗစက္ခုအမည်ရှိသော ရသေ့၏
 နေရာဟူ၍ ရှေးသူအဆက်ဆက်တို့သည် ဆိုကြကုန်၏။ ထိုဂူ၏အနီး
 ဖြစ်သော နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသောတော၌ ခြောက်ရာနှစ်ဆယ် ကိုးခု
 သော သက္ကရာဇ်၌ သုပညာနဂရဆိန္ဒူအမည်ရှိသောမင်း၏ ရာဇသင်္ကြံ
 အမည်ရှိသော အမတ်သည် ဆောက်အပ်သော အကြင်ကျောင်းသည်
 ရှိ၏။ ထိုကျောင်း၌ ဥတ္တမသီရိအမည်ရှိသော ငါသည် နေ၏။ နေစဉ်
 ပင်လျှင် အစွန့်ရှည်သဖြင့် ရသေ့ကျောက်ဂူသည်ပြို၏။ ထိုရသေ့ဂူပြို
 ရာ အရပ်၌ ကျောက်တိုက်နှင့် တကွသော တစ်နည်းကား ကျောက်
 သေတ္တာနှင့်တကွသော ကြေးနီပုရပိုက်သည်ပေါ်၏။ ထိုကြေးနီပုရပိုက်
 ကို ကျောင်းသို့ယူ၍ ချဉ်ရည်ဖြင့်ပွတ်ဆေး၍ရှုသည်ရှိသော် အံ့ဖွယ်
 သရဲနှင့်ယှဉ်သော အက္ခရာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုအက္ခရာကို ကြေးနီ
 ပုရပိုက်မှထုတ်၍ မပြီးခင်လျှင် ပြင်းစွာသော လေကြီးသည် လာ၏။
 ကောင်းကင်အလုံးသည်လည်း ညိုသောတိမ်တိုက်ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍
 ကွဲပြိုဘိသကဲ့သို့ မြည်၏။ ညဉ့်ကိုကဲ့သို့မိုက်သည်ဖြစ်၏။ ထိုခဏ၌
 လျှင် ထိုကြေးနီပုရပိုက်သည်လည်း ကွယ်ခဲ့၏။ မပျောက်မကွယ် ကုန်
 သော ကြွင်းကုန်သော ထိုကြေးနီပုရပိုက်မှထုတ်၍ သစ်ပုရပိုက်၌ တင်
 ကုန်ပြီးသော အချို့သောအက္ခရာအစဉ်တို့ကို သာသနာ ငါးထောင် ပတ်
 လုံး တည်စီမံသောငှာ ဂါထာနှင့်မရောသော စုဏ္ဏိယဗန္ဓကိုပြု၍ ငါသည်
 ပေထက်သို့တင်ခဲ့ပြီ။ ဥတ္တမသီရိ အမည်ရှိသော ဆရာသည် စီရင်အပ်
 သော ကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်းသည် ဤတွင်ရွေ့ပြီးပြီ။

ဤမြန်မာပြန်သည် ပါဠိကြောက်သောသူများအတွက် “တောင်
 တွင်း ဆရာတော် စစ်ကိုင်းမြို့၌သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် တောင်ငူမြို့က
 စာပေသင်လာသည့် ရှင်ဝရသာမိပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဆရာတို့ ထားခဲ့သော

မာဂဘောသာပါဠိကိုရ၍ အလုံးစုံအကုန်မသိနိုင်သောကြောင့် တောင်တွင်း ဆရာတော်ထံပြု၍ ကာလရှည်ကြာစွာကဖြစ်၍ အက္ခရာပုဒ်ပါဠိ တိမ်းယိမ်းသည်များကိုသုတ်သင်၍ အနက်မြန်မာဘာသာပြန်၍ ပေးတော်မူသည့် ကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်းနိဿယ” မှ ပါဠိပုဒ်များကို ချန်လှပ်ကာ မြန်မာဘာသာသက်သက်ကို ယူထားသော မြန်မာပြန် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်း နိဂုံးဘာသာပြန်၌ “ခြောက်ရာ နှစ်ဆယ် ကိုးခုသောသက္ကရာဇ်၌” ဟူသောစကားသည် နိဂုံးပါဠိ၌ “ကလိယုဂေ ဓက္ခန္တေ” ကို ဘာသာပြန်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤပါဠိ၌ “ဓက္ခန္တေ” သည် ၆၂၉ ကို ပိဋကတ်သင်္ချာနည်းဖြင့် ပြဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အချို့သောပေမူ၌ “ဓက္ခန္တေ” ဟုမရှိဘဲ “ဓက္ကန္တေ” ဟုရှိနေတတ်ပါသည်။ “ဓက္ကန္တေ” ဟုရှိလျှင် ပိဋကတ်သင်္ချာနည်းအရ ၆၁၉ နှစ် ယူရပါမည်။ ယင်းသို့ ယူလျှင် သုပညာနဂရဆိန္ဒမင်း လက်ထက် မဟုတ်တော့ဘဲ ခမည်းတော် သုမုန္တရီမင်းလက်ထက်ဖြစ်နေသဖြင့် သုပညာ နဂရဆိန္ဒမင်းလက်ထက် ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် “ဓက္ခန္တေ” ၆၂၉ နှစ်ဟုရှိသောမူကိုသာ အမှန်ယူသင့်လေသည်။

ဤကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်း နိဂုံးစကားကိုထောက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ သရေခေတ္တရာတွင် သာသနာနှစ် ၆၂၉ (ခရစ်နှစ် ၈၅) ခန့်ကပင် ပေရွက်ပေါ်၌ အက္ခရာတင် ရေးသားသောအလေ့ ဖြစ်ထွန်းနေပြီဖြစ်ကြောင်း အခိုင်အမာ ယူဆနိုင်ပေသည်။

သရေခေတ္တရာ၌ပင် သာသနာနှစ် ၁၀၀၀ ပတ်ဝန်းကျင်က ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးသောအလေ့ရှိနေပြီဟု ယူဆနိုင်သော အခြားအထောက်အထားတစ်ရပ်လည်း ရှိသေးသည်။ ယင်းမှာ ခရစ်နှစ် ၁၈၉၇ ခုတွင် သရေခေတ္တရာမြို့ဟောင်းမှ တူးဖော်ရရှိသော မောင်ကန်ရွှေပေနှစ်ချပ်နှင့် ခရစ်နှစ် ၁၉၂၇-၂၈ ခုတွင်တူးဖော်ရရှိသော ခင်ဘရွှေ

ပေအချပ် ၂၀ တို့ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို ကမ္ဘာအေးစေတီ၌ တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အငြိမ်းစားမြန်မာစာပါမောက္ခ ဆရာမကြီး ဒေါ်သန်းဆွေပြုစုသော “ပျူစာခင်ဘရွှေပေချပ်ဓာတ်ပုံများ” စာအုပ်တွင်လည်း ယင်းရွှေပေချပ်တို့၏ဓာတ်ပုံများကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ရွှေပေချပ်များ၏ အရွယ်အစားမှာ အလျား ငါးလက်မ၊ ဗြက် တစ်လက်မခွဲခန့်ရှိသည်။ ရွှေပေချပ်များပေါ်၌ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဗုဒ္ဓဟောကြားခဲ့သော တရားဒေသနာများကို ပျူအက္ခရာတို့ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရေးသားထားသည်။ ယင်းရွှေပေချပ်များပေါ်၌ အက္ခရာရေးတင်သောခေတ်ကာလကို ခရစ်နှစ်ငါးရာစုခန့်ဟု ပညာရှင်တို့ ခန့်မှန်းကြသည်။

ရွှေပေချပ်များမှာ အရွယ်အားဖြင့်သေးငယ်သော်လည်း ပေရွက် ပုံသဏ္ဍာန်အတိုင်းပြုလုပ်၍ ပေစာကဲ့သို့ပင် အလယ်၌ ပလ္လင်ပေါက် နှစ်ပေါက်ဖောက်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းရွှေပေချပ်များသည် ပေစာကိုအတုယူ၍ပြုလုပ်ထားကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာလည်း ဘုရားဌာပနာသွင်းရာ၌ ပေရွက်သည် ဆွေးမြည့်နိုင်သဖြင့် တာရှည်ခံအောင်ရွှေပြားကို ပေရွက်သဏ္ဍာန် ပြုလုပ် ထည့်သွင်းခြင်းဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဤအကြောင်းအရာများကိုထောက်၍ သရေခေတ္တရာတွင် ပျူလူမျိုးတို့သည် သာသနာနှစ် ၁၀၀၀ (ခရစ်နှစ်ငါးရာစု) မတိုင်မီ ခပ်စောစောအချိန်များကပင် ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးသားနေကြပြီဟု မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။

ပေါတ္တက အနက်စိစစ်ချက်

အထက် “သီဟိုဠ်ပေစာ” အခန်းငယ်လာ စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်ခြင်းကို သာရတ္တဒီပဏီ၊ မဟာဝံသ စသော သီဟိုဠ်ဖြစ်ကျမ်းတို့က ပေါတ္တကာရောဟ၊ ပေါတ္တကာရဋ္ဌ စသည်ဖြင့် ပါဠိစီခဲကြသည်။ တစ်

ဖန် “မြန်မာနိုင်ငံပေစာ” အခန်းငယ်၌လည်း သရေခေတ္တရာ ရှင်ဥက္ကမ သီရိက ကပ္ပိလကံာရကျမ်းကိုပြုရာ၌ ပေါတ္ထကံအာရောပေယျာမိဟု ပါဠိစီခဲသည်။ ဤပါဠိများကိုတောင်တွင်းဆရာတော်စသော ရှေးဆရာ တော်များက ပေထက်အက္ခရာတင်သည်ဟု အနက်မြန်မာပြန်ဆိုခဲ့ကြ သည်။ ဤသို့ပြန်ဆိုချက်များအရ ပေါတ္ထကသဒ္ဒါကို မြန်မာဘာသာပေ ရွက်ဟုယူလိုကြောင်း ထင်ရှားသည်။

သို့တစေ ပါဠိဘာသာ၌ ပေရွက်ကိုတိုက်ရိုက်ဟောသော ပရိ ယာယံသဒ္ဒါကို မတွေ့ရပေ။ ပေါတ္ထကသဒ္ဒါဟောနိုင်သောအနက်ကို ကား သီဟိုဠ်ဖြစ် ပါဠိဘာသာ အဘိဓာနပုဒ်ပိကာကျမ်း၊ အနေကတ္တဝဂ် ဂါထာနံပါတ် ၁၀၀၆ ၌ “ပေါတ္ထကံ မကစိဝတ္ထေ၊ ဂန္ဓေလေပျာဒိကမ္မနိ” ဟု သုံးနက်ဟောနိုင်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ယင်းပါဠိကို အဘယာရာမ ဆရာတော်က အောက်ပါအတိုင်း နိဿယပြန်ဆိုခဲ့သည်။

“ပေါတ္ထကံ၊ ပေါတ္ထကသဒ္ဒါသည်၊ မကစိဝတ္ထေ၊ သင်ပေါင်း လျော်ချည်အထည်၌လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓေကျမ်း၌လည်းကောင်း၊ လေပျာ ဒိကမ္မနိ၊ မြေညက်ဖြင့် ယမင်းရုပ်စသည်ကိုပြုလုပ်ခြင်းစသော ကြိယာ ၌လည်းကောင်း၊ သိယာ၊ ဧါ။”

ပေါတ္ထကသဒ္ဒါဟောနိုင်သော အထက်ပါအနက်သုံးမျိုးတွင် ဤ ဆိုခဲ့ပြီးသောအရာတို့၌ (ဂန္ဓ)ကျမ်းဟူသောအနက်ကိုယူသော် သင့် လျော်ဖွယ်ရှိသည်။ အကြောင်းမူ ကျမ်းဟူသည် တစ်စောင်တစ်ဖွဲ ရှေး သားစီကုံးထားသောစာအုပ်၊ ဘုတ်အုပ်၊ ပေထုပ်၊ ပုရပိုက်ခေါက်များပင် ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။ ဤသို့လျှင် ပေါတ္ထကာရဋ္ဌကျမ်းတင်ခြင်း ဟုအဓိပ္ပာယ်ရသဖြင့် ပေထက်အက္ခရာတင်ဆိုသော မြန်မာပြန်စကား နှင့်ညီညွတ်နီးနှောဖွယ်ရှိလေသည်။

ပုဂံဝန်ထောက်မင်းဦးတင်ကလည်း “ပါဠိဘာသာမှာ စာရေး

နိုင်သမျှ ပေါငွေက ခေါ်သည်။ ပေါငွေကသဒ္ဒါကို မြန်မာပြန်သည့်အခါ ပေ၊ ထန်းဖူး၊ ပုရပိုက်၊ စက္ကူ ဟူ၍ ရေးဆရာများရေးသားကြသည်။ စာရေးရသော အထည်ဝတ္ထုဟူသမျှ ပေါငွေကတွင်ပါဝင်သည်” ဟု မြန်မာမင်း အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း ပဉ္စမတွဲ စာ ၉၈ ၌ဆိုထားသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ကျမ်းသည် ဌာနီ၊ ပေသည်ဌာနဖြစ်သည်။ ဌာနီဖြစ်သောကျမ်း၏ ပေါ်ထွက်ဟူသောအမည်ကို ဌာနဖြစ်သော ပေရွက်၌တင်စား၍ ဌာန(တည်ရာ)ဖြစ်သောပေရွက်ကိုပင် ဌာနပူစာ အားဖြင့် ပေါ်ထွက်ဟု သီဟိုဠ်ဆရာတို့ ပါဠိစီခဲကြသည်ဟုယူလျှင်လည်း သင့်လျော်လေသည်။

သထုံပြည်က ပိဋကတ်သုံးပုံ

သာသနာနှစ် ၁၆၀၁၊ သက္ကရာဇ် ၄၁၉ ခုနှစ်တွင် ပုဂံပြည်ရှင် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ရှင်အရဟံ၏လမ်းညွှန်ချက်အရ သထုံပြည် မနုဟာမင်းထံသို့သံတမန်စေလွှတ်၍ ပိဋကတ်တော်များကို အကြည်အသာ တောင်းဆိုရာ မရသဖြင့် သထုံပြည်သို့ ရေကြောင်း၊ ကြည်းကြောင်းဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် ချီတက်တိုက်ခိုက်ကာ အောင်မြင်တော်မူ၍ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ်တော်အစုံ ၃၀ နှင့် ပိဋကတ်တတ်အရိယာသံဃာ ၁၀၀၀ တို့ကို ပုဂံပြည်သို့ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း ရာဇဝင်နှင့် သာသနာဝင်စာတမ်းများအဆိုအရ အခိုင်အမာ သိရှိရပေသည်။

ဤအရာ၌ သထုံပြည် မနုဟာမင်းနန်းတော်ရှိ ပိဋကတ်တော်များသည် အဘယ်မှရောက်လာသော ပိဋကတ်တော်များ ဖြစ်လေ သနည်း။ ဤအချက်ကို စိစစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပိဋကတ် သုံးပုံလုံးကို ပေထက်အက္ခရာတင်ခဲ့သည်မှာ ရာဇဝင်နှင့် သာသနာဝင်ကျမ်းများအဆိုအရ သာသနာနှစ် ၄၅၀ ခန့်က သီဟိုဠ်နိုင်ငံ တစ်

နိုင်ငံတည်းသာရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သထုံပြည်ရှိ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပိဋကတ်သုံးပုံအစုံသည် သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှ ရောက်လာခြင်းဖြစ်နိုင်၏။

သို့ရာတွင် “ဤဇမ္ဗူဒီပါ၌ ပါဠိတော်မျှသာရှိ၏။ အဋ္ဌကထာလည်းမရှိ။ အာစရိယဝါဒလည်း ကွဲကွဲပြားပြားရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟိန္ဒဆောင်ယူခဲ့သော သီဟိုဠ်၌ရှိသော အဋ္ဌကထာ၊ သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်သော ပါဠိတော်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာစသော ရဟန္တာတို့ဟောသော စကားအစဉ်များသည် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌သာရှိသည်ကို သင်သွား၍ မာဂဓဘာသာရေးသားပြန်ယူချေ” ဟူသော ဆရာရေဝတမထေရ်၏ စေခိုင်းချက်အရ မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည် သာသနာနှစ် ၉၃၀ တွင် သီဟိုဠ်နိုင်ငံသို့ကူး၍ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်ရှိသော အဋ္ဌကထာကြီးများကို မာဂဓဘာသာပြန်ဆိုပြီးမှ ဇမ္ဗူဒီပံသို့ပြန်ကြောင်း” စုဋ္ဌဝင်နှင့် ဗုဒ္ဓဃောသပုတ္တိကျမ်းစကားများအရ သာသနာနှစ် ၉၃၀ ကျော်တွင် မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌လည်း ပိဋကတ်သုံးပုံပါဠိတော် အဋ္ဌကထာအစုံကို ပေထက်၌ အက္ခရာတင်ရေးသားပြီးရှိနေကြောင်း သိနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် သထုံပြည်ရှိ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပိဋကတ်သုံးပုံသည် သီဟိုဠ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့မှ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ခေတ်ကာလအားဖြင့်မူ မြန်မာနိုင်ငံလက်ရှိအဋ္ဌကထာများသည် ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသပြုစုသော အဋ္ဌကထာသစ်များဖြစ်သဖြင့် သာသနာနှစ် ၉၃၀ ကျော် ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသခေတ်နောက်ပိုင်းမှ ရောက်ရှိလာခြင်းသာဖြစ်ရပေမည်။

ယင်းအဋ္ဌကထာသစ်နှင့်ပိဋကတ်သုံးပုံအစုံကို မည်သူ ယူဆောင် လာခဲ့သနည်း ဤမေးခွန်း၏အဖြေနှင့်ပတ်သက်၍ ဝါဒကွဲများရှိခဲ့၏။

မင်းတိုင်ပင်အမတ်ကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြံက အဋ္ဌကထာသစ်

ဆရာ ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည်ပင် သီဟိုဠ်မှအပြန် သထုံပြည်သို့ယူဆောင် လာသည်ဟု ယူဆလို၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာလင်္ကာစာတမ်း၌ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားခဲ့၏။

“ဗုဒ္ဓဃောသုပ္ပတ္တိတွင် စေရင်းဆရာဆီသို့ဝင်ပြီးမှ မိဘထံ သွားကြောင်းကို ဆိုသည်။ စုဠဝင်တွင် အဋ္ဌကထာများကို မာဂဓ ဘာ သာ ပြန်ပြီးမှ ဇမ္ဗူဒိပ်သို့သွားကြောင်းကို ဆိုသည်။ အရပ်အမည် အကြောင်း အထူးမပါ။ သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်း သထုံပြည်သည် သီဟိုဠ်နှင့် သင်္ဘောလမ်း သင့်သည်ဟူ၍ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာဆိုသည်နှင့်အညီ ပြန် ခဲ့ပြီးသော ပိဋကတ်နှင့်တကွ သထုံပြည်သို့ရောက်သည်ဟု စကားစဉ် စာတမ်းရှိကြသည့်အရာသာသင့်မြတ်သည်။”

အမတ်ကြီးက ဇမ္ဗူဒိပ်အရ မြန်မာနိုင်ငံကိုပါယူလိုသည်။ ဤ အရာ၌ ဇမ္ဗူဒိပ်အသုံးသည် အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းမှုမရှိလှသည်သာမက ဆရာရေဝတထေရ်၏ တာဝန်ပေးစေခိုင်းချက်အရ သီဟိုဠ်သို့သွားရောက် ၍ ပိဋကတ်ကို မာဂဓဘာသာပြန်ဆိုသော ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည် စေခိုင်း ရင်း ဆရာဆီသို့မပြန်ဘဲ မိမိတစ်ခါမျှမရောက်ဖူးသော သထုံပြည်သို့ ယူဆောင်လာသည်ဆိုခြင်းမှာလည်း ဆင်ခြင်စရာဖြစ်သည်။

ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ကြီး မဟာဓမ္မ သင်္ကြံနှင့်ခေတ်ပြိုင် မဲထီးဆရာတော်ကမူကား “သာသနာတော် ၉၀၀ ပြည့်တွင် သထုံပြည်ရှင် ဘုမ္မိရာဇာမင်းသည် ဆင်ဖြူလက်ဆောင်ပေး လိုက်၍ သထုံပြည်က ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာ တော် ၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ကူးတော်မူ၍ မဟာနာမမင်းအား မင်းချင်းတို့ လက်ဆောင်ကိုဆက်စေပြီးလျှင် သုံးနှစ်နေ၍ ပိဋကတ်သုံးပုံကို ရေးကူး တော်မူပြီးလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း သထုံပြည်သို့ယူဆောင်လာသည်” ဟု မိမိပြုသော ဝံသဒီပနီကျမ်းတွင်ဆိုသည်။

တစ်ဖန် ယင်းကျမ်းစာမျက်နှာ ၆၅ ၌ “ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း သုဝဏ္ဏ ဘုမ္မိ ဗုဒ္ဓဃောသရွာက ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသရဟန်းသည်” ဟုဆိုပြန်သဖြင့် အဋ္ဌကထာသစ်ဆရာ ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည် မြန်မာနိုင်ငံ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ သထုံသားဖြစ်သည်ဟု ယူလိုသည်။ ဤသို့ယူပြန်လျှင်လည်း မဟာဗောဓိပင်၏အနီး ဃောသရွာသား ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဟု ဆိုသော ဗုဒ္ဓဃော သုပုတ္တိကျမ်း၊ စူဠဝင်ကျမ်းတို့နှင့်ဆန့်ကျင်နေပြန်ပေသည်။

အကယ်၍ အထက်၌ပြခဲ့သော ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသနှစ်ပါးတို့ ယူဆောင်လာခြင်းမဟုတ်ခဲ့လျှင် အခြားဖြစ်နိုင်သောနည်းလမ်းတစ်ရပ်မှာ သီဟိုဠ်နှင့် အိန္ဒိယကုန်သည်များမှတစ်ဆင့် ရောက်ရှိလာနိုင်ခြင်းပေ တည်း။ သီဟိုဠ်နှင့် မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယကုန်သည်များသည် မြန်မာအပါ အဝင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့ ကုန်ကူးသန်းသွားလာရင်း မိမိတို့ ယုံကြည်ရင်းရှိသော ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားစေလိုသဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ပိဋကတ် တော်ကျမ်းများကို တစ်ပါတည်းယူဆောင်ကာ သာသနာပြုကြရာမှ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိသထုံဒေသသို့ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ်သုံးပုံ အစုံ ရောက်ရှိလာခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်လေသည်။

ဤသို့ရောက်ရှိလာသော ပိဋကတ်စာပေများနှင့် သထုံရောက် မှ မူပွား၍ထားသော မနုဟာမင်းနန်းတော်ပိဋကတ်တိုက်ရှိ ပိဋကတ် အစုံ ၃၀ တို့သည်လည်း ထိုခေတ်အခြေအနေအရ ပေစာမှတစ်ပါး အခြား ဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်းမရှိဟု ယူဆမိပါသည်။

ပုဂံပြည်က ပိဋကတ်သုံးပုံ

ပုဂံပြည်ရှင် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် သာသနာနှစ် ၁၆၀၁၊ ကောဇာ ၄၁၉ ခုနှစ်တွင် သထုံပြည်မှပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိအဋ္ဌကထာ အစုံ ၃၀ ကို ပုဂံပြည်သို့ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း အထက်၌ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်

၏။ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် မွန်တို့ဒေသ သုဝဏ္ဏဘူမိ ဇာတိ မွန် အက္ခရာအရေး ပိဋကတ်ပေစာများကိုသာမက သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှ သီဟိုဠ် အက္ခရာ အရေး ပိဋကတ်ပေစာများကိုလည်း ယူဆောင်ခဲ့သေးသည်။ ထိုအကြောင်းကို အောက်ပါသာသနာလင်္ကာရစာတမ်းအဆိုဖြင့် သိရှိ ရပေသည်။

“အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် သီဟိုဠ်သို့ သူရဲကြီးလေး ယောက်ကိုစေ၍ ပိဋကတ်တော် စွယ်တော်များကိုတောင်းစေသည်။ သီဟိုဠ်ကရခဲ့သော ပိဋကတ်နှင့် သထုံကပါသော ပိဋကတ်ကိုလည်း ရှင်အရဟံ တိုက်ဆိုင်တည်းဖြတ်သည်။ နှစ်မူလုံးပင် မလွန်မယုတ်ညီ ညွတ်သည်ဟူ၏။ ထိုသို့တိုက်ဆိုင်တည်းဖြတ်သောမူနှင့် ရေးကူးစေ၍ ပိဋကတ်တိုက်တွင်သွင်းထားသည်။ အရပ်ရပ်သို့လည်း ပျံ့နှံ့စေသည်ဟူ ၍ စာဟောင်းစာတမ်းရှိသည်။”

ဤအကြောင်းအရာများကိုထောက်ဆ၍ ပုဂံရှိ ပိဋကတ်ပေစာ များ၏အမွန်အစသည် သထုံနှင့်သီဟိုဠ်မှ ပိဋကတ်ပေစာများသာဖြစ် ချေသည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ပုဂံသား ရဟန်းတော်များသည် ဤသို့ သထုံနှင့်သီဟိုဠ်မှ ပိဋကတ်ကျမ်းစာများရောက်ရှိလာသောအချိန်မှစ၍ ပိဋကတ်စာပေကို ကြိုးစားသင်ယူကြလေသည်။ ယင်းသို့သင်ယူရာ၌ သထုံကရသော ပိဋကတ်ကျမ်းစာများဖြင့် သင်သလော။ သထုံကရသော ပိဋကတ် ကျမ်းစာများသည် မွန်အက္ခရာအရေးဖြင့် ရှိပေမည်။ သို့တည်းမဟုတ် သီဟိုဠ်မှရသော ပိဋကတ်ကျမ်းစာများဖြင့်ပင် သင်ကြသလော။ သီဟိုဠ် မှရသော ပိဋကတ်ကျမ်းစာများသည် သီဟိုဠ်အက္ခရာအရေးဖြင့်ရှိပေ မည်။ မည်သည့်မူနှင့်သင်သည်ဖြစ်စေ၊ ယင်းဘာသာခြားအက္ခရာများ ကို မြန်မာအများစုက နားလည်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ

အများစုသင်ကြားနားလည်နိုင်ရန်ကြိုးစားမှုတစ်ခုကို မလွဲမသွေပြုလုပ် ရပေလိမ့်မည်။ ယင်းကြိုးစားမှုကား ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိအဋ္ဌကထာအစုံ ကို မြန်မာအက္ခရာဖြင့်ဖလှယ်ခြင်းပေတည်း။

မြန်မာအက္ခရာဖြင့်ဖလှယ်ရာ၌လည်း မွန်အက္ခရာအရေးဖြင့်ရှိ သော သထုံပိဋကတ်ကိုသာမူတည်၍ ဖလှယ်ကြလိမ့်မည်ဟု ယူဆရပေ သည်။ အကြောင်းမှာ မြန်မာနှင့်မွန်တို့သည် နယ်မြေတစ်ဆက်တစ်စပ် တည်းရှိသည့်အလျောက် မူလကပင် လူမျိုးရော ဘာသာစကားပါ ထိ တွေ့ရင်းနှီးမှုရှိသည်သာမက ရာဇဝင်များအဆိုအရ အနော်ရထာမင်း စော ပိဋကတ်တော်များကို ဆောင်ယူစဉ်အခါက တစ်ပါတည်းပင့် ဆောင်လာသော ပိဋကတ်တတ် မွန်ရဟန်းတော် ၁၀၀၀ လည်းရှိနေ သောကြောင့်ပေတည်း။

မြန်မာနှင့်မွန်တို့ ဘာသာစာပေချင်း ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု ရှိ ကြောင်းကို ကျန်စစ်သားမင်း လက်ထက်ရေးထိုးသော နန်းတည် ကျောက်စာ၊ ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာနှင့် ရာဇကုမာရ်မင်းသား၏ မြ စေတီ ကျောက်စာ လေးဘာသာမှ မွန်ဘာသာကျောက်စာတို့ဖြင့် သိရှိ နိုင်ပေသည်။

ဤသို့ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိအဋ္ဌကထာအစုံကို မြန်မာအက္ခရာ ဖလှယ်ရသည်မှာလည်း လွယ်ကူသောလုပ်ငန်းမဟုတ်ပေ။ နှစ်ဖက် သော စာပေကို ကျွမ်းကျင်သောပညာရှင်များ၊ ပေစာရေးသားမှု ကျွမ်း ကျင်သော ပေစာရေးများ၊ ရေးစရာပေရွက်စသောပစ္စည်းများနှင့် ရေးကူးရာ အချိန်ကာလလည်း များစွာလိုအပ်ကြောင်းကို သိထားသင့် ပေသည်။ သာမန်ပြည်သားတစ်ဦးတစ်ယောက်အနေဖြင့် ပြုလုပ်ရန် လွန်စွာခဲယဉ်းသောလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်အရှင် ဘုရင်မင်းမြတ် များ ဦးစီးလုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့်သာ ဤမျှကြီးကျယ်သောလုပ်ငန်းကို

ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတစ်စုံကို အက္ခရာ ဖလှယ်၍ မြန်မာမူရပြီးသောအခါ၌လည်း ထိုတစ်စုံတည်းဖြင့် ပြီးပြည့် စုံမည် မဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံတော်အရပ်ရပ်၌ အနံ့အပြား သီတင်းသုံး နေ ထိုင်ကြသော ရဟန်းသာမဏေများအားလုံးသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် ပေးပို့ လှူဒါန်းရန် ရရှိပြီး မြန်မာမူ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိအဋ္ဌကထာ တစ်စုံကို အစုံပေါင်းများစွာ ရေးကူးမူပွားရပေလိမ့်ဦးမည်။ ယင်းသို့ မူပွားပြီးလျှင် အချို့ကို ဘုရင့်ပိဋကတ်တိုက်၌သွင်းထား၍ ကျန်မူများကို အနယ်နယ် အရပ်ရပ်သို့ ပို့လွှတ်လှူဒါန်းခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့် “တိုက်ဆိုင်တည်းဖြတ်သောမူနှင့် ရေးကူးစေ၍ ပိဋကတ်တိုက်တွင် သွင်းထားသည်။ အရပ်ရပ်သို့လည်း ပျံ့နှံ့စေသည်” ဟု သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း၌ ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအစဉ်အလာကို ယူ၍ မြန်မာရာဇဝင်တွင် သာလွန်မင်းတရား၊ ဘိုးတော်ဘုရားနှင့် မင်း တုန်းမင်းတရား စသော သာသနာပြုမင်းကောင်းမင်းမြတ်များသည် မိမိတို့နန်းတက်ပြီးသည်နှင့် နန်းတော်ရှိပေလုပ်မျဉ်းကိုင် အစုအမှုထမ်း တို့နှင့် ပိဋကတ်တော်များကို ရေးကူးစေပြီးလျှင် နိုင်ငံအနှံ့ တံဆိပ်တော် ရမရကျမ်းတတ်ဆရာတော်များထံ ပိဋကတ်ကျမ်းစာများ လှူဒါန်းခဲ့ကြ ခြင်းဖြစ်မည်ဟု ယူဆရပေသည်။

ပုဂံသားရဟန်းရှင်လူတို့သည် ထေရဝါဒပိဋကတ်တော်များ ရောက်ရှိလာသည့်အချိန်မှစ၍ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမတရားတော်များကို နက် ရှိုင်းသောသဒ္ဓါတရား၊ ကြီးမားသောလုံ့လ၊ ထက်မြက်သောဉာဏ်ပညာ တို့ဖြင့် ကြိုးစားသင်ယူခဲ့ကြရာ နှစ်များမကြာမီအတွင်းမှာပင် ပါဠိဘာ သာနှင့် ပိဋကတ်စာပေကို တတ်မြောက်လိမ္မာဖြစ်လာကြသည်။ ပါဠိ နှင့် ပိဋကတ်ကို သာမန်တတ်သိနားလည်ရုံသာမဟုတ်၊ ကိုယ်တိုင်ပင်

ပါဠိသဒ္ဒါနှင့် ပိဋကတ်အဖွင့်ကျမ်းများကို ရေးသားပြုစုနိုင်ခဲ့ကြသည်အထိ အလွန်အကျူး အထူးတတ်မြောက်ခဲ့ကြသည်။ ပုဂံသား ရဟန်းရှင် လူတို့ပြုစုကျမ်းများကိုကား ကျမ်းလေးအံ့စိုးသောကြောင့် မဖော်ပြသာတော့ပြီ။

ဤသို့လျှင် ပုဂံသားတို့လေ့လာသင်ယူခဲ့သော ပိဋကတ်ကျမ်းစာများနှင့် ပုဂံသားတို့ ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသည့် ကျမ်းများအားလုံးကို ပေရွက်ပေါ်၌သာ ရေးတင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ပုဂံခေတ်က ကျမ်းစာများအား ပေရွက်ပေါ်တွင်ရေးတင်ကြောင်းကို “ပိဋကတ်ကို ပေရွက်ပေါ်တွင်ရေးသည်၊ ပေရွက်ကို သစ်သားကျမ်းနှစ်ခုဖြင့်ညှပ်၍ ထုပ်သည်။ ပေထုပ်ကို သစ်တလားတွင်ထည့်၍လှူသည်” ဟူသော ကျောက်စာ၊ “သစ်တလားတွင်ထည့်၏။ ရွှေပေရှစ်ချပ် ရွှေချည်ဖွဲ့၏။ သစ်ကျမ်းဆေးရေးတည်း” ဟူသော မင်းဝိုင်းကျောင်းကျောက်စာ၊ “ပိယံ သမားပိယံတတ်သမား” ဟူသော အသုံးပါသော သက္ကရာဇ် ၅၈၄ ခုထိုး ပုဂံလေးမျက်နှာဘုရားကျောက်စာနှင့် “ပေတင်ပိတ္တကတ်တတ်သ ပညာဟိတို့နှင့် အစည်းအဝေး တိုင်ပင်ပြီးသော်” ဟူသော တက်နွဲ့ကျောင်း ကျောက်စာတို့ဖြင့် သိရှိနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ ပုဂံခေတ်မှစ၍ ပေရွက်ပေါ်တွင်စာရေးသောပေစာယဉ်ကျေးမှုအထင်အရှားစတင်လာခဲ့ရာ မြင်စိုင်းခေတ်၊ စစ်ကိုင်းနှင့် ပင်းယခေတ်၊ အင်းဝနှင့်ညောင်ရမ်းခေတ်တို့ကို ဖြတ်ကျော်လျက် ကုန်းဘောင်ခေတ်ကုန်ဆုံးသည်တိုင်အောင် စဉ်ဆက်မပြတ် တိုး၍တိုး၍သာ ရေးသားလာခဲ့ကြပေသည်။

သို့ရာတွင် သူ့ကျွန်ဘဝ ကိုလှိုနီခေတ်ဦးကာလတွင်မူကား စာပုံနှိပ်စက်များ ထွန်းကားလာသဖြင့် ယခင်ကကဲ့သို့ မတွင်ကျယ်တော့ဘဲ ပေစာရေးသားမှုတိမ်ကောလာခဲ့ရာ တောနယ်များတွင် ကြိုးကြား

ကြီးကြား ရေးသားမှုသာရှိတော့သည်။ ယခု လွတ်လပ်ရေးခေတ်ရောက်သောအခါ၌ကား ပေရွက်ပေါ်၌စာရေးခြင်းအလေ့ လုံးဝမရှိသလောက် ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပြီး ဗေဒင်ဆရာတို့ ဇာတာဖွဲ့ရာ၌ ထန်းဖူးပေါ်တွင် ကညစ်ဖြင့် စာရေးခြင်းမျှသာ ကျန်ရှိတော့သည်။

ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ၁၉၆၂ ခု၊ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရား ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဆရာတော်၏ တရားကို ကြည်ညိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆရာတော်ဟောကြားခဲ့သော တရားများကို တိတ်ခွေဖြင့် ဖမ်း၍ တိတ်ခွေမှတစ်ဆင့် ပေရွက်ပေါ်သို့ အက္ခရာစာလုံးအဖြစ် ရေးတင်ခြင်း ရှိခဲ့ဖူးသည်။ သို့ရာတွင် ရှေးကကဲ့သို့ ပေမျဉ်းကိုင်တတ်သော ပညာသည်များ မရှိတော့သဖြင့် စနစ်တကျမျဉ်းကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ပေကြမ်းအဖြစ်မျှသာ ပြုလုပ်နိုင်တော့သည်။ ယင်းပေကို ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ပိဋကတ်တိုက်၌ တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ပုံနှိပ်စက်များပြန့်ပွားလာသောအခါ ရှေးဟောင်းပေစာများမှ ကောင်းနိုးရာရာပါဠိပိဋကတ်နှင့် ပိဋကတ်နွယ် စကားပြေကျမ်းများ၊ နိဿယကျမ်းများ၊ ပိဋကတ်မဟုတ်သော လောကီဆိုင်ရာဆေးကျမ်း၊ ဗေဒင်ကျမ်း၊ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ ရာဇဝင်ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ အဘိဓာန် အလင်္ကာဆန်း သတ်ပုံစသော ဘာသာဗေဒအက္ခရာကျမ်းများ၊ ပျို့ကဗျာလင်္ကာစသော ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ရွေးချယ်၍ ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်မှာ ယနေ့တိုင်အောင်ပင်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ယနေ့တိုင် စက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်းမပြုရသေးသော လောကီလောကုတ္တရာပေစာကျမ်းကောင်းများစွာပင်ရှိနေပေသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ပေစာရေးသားမှုအလေ့ကွယ်ပျောက်သော်လည်း ရှေးဟောင်း ပေစာများ လုံးဝပျက်စီးမသွားသေးသမျှကာလပတ်လုံး ရေးသားပြီးပေစာကျမ်းများ၏ မြန်မာစာပေလောက၌ နေရာယူမှုသည် ရှင်

သန်တွင်ကျယ်ကာ ပေစာ၏ သမိုင်းကြောင်းကိုဆက်လက်သယ်ဆောင် မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

၅။ ပေလုပ်ခြင်း

ပေစာနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံလုပ်ငန်းနှစ်ရပ်ရှိသည်။ ယင်း တို့မှာ ပေလုပ်ခြင်းနှင့်မျဉ်းကိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းနှစ်ရပ် ကို ရှေးမြန်မာဘုရင်များလက်ထက်တော်က “ပေလုပ်မျဉ်းကိုင်” ဟု ပေါင်းစည်း၍ ခေါ်ကြသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတွင် ပေလုပ်ဆိုသည်မှာ ပေပင်မှရသော ပေရွက်ကို စာရေးရန်သင့်လျော်သောအခြေသို့ရောက်သည်အထိ အဆင့်ဆင့်ပြုပြင် ယူရသောလုပ်ငန်းကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပေလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက် သော လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရှေးဦးစွာ အရွယ်ရောက်သောပေပင်မှ မနုလွန်းမရင့်လွန်း သော ပေရွက်များကို ခုတ်ယူရသည်။ ပြီးလျှင် အရင်းအဖျားတိ၍ အလယ် ကြောမကို သင်ထုတ်ရသည်။ ထို့နောက် ပေတစ်ရွက်ချင်းကို ငွေထိုးရသည်။ ငွေထိုးဆိုသည်မှာ ပေရွက်ကို အရင်းဘက်မှစ၍ ရစ်ခွေ ပြီး စည်းနှောင်ထားခြင်းကိုခေါ်သည်။ ငွေထိုးထားသော ပေရွက်လိပ် များကို တစ်နေ့ သွေ့အောင်လှန်းရသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ပေခွေများကိုပြန်ဆန့်လျက် နောက်တစ် ကြိမ်ထပ်ပြီး ငွေထိုးရပြန်သည်။ နောက်တစ်ကြိမ် ငွေထိုးရာ၌ကား တစ်ရွက်ချင်းမဟုတ်တော့။ ပေ ၁၀ ရွက် ၁၂ ရွက်ခန့်ကိုထပ်ပြီးမှခွေရ သည်။

ဤသို့ထပ်ပြီးခွေထားသော ပေရွက်အခွေများကို ရာဝင်စဉ်အိုး ကြီးများထဲသို့ထည့်ရ၏။ ပေခွေများနစ်မြုပ်အောင် ရေကိုလည်းထည့်ရ

၏။ ထိုပြင် ဆန်တစ်ပြည် သို့မဟုတ် ချက်ပြီးထမင်းတစ်ပြည်ခန့်ကို လည်း ထည့်ရ၏။ ဆားကိုလည်း သင့်တင့်ရုံထည့်ပေးရ၏။ ယင်းသို့ ဆန် သို့မဟုတ် ထမင်းနှင့်ဆားတို့ကိုထည့်ရခြင်းမှာ အချဉ်ပေါက်မြန်စေရန်ဖြစ်၏။ အချဉ်ပေါက်မှ ပေရွက်များနပ်လွယ်သည်။ ဆန်နှင့် ထမင်းတွင် ထမင်းကိုထည့်ခြင်းသည် အချဉ်ပေါက်မြန်သော်လည်း ဆန်ဖြင့် အချဉ်ပေါက်ခြင်းသည် ပေသားနပ်ချက် ပို၍ကောင်းသည်ဟုသိရ၏။

ထိုရာဝင်စဉ်အိုးကြီးများကို မဖုံးမပိတ်ဘဲ နေပူပူတွင်ရက် ၃၀ ခန့်ထားရ၏။ အပူဓာတ်ကြောင့်စဉ်အိုးထဲရှိထမင်းရည်များ အချဉ်ပေါက်ကာ အမြှုပ်များထလာလျှင် ပေကိုဆယ်၍ကြည့်ရ၏။ ပေရွက်၌ အစိမ်းကွက်များရှိနေသေးလျှင် မနပ်သေးသဖြင့် ထပ်မံစိမ်ထားရသည်။ ပေရွက်များ ညိုရောင်သန်းလာမှ နပ်သည်။ သို့သော် အညိုလွန်လျှင်လည်း ဆွေးမြည့်လွယ်၏။ အနေတော်နပ်မှသာစာရေး၍ကောင်းမွန်ပြီး ကြာရှည်ခံလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပေရွက်ကိုရေစိမ်ရာ၌ နပ်သင့်သည့် အချိန်ထက်ပို၍ ရေမစိမ်မိစေရန် အထူးသတိထားရသည်။ ထိုသို့ ပေရွက်များကိုရေစိမ်ခြင်းမှာ ပုပ်စပ်စပ်ချဉ်နဲ့အလွန်နံ့စော်သဖြင့် ပေရေစိမ်ခြင်းကို လူနေအိမ်ခြေနှင့် မနီးသောနေရာများတွင်သာပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။ ဤသို့ရေစိမ်ခြင်းဖြင့် ပေရွက်များနူးညံ့ပျော့ပျောင်းလာကာ စာရေးသားရာ၌ ချောမြေ့ပြေပြစ်စေသည်။

ယင်းသို့ ပေရွက်များနူးနပ်ပျော့ပျောင်းလာသောအခါ စဉ်အိုးထဲမှဆယ်ယူ၍ ရေသန့်သန့်ဖြင့် တစ်ရွက်ချင်းစင်ကြယ်အောင် ဆေးရသည်။ ဆေးကြောပြီးပေရွက်များကို တစ်ရွက်ချင်းပြန်ခွေပြီးလျှင် အရိပ်ထဲ၌ သုံးရက်ခန့်လေသလပ်ခံ၍ ခြောက်အောင်ထားရ၏။ ဤကား ပထမအဆင့်ပြုပြင်နည်းပေတည်း။ စာရေးရန်သင့်လျော်သော အနေသို့ရောက်အောင် ဒုတိယအဆင့်ပြုပြင်ရသေးသည်။

ဤဒုတိယနည်းတွင် ကွမ်းသီးသားချောချောတစ်ချောင်းကို သစ်ပင်နှစ်ပင်အကြားတွင်တန်းလုပ်ရသည်။ တန်းပစ်ပြီးလျှင် ပေရွက်ကိုရေဆွတ်၍ ကွမ်းသီးသားတန်းပေါ်တင်ကာ ပေရွက်၏အစွန်းနှစ်ဖက်ကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့်ကိုင်၍ အထက်အောက်ဘယ်ပြန်ညာပြန် ဆွဲပွတ်ရသည်။ ခြောက်သွားလျှင် ရေဆွတ်ပေးရသည်။ ပေတစ်လွှာကို ၁၀ မိနစ်ခန့်ဆွဲမှ အပြီးသို့ရောက်သည်။ ထိုသို့အထက်အောက်ဆွဲ၍ ပွတ်တိုက်ဖန်များသောအခါ ပေလွှာသည်ပြန်၍ ချောမွေ့လာသည်။

ဤသို့အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့်ပြုပြင်ပြီးသောပေရွက်များကို ဗြဲအကြီး အသေးအလိုက် အရွယ်တူချင်းစုစည်းကာ ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး အမျိုးအစားသုံးစားခွဲ၍ တစ်ပုံစီထားရသည်။ ထို့နောက် တစ်မျိုးစီသော ပေရွက်များကို တစ်ထုပ်လျှင် အရွက် ၂၀၀ ခန့်ကျ ဖုထပ်၍ အဝတ်စကြိုးပြားဖြင့် အစွန်းနှစ်ဖက်၌လည်းကောင်း၊ အလယ်ပါ သုံးချက်လည်းကောင်း တင်းကျပ်စွာစည်းနှောင်ရသည်။ တစ်ဖန်ပေထုပ်၏ အထက်နှင့်အောက်မှ ညှပ်ရန် သစ်သားကျမ်းဖုံးကိုလည်း ငယ် လတ် ကြီး သုံးမျိုးခွဲ၍လုပ်ထားရသည်။

ကျမ်းဖုံး

ကျမ်းဖုံးဆိုသည်မှာ ပေထုပ်ကို အထက်နှင့်အောက်မှညှပ်ရန် ညီညာစွာဖြတ်တောက်ထားသော ပျဉ်ပြားနှစ်ချပ်ဖြစ်သည်။ အရွယ်အစားမှာ အလျား ၂၀ လက်မ၊ ဗြဲနှစ်လက်မခွဲ၊ ထုလက်မသုံးမတ်ခန့် ရှိသည်။ ကျမ်းဖုံးတွင် ပလ္လင်ပေါက်ကိုလည်းဖောက်ရသည်။ ပလ္လင်ပေါက်ကို ကျမ်းဖုံး၏ဘယ်ပြန်ညာပြန် သုံးချိုးတစ်ချိုးတွင် အပေါက်နှစ်ပေါက်ဖောက်ရသည်။ ပလ္လင်ပေါက်သည် ကျမ်းဖုံးဗြဲ၏အလယ်ဗဟိုလည်းကျရသည်။ ယင်းသို့ကျမ်းဖုံး၌ပလ္လင်ပေါက်ဖောက်ခြင်းသည်

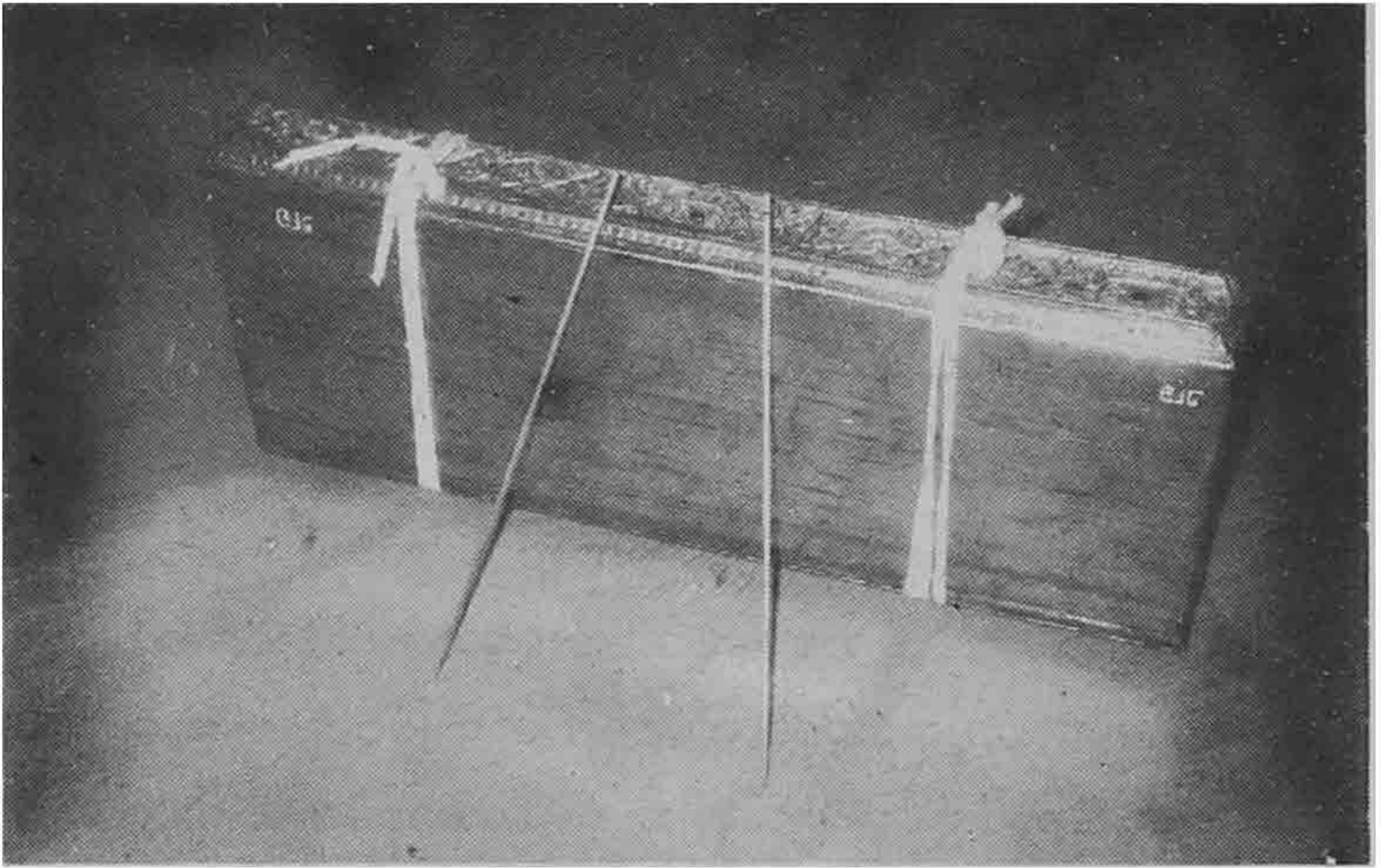
ပေရွက်များကို ပလ္လင်ပေါက်ဖောက်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန်နှင့် အချိုးကျ နေရာမှန်စေရန်အတွက် စံထားခြင်းသဘောဖြစ်သည်။ ကျမ်းဖုံးနှစ်မျိုး ရှိရာ ဤကျမ်းဖုံးသည် ပေလုပ်သမားသုံးသော အဖြူထည် ကျမ်းဖုံး ဖြစ်သည်။ ဆေးသုတ်စရာမလိုပေ။ ယင်းသို့ ပလ္လင်ပေါက်ဖောက်ပြီး ကျမ်းဖုံးနှစ်ခုကို ပေထုပ်၏အထက်နှင့်အောက်မှညှပ်ရသည်။ ထို့နောက် ပေထုပ်ကို ပလ္လင်ပေါက်ဆက်ဖောက်ရသည်။

ပေထုပ်ကို ပလ္လင်ပေါက်ဖောက်ရာ၌ ကျမ်းဖုံး၏ ပလ္လင်ပေါက် မှ တစ်လက်မ၏ ၁၀ ပုံတစ်ပုံခန့်အချင်းရှိသော သံစူးရှည်ကို တည့် တည့် မတ်မတ်ဝင်သွားအောင် လက်ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်ပြီး ဖောက်ရ သည်။ နောက်တစ်နည်းမှာ သံစူးကို ရဲရဲနီအောင်မီးဖုတ်ပြီး ကျမ်းဖုံး ပလ္လင်ပေါက်မှအောက်သို့ တည့်တည့်မတ်မတ်သွားအောင် ထိုးစိုက် ဖောက်သောနည်းဖြစ်သည်။ ဤနှစ်နည်းတွင် ဒုတိယနည်းသည် လူ သက်သာသည့်ပြင် ပလ္လင်ပေါက်များသည်လည်း အနားဖွာစုတ်မနေဘဲ တိတိရိရိ ရှိသဖြင့် ပို၍ကောင်းသည်။ ဤသို့ပေထုပ်ကို ပလ္လင်ပေါက် ဖောက်ပြီးသောအခါ ပလ္လင်တိုင်နှစ်တိုင်စိုက်ရသည်။

ပလ္လင်တိုင်

ပလ္လင်တိုင်ဆိုသည်မှာ ပလ္လင်ပေါက်နှင့်အရွယ်တူချောမွေ့ အောင်သတ်ထားသော ဝါးတံကလေးများကိုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်း ဝါးတံကလေးနှစ်ချောင်းကို ပလ္လင်ပေါက်များအတွင်းသို့ ထိုးသွင်း၍ ကျမ်းဖုံးအထက်စွန်းနှင့်အညီတိတ်ရသည်။ ဤသို့ပေထုပ်၌ ပလ္လင် တိုင်စိုက်ခြင်းမှာ ညီညာစွာတပ်ထားသော ပေရွက်များ ရွေ့ရှားတိမ်း စောင်းခြင်းမရှိစေရန် ထိန်းချုပ်သည့်သဘောဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ကျမ်းဖုံးတပ် ပလ္လင်တိုင်စိုက်ပြီးသော်လည်း ပေထုပ်

ပလ္လင်တိုင်(ပေစာထုပ်၌ထောင်ထားသောပုံ)

၏ အနားများသည် ညီညာမှုမရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် အနားလေးဖက် ညီညာစေရန် ရှေးဦးစွာ ကျမ်းဖုံး၏ထိပ်နှစ်ဖက်၌စွန်းထွက်နေသော ပေရွက်များကို ကျမ်းဖုံးထိပ်နှင့် တညီတည်းဖြစ်စေရန် ပေထိုးဆောက် ဖြင့် လှီးဖြတ်ရသည်။ တစ်ဖန် ကျမ်းဖုံး၏ဘေးနှစ်ဘက်၌ စွန်းထွက်နေ သော ပေအနားများကိုလည်း ကျမ်းဖုံးအနားနှင့် အညီဖြစ်စေရန် ပေထိုး ဆောက်ဖြင့် ရွေ့ပေါ်ထိုးသကဲ့သို့ ထိုးပြီး ညှိရလေသည်။

ပေထိုးဆောက်

ပေထိုးဆောက်ဆိုသည်မှာ ပေစာဖြတ်ရန် ညှိရန်အတွက် သီး သန့်ပြုလုပ်ထားသော ဆောက်ပြားဖြစ်သည်။ ကြေးစည်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိပြီး အရွယ်မှာကြေးစည်ငယ်ပမာဏရှိသည်။ ယင်းပေထိုးဆောက်ကို သံ အကောင်းစားဖြင့်ပြုလုပ်ပြီးထက်မြဲနေအောင် သွေးထားလေ့ရှိသည်။

ပေထိုးဆောက်နှင့်ပေလှီးဓား

ဤသို့ ကျမ်းဖုံးနှင့်အညီညှိလိုက်သောအခါ ပေထုပ်သည်ထောင့်မှန်စတုဂံ ပုံစံကျ ညီညာသပ်ရပ်သွားတော့သည်။

ပေစာမျဉ်းပစ်ခြင်း

ဤအဆင့်အထိ ပြုပြင်ပြီးရုံဖြင့်လည်း ပေရွက်များသည် စာရေးရန် အသင့်မဖြစ်သေးပေ။ ပေရွက်ပေါ်၌ ဖြောင့်တန်းစွာ ရေးနိုင်အောင် မျဉ်းပစ်ရသေးသည်။ ယခုခေတ်၌ ပေစာတစ်ထုပ်ကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်လျှင် မျဉ်းကြောင်းမပါဘဲ စာကြောင်းများဖြောင့်တန်းနေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့်အံ့ဩမိကြပေလိမ့်မည်။ အမှန်မှာ ယင်းသို့ စာကြောင်းများ ညီညာစွာဖြောင့်တန်းနေခြင်းမှာ ရေးစဉ်အခါက မျဉ်းပစ်၍ ရေးသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ်မြန်မာကြီးများ၏ အမြော်အမြင်ကြီးမားမှုကြောင့်သာ မျဉ်းကြောင်းများကို မမြင်ရတော့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပေရွက်ပေါ်မျဉ်းပစ်ရာ၌ ယခုခေတ်ကျောက်သင်ပုန်းပေါ် စာရွက်များ

ပေါ်တွင် မျဉ်းပစ်သကဲ့သို့ မျဉ်းတံဖြင့် ပစ်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ သီးသန့်ပြု လုပ်ထားသော မျဉ်းပစ်ကိရိယာဖြင့် ပစ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မျဉ်းပစ်ကိရိယာ

မျဉ်းပစ်ကိရိယာဆိုသည်မှာ သစ်သားပါးလေးချောင်းကို တောင်ခတ်၍ ထိပ်နှစ်ဖက်အတွင်းမှ ထောက်တန်းနှစ်ခုခံကာ သီးသန့်ပြု လုပ်ထားသော ကိရိယာဖြစ်သည်။ အရွယ်အစားမှာ အလျားနှစ်ပေ၊ ဗြက် ခြောက်လက်မခန့်ရှိသည်။ ယင်းသို့ သစ်သားတောင် ပြုလုပ်ပြီး သောအခါ သစ်သားတောင်ထိပ်အတွင်းဘက်မှခံထားသော ထောက် တန်း နှစ်ခုတွင် မျဉ်းကြိုးချည်ရန် အထစ်ကလေးများကို တစ်ဖက် ၁၀ ထစ်စီခန့် အညီအမျှထစ်ရသည်။ ပြီးမှ ယင်းအထစ်ကလေးများ တွင် မျဉ်းကြိုး သွယ်တန်းရသည်။ မျဉ်းကြိုးကိုလည်း ချည်အပွစားဖြင့် ပြုလုပ်ရသည်။ ထောက်တန်းနှစ်ခုကို မျဉ်းကြိုးချည်နှောင် သွယ်တန်း ပြီးလျှင် မျဉ်းပစ် ကိရိယာဖြစ်သွားတော့သည်။

မျဉ်းပစ်ပုံမှာ သစ်ရွေသမားများ တမျဉ်းကြိုးဖြင့် မျဉ်းသား သကဲ့ သို့ဖြစ်သည်။ မျဉ်းပစ်မည့်ပေရွက်ကို စားပွဲပေါ် သို့မဟုတ် မျက် နှာပြင်ညီ ကြမ်းခင်းပေါ်၌ချထားရသည်။ ထို့နောက် နနွင်းတက်ကို ကျောက်ပျဉ်မှာ ရေဖြင့်သွေး၍ရသော နနွင်းရည်ဖြင့် မျဉ်းကြိုးကို သုတ် လိမ်းရသည်။ ထို့နောက် ချထားသော ပေရွက်ပေါ်သို့ မျဉ်းပစ် ကိရိယာကို တည့်မတ်အောင်ချိန်ပြီး ချရသည်။

ဤအဆင့်သည် လွန်စွာအရေးကြီး၏။ စံနှစ်မရှိလျှင် မျဉ်း ကြောင်းများသည် ပေရွက်၏ဘေးဘက်အနားနှင့် မျဉ်းပြိုင်မကျဘဲ ရွှေ စောင်းသွားတတ်သည်။ ယင်းသို့မဖြစ်ရအောင် ရှေးလူကြီးများသည် စနစ်ထား၍ မျဉ်းသားကြသည်။ ယင်းစနစ်ကား “စုံ-ခွ၊ မ-နင်း” ဟူ

သော ဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

အထက်ပါဆောင်ပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်မှာ ပေရွက်၌သားမည့် မျဉ်းကြောင်းသည် ရှစ်ကြောင်း ဆယ်ကြောင်းစသည် စုံဖြစ်နေလျှင် အလယ်မှ ပလ္လင်ပေါက်ကို အညီအမျှခွနေစေရမည်။ အကယ်၍ မျဉ်းကြောင်းသည် ခုနစ်ကြောင်း ကိုးကြောင်း စသည် မ ဖြစ်နေလျှင် အလယ်မျဉ်းကြောင်းသည် ပလ္လင်ပေါက်ကို တည့်တည့်မတ်မတ်ဖြတ်ကျော်၍ နင်းသွားရမည်ဟုဆိုလိုသည်။ ဤသို့စနစ်ထား၍မျဉ်းပစ်သောကြောင့် မျဉ်းများသည် ရွှေစောင်းခြင်းမရှိဘဲ ပေရွက်ဘေးအနားနှင့်မျဉ်းပြိုင်ကျကာ ဖြောင့်တန်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

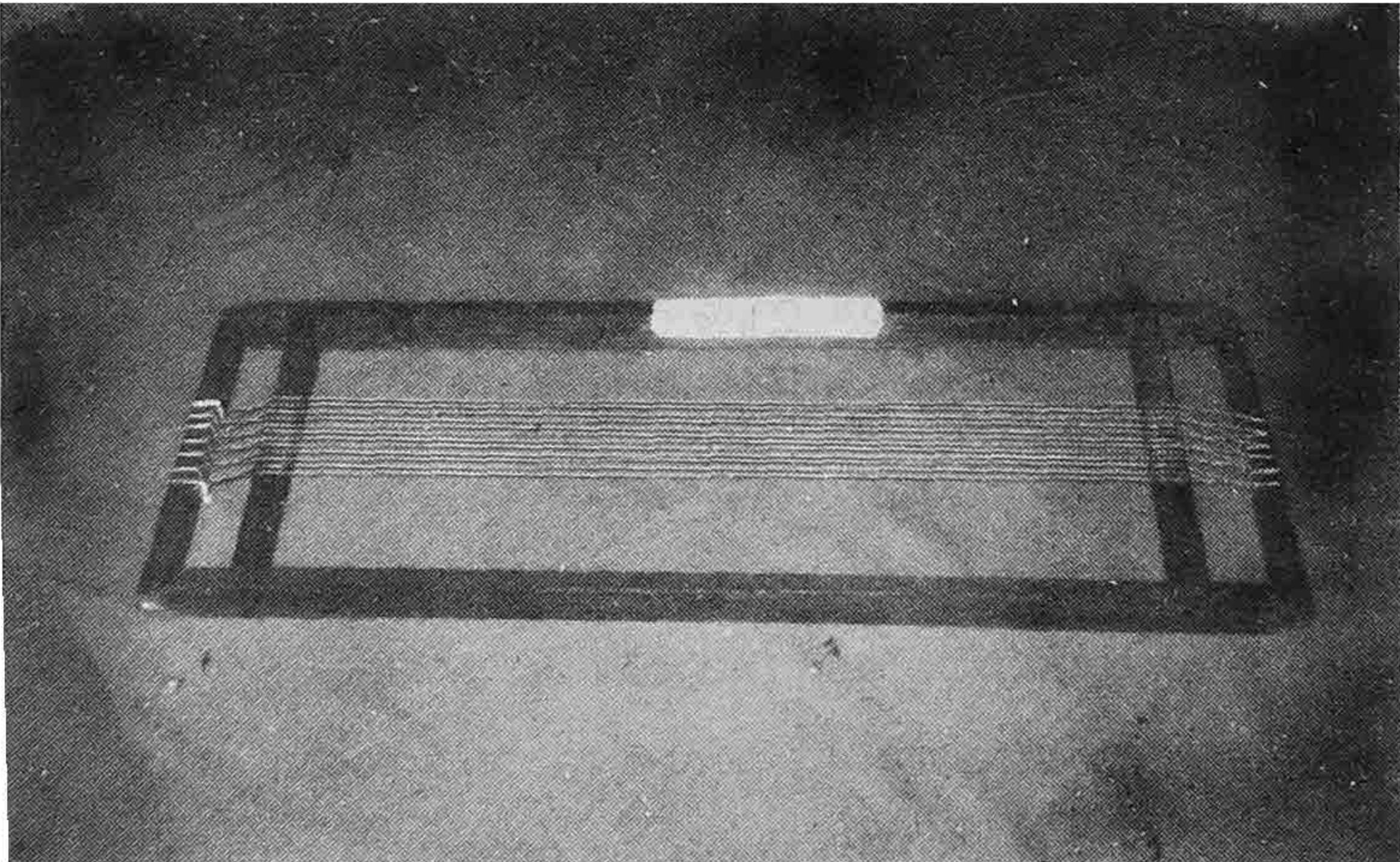
ယင်းသို့ အောက်ခံပေချပ်ပေါ်သို့မျဉ်းပစ်ကိရိယာကို စနစ်အတိုင်းချပြီးသောအခါအခြားပေတစ်ရွက်ကို အောက်ပေချပ်ပေါ်သို့ တစ်ထပ်တည်းကျအောင်ချိန်၍ မျဉ်းကြိုးပေါ်မှာတင်ရသည်။ ပြီးလျှင် ပေရွက်၏ ခါးလယ်မှနေ၍ဘယ်လက်ဖြင့်ဘယ်ဘက်သို့လည်းကောင်း၊ ညာလက်ဖြင့်ညာဘက်သို့လည်းကောင်း အသာအယာသပ် ပေးလိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ လက်ဖြင့်သပ်ပြီးခွာယူလိုက်သောအခါ အဝါရောင်မျဉ်းကလေးများ ထင်ကျန်ကာ အထက်နှင့်အောက် ပေနှစ်မျက်နှာကို မျဉ်းပစ်ပြီး ဖြစ်သွားလေသည်။ ဤအရာ၌ အဝါရောင်နနွင်းကို သုံးခြင်းသည် သာသနာတော်နှင့်လျော်သည့်အပြင် ယင်းနနွင်းရောင် မျဉ်းများသည် ပေစာရေးက ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးပြီးသည်နှင့် မှေးမှိန် ပျောက်ကွယ် သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးလူကြီးများ အမြော်အမြင် ကြီးမားမှုကို အထက်၌ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသို့ပေရွက်ပေါ်၌ အလျားလိုက်မျဉ်းသားရုံဖြင့်လည်း စာရေးရန်အသင့်မဖြစ်သေးပေ။ ပေရွက်ပေါ်စာရေးရာ၌ ဘယ်ညာနှစ်ဖက်လုံး အပြည့်ရေးလေ့မရှိကြပေ။ ပေရွက်၏ထိပ်နှစ်ဖက်တွင် နှစ်လက်မ

ခန့်စီ ကွက်လပ်ချန်၍ရေးမြဲဖြစ်သည်။ ထိုကွက်လပ် မဲဖြောင့်တန်းစွာ ရှိစေရန် ပေရွက်၏ဘယ်ညာထိပ်နှစ်ဖက်၌ ဒေါင်လိုက်မျဉ်း တစ်ကြောင်း စီ တားရသေးသည်။

ထောင်လိုက်မျဉ်းသားပုံမှာ ပေလုပ်ကျမ်းဖုံးတွင် အပြင်စွန်းမှ နှစ်လက်မခန့်စီခွာ၍ ခဲသားဆုံရုံအပေါက်သုံးလေးပေါက်စီ ဘယ်ညာ နှစ်ဖက်လုံး၌ဖောက်ရသည်။ ပြီးလျှင် ယင်းအပေါက်များတွင်ခဲသား ထည့်ကာ ကျမ်းဖုံးကို ရှေ့နောက်အနည်းငယ်စီရွှေပေးလိုက်ရုံဖြင့် ဘယ် ညာဒေါင်လိုက်မျဉ်းနှစ်ခုကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ရလေသည်။ ဤသို့ ဒေါင်လိုက်မျဉ်းသားခြင်းသည် ယခုခေတ်ပုံနှိပ်စာ လက်ရေးစာများ၌ မာဂျင် (Margin) ချန်သကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအခြေသို့ရောက်မှ ပေလုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း ပြီးဆုံးလေသည်။

ဤသို့ပြုလုပ်ရရှိသော ပေထုပ်များကို ကျမ်းဖုံးမပါဘဲ လျှော် ကြိုးဖြင့် သုံးလေးချက်စည်း၍ အိမ်၌ထားကာ ဝယ်သူလာလျှင် ရောင်း

မျဉ်းပစ်ကိရိယာ

သည်။ သို့မဟုတ် ရောင်းရန်ဈေးသို့ပို့လေ့ရှိကြသည်။ ပေထုပ်တစ်ထုပ်၏ ရှေးခေတ်ရောင်းဈေးမှာ အရွက် ၂၀၀ ပါ ၁၀ ကြောင်းရေး ပေတစ်ထုပ်လျှင် ၂၅/-၊ ၁၁ ကြောင်းရေး ပေတစ်ထုပ်လျှင် ၂၈/-၊ ၁၂ ကြောင်းရေး ပေတစ်ထုပ်လျှင် ၄၈/-၊ နှုန်းရှိကြောင်းသိရပေသည်။

၎င်းပြင် ၁၂၆၆ ခုနှစ်က ပေစာတစ်ကျမ်း ပူဇော်ရာ ကုန်ကျငွေကို တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက် ပေစာတိုက်ပိုင်အမှတ် ၄၆၈၀ ၌ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပေသည်။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာနိဿယ၊ ပထမထုပ်၊ (က-စ၊ ဖိ-ဆုံး)

၂၁။ ၃။ ၁၂။ ရွှေမျဉ်း

ပေဖိုးငွေ	၁၀
ရွှေမျဉ်းလက္ခဏာငွေ	၄၊ ၅။
စာရေးလက္ခဏာငွေ	၂၅၊ ၅။
ကျမ်းအဖုံးဖိုး	၅

၆။ ပေစာရေးခြင်း

ပေလုပ်နှင့်မျဉ်းကိုင်လုပ်ငန်းနှစ်ရပ်သည် လုပ်ငန်း သဘာဝချင်း နီးစပ်ဆက်နွှယ်မှုရှိသဖြင့် ရှေးအခါက “ပေလုပ်မျဉ်းကိုင်” ဟု တွဲစပ် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသော်လည်း အမှန်မှာပေလုပ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မျဉ်းကိုင်ရသည်မဟုတ်ပေ။ ပေလုပ်ပြီးလျှင် စာရေးရသည်။ စာရေးပြီးမှသာ မျဉ်းကိုင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြားဖြတ်၍ ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးခြင်း အကြောင်းကို ယခုတင်ပြသွားပါမည်။

ပေရွက်ပေါ်၌ စာရေးသောအခါ ကညစ်ဖြင့်ရေးရသည်။

ကညစ်

ကညစ်ဆိုသည်မှာ ပေစာရေးရန် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသော သံချောင်းကလေးဖြစ်သည်။ အလျားတစ်ထွာတစ်မိုက်ခန့်ရှည်ပြီး ခဲတံလုံးခန့်ရှိ၍ ထိပ်ဖျားချွန်ထားသည်။ ကညစ်ဝေါဟာရသည် မွန်ဘာသာ “ကေဟ်” မှဆင်းသက်လာကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် “Stylus” ဟုခေါ်ကြောင်း၊ မြန်မာစာအဖွဲ့မှထုတ်ဝေသော မြန်မာ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်ကြီး၌ ဖွင့်ဆိုထားသည်။

ယင်းကညစ်သည်လည်း ပုံစံအမျိုးမျိုး အရွယ်အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ အချို့ကညစ်သည် ထိပ်နှစ်ဖက်လုံးစာရေး၍ရသော နှစ်ဖက်ချွန်ဖြစ်၍ အချို့ကညစ်မှာမူ ထိပ်တစ်ဖက်သာချွန်ပြီး ကျန်ထိပ်တစ်ဖက်တွင် ဓားမောက် သဏ္ဍာန် သော်လည်းကောင်း၊ ခပ်စောင်းစောင်းဆောက်သွား သဏ္ဍာန်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ထားတတ်ကြသည်။ ယင်းသို့ တစ်ဖက်သွားလုပ်ခြင်းမှာ စာရေးရာ၌ ကညစ်၏ အလေးချိန်

ကညစ်နှင့်ကညစ်ကျည်တောက်

မျှစေရန်နှင့် လိုအပ်လျှင် ပေရွက်ပေမျှင်စသည်ကို ဖြတ်ရန် တိရန် အတွက် ဖြစ်ပုံရလေသည်။ ယင်းကညစ်ကို အလွတ်မထားဘဲ ဝါး ကျည်တောက်ကလေး၌ထည့်ထားလေ့ရှိသည်။ ကျည်တောက်၌ ထည့် ထားခြင်းဖြင့် ပျောက်ရခြင်း၊ သံချေးတက်ခြင်းဘေးမှ ကင်းဝေးစေ သည်။

ပေရွက်ပေါ်၌ကညစ်ဖြင့်စာရေးရာတွင် စာစင်ခုံဟုခေါ်သော ခုံကလေးကို အသုံးပြုရသည်။

စာစင်ခုံ

စာစင်ခုံဆိုသည်မှာ ပေစာရေးရန် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသော လေးချောင်းထောက်ခုံငယ်ကလေးဖြစ်သည်။ လေးချောင်းထောက်ဆို သော်လည်း ခွေးခြေခေါ် လေးချောင်းထောက်ထိုင်ခုံနှင့်မတူပေ။ ယင်း ခုံငယ်ကလေး၏ပမာဏမှာ အလျား ၂၀ လက်မ၊ ဗြက် ၉ လက်မ၊ အမြင့် ၁၂ လက်မခန့်ရှိသည်။ ပြုလုပ်ထားပုံမှာ အခြေလေးတိုင်ကို ခွေးခြေတိုင်ကဲ့သို့မတ်မတ်မထားဘဲ မြန်မာဆိုင်းဝိုင်းများ၌ “စခွန်” ခေါ် ခြောက်လုံးပတ်ဒိုးတင်သော အောက်ခံခုံနှင့်သဏ္ဍာန်တူစွာ ဝဲယာအခြေ နှစ်ချောင်းစီကို ကြက်ခြေခတ်ရိုက်၍ထားသည်။ ယင်းကြက်ခြေခတ် တိုင်နှစ်ခုကို လက်မ ၂၀ ခန့်ခွာ၍ထောင်ပြီးလျှင် ကတော့သဏ္ဍာန်ရှိ သော ကြက်ခြေ၏အထက်ဘက်တြိဂံပုံကို ထိပ်နှစ်မျက်နှာနှင့်ဘေးနှစ် မျက်နှာ၌ပျဉ်ကာ၍ဆက်ထားသည်။ ထိုဇောက်ထိုးတြိဂံ၏အထက် ဘက်မျက်နှာပြင်ကိုမူ ပျဉ်အသေမရိုက်ဘဲ ပိတ်၍ဖွင့်၍ရသော အဖုံးရှင် ထားသည်။

အဖုံးအထက်သို့ထိုးထွက်နေသောတိုင်စွန်းလေးခုအနက် ရေး သူဘက်သို့မျက်နှာမူသောရှေ့ဘက်တိုင်စွန်းနှစ်ခုမှာ သုံးလေးလက်မ

ခန့် ရှည်ထွက်၍ အခြားတစ်ဖက်သို့ မျက်နှာမူသောတိုင်စွန်းနှစ်ခုမှာ
 ခြောက်လက်မခန့်ရှည်ထွက်ထားသည်။ နောက်ဘက်တိုင်စွန်းနှစ်ခုကို
 ကြည့်ကူးမည့်စာပါပေရွက်ထောင်ရန်အတွက် အမှီသစ်သားတန်းရိုက်
 ပေးထားသည်။ ပေစာရေးသူဘက်သို့ မျက်နှာမူသောတိုင်စွန်းနှစ်ခု
 အနက် လက်ဝဲဘက်တိုင်စွန်းထိပ်တွင် အပ်ချုပ်သမားများသုံးသော
 အဝတ်ကျပ်ထုပ်ကဲ့သို့ အဝတ်ဖြင့်ကျပ်ထုပ်စည်း၍ ဖုလုံးလုပ်ထား
 သည်။ ယင်းကျပ်ထုပ်မှာ ပေစာတင်ရေးသောအခါ ပေရွက်ပေါက်ထွက်
 မသွားစေရန်ဖြစ်သည်။

စာရေးသောအခါ ကြည့်ကူးရမည့်မူလစာပါပေချပ်ကို စာစင်
 ခုံ၏ နောက်မှီတွင်ထောင်ထားပြီး လက်ငင်းရေးကူးမည့်ပေရွက်လွတ်ကို
 ဝဲဘက်တိုင်ထိပ် အဝတ်ကျပ်ထုပ်ပေါ်တင်၍ ဘယ်လက်ဖြင့်ပေရွက်ကို
 ထိန်းကာ ညာလက်ဖြင့် ကညစ်ကိုကိုင်၍ရေးသည်။ ရေးပုံမှာ ဘယ်
 လက်မနှင့်လက်ညှိုးကိုထိပ်ချင်းပူးကာ ကညစ်ထိန်းရန်ခွသဖွယ်ပြုလုပ်
 ၍ ယင်းခွကြားတွင် ကညစ်တင်ကာရေးလေ့ရှိသည်။

အချို့ပေစာရေးသူများကမူ ဘယ်ဘက်လက်မ လက်သည်း
 ထိပ်ကို ကညစ်ထိန်းရန် အချိုင့်ကလေးပြုလုပ်၍ ယင်းလက်သည်းချိုင့်
 ကလေး တွင် ကညစ်တင်ကာ ရေးသားတတ်ကြသေးသည်။ ၎င်းအပြင်
 ကညစ်ကိုင်သော ညာဘက်လက် မနာစေရန် သံပြားကြေးပြားများကို
 စွပ်စရာအကွင်းပြုလုပ်ကာ ညာဘက်လက်ညှိုးထိပ်တွင်စွပ်၍ ရေးသည်
 လည်း ရှိသည်။

အံသဖွယ်ပြုလုပ်ထားသော စာစင်ခုံ၏ တြိဂံအိမ်ကလေးထဲ
 တွင် ပေစာရေး၏ ကိရိယာတန်ဆာပလာများဖြစ်ကြသော အရန်
 ကညစ်ပို၊ ကညစ်ကျည်တောက်၊ စာရေးခြင်းနားသောအခါ ရောက်
 သော နေရာကို မှတ်ရန် ပျားဖယောင်း၊ လက်ဖျားစွပ်ရန် ကြေးကွင်း

စာစင်ခုံ

သံကွင်း၊ ကညစ်သွေးကျောက်စသည်များကိုထည့်ထားတတ်ကြသည်။

ရှေးအခါက ယင်းစာစင်ခုံကို စာရေး၍ဖြစ်ရုံမျှပြီးစလွယ်လုပ်သည်မဟုတ်။ တိုင်ကိုပွတ်ခံ၍အပြောက်အမွမ်းကနုတ်ပန်းများထွင်းထုကာ လှပသေသပ်စွာပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။

ပေစာရေး (ခ) ကျောင်းစာရေး

ရှေးခေတ်မြန်မာမင်းများလက်ထက်တော်အခါက ပုံနှိပ်စက်များ မပေါ်သေးသဖြင့် ပေရွက်ပေါ်၌ ကျမ်းစာရေးခြင်းလုပ်ငန်းသည် အထူး တွင်ကျယ်ထွန်းကားသောလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ပေစာရေးခြင်း လုပ်ငန်းကို အများအပြားလုပ်ကိုင်ကြသည့်အလျောက် အဖိုးအခဖြင့် ပေစာရေး၍အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုပြုသော “ပေစာရေး” ဟူသော လူတန်းစားအလွှာတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။ အရပ်ဘက်ပေစာရေးများ၏ထိုခေတ်က စာကူးခနှုန်းထားမှာ

၁၀ ကြောင်းပေ တစ်အင်္ဂါလျှင် ငွေတစ်ကျပ်

၁၁ ကြောင်းပေ တစ်အင်္ဂါလျှင် ငွေငါးမတ်

၁၂ ကြောင်းပေ တစ်အင်္ဂါလျှင် ငွေတစ်ကျပ်ခွဲနှုန်းရှိကြောင်း သိရသည်။ ကျွမ်းကျင်သောပေစာရေးများသာ တစ်နေ့ခြောက်ရွက်ခန့် ပြီးအောင်ရေးနိုင်ကြသည်ဟုဆိုသည်။

ဘုရင့်နန်းတော်၌လည်း ပိဋကတ်တော်များကိုပြုစုရန် ပေလုပ် မျဉ်းကိုင် အမှုထမ်းစုနှင့် ပေစာရေးများကို လခရိက္ခာပေး၍ အစုအမှု ထမ်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်စေကြောင်းသိရသည်။

သီပေါဘုရင်လက်ထက်တော်က ပိဋကတ်ပေလုပ်မျဉ်းကိုင် အမှုထမ်း ၁၁ ဦးခန့်ထား၍ ၎င်းလူ ၁၁ ဦးတို့မှာတစ်လလျှင် လစာငွေ ၁၁၅ ကျပ် သနားတော်မြတ်ခံရကြောင်း ရွှေနန်းသုံးဝေါဟာရအဘိဓာန် ၌ ဖော်ပြထားပေသည်။ ၎င်းပြင် ပေလုပ်မျဉ်းကိုင်စသော ပိဋကတ်တော် ဆိုင်ရာ လုပ်သားများသည် မင်းတိုင်း အမျိုးမျိုးမှလွတ်သည်ကိုလည်း ဘိုးတော်ဘုရားအမိန့်တော်တစ်ရပ်တွင် ဖော်ပြပါအတိုင်းတွေ့ရသည်။

“ပိဋကတ်တော်ရွှေရေး မင်ရေး ကညစ်ရေး ပေလုပ်မျဉ်းကိုင် ဖွဲ့စည်းထမ်းရွက်စေသည့်လူတို့ကို အရပ်ရပ်မြို့ရွာသူကြီး စုထိန်းစုအုပ် တို့က စစ်လက်နက်ကိုင်မှုမှစ၍ မင်းမှုမင်းခင်းစရိတ်ကြေးငွေ အသေး အဖွဲ့ အခွဲအခန့် အတောင်းအခံမရှိစေနှင့်၊ အခြားအစုသို့စာရင်းဖွဲ့ရာပါ လျှင် စာရင်းကိုနှုတ်သိမ်း၍ ပိဋကတ်အစုမှာ ငြိမ်ဝပ်စွာထမ်းရွက်စေ”

ဤ၌ အသည် အလာ ကပ္ပားတို့ပေးဆောင်ရမိ တစ်ဆယ့် နှစ်မှု မင်းတိုင်းဟူသည်ကား

- ၁။ တမာစေး
- ၂။ လျှော်
- ၃။ ကော်

- ၄။ အံ့တုံ
- ၅။ လဲမှို
- ၆။ တင်လဲ
- ၇။ ဥသျှစ်
- ၈။ မရိုးစစ်မီးသွေး
- ၉။ ထန်းဖူးစည်း
- ၁၀။ မန်ကျည်းမှည့်
- ၁၁။ ရေနံ
- ၁၂။ ပွဲလျက် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရှေးကပေစာရေးကူးကြသည်မှာ များသောအားဖြင့် ပိဋကတ်စာပေတို့သာဖြစ်သည်။ ပိဋကတ်စာပေများကို ရဟန်းတော်များက အများဆုံးဖတ်ရှုသင်ယူကြသည်။ ထို့ကြောင့် အရပ်ဘက်ပေစာရေးများသည် ၎င်းတို့၏ပေစာရေးကူးခြင်းလုပ်ငန်းကို ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၌သာ ရေးကူးရသည်က များသဖြင့် နောင်အခါပေစာရေးများကို “ကျောင်းစာရေး” ဟုလည်း ခေါ်ဆိုလာကြသည်။

ပေစာရေးခေါ် ကျောင်းစာရေးများသည် ကျောင်းမှာနေ ကျောင်းမှာပင်အိပ်၍ ကျောင်းက ကျွေးသော ထမင်းကိုစားပြီးလျှင် ကျောင်းဝေယျာဝစ္စအမှုကိုကား မလုပ်ချင်၊ ပေစာရေးရာ၌လည်း စေတနာဖြင့် လက်ရေးလှပအောင်၊ အမှားအယွင်း အကျအပေါက်ကင်းအောင် ဂရုမစိုက်ဘဲ အမြန်ပြီးရေး၊ ငွေအမြန်ရရေးကိုသာ ရှေးရှုပြီး အသော့ရေးသဖြင့် အလွဲအမှားကို ရေးမိတတ်ကြလေသည်။ ယင်းသို့ အက္ခရာလွဲမှားရေးမိလျှင် “အတ္ထောအက္ခရာသညာတော” ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အက္ခရာလွဲမှားက အနက်အဓိပ္ပာယ် လွဲမှားနိုင်သောကြောင့် ဖတ်ရှုသူတို့ အကျင့်ပါလွဲမှားသွားနိုင်လေသည်။ အကျင့် လွဲ

မှားလျှင် တစ်သံသရာလုံး ဒုက္ခတွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော အသပြာ စာရေးများကို ရည်ညွှန်း၍ “ခွေးတိရစ္ဆာန်၊ မဟာဒါန်၊ နိဗ္ဗာန် နှင့်ဝေး ကျောင်းစာရေး” ဟူသော စာချိုးတစ်ပုဒ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စစ်ကိုင်းကောင်းမှုတော်ကျောက်စာတွင် တောင်ဖီလာဆရာ တော်က “ပေစာရေးတို့သည် အက္ခရာတတ်ရသည်။ မြဲမြံသောသတိရှိ ရသည်။ သို့မှလည်း အကျအပေါက် အမှားအယွင်း ကင်းနိုင်သမျှကင်း ချိမ့်မည်” ဟုဆိုခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အချို့သောပေစာရေးတို့သည် လက် ရေးလှကိုသာ လှပအောင်ရေးနိုင်၍ အက္ခရာတတ်မှုဟူသော စာအခြေခံ နည်းပါးကြသည်။ သတိလည်းပေါ့လျော့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မမှား သင့်သောအမှားများကို ရေးမိတတ်ကြသည်။ ဤသို့မှားယွင်းရေးမိ သဖြင့် ဖျက်ရပြင်ရသည်။ ဖျက်ရာပြင်ရာ၌ က ဖျက်ရမည်ကို ယ ကို ဖျက်မိသဖြင့် “ကဖျက် ယဖျက်” ဟူသောစကားပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည် ဟု ဆိုကြသည်။

၎င်းပြင် ပေစာရေးများသည် ပေစာတစ်ကျမ်း ရေး၍ ပြီးဆုံး သောအခါတိုင်း

အက္ခရံ ဧကမေကဉ္စ၊ ဗုဒ္ဓရူပံ သမံသိယာ။

တသ္မာဟိ ပဏ္ဍိတောပေါသော၊ လိက္ခေယျ ပိဋကတ္တယံ။

ဟူသော ဓမ္မနီတိလာ ဂါထာကို ရေးထည့်တတ်ကြသည်။

ယင်းဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်လုံးတစ်လုံးသောအက္ခရာသည် ဘုရား ရုပ်တုတော်နှင့်တူ၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသောယောက်ျားသည် ပိဋ ကတ်သုံးပုံကိုရေးကူးရာ၏ဟူလိုသည်။ စာတစ်လုံး ဘုရားတစ်ဆူဟူ သောစကားသည် ဤဓမ္မနီတိဂါထာမှ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ရှေးခေတ် ပေစာရေးများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတစ်ခု

တည်းအတွက်သာ ပေစာရေးသားကြသည်ဟုမဆိုသာပေ။ “စာတစ်လုံး ဘုရားတစ်ဆူ” ဟူသော ဓမ္မနိတိသွန်သင်ချက်ကို သဒ္ဒါယုံကြည်ချက် အပြည့်အဝထားသူများလည်းဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ်စာကို ရေးသော မိမိတို့သည် စာလုံးပေါင်းများစွာကို ရေးရသဖြင့် ဘုရားအဆူ ဆူကို တည်ရသော ဘုရားဒါယကာများဖြစ်သည်ဟု မိမိတို့လုပ်ငန်း အပေါ် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားစွာဖြင့် အထက်ပါဂါထာကို ရေးထည့်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ပေစာကျမ်းများကို ပေစာရေးများသာ ရေးသားကြသည် မဟုတ်ပေ။ အချို့သောကျမ်းပြုဆရာတော်များသည် မိမိတို့ပြုသော ကျမ်းအား ပေစာရေးနှင့်ကူးရသည်ကို အားရကျေနပ်ခြင်းမရှိ၍ ကိုယ် တိုင် အပင်ပန်းခံကာ ရေးကြသည်လည်း ရှိသည်။ အဘိဓမ္မာညဝါ အကောက်များ ရေးသားရာတွင် နာမည်ကြီးသော ထန်းတပင် ဆရာ တော်သည် မိမိပြုသော ယမိုက်အကောက်၊ ပဋ္ဌာန်းအကောက်ကျမ်းများ ကို ပေစာရေး မငှားဘဲ ကိုယ်တိုင်လက်ညောင်းခံ၍ရေးသားခဲ့ကြောင်း သူ၏ကျမ်းနိဂုံးများအရ သိရပေသည်။

အလားတူ ဝိနည်းကျမ်းငါးကျမ်း ပါဠိ အဋ္ဌကထာ နိဿယ များကို ပြုစုခဲ့သော ရွှေဥမင်ဆရာတော်သည်လည်း ကိုယ်တိုင် လက် အပင်ပန်းခံ၍ ရေးခဲ့သောကြောင့် မိမိ၏ဝိနည်းနိဿယများကို “ရတနာ မဇ္ဈိသာ မည်သော ဝိနည်းလက်ပန်းအဋ္ဌကထာကျမ်း” ဟု ကမ္မည်းတပ် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပုံရလေသည်။

အချို့သောဆရာတော်များကမူ စာအခြေခံလည်းရှိ၊ လက်ရေး လက်သားလည်းကောင်းသော မိမိ၏တပည့် ပဉ္စင်း သာမဏေများကို အရေးခိုင်းသည်လည်းရှိသည်။ ဤသို့ကျမ်းစာကို ကိုယ်တိုင်ရေးရသော အခါ အမှန်တကယ်လည်းပင်ပန်းလှသဖြင့် ရေးပြီးပေစာကို လွန်စွာ

မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားကြသည်။ ပျောက်ပျက်သွားမည်ကို လွန်စွာစိုးရိမ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဆုံး၌ “ရှင်အာစိဏ္ဏရေးသည့်စာ၊ ရွှေဝါလက်လှညောင်းလှပါ၊ ပျောက်လျှင်မထိန်သာ၊ ထိန်လျှင်ငရဲရွာ၊ တွေ့လျှင်ပေးကြပါ” စသည်ဖြင့် တောင်းပန်စကားကလေးများကို ရေးထည့်တတ်ကြလေသည်။

အထက်ပါစကား၌ “ရွှေဝါလက်လှ” ဟုဆိုခြင်းမှာ ပေပေါ်၌ စာရေးသောအခါ မျဉ်းပစ်ထားသောနန္ဒင်းနှင့်ပွတ်တိုက်ဖန်များသဖြင့် လက်ချောင်းကလေးများ ရွှေရောင်ပမာ ဝင်းဝါနေသည်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရှေးမြန်မာများသည် ဟာသဉာဏ်ရွှင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်းဖြစ်သည်။ အောက်ပါစာပြောင်ကို ပေစာရေးကပင်ရေးလိုက်သလော၊ သို့မဟုတ် ကျမ်းကို ဖတ်ကြည့်ပြီး သဘောမကျသော ရဟန်းတော်တစ်ပါးကပင် ရေးလိုက်သလော မသိရ။ တဗစ ၁၂၁၁၃ သုတေသနရှုဖွယ်ကျမ်း ပေမူအဖုံး၌ ထက်မြက်ပြောင်မြောက်သော သရော်စာတစ်ပုဒ်ကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရသည်။

“ဘရပ်ဘရက်အရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ဗလဇီစက်ဆရာသည် ကမိုကရီထိုင်၍နောက်ပြန်တောင်းပန်အပ်သောကြောင့် ဗလဘွစောင်ရင်းအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ကရောသောပါးဆရာသည် ငါးပါးမှောက်သောဉာဏ်အမြင်ဖြင့် စီရင်အပ်သော ဘရန်းဘဒါ ဗလချာဘိဓေယျအမည်ရှိသော မယျုသာဒီပဏီကျမ်းတည်း။”

၇။ ပေဇေလေ့

ပေစာရေးများ ပေရွက်ပေါ်၌ ကျမ်းစာရေးသားကြရာတွင် စည်းမရှိ ကမ်းမရှိ ပရမ်းပတာရေးသားကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ စည်းနှင့်

ကမ်းနှင့် ထုံးတမ်းနှင့်အညီ စနစ်တကျ ရေးသားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ပေစာ ရေးသားရာ၌ လိုက်နာပြုကျင့်လေ့ရှိသော စည်းကမ်းနှင့် စနစ်များကို ပေဓလေ့ဟုခေါ်ဆိုအပ်ပေသည်။

ကျွမ်းကျင်၍စနစ်ကျသော ပေစာရေးသည် ပေစာကျမ်းကို ရေးသားလျှင် ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ကျောဘက်မှသာ စတင်ရေးသားသည်။ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ဝမ်းဘက်မှ စတင်ရေးသားလေ့မရှိပေ။ တဖန် ကျမ်းစာကို အဆုံးသတ်သောအခါ၌လည်း နောက်ပလ္လင်ချပ်၏ ဝမ်းဘက်မှသာ အဆုံးသတ်ကြသည်။ နောက်ပလ္လင်ချပ်၏ကျောဘက်၌ အဆုံးသတ်လေ့ မရှိကြပေ။ ဤနေရာ၌ ပေရွက်၏ခွက်နေသောဘက်ကို ဝမ်းဘက်၊ ခုံးနေသောဘက်ကို ကျောဘက်ဟုခေါ်သည်ကိုသိရှိထားသင့်ပေသည်။

ဤရှေ့ပလ္လင်နှင့်နောက်ပလ္လင်နှစ်ချပ်ကို စာရေးရာ၌လည်း ပလ္လင်ပေါက်နှစ်ပေါက်အတွင်း၌သာ စာရေးကြသည်။ တဖန် ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ကျောဘက်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ကပ်လျက်ရှိသော ဒုတိယ အချပ်၏ဝမ်းဘက်နှင့် နောက်ပလ္လင်ချပ် ဝမ်းဘက်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ကပ်လျက်ရှိသောရှေ့အချပ်၏ကျောဘက်တို့၌လည်း ပလ္လင်ပေါက် နှစ်ပေါက် အတွင်းမှာပင် စာရေးကြသည်။ ဤသို့ရေးခြင်းမှာ ပလ္လင်ချပ်များကို လှန်၍ကြည့်သောအခါ မျက်နှာချင်းဆိုင်မျက်နှာပါ တညီတည်း ဖြစ်စေသဖြင့် အမြင်အားဖြင့် လှပတင့်တယ်ခြင်း အကျိုးရှိလေသည်။ ကျန်စာမျက်နှာများအားလုံးကား မာဂျင်လိုင်းအထိအပြည့်ရေးကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် စနစ်ကျသော ပေစာတစ်ကျမ်းတွင် ပလ္လင်ပေါက် နှစ်ပေါက် အတွင်းသာ စာရေးသော စာမျက်နှာ လေးမျက်နှာ ရှိသည်ကို သိထားသင့်ပေသည်။

ပေစာ၌ကျမ်းအမည်မှတ်ခြင်း

ပေစာကျမ်းများရေးသားရာ၌ ယခုခေတ်ပုံနှိပ်စာအုပ်များတွင်

စာမျက်နှာတိုင်း၏ ထိပ်၌ တပ်သော ကျမ်းအမည် (Flying Title) ကဲ့သို့ ပေရွက်တိုင်း၌ ကျောဘက်လက်ယာအထက်ထောင့် မာဂျင်ချန်ထားသောနေရာ၌ ကျမ်းမည်ကို ရေးမှတ်လေ့ရှိသည်။

အချို့သောပေထုပ်များသည် နှစ်ကျမ်းသုံးကျမ်း တွဲထားရုံသာမက စာမျက်နှာလည်း မဆက်ဘဲ သီးခြားစီမှတ်တတ်ကြသည်။ ဤသို့သော ကျမ်းတွဲပေထုပ်များ အစည်းပြေ၍ စာမျက်နှာ ရှေ့နောက် မမှန် ကစဉ့်ကလျားဖြစ်ကုန်သောအခါ သူ့ကျမ်းနှင့် သူ့စာမျက်နှာ မှန်ကန်အောင် ပြန်၍စီရသည်။ ထိုသို့ပြန်စီသောအခါ ပေရွက်တိုင်း၌ ကျမ်းအမည်တပ်ထားခြင်းသည် လွန်စွာကျေးဇူးများသည်။ သူ့ကျမ်းနှင့် သူ့စာမျက်နှာကို လွယ်ကူစွာပြန်၍စုစည်းနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပေသည်။

ဤသို့သောအကျိုးတရားကို သိရှိကြ၍ ရှေးပုဂ္ဂိုလ်များသည် အမြော်အမြင်ကြီးမားစွာဖြင့် ပေရွက်တိုင်း၌ ကျမ်းအမည်ရေးသောစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ပေရွက်၌ စာမျက်နှာမှတ်ခြင်း

ပေ၌ စာမျက်နှာကို ပေရွက်တိုင်း၏ ကျောဘက် လက်ဝဲအထက်ထောင့်၌ ရေးမှတ်လေ့ရှိသည်။ ပေစာထုပ်ကို စာမျက်နှာ မှတ်ရာတွင် ယခုခေတ်ပုံနှိပ်စာအုပ်များကဲ့သို့ ဂဏန်းခြေဖြင့် မမှတ်။ “ကမချ” ဖြင့် မှတ်သည်။ ၎င်းပြင် စာအုပ်ကဲ့သို့ နှစ်မျက်နှာလည်း မမှတ်။ ပေတစ်ရွက်လျှင် ကျောဘက်တစ်မျက်နှာသာ မှတ်သည်။

“ကမချ” ဆိုသည်မှာ မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင် ပထမဆုံး သင်ရိုး သရ သံစဉ် ၁၂ ပါးဖြစ်သော (အ၊ အာ၊ အိ၊ အီ၊ အု၊ အူ၊ အေ၊ အဲ၊ အော၊ အော်၊ အံ၊ အား) တို့ကို က မှ အ အထိ အက္ခရာ ၃၃ လုံးဖြင့် တွဲစပ်ရွတ်ဆိုရေးသားခြင်းကို ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် က၊ ကာ၊ ကိ၊

ကီ၊ ကု၊ ကူ၊ ကော၊ ကဲ၊ ကော၊ ကော်၊ ကံ၊ ကား စသည်ဖြင့် စာမျက်နှာ မှတ်ကြသည်။ ဤသို့ရေးမှတ်ထားသော ပေ ၁၂ ချပ်ကို တစ်အင်္ဂါဟု ခေါ်သည်။ ဤအရာ၌ တစ်အင်္ဂါဆိုသည်မှာ ပေ ၁၂ ချပ်ပြည့်မှသာ အဓိကဖြစ်သည်။ က မှ စ၍ ကား၌ ဆုံးမှ၊ ခ မှ စ၍ ခါး၌ ဆုံးမှ တစ်အင်္ဂါဟု မမှတ်ယူရပေ။ ထို့ကြောင့် ကေ မှစ၍ ခုမှာဆုံးသော ပေ ၁၂ ချပ်၊ ကား မှစ၍ ခဲ မှာဆုံးသော ပေ ၁၂ ချပ်တို့ကိုလည်း တစ်အင်္ဂါဟုပင်တွက်ရသည်။ ဤသို့လျှင် က မှ အ အထိ အက္ခရာ ၃၃ လုံးနှင့်တွဲ၍ စာမျက်နှာရေးမှတ်သွားသည်။

သို့ရာတွင် မှန်နန်းရာဇဝင်တော်ကြီး၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာနိဿယ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၊ ရတနာကရဝတ္ထုစသော ကျမ်းကြီးများကို ရေးကူးရာ၌ ကျမ်းကကြီးမားလွန်းသဖြင့် က မှ အားအထိ ၃၃ အင်္ဂါပြည့် သွားသော်လည်း ကျမ်းမဆုံးသေးပေ။ ထိုအခါ အက္ခရာ ၃၃ လုံးကို ယသံယုတ် (ယပင့်) နှင့်တွဲ၍ ကျ၊ ကျာ၊ ကျိ၊ ကျီ စသည်ဖြင့်ရေးနည်း အတိုင်း ရေးမှတ်ကြပြန်သည်။

အချို့သောကျမ်းကြီးများသည် လွန်စွာကျယ်ဝန်းသဖြင့် အျားအထိ ယပင့်နှင့်တွဲပြီးသော်လည်း ကျမ်းမဆုံးသေးပေ။ ထိုအခါ အထက်နည်းတူ အက္ခရာ ၃၃ လုံးကို ရ သံယုတ် (ရရစ်) နှင့်တွဲ၍ ကြ၊ ကြာ၊ ကြီ၊ ကြိ စသည်ဖြင့် ရေးမှတ်ကြပြန်လေသည်။ ဝ သံယုတ် (ဝဆွဲ)နှင့် တွဲရလောက်အောင်ရှည်လျားသော ကျမ်းမျိုးကိုကား မတွေ့ရဖူးသေးပေ။

ဤသို့ ယပင့် ရရစ်စသော သံယုတ်နှင့်တွဲ၍ စာမျက်နှာ မှတ်ရာ၌ မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ပါသည် မပါသည်ကို အဓိကမထား၊ အသံထွက်၍ ရသည် မရသည်ကိုလည်း ဂရုမပြု။ စာမျက်နှာ ရေတွက် ဖြစ်ရုံသာ ရည်ရွယ်သဖြင့် အက္ခရာ ၃၃ လုံးစေ့အောင် ယပင့် ရရစ်တို့နှင့်

တွဲသွားလေသည်။ ပေကူးနှစ် ရှေးကျသော ပေစာများတွင် စာမျက်နှာကို အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း “ကမချ” ဖြင့်သာ စာမျက်နှာ မှတ်ကြသည်။

သို့ရာတွင် ပေကူးနှစ်နောက်ပိုင်းကျသော ဆေးမီးတိုကျမ်း စသည့် ပေစာအချို့၌ကား စာမျက်နှာကို ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄ စသည့်ဂဏန်းခြေဖြင့်မှတ်သည်ကိုလည်း မဆိုစလောက်တွေ့ရသည်။

ဤတွင် ထူးဆန်းသော စာမျက်နှာရေးမှတ်နည်းတစ်မျိုးကိုလည်း နောက်ပိုင်းကျသော ကျမ်းငယ်အချို့၌တွေ့ရတတ်သေးသည်။ ယင်းနည်းမှာ ၁၊ ၂ စသောဂဏန်းခြေကိုပင် အက္ခရာသဘောမျိုးထား၍ ကမချသံစဉ် ၁၂ ပါးနှင့်တွဲကာ၊ ၁၊ ၁၊ ၁၊ ၁၊ ၂၊ ၂၊ ၂၊ ၂ စသည်ဖြင့် ရေးမှတ်သောနည်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့ဂဏန်းခြေဖြင့်စာမျက်နှာမှတ်သော ပေစာမျိုးကိုတွေ့ရခဲပါသည်။

ပေစာ၌ အမှားများကိုဖျက်ခြင်း

ပေစာများရေးကူးသောအခါ အက္ခရာမှားယွင်းရေးမိတတ်ကြောင်း အထက်၌ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ မှားယွင်းရေးမိသောစာလုံးကိုဖျက်လိုလျှင် ဖျက်လိုသောစာလုံး၏အလယ်၌ ဗိန္နု (ဝတ်ဆံ) ကလေးထည့်၍ ဖျက်တတ်ကြသည်။ ဥပမာ ကကြီးရေးရမည်ကို တဝမ်းပူ ရေးမိလျှင် “စာ” ဟု တဝမ်းပူကို အလယ်မှ ဗိန္နု(ဝတ်ဆံ) ခတ်၍ ဖျက်လေ့ရှိသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ စာတစ်လုံးသာမက စာတစ်ကြောင်းလုံး သို့မဟုတ် တစ်ဝါကျလုံး လွဲမှားရေးမိသည်လည်းရှိတတ်သည်။ ဤသို့ စာလုံးများစွာကိုဖျက်စရာရှိသောအခါ စာတစ်လုံးချင်းကိုအလယ်မှ ဝတ်ဆံခတ်၍ မဖျက်တော့ဘဲ လွဲမှားရေးမိသောစာကြောင်း သို့မဟုတ် ဝါကျ၏အစနှင့်အဆုံး၌ ဗိန္နု (အစက်အပြောက်) ကလေးများကို လက်

သဲကွင်းသဏ္ဍာန် ဝိုက်၍ကွင်းထားတတ်သည်။ ဥပမာ (ပသော ပဿတိ ပဿန္တံ၊ အပဿန္တဉ္စ ပဿတိ)၊ ဤသို့တွေ့ရလျှင် ဗိန္ဒုကွင်းအတွင်းမှ စာသားကိုထည့်၍မဖတ်ရပေ။ ဖျက်သည်ဟုမှတ်ယူရသည်။

ပေစာ၌ကျပေါက်သည်ကိုထည့်ခြင်း

ပေစာများရေးသားရာ၌ ပေစာရေး၏မေ့လျော့မှုကြောင့် စာလုံး ကျန်ခြင်း၊ ကျပေါက်ခြင်းများရှိတတ်သည်။ ယင်းသို့ မေ့ကျန် ကျပေါက်သော စာလုံးတစ်လုံးကိုထည့်လိုလျှင် ကျပေါက်သော နေရာ၏အထက်မှ ကြက်ခြေအမှတ်ပြု၍ အောက်မှကျသောစာလုံးကို ထည့်လေ့ရှိသည်။ အကယ်၍ ကျပေါက်သောစာလုံးသည် တစ်လုံးမက စာလုံး အများဖြစ်နေလျှင် အလားတူကြက်ခြေပြု၍ ကျသောစာလုံးများကို အောက်မှ မထည့်ဘဲ နီးရာဘေးဘက်ကွက်လပ်မာဂျင်တွင် ရေးထည့်တတ်ကြသည်။

ပေစာ၌ မာဂျင်လိုင်းညီညာမှုကို အဓိကထားခြင်း

ပေစာရေးသားရာ၌ မာဂျင်မျဉ်းထားကြောင်း အထက်၌ ဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ရှေးမြန်မာကြီးများသည် ပေစာ၌ မာဂျင်လိုင်း ညီညာဖြောင့်တန်းမှုကို လွန်စွာအလေးထားကြသည်။ လက်ဝဲဘက်မာဂျင်မှ စ၍ ရေးသားလာရာ လက်ယာဘက်မာဂျင်သို့ရောက်ခါနီးသောအခါ မိမိရေးလိုသည့်စာလုံးတစ်လုံးတည်းရေးလျှင်လည်း မာဂျင်မျဉ်းကိုမထိကွက်လပ် ကျန်နေမည်။ အကယ်၍ နှစ်လုံးရေးပြန်လျှင်လည်း မာဂျင်မျဉ်းမှ စွန်းထွက်၍ မညီမညာဖြစ်မည်။ ဤသို့ အခက်အခဲ ဖြစ်လာသောအခါ ရှေးလူတို့ မည်သို့ရေးသည်ထင်သနည်း။

ယခုခေတ်စာရေးနည်းစည်းကမ်းတွင် အသံတစ်သံတည်းသာ

ထွက်သော စာလုံးတစ်လုံးကို မျဉ်းနှစ်ကြောင်းခွ၍မရေးရသည်ကို အားလုံးလက်ခံထားကြသည်။ သို့ရာတွင် ရှေးက ပေစာရေးသားရာ၌မူ ဤစည်းကမ်းကို အလေးမထား၊ ပေစာ၌ မာဂျင်မျဉ်းနှင့် တညီတည်း အထက် အောက် ဖြောင့်တန်းနေမှုကိုသာ အဓိကထားသည်။

ထို့ကြောင့် “ဉာဏ်” ကိုရေးသားလိုရာတွင် နေရာမဆုံသဖြင့် အထက်မျဉ်း၏အဆုံး၌ “ဉာ” ကိုရေး၍ အောက်မျဉ်း၏အစ၌ “ဏ်” ကို ရေးသည်မျိုးရှိလေသည်။ ဤသည်မှာ ရှေးမြန်မာကြီးတို့၏ ဖြောင့်တန်းညီညာမှု၊ သပ်ရပ်လှပမှုကို မြတ်နိုးတတ်၊ အလေးထားတတ်သော စရိုက်ကောင်းညဉ့်ကောင်းကို ဖော်ပြနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ပေစာ၌အတိုကောက်ရေးခြင်းများ

မြန်မာကျောက်စာများ၌ အတိုကောက်ရေးခြင်းများကိုတွေ့ရှိရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျောက်စာကို အတုယူကာ ပေစာ၌လည်း အတိုကောက်ရေးလာကြသည်ဟု ယူဆရပေသည်။ အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော မာဂျင်မျဉ်းနှင့်ညီညာမှုကို အဓိကထားခြင်းသည်လည်း ပေစာ၌ အတိုကောက်ရေးခြင်း၏အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်နိုင်လေသည်။

ယင်းသို့ စာလုံးကိုချုံး၍ အတိုကောက်ရေးခြင်းသည် အကျဉ်းချုံး၍ရေးခြင်း၊ ဆက်စပ်၍ရေးခြင်းနှင့် ဆင့်ထပ်၍ရေးခြင်းဟူ၍ သုံးမျိုးရှိလေသည်။ ထိုသုံးမျိုးတွင်

၁။ အကျဉ်းချုံး၍ရေးပုံများမှာ

သော်	ကို	သဝ်
သော်	ကို	၆
တော	။	တဝ်
သည်	။	သို

မည်	။	နှံ
တည်း	။	တိုး
လည်း	။	လှိုး
နည်း	။	နှိုး
ပစ္စည်း	။	ပစ္စိုး
ကောက်	။	ကောံ
ကြောက်	။	ကြောံ
ကြောင့်	။	ငှော်
ကောင်း၊ ကြောင်း	။	ငှော်း
လက်နက်	။	လှံ
အနက်ပျောက်	။	နံပျောက်
၁ အင်္ဂါ	။	င်္ဂါ
၄ ချပ်	။	င်္ဂ စသည်

တို့ဖြစ်ကြ၏။

၂။ ဆက်စပ်၍ရေးပုံများမှာ

သက္ကရာဇ်	ကို	သက္ကဇ်
ခရီး	။	ခရီး
ဆရာ	။	ဆရာ
တရား	။	တရား
ဖယား	။	ဖယား
ဖုရား	။	ဖုရား
ဘုရား	။	ဘုရား
သိရီ	။	သိရီ

၃။ ဆင့်ထပ်၍ရေးပုံများမှာ

ကဆုန်	ကို	ကျွန်
ဂါထာ	။	ဂါ
ယခု	။	ယူ
လဘက်	။	လွက်
လက်ထက်	။	လွက်
လက်နက်	။	လွက်
လက်ယာ	။	လက်ျာ
လက်ဝဲ	။	လက္ခဲ
လဆန်း	။	လွန်း
လဆုတ်	။	လွှတ်
သခင်	။	သွင်
သမား	။	သွား
သမီး	။	သွီး
သားသမီး	။	သွီး
သွေးသောက်	။	သွောံ

ဂဏန်းရေးပုံများ

ရှေးကျောက်စာပေစာခေတ်က ဂဏန်းများရေးရာတွင် ၁ ဂဏန်းကို ဒဒွေးကဲ့သို့ “ဒ” ဟုရေးသည်။ ၉ ဂဏန်းကို င နောက်ပစ် “င” ကဲ့သို့ရေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဒဒင်၆ ခု ပြာသိုလဟုရေးလျှင် ၁၁၉၆ ခု၊ ပြာသိုလဟုဖတ်ရသည်။ ကျန်သောဂဏန်းရေးပုံများမှာမူ ယခုခေတ်နှင့်မထူးခြားလှတော့ပေ။

အခြားသောရေးပုံများလည်းရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့မှာ

တနင်္ဂနွေနေ့ကို	၁ နေ့
တနင်္လာနေ့ကို	၂ နေ့
အင်္ဂါနေ့ကို	၃ နေ့
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ကို	၄ နေ့
ကြာသပတေးနေ့ကို	၅ နေ့
သောကြာနေ့ကို	၆ နေ့
စနေနေ့ကို	၀ နေ့

တစ်ကျပ်၊ တစ်စိတ်၊ တစ်မိုက်ကို	၁
တစ်မတ်၊ တစ်လက်သစ်၊ တစ်လံကို	၁၀
တစ်တင်း၊ တစ်တောင်းကို	၁၀၀
တစ်ပြည်ကို	၁၀၀၀
တစ်ပိဿာကို	၁၀၀၀၀
တစ်ပဲ၊ တစ်စလယ်ကို	၁၀၀၀၀၀
တစ်ထောင်ကို	၁၀၀၀၀၀၀
တစ်ထွာကို	၁၀၀၀၀၀၀၀

ဤအတိုရေးနည်းကား “ကျပ်စိတ်မိုက်တွင်လုံးကြီးတင်” စသောဂဏန်းရေးနည်းသံပေါက်နှင့်အညီရေးခြင်းဖြစ်သတည်း။

ပေစာ၌ စကားလုံးမြုပ်ခြင်း၊ ချန်ခြင်း

ပေစာရေးသားရာ၌ ရှေး၌ဖော်ပြပြီးသောအကြောင်းအရာကို ထပ်တူပြန်၍ဖော်ပြရမည့်အရာ၌လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် အရေးမကြီး၍ ချန်ခဲ့လိုသောအရာ၌လည်းကောင်း၊ ကျမ်းလေးခြင်း (ဂန္ထဂရဒေါသ) ကိုရှောင်ခြင်းအကျိုးငှာ ဝါကျများ စာပုဒ်များကိုမြုပ်တတ် ချန်တတ်ကြ

သည်။ ဤသို့မြုပ်လိုသောအခါ “ပ” ဟူသောသင်္ကေတဖြင့်လည်းကောင်း၊ အချို့က “လ” ဟူသော သင်္ကေတဖြင့်လည်းကောင်း ပေယျာလ ပြုတတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် “ပေယျာလကန် ဝက္ကက်၍ချန်” ဟူသော စကား ဖြစ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ဤပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်တို့ကား ရှေးက ပေစာ ရေးသားရာ၌ ပေစာရေးတို့လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ကြသော ပေစာဓလေ့များ ပေတည်း။

၈။ မျဉ်းကိုင်ခြင်း

အထက် ပေစာရေးခြင်းအခန်း၌ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပေစာ တစ်ကျမ်းလုံးကို စာရေးပြီးသောအခါမှသာ မျဉ်းကိုင်ရသည်။ ပေစာ မျဉ်းကိုင်ခြင်းဟူသည် စာရေးပြီးသောပေစာထုပ်ကို အချောကိုင်၍ သစ်စေးသုတ်ခြင်း၊ ဟသံပြဒါးသတ်ခြင်း၊ ရွှေချခြင်းစသည်ဖြင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားလုပ်ကိုင်ခြင်းကိုခေါ်သည်။ ဤသို့မျဉ်းကိုင်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ ပေအမျိုးအစား ငါးမျိုး ကွဲပြားလာခြင်းဖြစ်သည်။

ပေစာများကို မျဉ်းမကိုင်မီ ကူးထားသော ပေစာမှန်မမှန်ကို မူလကျမ်းနှင့်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရသည်။ ယင်းသို့ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးလျှင် ကူးထားသောပေစာကိုဖတ်ရပေမည်။ သို့ရာတွင် ကညစ်ဖြင့် ရေးထားသော အက္ခရာစာလုံးများကို ချက်ချင်းဖတ်၍မရသေးပေ။ စာလုံးများ မှန်ဝါးဝါး ဖြစ်နေသဖြင့် မျက်စိအလွန်ကောင်းသူများပင် ကြာရှည် မဖတ်နိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့်စာလုံးများထင်ရှားလာစေရန်ရေခဲကိုင်ရသေးသည်။

ရေခဲကိုင်ခြင်း

ရေခဲကိုင်ဆိုသည်မှာ ပေတစ်ရွက်ချင်း ရေခဲသုတ်သည်ကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပေရွက်ကို ရေခဲသုတ်ရာ၌ ရေခဲချေး (ရေခဲကြီး)

ဖြင့်သာ သုတ်ရသည်။ ရေနံချေးကို နေပူပူတွင်လှန်း၍ အရည်သွက်လာသောအခါ နန္ဒင်းမှုန့်သင့်တော်ရုံထည့်ပြီး မွေရသည်။ ပြီးမှ ရေနံကို ဝှမ်းစဖြင့်တို့၍ ပေနှစ်မျက်နှာလုံးကို သုတ်ရသည်။ ရေနံသုတ်ရာ၌ လည်း စနစ်ရှိသည်။ ပေရွက်၏ဘယ်ဘက်ထိပ်ကို ဘယ်လက်ဖြင့်ဖိထား၍ ညာလက်ဖြင့် ဘယ်မှညာသို့ တစ်သမတ်တည်းတိုက်ရသည်။ ညာဘက်ထိပ်ရောက်လျှင် ကြွ၍တစ်ဖန် ဘယ်ဘက်ထိပ်မှပင်စကာ ညာဘက်သို့ဆွဲတိုက်ရသည်။ ဘယ်ပြန်ညာပြန်မတိုက်ရပေ။ လွန်းထိုးသကဲ့သို့ ဘယ်ပြန်ညာပြန်တိုက်လျှင် ပေရွက်ခေါက်၍ကျိုးတတ်သည်။

ရေနံကိုင်ခြင်းအစား အင်တွဲနှင့်ရောကြိတ်ထားသော မီးသွေးမှုန့်ဖြင့်လည်း ပွတ်ကြသည်။ ထိုသို့ရေနံကိုင်ခြင်း အင်တွဲမှုန့်နှင့် ပွတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်လိုက်သောအခါ စာလုံးများထင်ရှားလာသည်။ ၎င်းပြင် ရေနံနှင့်အင်တွဲတို့သည် ပေစာကိုဖျက်ဆီးတတ်သော ပိုးမွှားများကို နိုင်သဖြင့် ပေစာများ သက်တမ်းရှည်ရေးအတွက်လည်း အသုံးဝင်လေသည်။

ရေနံကိုင်ပြီးလျှင် ထင်ထင်ရှားရှားဖတ်၍ရပြီဖြစ်သဖြင့် ကြည့်ပြီး ရေးကူးသော မူလကျမ်းနှင့်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရသည်။ အမှားတွေ့လျှင် ပြင်ရသည်။ အကျအပေါက်တွေ့လျှင် ထည့်ရသည်။ အပိုတွေ့လျှင် ဖျက်ရသည်။ ဤသို့တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ ပြင်ဆင်ပြီးသောအခါ ပေရွက်များကိုစာမျက်နှာစဉ်မှန်အောင်ထပ်ပြီးစီရသည်။ ပြီးလျှင် ပလ္လင်တိုင်စိုက် ကျမ်းဖုံးကပ်၍ ကျမ်းဘိဖြင့်ညှပ်ကာ တစ်လကိုးသီဟင်းကြာ အသားသေအောင်ထားရသည်။

ကျမ်းဘိ

ကျမ်းဘိဟူသည် ပေရွက်များကိုဖိညှပ်ရန် သစ်သားဖြင့် ပြု

လုပ်ထားသော ကိရိယာဖြစ်သည်။ ပေရွက်များကြွေမနေဘဲ တစ်ရွက်နှင့် တစ်ရွက်ပူးကပ်ထိစပ်နေစေရန်ဖြစ်သည်။ ကျမ်းဘိပြုလုပ်ရန် အထက် အောက်ပျဉ်ပြားနှစ်ချပ်နှင့် ယင်းပျဉ်များ၏ဝဲယာနှစ်ဖက်၌လျှိုသော တိုင်ငယ်နှစ်တိုင်ရှိလျှင် ပြီးသည်။

ကျမ်းဘိ၏ပမာဏမှာ အလျားနှစ်ပေ၊ ဗြက်ရှစ်လက်မ၊ ထု တစ် လက်မခွဲခန့်ရှိသည်။ ယင်းပျဉ်နှစ်ချပ်၏ ဝဲယာနှစ်ဖက် အစွန်း၌ တစ်ပေါက်နှင့်တစ်ပေါက် လက်မ ၂၀ ခန့်ခွာ၍ စရွေးပေါက် နှစ်ပေါက် ထွင်းထားသည်။ စရွေးပေါက်များ၏အရွယ်အစားမှာ အလျား နှစ် လက်မ၊ အနံ လက်မသုံးမတ်ခန့်ရှိသည်။ ယင်းစရွေးနှစ်ပေါက်တွင် စရွေးပေါက်နှင့်အရွယ်တူ ကိုးလက်မခန့်ရှိသစ်သားတိုင်နှစ်တိုင်ကို စိုက် ထားသည်။ တိုင်စိုက်ရာတွင်လည်း အောက်ပျဉ်ချပ်၌ အသေအကျပ် စိုက်၍ အထက်ပျဉ်၌မူ ခပ်ချောင်ချောင်ထားသည်။ ယင်းသို့ အထက် ပျဉ်ချပ်ကို အရှင်စွပ်ထားမှသာ အထက်အောက်ပျဉ်နှစ်ချပ်အကြား ပေစာကို ထုတ်သည့်အခါ ဖြုတ်၍တပ်၍လွယ်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့နောက်မှ စာရေးပြီး ရေနံကိုင်ပြီး စစ်ဆေးပြီး ပေစာထုပ်ကို ကျမ်းဘိ၏အောက်ပျဉ်ချပ်ပေါ်တွင်ထောင်လျက် အလျားလိုက်တင် ထားပြီး ကျမ်းဘိ၏အထက်ပျဉ်ချပ်ကိုပေစာထုပ်ပေါ်တွင် ဘေးတိုင်နှစ် တိုင်မှစွပ်၍တင်ရသည်။ ယင်းသို့ အထက်အောက်ပျဉ်နှစ်ချပ်ဖြင့်ညှပ် ပြီးသောအခါ အထက်ပျဉ်ပြားပေါ်မှ လေးလံသော ကျောက်တုံးစသည် ကိုတင်၍ တစ်လကိုးသီတင်းကြာအောင် ဖိထားရသည်။

ဤသို့ ကျမ်းဘိဖြင့် တစ်လကိုးသီတင်းကြာ ဖိညှပ်လိုက် သောအခါ ပေချပ်များ ထိစပ်ပူးကပ်သွားရုံသာမက သုတ်ထားသော ရေနံများလည်း အနားလေးဖက်မှ စိမ့်ထွက်လာသည်။ ထိုအခါမှ တောင်ပို့မြေနှင့် နွားချေးအစိုကို ရေနှင့်ဖျော်၍ ပေစာထုပ်၏ အနား

လေးဖက်ကို သုတ်လိမ်းပေးရသည်။ ယင်းသို့သုတ်လိမ်းပေးခြင်းမှာ စိမ့်ထွက်လာသောရေခဲများကို ပြန်နုတ်ရန်နှင့်ကျောက်စားရာတွင် ပွတ်တိုက်အံ့ား ကောင်းစေရန်ဖြစ်သည်။ ရေခဲကိုပြန်၍နုတ်ခြင်းမှာ ရေခဲရှိနေလျှင် သစ်စေး ဟင်္သာပြဒါးသုတ်ရာ၌ ဆေးမစွဲတတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သုတ်လိမ်းထားသော တောင်ပို့မြေနှင့် နွားချေးရည် ကောင်းစွာ ခြောက်မှ ပေစားကျောက်ဖြင့် အနားလေးဖက်ကို ချောမွေ့သွားအောင် ပွတ်တိုက်ရလေသည်။ ယင်းကိုကျောက်စားသည်ဟုခေါ်သည်။

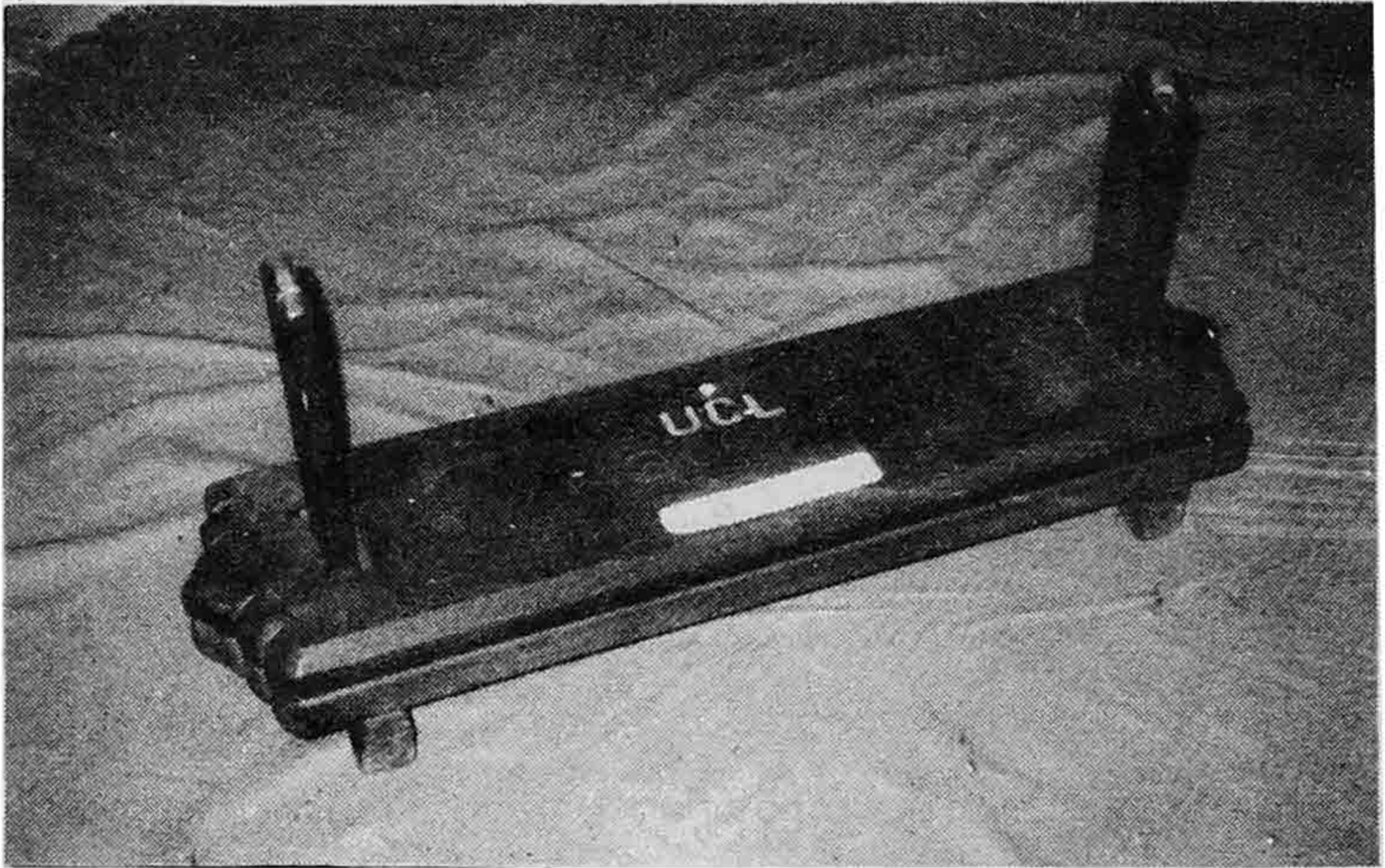
ဤသို့ ကျောက်စားလိုက်သောအခါ ပေစာထုပ်၏ အနားလေးမျက်နှာသည် သစ်သားကိုရွေပေါ်ထိုးထားသကဲ့သို့ မျက်နှာပြင်ညီညာပြီး ချောမွေ့သွားလေသည်။ ယင်းသို့ ပေစာထုပ်ကို ကျောက်စား၍ ချောမွေ့သွားသောအခါမှ ပေအမျိုးအစား ငါးမျိုး ခွဲခြားလုပ်ကိုင်ကြလေသည်။

ပေအမျိုးအစား ငါးမျိုးတို့မှာ

- ၁။ ရွှေမျဉ်းပေ (ရွှေပိန်းပေလည်းခေါ်သည်)
 - ၂။ ကြံဆစ်ပေ (ရွှေမျဉ်းကြံဆစ်လည်းခေါ်သည်)
 - ၃။ မျဉ်းနီပေ
 - ၄။ မျဉ်းနက်ပေ
 - ၅။ မျဉ်းဖြူပေ (ပေကြမ်းလည်းခေါ်သည်) တို့ဖြစ်ကြသည်။
- ယင်းပေစာငါးမျိုးကို ရှင်းပါဦးအံ့။

၁။ အထက်ပါပေစာငါးမျိုးတွင် ပေစာထုပ်၏ အနား လေးဖက်လုံးကို ရွှေအပြည့်ချထားလျှင် ရွှေမျဉ်း (ရွှေပိန်း)ပေဟုခေါ်သည်။

၂။ ပေစာထုပ်၏အနားလေးဖက်လုံးကို ဟင်္သာပြဒါးသုတ်ပြီး ရွှေချသောအခါ အပြည့်မချဘဲ ဘေးနှစ်မျက်နှာ၏အလယ်မှ နှစ်လက်မ၊ သုံးလက်မခန့်ချန်၍ ကျန်သောအပိုင်းကိုသာ ရွှေချထားလျှင် ကြံ

ကျမ်းဘိ

ဆစ်(ရွှေမျဉ်းကြိဆစ်)ပေဟုခေါ်သည်။

၃။ ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်လုံးကိုဟင်္သာပြဒါးသုတ်ထားလျှင် မျဉ်းနီပေဟု ခေါ်သည်။

၄။ ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်လုံးကို သစ်စေးသုတ်ထားလျှင် မျဉ်းနက်ပေဟု ခေါ်သည်။

၅။ ပေစာထုပ်၏ အနားလေးဖက်ကို ဘာမျှသုတ်လိမ်းခြင်း မပြုဘဲ အဖြူထည်အတိုင်းထားလျှင် မျဉ်းဖြူ(ပေကြမ်း)ဟုခေါ်သည်။

ဤအဆင့်သို့ရောက်မှသာလျှင် ပေစာမျဉ်းကိုင်ခြင်းလုပ်ငန်း ပြီးဆုံးလေသည်။

၉။ အင်္ဂါစုံသောပေစာတစ်ကျမ်းတွင်

ပေစာထုပ်ကို မျဉ်းကိုင်၍ပြီးသော်လည်း အင်္ဂါစုံသော ပေစာတစ်ကျမ်းဖြစ်မလာသေးပေ။ အင်္ဂါစုံရန် ပလ္လင်ခံထည့်ရသေးသည်။

ပလ္လင်ခံ

ပလ္လင်ခံဆိုသည်မှာ ပေတစ်အင်္ဂါ(၁၂ ရွက်) ခန့်ကို ပူးတွဲချုပ်ထားပြီးလျှင် ပလ္လင်ချပ်၏အပြင်ဘက်မှတပ်ထားသော ပေရွက်လွတ်များကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ပလ္လင်ခံပေရွက်များကို ချုပ်ရာ၌လည်း ပလ္လင်ပေါက်မှနေ၍ ဘယ်ညာတစ်ဖက်စီသာချုပ်လေ့ရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဝဲဘက်ပလ္လင်ပေါက်မှ အထက်အနားနှင့်ချုပ်လျှင် ညာဘက် ပလ္လင်ပေါက်မှ အောက်အနားနှင့် တစ်ဝက်စီသာချုပ်လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပလ္လင်ခံကို ပလ္လင်ချပ်နှင့်တွဲချုပ်ထားသည်လည်းရှိသည်။

ယင်းသို့ ပလ္လင်ခံထည့်ခြင်းမှာ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်နှင့် နောက်ပလ္လင်ချပ်များ မပျက်စီးလွယ်စေရန်နှင့် အကယ်၍ ကျမ်းစာအတွင်းမှ ပေရွက်များ ကျိုးပျက်ပျောက်ရှုရှိခဲ့လျှင် အစားထိုးရေးထည့်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၊ နောက်ပလ္လင်ချပ် နှစ်ခုရှိသကဲ့သို့ ပလ္လင်ခံသည်လည်း ရှေ့ ပလ္လင်ခံ နောက်ပလ္လင်ခံဟု နှစ်ခုပင်ရှိလေသည်။ ပလ္လင်ခံထည့်ပြီး၍လည်း အင်္ဂါမုသေးပေ။ အင်္ဂါမုရန် ကျမ်းဖုံးတပ်ရသေးသည်။

ပလ္လင်ခံ

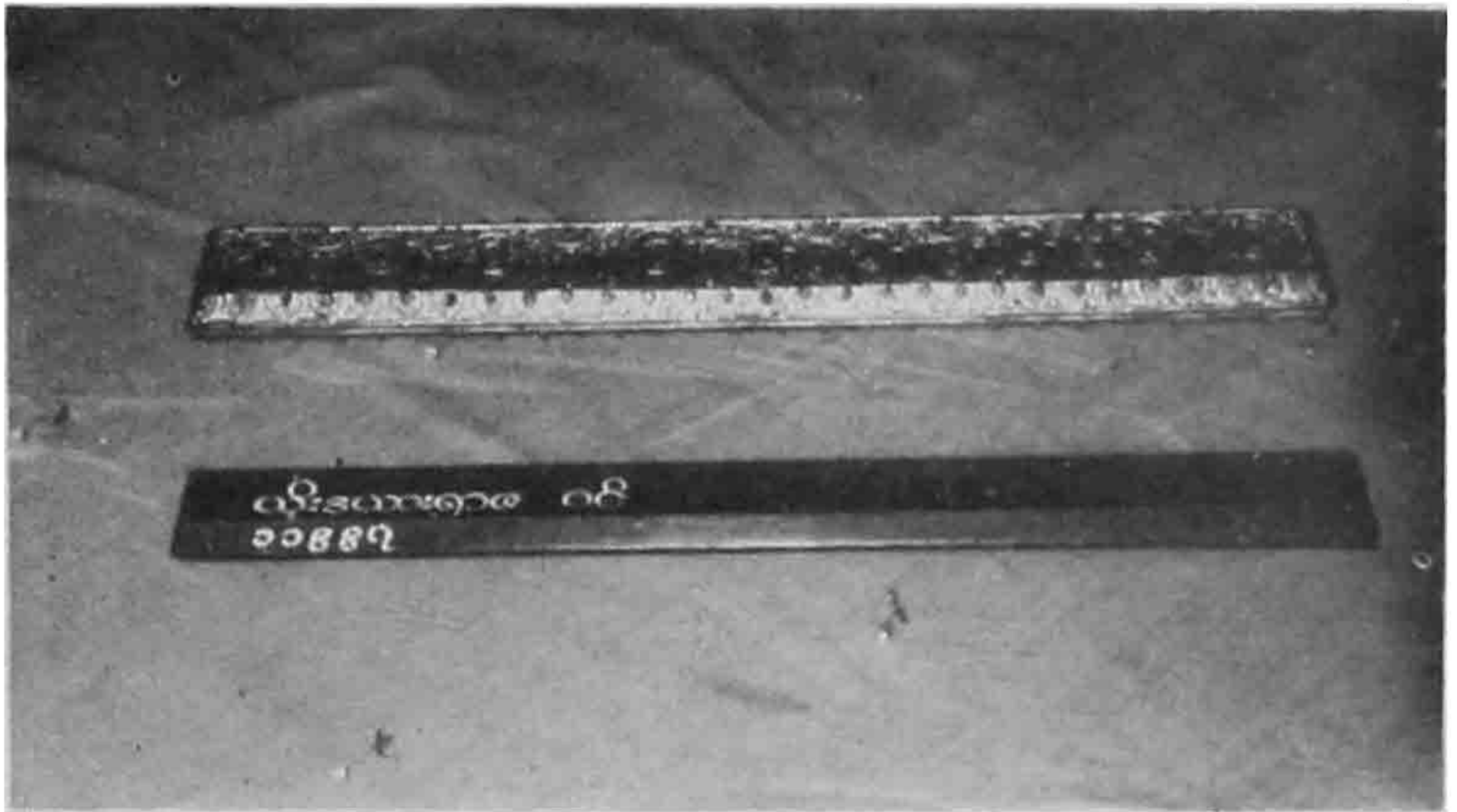
ကျမ်းဖုံး

ကျမ်းဖုံးဆိုသည်မှာ ပေထုပ်ကို အထက်နှင့်အောက်မှညှပ်၍ ဖုံးအုပ်ရန်ပြုလုပ်ထားသော ပျဉ်ပြားနှစ်ချပ်ကိုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျမ်းဖုံး၏ ပမာဏမှာ ထုလက်မဝက်ခန့်ရှိ၍ အလျားနှင့်ဗြက်မှာ ဖုံးမည့်ပေစာထုပ်၏ အလျားဗြက်တို့နှင့် တစ်ထပ်တည်း တူညီစေရသည်။

ဤကျမ်းဖုံးသည် အထက်ပေလုပ်ခြင်းအခန်း၌ပြခဲ့သည့် ပေအလုပ်သမားသုံးဇောကျမ်းဖုံးကဲ့သို့ အကြမ်းစားမဟုတ်။ များသောအားဖြင့် ကျွန်းသားဖြင့်ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ကျမ်းဖုံး၏အပြင်အနားလေးဖက်ကို မှန်ကူပုံဖော်၍စောင်းဖြေထားသည်။ ၎င်းပြင် ကျမ်းဖုံး၏အပြင်ဘက်မျက်နှာပြင်ကို ပြင်ညီမထားဘဲ အလယ်၌ မျော့ကြောင်းသဖွယ် ခပ်ခွက်ခွက်ကလေးလုပ်ထားသည်။ ယင်းသို့ခွက်ထားခြင်းမှာ ပေစာထုပ်ကို စာစည်းကြိုးဖြင့်စည်းရာ၌ ပြင်ညီထားသည်ထက် တစ်အားကောင်းပြီး ယင်းခွက်ကလေးအတွင်း၌ ကမ္ဘည်းတံထိုးထားရန် အတွက်လည်း အလွန်သင့်လျော်လေသည်။

ဤကျမ်းဖုံးကို သစ်သားအဖြူထည်အတိုင်းထားလေ့မရှိပေ။ ပေစာထုပ်ကဲ့သို့ သစ်စေးသုတ်ခြင်း၊ ဟင်္သာပြဒါးသုတ်ခြင်း၊ ရွှေချခြင်းတစ်မျိုးမျိုးလုပ်တတ်ကြသည်။ ယင်းသုံးမျိုးတွင်လည်း ဟင်္သာပြဒါးသုတ်ထားသော အနီရောင်ကျမ်းဖုံးကို အသုံးများသည်။ ထူးခြားသည်မှာ ပေစာ၌ ကြိဆစ်ပေရှိသကဲ့သို့ ကျမ်းဖုံး၌ ကြိဆစ်ကျမ်းဖုံးဟူ၍ မတွေ့ရခြင်းပေတည်း။

အချို့သောငွေကြေးတတ်နိုင်သူ အလှူရှင်များကမူ ကျမ်းဖုံးကို ရွှေချရုံသာမက မှန်များကျောက်များစီကာ သရိုးဖြင့် ကနုတ်ပန်းများဖော်ထားသော မှန်စီရွှေချကျမ်းဖုံးများကိုလည်း ပြုလုပ်လှူတတ်ကြသေးသည်။ ကျမ်းဖုံး၏အကျိုးကား ပေရွက်များအလွယ်တကူကျိုးပဲ့ပျက်စီး

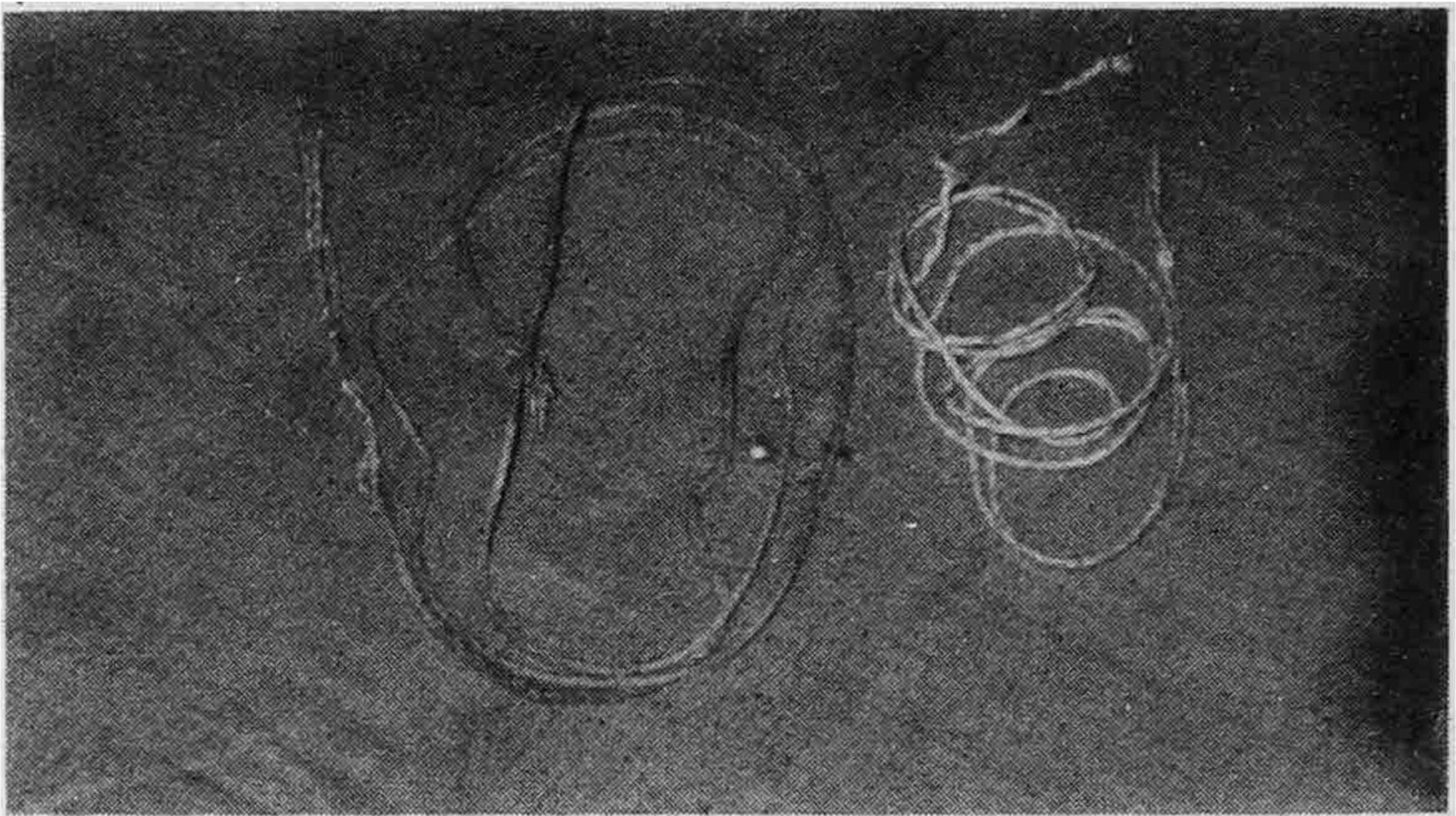

ကျမ်းဖုံး

ခြင်းမရှိဘဲ ကြာရှည်ခိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အဖုံးသဘောမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ပေစာထုပ်ကို ကျမ်းဖုံးတပ်ပြီးလျှင် စာစည်းကြိုးဖြင့် စည်းရသေးသည်။

စာစည်းကြိုး

စာစည်းကြိုးဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်ကို ခါးလယ်မှ စည်းနှောင်ရန် ကျစ်ထားသော ကြိုးလုံးဖြစ်သည်။ ယင်းကြိုးကို လောက်လေးကြိုးကဲ့သို့ မာအောင်ကျစ်၍ ချောပြောင်အောင် ဖယောင်းကွေ့နီစသည်ဖြင့် တိုက်ထားတတ်ကြသည်။ ၎င်းပြင်ကြိုး၏ ထိပ်စတစ်ဖက်တွင် တစ်ဆင်တီမီတာခန့်အချင်းရှိ ကြေးကွင်းသံကွင်းကလေးများကို တပ်ထားတတ်ကြသည်။ ပေစာထုပ်ကိုစည်းသောအခါ ထိုကြေးကွင်းထဲသို့ ကြိုးစတစ်ဖက်ကိုထည့်သွင်းပြီး ကွင်းလျှောလုပ်ကာ ပေစာထုပ်၏ ခါးလည် တည့်တည့်မှ သုံးလေးပတ်ရစ်စည်းပြီး ကြိုးစကုန်ခါနီးသောအခါ ဖြေရာ၌လွယ်ကူစေရန် ခေါက်တုံ့ချည်ထားတတ်သည်။

စာစည်းကြိုး

အကျိုးကား ယင်းသို့စည်းထားသဖြင့် ပေစာထုပ်သည် အလွယ် တကူနှင့် ဖရိုဖရဲမဖြစ်ဘဲ ကျစ်လျစ်ခိုင်မာလေသည်။

စာထုပ်ပဝါ

ပေစာထုပ်ကို စာစည်းကြိုးဖြင့် စည်းပြီးသောအခါ စာထုပ် ပဝါဖြင့် ရစ်ပတ်ထုပ်ပိုးရသည်။ စာထုပ်ပဝါဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်ကို ရစ်ပတ်ထုပ်ပိုးသော ပဝါစဖြစ်သည်။ အလျားသုံးပေ အနံနှစ်ပေခန့်ရှိ သည်။ သုံးပေပတ်လည်ခန့် စတုရန်းကျ ပြုလုပ်သည်လည်း ရှိသည်။ ပဝါဆိုသော်လည်း ခြုံထည်ပဝါပိုင်းကဲ့သို့ တစ်လွှာတည်းဖြတ်ထားခြင်း မဟုတ်။ သေသေသပ်သပ်နှစ်ထပ်ချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ များသော အားဖြင့် ချည်ကြမ်းစ အဖြူထည်ကို အတွင်းဘက်မှခံပြီး အပြင်ဘက်မှ ချည်ချောစပိုးဖဲကတ္တီပါစတို့ဖြင့်ထပ်၍ချုပ်ထားတတ်သည်။ ယင်းသို့ ချုပ်ရာ၌လည်း ပြီးစလွယ်ဖြစ်ကတတ်ဆန်းချုပ်ခြင်းမဟုတ်။ ရဟန်း တော်များသင်္ကန်းကဲ့သို့ လေးမျက်နှာအနားပတ်ထည့်၍ ချုပ်ခြင်းဖြစ်

သည်။ အနားပတ်သည် ခြောက်လက်မခန့်ရှိသည်။ ရဟန်းတော်များ သုံးသော နိဿိဒိုင်ခေါ် နေရာထိုင်အခင်းနှင့်တူသည်။

ပေစာကို စာထုပ်ပဝါဖြင့်ထုပ်ရာ၌လည်း စနစ်ရှိသည်။ စာထုပ် ပဝါသည် စတုရန်းကျမဟုတ်ဘဲ အလျားအနံမတူညီလျှင် စာထုပ်ပဝါကို ဖြန့်ခင်းပြီး ပေစာထုပ်ကိုအလယ်ဗဟိုတည့်တည့်မှလှဲလျက် အလျားလိုက် ချရသည်။ ချပြီးလျှင် စာထုပ်ပဝါ၏ဘေးနှစ်ဖက်ကို ဦးစွာခေါက်ပြီး နောက်မှ ထိပ်နှစ်ဖက်ကိုခေါက်ပြီးပတ်ရသည်။

အကယ်၍ စာထုပ်ပဝါသည် လေးထောင့်စတုရန်းကျ ဖြစ်လျှင် စာထုပ်ပဝါကိုဖြန့်ခင်းပြီး အလယ်ဗဟိုတည့်တည့်မှ ပေစာထုပ်ကို လှဲလျက်ထောင့်တန်းချရသည်။ ပြီးမှ ပေစာ၏ အလျား ဘက်တစ်မျက်နှာကို စ၍ပတ်ရသည်။ ပြီးမှ ထိပ်နှစ်ဖက်မှ ပဝါနှစ်စကို ခေါက်ရသည်။ နောက်ဆုံးမှ ကျန်သော အလျားဘက် တစ်မျက်နှာကို ခေါက်ပြီး ပတ်ရသည်။ ပုံစံမှာ ဆေးဆရာများ လေးထောင့်ကျစက္ကူဖြင့် ဆေးထုပ်သကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။

စာထုပ်ပဝါ

အကျိုးကား ယင်းသို့စာထုပ်ပဝါဖြင့်ထုပ်ထားမှုကြောင့် ပေစာ ထုပ်ကို ဖုန်မှုန့် ပိုးမွှားများ အလွယ်တကူ မကပ်ရောက်နိုင်ခြင်းနှင့် အတွင်းမှ ပေစာသည် လေ နေစသည်နှင့် မထိတွေ့ရသဖြင့် ကာလ တာရှည် သစ်လွင်တောက်ပနေခြင်း အကျိုးကျေးဇူးရှိလေသည်။

ကမ္မလွေ (ခ) စာပလွေ

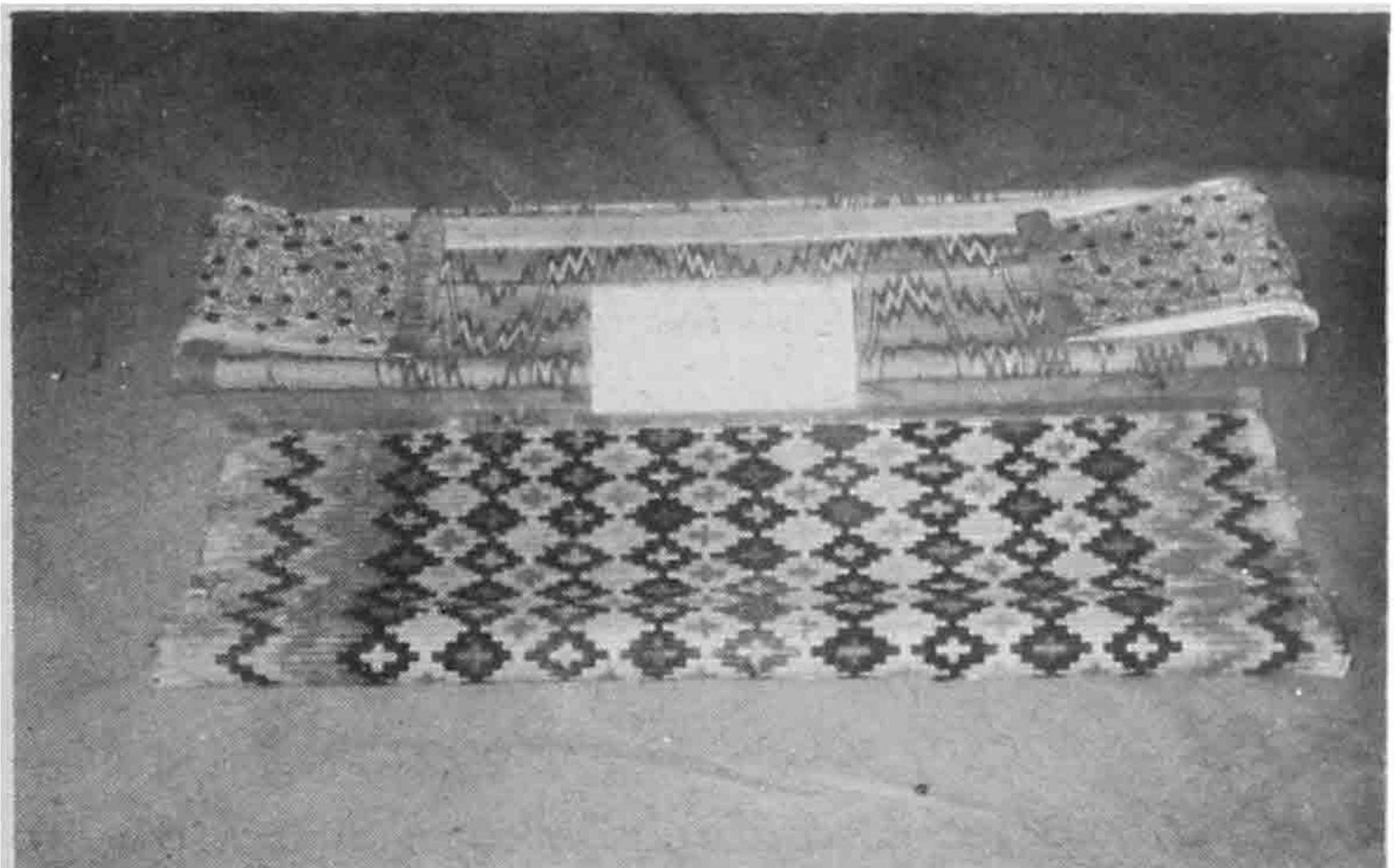
ပေစာကို စာထုပ်ပဝါဖြင့်သာ ထုပ်ကြသည်မဟုတ်။ တစ်ခါ တစ်ရံ ကမ္မလွေဖြင့်လည်း ထုပ်ကြသည်။ ကမ္မလွေဆိုသည်မှာ ညီညာ သော ဝါးတံကလေးများကို နေကာယင်းသဖွယ် ရောင်စုံချည်ဖြင့် အကွက်ဖော်၍ လှပစွာရက်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ အရွယ် အစားမှာ တစ်တောင်ပတ်လည်ခန့်ရှိသည်။

အချို့သော ကမ္မလွေများကို ယင်းလိပ်သဖွယ်ရက်လုပ်ထားရုံ သာမဟုတ်ဘဲ အတွင်းဘက်မှချည်ကြမ်းအဖြူစခံပြီး အပြင်ဘက်မှ ချည်ချောစပိုးဖဲကတ္တီပါစတို့ဖြင့် အုပ်ပြီးချုပ်ထားတတ်သေးသည်။ အတွင်းဘက်မှ ချည်ကြမ်းခံရာတွင် ထိပ်နှစ်ဖက်အလယ်တည့်တည့်မှ အလျားအနံ့ခြောက်လက်မခန့်စီ နားရွက်ထည့်တတ်ကြသည်။ ယင်း နားရွက်မှာ ထိပ်နှစ်ဖက်မှ ပေစာထုပ်လျှော့မထွက်စေရန် ထိပ်အုပ် သဘောမျိုးထည့်ခြင်းဖြစ်သည်။

စာအင်္ဂါ ၂၀၊ ၃၀ ရှိသောကျမ်းကြီးများကို စာထုပ်ပဝါဖြင့်ထုပ် တတ်ကြသော်လည်း စာအင်္ဂါမများလှသောကျမ်း၊ ကျမ်းငယ်များကိုမူ ကမ္မလွေဖြင့် ထုပ်လေ့ရှိကြသည်။ ကမ္မလွေကို ကျမ်းငယ်များထုပ်ရန် အတွက်သာမဟုတ်၊ ရှေးခေတ်ရဟန်းတော်များ တစ်ကျောင်းမှ တစ် ကျောင်း တစ်ရွာမှတစ်ရွာသို့သွား၍ စာလိုက်ကြရာတွင်လည်း သုံးကြ သေးသည်။

ရှေးမြန်မာဘုရင်များလက်ထက်တော်က နာမည်ကြီး ကျမ်း
 တတ်ဆရာတော်များစာချသည်ဆိုလျှင်အဝေးကျောင်း အဝေးရွာများမှ
 လည်းလာ၍ စာလိုက်ကြသည်။ ၎င်းတို့သင်ယူသောကျမ်းများမှာလည်း
 ပါရာဇိကဏ်၊ သီလက္ခန္ဓ်၊ အဋ္ဌသာလိနီစသော အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးများ
 ဖြစ်ရာ ယင်းကျမ်းကြီးတစ်ကျမ်းလုံးကို နေ့စဉ်အသွားအပြန်သယ်ယူနေ
 ရလျှင် လူလည်းပင်ပန်း၍ ပေစာထုပ်လည်း နာပေမည်။ ထို့ကြောင့်
 လူလည်းမပန်း ပေစာကျမ်းလည်းမနာစေရန် စာအင်္ဂါ ၂၀ ကျော် ၃၀
 ရှိသော ယင်းကျမ်းကြီးများထဲမှ တစ်နေ့တာသင်ယူရမည့် စာတစ်အင်္ဂါ
 (၁၂ ချပ်)လောက်ကိုသာ ကျမ်းစာထုပ်ကြီးမှခွဲယူပြီးလျှင် ယင်းပေ တစ်
 အင်္ဂါမျှကို ကမ္ဘလွေဖြင့်ပတ်ကာ ရင်မှာပိုက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ချိုင်း
 မှာညှပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပခုံး၌ထမ်း၍သော်လည်းကောင်း အဝေး
 ကျောင်းသို့သွားကာ စာလိုက်လေ့ရှိကြသည်။

ထို့ကြောင့် “စာပလွေ ရင်မှာပိုက်ပါလို့ ကျောင်းတော်ကိုတဲ့

စာပလွေ

လိုက်မယ်ပြင်၊ ဘယ်စာကို ဘယ်နှစ်ဝါမောင်သင်မတုံး။ မွေးမေလေးကို သံချိုနှောလို့၊ ပြောခဲ့ပါအုံး” ဟူသော ကမ္မလွေနှင့်ပတ်သက်သော ကဗျာသီချင်းကလေးကို ရှေးပညာရှိများစပ်ဆိုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ယင်းကဗျာသီချင်း၌ “စာပလွေ” ဆိုသည်မှာ “ကမ္မလွေ” ကိုပင် ခေတ်ကာလအလျောက် အခေါ်အဝေါ်ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ စာပလွေခေါ်ယင်းကမ္မလွေကိုလည်းအရွယ်အမျိုးမျိုး၊ အရောင်အမျိုးမျိုး၊ ဒီဇိုင်းပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လှပသေသပ်စွာ ပြုလုပ်ထားတတ်ကြသည်။ မြန်မာ့ရိုးရာကျေးလက်အနုပညာပစ္စည်း တစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။

စာထုပ်ကြိုး

ပေစာကို စာထုပ်ပဝါသို့မဟုတ် ကမ္မလွေဖြင့် ထုပ်ပြီးသော အခါ စာထုပ်ကြိုးဖြင့်ပတ်ရသေးသည်။ စာထုပ်ကြိုးဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်ကို ပတ်ရန်အတွက် ချည်ကိုဂျပ်ခုတ်ရက်ထားသော ဝတ်ကြိုးပြားဖြစ်သည်။ အလျား ၁၀ ပေမှ ၁၅ ပေအထိရှိပြီး ဗြက်မှာလက်မဝက်မှ တစ်လက်မခွဲခန့်အထိရှိတတ်သည်။ စာထုပ်ကြိုးသည် အလျားပို၍ ရှည်သည်မှ တစ်ပါး ရဟန်းတော်များ ခါးပန်းကြိုးနှင့်အလွန်တူသည်။ ခါးပန်းကြိုး ကဲ့သို့ပင် ခေါင်းဘက်၌ကြိုးလုံးကွင်းပါ၍ အဖျားဘက်၌လည်း ကြိုးလုံးကို အမြီးသဖွယ်သွယ်သွယ်လေးလုပ်ထားသည်။ ယင်းကြိုးလုံး၏ အဖျားတွင်မှ တစ်လက်မလောက်ကို မကျစ်မရက်ဘဲ ချည်ကိုဖွ၍ ပန်းဖွားသဖွယ် ပြုလုပ်ထားသည်။

ယင်းစာထုပ်ကြိုးပေါ်၌ အလှူရှင်၏အမည်၊ နေရပ်၊ ဂုဏ်ထူးနှင့် ဆုတောင်းစာတို့ကို စာလုံးဖော်၍ရက်လုပ်ထားသည်။ များသောအားဖြင့် ဆုတောင်းစာကို လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားဖြင့် စီကုံးထားတတ်ကြသည်။ စာထုပ်ကြိုးကို ချည်ရောင်သုံးလေးမျိုးဖြင့် ရောင်စုံရက်လုပ်

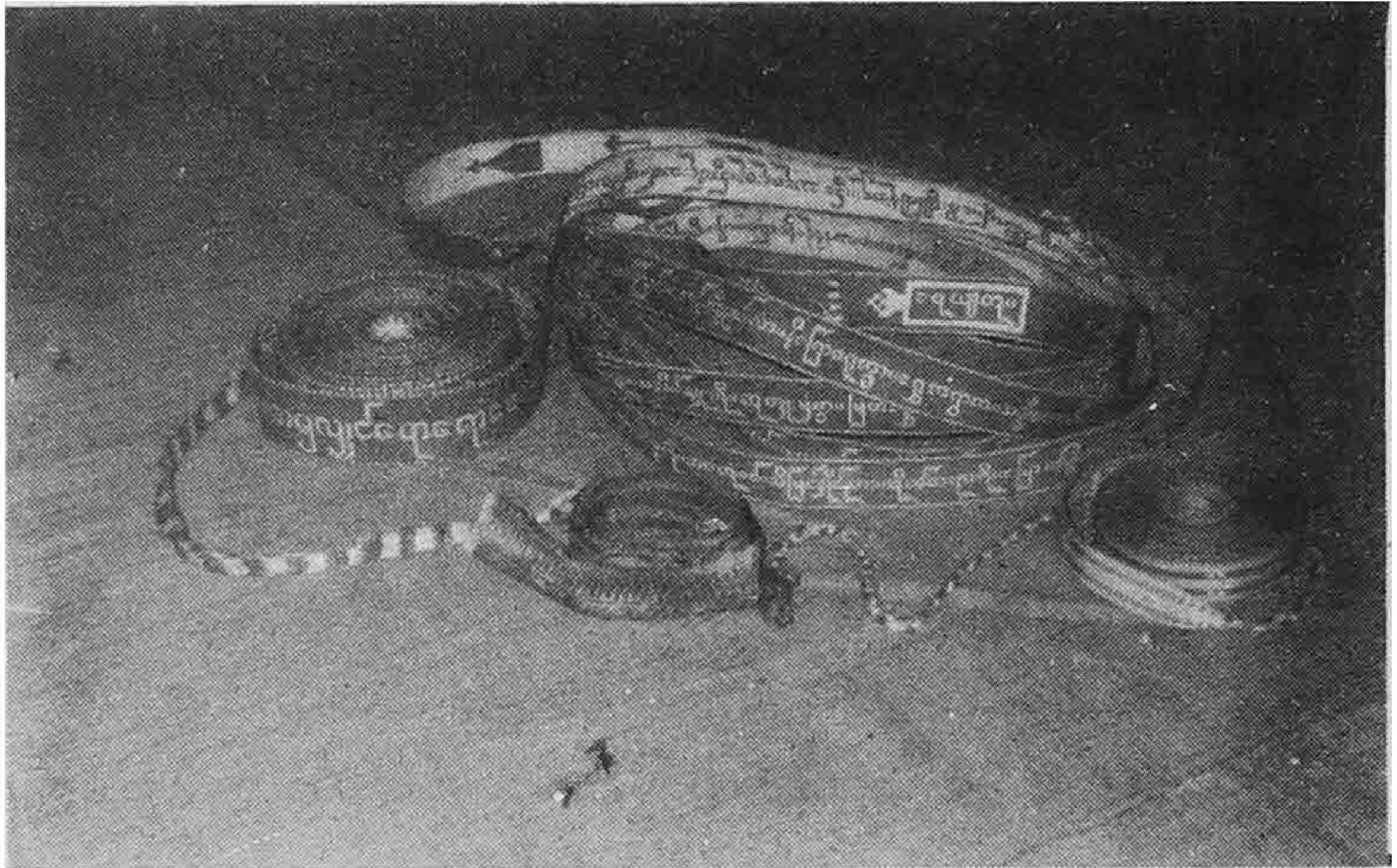
တတ်ကြသည်။ ဤ၌လည်း အလှူရှင်၏အင်အားအလျောက် အစားစား ရက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ အများဆုံးတွေ့ရသောအမျိုးအစားမှာ ချည်ကြမ်းစာထုပ်ကြိုး၊ ချည်ချောစာထုပ်ကြိုး၊ သက္ကလပ်စာထုပ်ကြိုးနှင့် ငွေချည်ထိုးစာထုပ်ကြိုးတို့ဖြစ်ကြသည်။

စာထုပ်ကြိုးတစ်ချောင်းကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးမြန်မာတို့၏ ရက်ကန်းအတတ်၊ ဆိုးဆေးအတတ်၊ ပုံစံဖော်မှု ဒီဇိုင်း အတတ် ပညာတို့၌ မည်မျှကျွမ်းကျင်ပြောင်မြောက်သည် ကို သိရှိနိုင်ပေသည်။ ရှေးခေတ် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၏ပြယုဂ်သဖွယ်ဖြစ်သည်။

ပေစာထုပ်ကို စာထုပ်ကြိုးဖြင့်ပတ်ရာ၌လည်း စနစ်ရှိသည်။ အနုပညာသဘော ပါသည်။ ပတ်ရာ၌ ရိုးရိုးစင်းစင်း သို့မဟုတ် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ပတ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကြည့်၍လှပအောင် သေသပ်စွာပတ်သည်။ ပတ်ပုံမှာ စာထုပ်ကြိုး၏ခေါင်းဘက်ကွင်းထဲသို့ အမြီးပိုင်း လျှိုကာ ကွင်းလျှောပြုလုပ်ပြီး ပေထုပ်၏ တစ်ဖက်ထိပ်မှစ၍ အခြားတစ်ဖက်သို့ ခပ်စောင်းစောင်းကလေးပတ်သွားသည်။ တစ်ဖက်ထိပ်ရောက်သောအခါ တစ်ဖန်ကျန်တစ်ဖက်ဆီသို့ ခပ်စောင်းစောင်းပင်ပတ်ပြန်သည်။ စာထုပ်ကြိုးဆုံးသည်နှင့်ပေစာထုပ်ကိုလည်း ရာဇမတ်ကွက်ပုံဖော်၍ ပတ်ပြီးသားဖြစ်သွားသည်။ ပတ်၍ပြီးလျှင် စာထုပ်ကြိုးအဖျားပိုင်းကို ခေါက်တုံ့ချည်ထားလိုက်ရသည်။

ဤစာထုပ်ကြိုးနှင့်ရှေး၌ပြခဲ့သော စာစည်းကြိုးကို မကွဲမပြားခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲမှုများတွေ့နေရသည်။ အမည်နှင့်လျော်စွာ စာစည်းကြိုးသည် စည်းနှောင်သည့်သဘောရှိပြီး စာထုပ်ကြိုးသည် ထုပ်ပိုးသည့်သဘောရှိသည်ကို အထူးသတိထားခွဲခြားသင့်ပေသည်။

အကျိုးကား ဤသို့စာထုပ်ကြိုးဖြင့် စနစ်တကျရစ်ပတ်ထားသဖြင့် ပေစာထုပ်သည် အလွယ်တကူနှင့်ပြေခြင်း၊ ပွင့်ခြင်း၊ ဖရိုဖရဲဖြစ်

စာထုပ်ကြိုး

ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ထန်းတစ်ဖျားလောက်အမြင့်မှ ပစ်ချလိုက်လျှင်ပင် ကျိုးပဲ့ပျက်စီးခြင်းမရှိအောင် ကျစ်လျစ်ခိုင်မာနေပေသည်။

ကမ္ပည်းတံ (ခ) ပေခွာ သန်လျက်

ဤမျှဖြင့်လည်း ပေစာထုပ်သည် အင်္ဂါမစုံသေးပေ။ ပေစာထုပ်ကို စာထုပ်ကြိုးနှင့်ပတ်ပြီးသောအခါ ကမ္ပည်းတံတပ်ရသေးသည်။ ကမ္ပည်းတံဆိုသည်မှာ စာထုပ်ပဝါနှင့် စာထုပ်ကြိုးအကြား၌ထိုးထားရသော ကမ္ပည်း(အက္ခရာ) ရေးထားသည့်အတံကလေးဖြစ်သည်။ အရွယ်အစားမှာ အလျား ၈ လက်မမှ ၁၀ လက်မခန့်ထိရှိ၍ ဗြက်မှာ အရင်းပိုင်း၌ တစ်လက်မခွဲခန့်ရှိသည်။ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အရင်းကားပြီး အဖျားသွယ်သဖြင့် သန်လျက်နှင့်တူသည်။

ကမ္ပည်းတံဟုခေါ်ခြင်းမှာ ယင်း၏မျက်နှာနှစ်ဖက်တွင် တစ်ဖက်၌ ကျမ်းအမည်၊ ပေအမျိုးအစား၊ ကြောင်းရေနှင့် စာအင်္ဂါစသည်ကို

လည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်၌ အလှူရှင်၏အမည်နှင့်ဆုတောင်း အမျှဝေတို့ကိုလည်းကောင်း ကမ္မည်းအက္ခရာရေးထိုးထားသောကြောင့် ကမ္မည်းတံဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကုန်သေတ္တာများတွင်ကပ်သော လေဘယ်ကတ်(Label Card)နှင့်အလားတူဖြစ်သည်။

တစ်ချပ်နှင့်တစ်ချပ် ပူးကပ်နေသော ပေရွက်များကို ယင်း ကမ္မည်းတံဖြင့် ထိုး၍ခွာရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သန်လျက်ပုံ သဏ္ဍာန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မည်းတံကို “ပေခွာသန်လျက်” ဟုလည်း ခေါ်ကြသေးသည်။

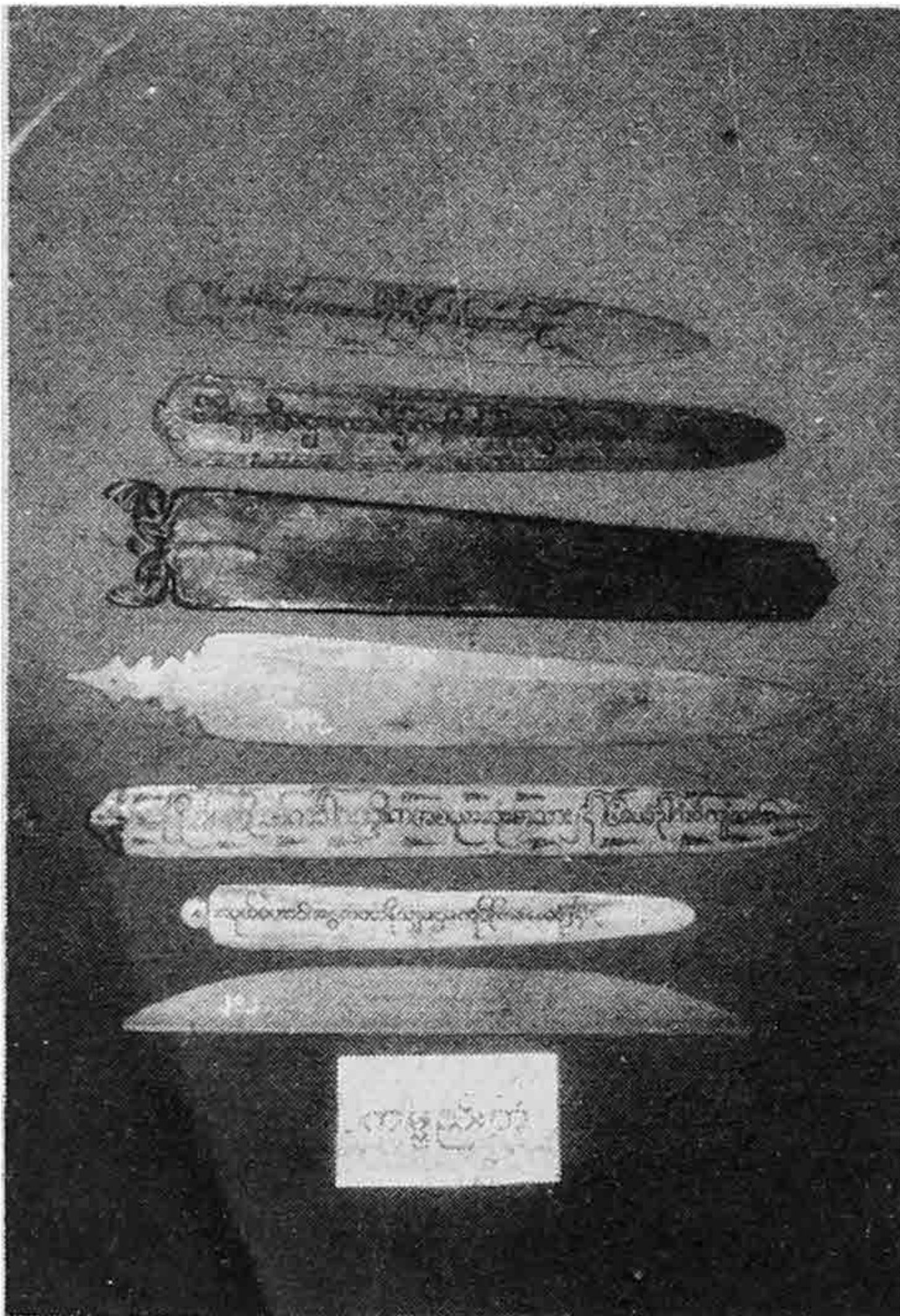
ယင်းကမ္မည်းတံကိုလည်း အလှူရှင်၏အင်အားအလျောက် ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြုလုပ်ကြသည်။ အများအားဖြင့်တွေ့ရတတ်သော ကမ္မည်းတံအမျိုးအစားများမှာ ထန်းဖူးကမ္မည်းတံ၊ ဝါးကမ္မည်းတံ၊ သစ်သားကမ္မည်းတံ၊ အရိုးကမ္မည်းတံ၊ ကြေးကမ္မည်းတံ၊ ဆင်စွယ်ကမ္မည်းတံဟူ၍ ခြောက်မျိုးခန့်ရှိသည်။

ကမ္မည်းတံ၏အရင်းဘက်၌ ကြေးစည်ခေါင်းသဖွယ် ခေါင်းကလေးပါသည်။ ယင်းခေါင်းကလေးကိုလည်း ကြည့်၍လှပအောင် အဆန်းတကြယ်လုပ်ပြီး ခေါင်း၏အလယ်၌ အပေါက်ကလေးဖောက်ထားတတ်သည်။ ထိုအပေါက်ထဲသို့ စာထုပ်ကြိုး၏အဖျားစွန်းကိုသွင်း၍ တွဲချီထားတတ်သည်။ ပြီးမှစာထုပ်ပဝါနှင့်စာထုပ်ကြိုးအကြားတွင် ထိုးထည့်ထားလေ့ရှိသည်။

အကျိုးကား ဤသို့ပေစာထုပ်၌ ကမ္မည်းတံထိုးထားခြင်းဖြင့် ပေစာထုပ်ကိုကြည့်လိုသောသူသည် ပေစာထုပ်ကိုဖြေဖွင့်ရန်မလိုဘဲ ကမ္မည်းတံကို ဆွဲယူကြည့်လိုက်ရုံဖြင့် မည်သည့်ကျမ်းဖြစ်သည်၊ စာအင်္ဂါမည်မျှ၊ စာကြောင်းရေမည်မျှရှိသည် စသောအချက်အလက်များကို အလွယ်တကူသိရှိနိုင်လေသည်။ ပေစာကျမ်းတစ်ထုပ်သည် ဤသို့

ကမ္မည်းတံတပ်ပြီးသောအခါမှသာလျှင် အင်္ဂါစုံသော ပေစာတစ်ကျမ်း ဖြစ်လာပေတော့သည်။

အထက် ပေလုပ်ခြင်း၌ ပြခဲ့သော အစီအစဉ်သည် အင်္ဂါစုံသော ပေစာတစ်ထုပ်ဖြစ်လာအောင် အဆင့်ဆင့်ပြုလုပ်ရပုံကို အစဉ် အတိုင်း ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါစုံသော ပေစာတစ်ထုပ်ကို ကြည့်ရှု တော့မည်ဆိုလျှင် အောက်ဖော်ပြပါပစ္စည်းများကို အစဉ်အတိုင်း တွေ့ရှိ ရပေလိမ့်မည်။

ကမ္မည်းတံ

- အင်္ဂါစုံသော ပေစာ တစ်ထုပ်တွင်
- ၁။ ကမ္မည်းတံ ခေါ် ပေခွာသန်လျက်
- ၂။ စာထုပ်ကြိုး
- ၃။ စာထုပ်ပဝါ သို့မဟုတ် ကမ္မလွေ ခေါ် စာပလွေ
- ၄။ စာစည်းကြိုး
- ၅။ ရှေ့ကျမ်းဖုံး
- ၆။ ရှေ့ပလ္လင်ခံ
- ၇။ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်
- ၈။ ကျမ်းစာကိုယ် ကျမ်းစာကိုယ်ကို ဖတ်ပြီးလျှင် နောက် ပလ္လင်ချပ်၊ နောက်

ပလ္လင်ခံနှင့် နောက်ကျမ်းဖုံးတို့ကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

၁၀။ ပေစာတစ်ထုပ်ကို ကိုင်တွယ်ပတ်ရှုနည်း

ပေစာတစ်ကျမ်းကို ဖတ်ရှုတော့မည်ဆိုလျှင် စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်တတ်ဖို့အရေးကြီးသည်။ စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်ရာ၌လည်း လုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်ရှိသည်။

ရှေးဦးစွာ ကမ္ပည်းတံ၊ စာထုပ်ကြိုး၊ စာထုပ်ပဝါ၊ စာစည်းကြိုးတို့ကို အစဉ်အတိုင်းဖြေ၍ ဖယ်ရှားပြီး အနီးတစ်နေရာမှာ ထားရသည်။ စာထုပ်ပဝါဖြေပြီးသောအခါ ပေစာထုပ်ကို မိမိရှေ့တွင် ကန့်လန့်ဖြတ် ထောင်ထားရသည်။ ယင်းသို့ ထောင်ထားရာ၌ ပေစာထုပ်၏ ဝမ်းဘက်သည် အထက်ကနေစေရသည်။ ပေစာ၏ဝမ်းဘက်အထက်က နေသည် မနေသည်ကို ပေစာထုပ်၏ထိပ်ဘက်မှကြည့်လိုက်လျှင် အလွယ်နှင့်သိနိုင်သည်။ အကယ်၍ မိမိမူလချထားသည်မှာ ဝမ်းဘက်က အောက်ရောက်ပြီး မှောက်လျက်ဖြစ်နေလျှင် ပက်လက်ဖြစ်အောင် အထက် အောက် ပြင်၍ ချရသည်။

ဤသို့ပက်လက်ဖြစ်၍ အထက်နှင့်အောက် အထားမှန်သွားသော်လည်း ဘယ်ညာအထားမှန်ဖို့လိုသေးသည်။ ဘယ်ညာအထားလွဲနေလျှင် ပေစာကို မိမိဘက်မှဖတ်မရဘဲ စာလုံးများ ဇောက်ထိုး ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထိုအခါ စာလုံးများအတည့်ဖြစ်လာအောင် ပေစာထုပ်ကို ဘယ်ညာလှည့်၍ပြန်ချရသည်။

ဤသို့ပေစာထုပ်သည် အထက်အောက်ရော ဘယ်ညာပါ အထားမှန်ပြီဆိုမှ အထက်ကျမ်းဖုံးကိုလှန်ပြီး ပေထုပ်၏အခြားတစ်ဖက်၌ ပက်လက်ချထားရသည်။ ၎င်းနောက် ပလ္လင်ခံပါလျှင် ပလ္လင်ခံကိုပါ ထုတ်ပြီးပက်လက်ချထားသော ကျမ်းဖုံးပေါ်၌ မှောက်လျက်ချရသည်။ ထို့နောက် ရှေ့ပလ္လင်ချပ်ကို ပလ္လင်တိုင်မှထုတ်ပြီး ကျောဘက်မှစ၍

ကြည့်ရသည်။ ကျောဘက်မှစ၍ကြည့်ခြင်းမှာ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ ဝမ်းဘက်၌ စာရေးလေ့မရှိဘဲ ရှေ့ပလ္လင်ချပ်၏ ကျောဘက်မှသာ စ၍ စာရေးမြဲ ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ရှေ့ပလ္လင်ချပ်ဖတ်၍ဆုံးသွားလျှင် နောက်ပေချပ်များအားလုံးကို ဝမ်းဘက်မှသာ စပြီးဖတ်ရသည်။ ဖတ်ပြီးသောပေရွက်တိုင်းကို ပေစာထုပ်၏ တစ်ဖက်၌ ပက်လက်ချထားသော ကျမ်းဖုံးပေါ်သို့ အစဉ်အတိုင်း မှောက်လျက်ချသွားရသည်။ ပေစာတစ်ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ပြီးသောအခါ ပေစာထုပ်သည် မူလမဖတ်မီက ပက်လက်အနေအထားရှိခဲ့ရာမှ မှောက်လျက်အနေအထားဖြင့် စာမျက်နှာစဉ်မပျက် အနေတကျ ဖြစ်သွားလေသည်။

ထိုအခါမှ ပေစာထုပ်ကို အထက်အောက်ပြန်လှန်၍ ကျမ်းဖုံးတပ်ပလ္လင်တိုင်စိုက်ပြီး အစဉ်အတိုင်း စာစည်းကြိုး စာထုပ်ပဝါ စာထုပ်ကြိုးတို့ဖြင့် ချည်နှောင်ရစ်ပတ်ကာ ကမ္ဘည်းတံကို စာထုပ်ပဝါနှင့်စာထုပ်ကြိုးအကြား၌ထိုးထည့်ထားလိုက်လျှင် ပေစာထုပ်သည် မူလမကြည့်ခင်ကပုံစံအတိုင်း စနစ်တကျထုပ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတော့သည်။

ဤနည်းမှတစ်ပါး ပေစာထုပ်ကို တုံးလုံးလုံးချပြီးမှ တစ်ရွက်စီယူ၍ ဖတ်သောနည်းလည်း ရှိသေးသည်။ သို့ရာတွင် ဤနည်းသည် ပေစာထုပ်ကိုလှဲရာ၌ မိမိဘက်သို့ ဝမ်းဘက်ထားမည်လား၊ ကျောဘက်ထား၍ လှဲရမည်လား စသည်ဖြင့် စိတ်ဝေဝေဝါဖြစ်စရာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သော ပေစာထုပ်ကို ထောင်၍ချပြီး ဖတ်သောနည်းသာလျှင် အလွယ်ကူဆုံးနှင့် အသင့်တော်ဆုံးနည်း ဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသည်။

၁၁။ ပေစာကက်တလောက်ရေးခြင်း

ပေစာတစ်ကျမ်းကို ကက်တလောက်ရေးမည်ဆိုလျှင် ကက်တလောက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ် (Item) ၁၁ ချက်ကို သိထားရပေမည်။ ယင်းတို့မှာ

- ၁။ ကျမ်းအမည် (Title)
- ၂။ ကျမ်းပြုအမည် (Author)
- ၃။ ကျမ်းပြီးနှစ် (Composition Date)
- ၄။ ပေကူးနှစ် (Inscription Date)
- ၅။ ပေအမျိုးအစား (Kind of Palm leaf Manuscript)
- ၆။ ကြောင်းရေ (Number of Line)
- ၇။ အင်္ဂါ (Pagination)
- ၈။ အရွယ်အစား (Size)
- ၉။ ကျမ်းစ စကား (Inaugural Words)
- ၁၀။ မှတ်ချက် (Note)
- ၁၁။ တိုက်ပိုင်အမှတ် (Accession Number) တို့

ဖြစ်ကြသည်။

ဤ၌ စာရေးသူကို ဦးစွာမပြဘဲ ကျမ်းအမည်ကို ဦးစွာပြခြင်းမှာ ရှေးကျမ်းစာများတွင် စာရှာသူက စာရေးသူထက် ကျမ်းအမည်ကို အဓိကထားပြီးရှာတတ်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ပေစာကက်တလောက်ရေးသူသည် ကက်တလောက်မရေးမီ ဤအကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ် ၁၁ ချက်ကိုပေစာမှရှာဖွေစုဆောင်းရလေသည်။ အမှန်စင်စစ် စာအုပ်ကက်တလောက်ရေးနည်းကိုသိထားသူတစ်ဦးအဖို့ ပေစာကက်တလောက်ရေးခြင်းသည် မခက်ခဲလှပါ။ ခက်ခဲ

သည်ကား ဤအကြောင်းအရာခေါင်းစဉ် ၁၁ ချက်ကို ပေစာမှရှာဖွေ ထုတ်ယူခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဤအချက်အလက်ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း လုပ်ငန်းသည် ပညာသားပါသည်။ အတွေ့အကြုံနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများစွာ လိုသည်။ ထို့ကြောင့် ပေစာမှ အကြောင်းအရာခေါင်းစဉ် ၁၁ ချက် ရှာဖွေထုတ်ယူနည်းကို ဦးစွာပြပါမည်။

အကြောင်းအချက်ရှာဖွေထုတ်ယူခြင်း

(၁) ပေစာကက်တလောက်ရေးမည့်သူသည် ကျမ်းအမည်ကို ပေရွက်တိုင်း၏ ကျောဘက်လက်ယာအထက်ထောင့်၌ လည်းကောင်း၊ ထိုမှမတွေ့လျှင် ကျမ်းအဆုံး နိဂုံးပိုင်း၌လည်းကောင်း ရှာရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ယင်းအမည်နှစ်ခု အနည်းငယ်ကွဲလွဲနေတတ်သည်။ ထို သို့ ကွဲလွဲနေလျှင် ကျမ်းနိဂုံး၌ပါသောအမည်ကိုသာအမှန်ယူသင့်သည်။

(၂) ကျမ်းပြုဆရာအမည်ကို ကျမ်းအဆုံးနိဂုံးပိုင်း၌သာ တွေ့ ရတတ်သည်။ နိဂုံးပိုင်း၌ မတွေ့မှသာ ကျမ်းအစနိဒါန်းပိုင်းမှာ ရှာရ သည်။ ကျမ်းပြုဆရာအမည်ကို ကက်တလောက်၌ရေးသောအခါ ကက် တလောက်စည်းမျဉ်းအတိုင်း ရှေ့ဆက်ဝိသေသနများကိုချိုး၍ နောက် သို့ပို့ပြီး အောက်မျဉ်းသားပေးရသည်။

(၃-၄) ကျမ်းပြီးနှစ်နှင့်ပေကူးနှစ်တို့ကိုလည်း ကျမ်းအဆုံးနိဂုံး ပိုင်းမှာသာရှာရသည်။ ကျမ်းပြီးနှစ်ဆိုသည်မှာ မူလကျမ်းပြုဆရာ ကျမ်း ကို ရေး၍ပြီးသောနှစ်ဖြစ်၍ ပေကူးနှစ်ဆိုသည်မှာ လက်ရှိပေပေါ်သို့ ပေစာရေးက ရေးကူးသောနှစ်ဖြစ်သည်။ ကျမ်းပြီးနှစ်ကို ကျမ်းဆရာ ကိုယ်တိုင် နိဿယသွားဖြင့် ပြတတ်သည်။ ပေကူးနှစ်ကိုမူ “၁၂၄၇” ခုနှစ်တွင် ဂမ္ဘီရတ္ထဒေသနာကိုရေးကူး၍ပြီးအောင်မြင်သည်” စသည်ဖြင့် ပေစာရေးက ရေးထည့်တတ်သည်။ ဤသို့ “ရေးကူး၍” ဟူသောစကား

ပါလာလျှင် ပေကူးနှစ်ဟု ပုံသေမှတ်နိုင်သည်။ အချုပ်အားဖြင့် သက္ကရာဇ် နှစ်ခုတွေ့လျှင် ရှေ့သက္ကရာဇ်ကို ကျမ်းပြီးနှစ်၊ နောက်ကျသောသက္ကရာဇ် ကို ပေကူးနှစ်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။

အချို့သော ပေစာကျမ်းများတွင်မူ ပေကူးနှစ် နှစ်ခုပါနေတတ် သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ မိမိကြည့်၍ကူးသော မူလပေကိုရေးစဉ်က မူလပေစာရေးက သူရေးကူးပြီးသော ခုနှစ်ကို သက္ကရာဇ်ကန်ခဲ့သည်။ နောက်ကူးသူက ထိုသက္ကရာဇ်ကိုလည်း မူလပေစာရေး ရေးခဲ့သည့် အတိုင်းကူးထည့်သည်။ တစ်ဖန် နောက်ဆုံးတွင်မှ မိမိရေးကူးသောခုနှစ် ကိုလည်းထပ်၍ သက္ကရာဇ်ကန်ပြန်သည်။ ထိုအခါ ပေကူးနှစ် နှစ်ခုဖြစ် နေတော့သည်။ ထိုသို့ “ရေးကူး၍ပြီးသည်” ဟူသောစကားရပ်ပါသော ပေကူးနှစ် နှစ်ခုဖြစ်နေလျှင် နောက်ကျသောပေကူးနှစ်ကိုသာ ကက်တ လောက်၌ ရေးရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ရှိပေသည် နောက်ကူးသောပေဖြစ်နေသောကြောင့်ပေတည်း။

ကျမ်းပြီးနှစ်နှင့်ပေကူးနှစ်တို့ကို ကက်တလောက်၌ ရေးသွင်း ရာတွင် သက္ကရာဇ်ဂဏန်းရှေ့မှ “မသ” ဟူသော အတိုကောက်စကားလုံး ကို ထည့်ပေးရမည်။ “မသ” ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ “မြန်မာသက္ကရာဇ်” ဖြစ် သည်။ ပေစာကက်တလောက်၌ ခရစ်နှစ်ကိုမသုံးဘဲ မြန်မာသက္ကရာဇ် ကိုသာ သုံးခြင်းမှာ မြန်မာမှုစစ်စစ်ဖြစ်၍ ရှေးမူမပျက်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(၅) ပေအမျိုးအစားဆိုသည်မှာ အထက်မျဉ်းကိုင်ခြင်းအခန်း ၌ ပြခဲ့သော ရွှေမျဉ်း၊ ကြံဆစ် စသောပေအမျိုးအစားကိုဆိုလိုသည်။ ထိုပေအမျိုးအစားကိုမူ ရှာနေစရာမလိုတော့ပေ။ ပေစာထုပ်ကိုကြည့် လိုက်ရုံဖြင့်ပင် အလွယ်တကူသိနိုင်လေသည်။

ကက်တလောက်၌ ပေအမျိုးအစားကိုရေးထည့်ရာတွင် ရွှေ

မျဉ်းပေ၊ ကြိဆစ်ပေ စသည်ဖြင့် “ပေ” ဟူသောစကားလုံးပါထည့်ပေးရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှေးအစဉ်အဆက်ကပင် ရွှေမျဉ်းပေ၊ ကြိဆစ်ပေစသည်ဖြင့် ပေစကားလုံးနှင့်တွဲလျက် အသုံးတွင်ကျယ်ခဲ့ရကား ရှေးအစဉ်အလာမပျက်စေရန်ဖြစ်သည်။

(၆) ပေစာ၌ ကြောင်းရေကိုလည်း ရှာနေစရာမလိုပေ။ ပေရွက်တစ်ရွက်မှ စာကြောင်းရေကိုရေတွက်ထည့်လိုက်ရုံသာဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပလ္လင်ချပ်မှ ကြောင်းရေကိုမူ အတည်မယူသင့်ပေ။ အကြောင်းမှာ နောက်ပလ္လင်ချပ်သည် ကျမ်းအဆုံးဖြစ်ရကား ကြောင်းရေမပြည့်မီ ကျမ်းဆုံးသွားသဖြင့် ကြောင်းရေမစုံသည်များရှိတတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့ပလ္လင်ချပ်မှကြောင်းရေကိုယူခြင်းသည် အဆင်အပြေဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်လေသည်။

ကက်တလောက်၌ စာကြောင်းရေကိုရှေးရာတွင်လည်း ရှေးထုံး မပျက် အတိုနည်းဖြင့်သာရေးရသည်။ ဥပမာ ပေစာ၌ကြောင်းရေ ၁၀ ရှိလျှင် ၁၀ ကြောင်းဟုမရေးဘဲ ၁ဝံးရေးဟု ဂဏန်းပေါ်ကင်းစီးတင်ဝစ္စပေါက်၍ “ရေး” ဟူသောစကားလုံးပါထည့်ရေးရသည်။ အကြောင်းမှာ ဇိုးရေးပေ၊ ၁ဝံးရေးပေစသောအသုံးသည် ပေစာယဉ်ကျေးမှုအဖြစ်တွင်ကျယ်စွာသုံးစွဲလာခဲ့ရကား အစဉ်အလာမပျက်စေလိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

(၇) အင်္ဂါဆိုသည်မှာ ပေ ၁၂ ရွက်ကိုခေါ်သောအမည် ဖြစ်သည်။ ပုံနှိပ်စာအုပ်များ၌ စာဖောင်ဖွဲ့သည်နှင့်အလားတူဖြစ်သည်။ ပေစာ၏စာမျက်နှာကို က၊ ကာ၊ ကိ၊ ကီ စသော ကမချဖြင့်မှတ်ကြောင်း အထက်ပေဓလေ့အခန်း၌ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ပေစာ၌ စာအင်္ဂါကိုသိနိုင်ရန် ပေတစ်ရွက်ချင်းရေတွက်နေစရာမလိုပေ။ စာမျက်နှာအစနှင့်အဆုံးကိုကြည့်၍ တွက်ယူလိုက်လျှင် အလွယ်နှင့်ပင် ပေအင်္ဂါကိုသိနိုင်သည်။

ပေစာအင်္ဂါတွက်ယူနည်းကို အထက်စာမျက်နှာရေးမှတ်ခြင်းအခန်းငယ် ဌ်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ပေထုပ်၏ စာအင်္ဂါကိုပြသောအခါ၌လည်း ရှေးထုံးမပျက်စေဘဲ အတိုနည်းဖြင့်ရေးရသည်။ ဥပမာ ၂၄ အင်္ဂါနှင့်ခြောက်ချပ်ရှိသည်ဆိုလျှင် အင်္ဂါအရေအတွက်ဂဏန်းပေါ်ကင်းစီးတင်ရေးချ၊ ချပ်ရေအတွက်ဂဏန်းပေါ် ဗိန္ဒုတင်၍ ၂၄၊ ၆ ဟုရေးရသည်။ ယင်းနောက်မှ စာမျက်နှာအစနှင့်အဆုံးကို အလယ်မှတုံးရှည် (Dash) ခံ၍ ကွင်းစ ကွင်းပိတ်ဖြင့် (က-မူ) စသည်ဖြင့် ပြရသည်။ အချို့သောပေစာထုပ်သည် နှစ်ကျမ်းသုံးကျမ်းတွဲဖြစ်၍ စာမျက်နှာလည်း သီးခြားစီမှတ်ခဲ့လျှင် စာအင်္ဂါများကို ပေါင်း၍ တစ်ချက်တည်းပြနိုင်သော်လည်း စာမျက်နှာ အစနှင့်အဆုံး များကို အပေါင်းလက္ခဏာခံ၍သီးခြားပြပေးရသည်။ ဥပမာ -တစ်ကျမ်းက က-အစ ခဲ-အဆုံး ဝါ၊ ဓံ ရှိ၍ ကျန်တစ်ကျမ်းက က-အစ၊ စျူ-အဆုံး ဓါ၊ ဖိ ရှိသည်ဆိုလျှင် ကက်တလောက်၌ ဝါ၊ ၂ (က - ခဲ + က - စျူ)ဟုပြရသည်။

(၈) အရွယ်အစားဆိုသည်မှာ ပေစာ၏အလျားနှင့်မြက်ပမာဏကိုဆိုလိုသည်။ ကက်တလောက်၌ ပေစာ၏အလျားနှင့်မြက်ကို ဆင်တီမီတာဖြင့်ဖော်ပြရသည်။ ပေစာ၏မြက်ကိုတိုင်းရာ၌ ပေစာ၏အလယ်ပိုင်းနှင့်အဖျားပိုင်းကိုတိုင်းလျှင် အမှန်မရနိုင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် အချို့သောပေစာသည် အလယ်မှအနည်းငယ်ဝမ်းပူပြီး အစွန်းနှစ်ဖက်၌ အဖျားရှူးနေတတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပေစာ၏မြက်ကို ပလွင်ပေါက်နေရာမှ တိုင်းခြင်းသည်သာ ပျမ်းမျှပမာဏကို ရရှိနိုင်လေသည်။ ဆင်တီမီတာဖြင့်တိုင်းရာတွင် ဆင်တီမီတာအပြည့်မရဘဲ ဆင်တီမီတာဝက်သာရလျှင် ဒသမငါး(.၅)ကိုသုံးရသည်။ ယင်းသို့ ဆင်တီမီတာအပြည့် သို့မဟုတ် အဝက် အတိအကျမရလျှင်

နီးရာဆင်တီမီတာဘက်သို့လိုက်၍ အပြည့်ရေးရသည်။ အရွယ်အစားကို ၄၅ x ၆.၅ ဆင်တီစသည်ဖြင့် အတိုကောက်ဖော်ပြရသည်။

(၉) ကျမ်းစ စကားဆိုသည်မှာ ကျမ်း၏အစချီစကားကို ဆိုလိုသည်။ ယင်းကို “စာခေါင်းချီ” ဟု ရေးကသုံးနှုန်းလေ့ရှိသည်။ ကျမ်းစ အစချီစကားကို ယူရာ၌ “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ” ဟူသော မဟာပဏာမကြီး ဘုရားရှိခိုးကို ကျမ်းစ စကားအဖြစ် မယူရပေ။ နမောတဿပဏာမသည် ကျမ်းနှင့်အဓိက သက်ဆိုင်သောစကား မဟုတ်။ အန္တရာယ်ကင်းခြင်း ကျမ်းပြီးခြင်း (အန္တရာယ ဝိသောဓန၊ ဂန္ထပရိသမာပန) အကျိုးငှာ၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ယင်း နမောတဿ ပဏာမနောက်မှ ကျမ်းနှင့်အဓိက သက်ဆိုင်သော ဂန္ထရမ္မစကားကိုသာ ကျမ်းစအဖြစ်ယူရသည်။

ယင်းကျမ်းစ စကားကိုကက်တလောက်တွင် ပြရာ၌လည်း စည်းကမ်းရှိသည်။ ဤစည်းကမ်းများမှာဂါထာဖြစ်လျှင် ဂါထာဝက် (နှစ်ပါဒ)ကိုသာလည်းကောင်း၊ လင်္ကာဖြစ်လျှင် သုံးပဒကိုသာ လည်းကောင်း ယူရသည်။ အကယ်၍ စကားပြေဖြစ်နေလျှင်ကား ဝါကျတိုလျှင် တစ်ဝါကျယူ၍ ဝါကျရှည်လျှင် သင့်လျော်သလို အဖြတ်ကောင်းမည့် နေရာအထိ ယူရသည်။ ကျမ်းစ စကားကိုမျက်တောင်အဖွင့်အပိတ် (Inverted Commas) ဖြင့်ပြ၍ အဆုံး၌ “စာခေါင်းချီသည်” ဟုထည့်ပေးရသည်။

(၁၀) မှတ်ချက်ဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်၏ ထူးခြားချက်နှင့် ချို့တဲ့ချက်စသည်များကို မှတ်ချက်အဖြစ်ရေးခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ထူးခြားချက်နှင့်ချို့တဲ့ချက်သည်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် အကြောင်းအရာပိုင်းဆိုင်ရာဟု နှစ်မျိုးစီရှိနိုင်သည်။

ထိုတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်ဆိုသည်မှာ ပေစာသည်

သာမန်ထက်မြက်အလွန်ကြီးနေခြင်း၊ စာကြောင်းရေ ၁၅ ကြောင်းမက ရှိနေခြင်း၊ လက်ရေးအလွန်ဝိုင်းစက်လှပခြင်း၊ ပေရွက်ပေါ်၌မင်ဖြင့်ရေး သားထားခြင်း၊ ပေရွက်ပေါ်၌ပုံနှိပ်ထားခြင်း၊ မြန်မာအက္ခရာမဟုတ် သော ရှမ်း၊ ကရင်၊ မွန် စသောတိုင်းရင်းသား စာပေအက္ခရာများဖြင့် ရေးသားထားခြင်း၊ သီဟိုဠ် ယိုးဒယားစသော တိုင်းတစ်ပါးအက္ခရာများ ဖြင့်ရေးသားထားခြင်း၊ ပေရွက်များကို ဗာဂျာပုံတွဲချုပ်ထားခြင်း၊ ပေရွက် ပေါ်၌ကညစ်ဖြင့် ရုပ်ပုံများရေးဆွဲထားခြင်း၊ ပေကူးနှစ်အလွန်စောနေ ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာချို့တဲ့ချက်ဆိုသည်မှာ ပေစာထုပ်သည် ကျမ်း စာသားမစုံလင်ခြင်း၊ စာမျက်နှာစဉ် ချွတ်နေခြင်း၊ စာမျက်နှာတူများ ထပ်နေခြင်း၊ ပေရွက်များကျိုးပဲ့နေခြင်း၊ ခြစားထားခြင်း၊ ကြွက်ကိုက် ထားခြင်း၊ မီးလောင်ထားခြင်း၊ အကိုင်မခံလောက်အောင် လွန်စွာ ဆွေး မြည့်နေခြင်း စသည်များဖြစ်သည်။

ပေစာ၏အကြောင်းအရာပိုင်းဆိုင်ရာထူးခြားချက် ဆိုသည်မှာ ကျမ်းစာသားသည် လေးနက်၍ထူးခြားကောင်းမွန်မှုရှိခြင်း၊ အလွန်ရှား ပါးသော ကျမ်းဖြစ်ခြင်း၊ ပေစာထုပ်သည် နှစ်ကျမ်းသုံးကျမ်းတွဲဖြစ်နေ ခြင်း၊ ကျမ်း၏ပညာရပ်သည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ပညာရပ်ဖြစ်နေခြင်း၊ ကျမ်းပြုဆရာသည် ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်း စသည်များကိုဆိုလိုသည်။

ဤသို့လျှင် ပေစာထုပ်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်၊ ချို့တဲ့ ချက်နှင့် အကြောင်းအရာပိုင်းဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်များကို မှတ်ချက် အဖြစ် ရေးထည့်ရပေမည်။

(၁၁) တိုက်ပိုင်အမှတ်ဆိုသည်မှာ စာကြည့်တိုက်ကပေးထား သော ပေစာအမှတ်ကိုဆိုလိုသည်။ ယင်းတိုက်ပိုင်အမှတ်ကို ကက်တ လောက်၌ မပျက်မကွက် ရေးထည့်ရပေမည်။ အကယ်၍ ကက်တ

လောက်ကိုသာရေးပြီး တိုက်ပိုင်အမှတ်ကို ရေးရန်မေ့ကျန်နေပါက စာရှုသူအဖို့ ရတနာသေတ္တာကိုတွေ့ရှိတွေ့နေပါလျက် သော့ပျောက်နေသကဲ့သို့ ကျမ်းရှိပါလျက် ကျမ်းစာရှာမရဖြစ်နေချေတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ကက်တလောက်၌ တိုက်ပိုင်အမှတ်သည် လွန်စွာအရေးကြီးသည်။ ဤကား ပေစာကက်တလောက်အတွက်လိုအပ်သော အကြောင်းအချက်များကို ပေစာမှထုတ်ယူစုဆောင်းထားခြင်းပေတည်း။

ပေစာကက်တလောက် (ပထမ) ရေးနည်း

ပေစာကျမ်းများ ကက်တလောက်ရေးနည်း နှစ်နည်းရှိသည်။ ပထမနည်းမှာအထက်၌ပြခဲ့သည့်အတိုင်းစုဆောင်းရရှိသောအကြောင်းအချက် (Item) ၁၁ ချက်ကို ကက်တလောက်ကတ်ပေါ်၌ ခေါင်းစဉ် ၁၁ ခု တပ်၍ ခေါင်းစဉ်တစ်ခုချင်းအား ဖြည့်စွက် ရေးသွင်းသွားသောနည်း ဖြစ်သည်။

ရှင်မဟာသီလဝံသရေးသော ပါရာယနဝတ္ထုပေမူကို ပူးတွဲပါနမူနာပုံစံ(၁)အတိုင်း ရေးသွင်းရပေမည်။

ဤနည်းဖြင့်အကြောင်းအချက် ၁၁ ချက်ကို ၅" x ၃"ကတ်ပေါ်၌ တန်းစီ၍ ရေးသွင်းလျှင် ကတ်က သေးပြီး ကျဉ်းကျပ်နေနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ချောင်ချောင်ချိချိရေးသွင်းနိုင်ရန် အမှတ်စဉ် ၅ ပေအမျိုးအစား၊ ၆ ကြောင်းရေး၊ ၇ အင်္ဂါသုံးမျိုးကိုပေါင်း၍ တစ်ကြောင်းတည်း ရေးသွင်းကာ တိုက်ပိုင်အမှတ်ကို ကတ်၏ လက်ယာဘက် အထက်ထောင့်၌ထားလိုက်မည်ဆိုလျှင်ပိုမိုအဆင်ပြေသွားနိုင်ပေသည်။

ဥပမာအဖြစ် ပူးတွဲပါနမူနာပုံစံ(၂)ကိုကြည့်ပါ။

ဤနည်းဖြင့်ရေးရာတွင် မှတ်ချက်ရေးစရာများ၍ မဆံ့ ဖြစ်နေခဲ့လျှင် ကတ်၏ကျောဘက်၌ ဆက်ရေးနိုင်ပေသည်။

ကျမ်းမည် - ပါရာယနဝတ္ထု

ကျမ်းပြု - သီလဝံသ၊ ရှင်မဟာ

ကျမ်းစွဲ - မသ - ၈၇၃

ဇာတိ - မသ - ၁၂၂၆

ဇာတိနိဂုံး - ရွှေမျှင်စေ

ကျောင်းရေး - ဘမ်းရေး

အင်္ဂါ - ၄၊ ၅ (က - ၄)

အရွယ်အစား - ၄၈ x ၅၅ ဆင်တံ

ကျမ်းစာ စကား - "ဘုရားသခင်လက်ထက်တော်၌ သဒ္ဒါကြည့်ညို့သော" စာခေါင်းခွို့

မှတ်ချက် - နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်ကြောင်း အတူတူစကားများကို သာဓကဝတ္ထုများဖြင့် ဖတ်ရှုနိုင်စွယ် ပြဆိုထားသည်။

တိုက်ပုံစံ - ၇၂၈၈ - ၁၀၀၁

ကျမ်းမည် - ပါရာယနဝတ္ထု

ကျမ်းပြု - သီလဝံသ၊ ရှင်မဟာ

ကျမ်းပြီး - မသ - ၈၇၃

ပေကူး - မသ - ၁၂၂၆

ပေအမျိုးအစား၊ ကြောင်းရေ၊ အင်္ဂါ-ရွှေမျဉ်းပေ၊ ဘဝ်းရေ၊ ငှါ၊ ၅ (က - ငှ)

အရွယ်အစား - ၄၈ x ၅.၅ ဆင်တီ

ကျမ်းစ စကား- “ဘုရားသခင်လက်ထက်တော်၌ သဒ္ဓါကြည်ညိုသော “စာခေါင်းချီ

မှတ်ချက် -နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားများ

ကို သာဓကဝတ္ထုများဖြင့် ဖတ်ချင်စဖွယ် ပြဆိုထားသည်။”

ပေစာကတ်တလောက်ကို ဤနည်းဖြင့်ရေး၍ ကတ်များကို ကတ်တလောက်အံထဲ၌ ကျမ်းအမည်ဖြင့် အကွရာစဉ်ထားလိုက်လျှင် ကျမ်းအမည် ကတ်တလောက်(Title Catalogue)ကိုရရှိနိုင်လေသည်။ အကယ်၍ ကျမ်းပြုသူကတ်တလောက် (Author Catalogue) ထားလို သေးလျှင် အမှတ်စဉ် ၁ နှင့် ၂ ကို နေရာချင်းလဲ၍ ကျမ်းပြုဆရာကို ထိပ်ဆုံးမှထားကာ ကတ်ပွားလိုက်ရုံဖြင့် ကျမ်းပြုသူကတ်တလောက်ကို ရရှိနိုင်လေသည်။

ဤကတ်တလောက် ပထမနည်းကို စာကြည့်တိုက်ပညာ မကျွမ်းကျင်သော စာကြည့်တိုက်မှူးများနှင့် ပေစာအလွန်မများသော စာကြည့်တိုက်များအတွက် ရည်ရွယ်ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤ ပေ စာကတ်တလောက် (ပထမ) နည်းသည် စာရေးဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးထွန်း ဖြင့် တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာနတွင်လုပ်ကိုင် စဉ်က အသုံးပြုသောနည်းကို အနည်းငယ်ထပ်ဖြည့် ပြင်ဆင်ထားသော နည်းဖြစ်ပါသည်။

ပေစာကတ်တလောက် (ဒုတိယ) ရေးနည်း

ပေစာကတ်တလောက် (ဒုတိယ) ရေးနည်းမှာ စာအုပ် ကတ် တလောက်များနှင့်တူနိုင်သမျှတူညီအောင် ရေးသောနည်းဖြစ်သည်။ ပုံနှိပ် စာအုပ်ကတ်တလောက်နှင့် လုံးဝတူညီရန်ကား မဖြစ်နိုင်ပေ။ အကြောင်းမှာ ပုံနှိပ်စာအုပ်နှင့်ပေစာမှာ အသွင်သဏ္ဍာန်ရော၊ အနှစ်သာ ရပါကွာခြားချက်များစွာရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဤပေစာကတ်တလောက် (ဒုတိယ) နည်း၌လည်း အထက် က ပြခဲ့သော အကြောင်းအချက် ၁၁ ချက်ကိုသာမူတည်ရေးသားရန်ဖြစ် လေသည်။ ရေးသားရာ၌ ကတ်တလောက်ပုံစံကို ပုံနှိပ်စာအုပ်ကတ်တ

လောက်အတိုင်း တူနိုင်သမျှ တူညီနိုင်အောင် ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကက်တလောက်၌(Indention, Punctuation, Space)စသည်များ ပါလာပေမည်။ ယင်းသင်္ကေတများကို သုံးရာတွင် ပုံနှိပ်စာအုပ် ကက်တလောက်နှင့် မည်သို့ခြားနားသည်ဆိုသည်ကိုသာ သတိထားဖို့လိုလေသည်။

နမူနာအဖြစ် တောင်ဖီလာဆရာတော်ရေး ယသဝဓနဝတ္ထုပေမူအတွက် ပူးတွဲပါပေစာကက်တလောက်(ဒုတိယ)နည်းပုံစံကို ကြည့်ပါလေ။

ကတ်၏ကျောဘက်၌ ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်နှင့် ခြေရာကောက်ကို နမူနာပုံစံပါအတိုင်းရေးရသည်။

ပုံနှိပ်စာအုပ်ကက်တလောက်များ၌ ဖူးစတော့ (Full Stop) အစား ဤပေစာကက်တလောက်၌ ပုဒ်မ(နှစ်ချောင်းပုဒ်)ကို သုံးသည်။ ကော်မာ (Comma)အစား ပုဒ်ထီး(တစ်ချောင်းပုဒ်)ကို သုံးသည်။ ကျန်သော ပုဒ်ဖြတ်၊ ပုဒ်ခြားသင်္ကေတ(Punctuation Mark)များကိုမူ အင်္ဂလိပ်စာ၌ သုံးသကဲ့သို့ပင် သုံးသည်။

ယင်းသင်္ကေတများကို ပေစာကက်တလောက်၌ အောက်ပါအတိုင်း မူသေသုံးသွားရန်လိုပေသည်။

နှစ်ချောင်းပုဒ်ကို (၁) ကျမ်းအမည်၊ (၂) ပေကူးနှစ်၊ (၃) အရွယ် အစားနှင့် (၄) ကျမ်းစ စကားများဆုံး လေးနေရာ၌သုံးရသည်။

တစ်ချောင်းပုဒ်ကို (၁) ကျမ်းပြီးနှစ်နှင့် ပေကူးနှစ်အကြား၊ (၂) ပေအမျိုးအစားနှင့်ကြောင်းရေအကြား (၃) ကြောင်းရေနှင့် အင်္ဂါအကြား၊ (၄) အင်္ဂါနှင့် အရွယ်အစားအကြား၊ ဤလေးနေရာ၌ သုံးရသည်။

လက်သည်းကွင်း(Brackets)နှင့် တုံးရှည်(Dash)ကို စာ

တောင်ဖီလာဆရာတော်(ရှင်မုနိန္ဒယောသ)

ယသဝဇုနဝတ္ထု။ ကျမ်းပြီး မသ ၉၈၁၊ [ပေကူးမပါ]

ကြံဆစ်ပေ၊ ဘဝုံးရေး၊ ဘုံဂါး၊ ရုံ (က - ခေ)၊ ၁၉.၅ x ၆ ဆင်တီ။

“ဇယာဝဟံ ဇယကံာရုံ၊ ဇယသေဉ္စ ဇယဂံတံ” စာခေါင်းချီသည်။

အကျော်အစော၊ အခြံအရုံ၊ စည်းစိမ်၊ အသရေစသော လောက

ကြီးပွားကြောင်း တရားများကို ပုံဝတ္ထုများဖြင့် ဖတ်ချင်စဖွယ် တန်ဆာဆင်

ရေးဖွဲ့ထားသည်။

မျက်နှာအစနှင့် အဆုံးကိုပြရာ၌သုံးရသည်။ မျက်တောင်အဖွင့် အပိတ် (Open and Close Inverted Commas)ကို ကျမ်းစ စကား ပြဆိုရာ၌ သုံးရသည်။

နှစ်ချောင်းပုဒ်ကိုသုံးပြီးတိုင်း တစ်ဆင်တီမီတာခန့်ကွက်လပ် (Space) ခြားပြီးမှ နောက်စာပိုဒ်ကို စရန်လိုသည်။ တစ်ချောင်းပုဒ်သုံးပြီးနောက်မှ Space ခြားစရာမလို၊ ဆက်ပြီးရေးနိုင်သည်။ ကျန်ပုဒ်ဖြတ်၊ ပုဒ်ခြားစည်းကမ်းများမှာ စာအုပ်ကတ်တလောက်နှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

ဤပေစာကတ်တလောက် (ဒုတိယ) နည်းသည် စာရေးသူ “ကုန်းဘောင်ခေတ်မြန်မာနိဿယများ” ဟူသော ဒီပလိုမာ စာစုစာရင်းကိုပြုစုစဉ်က ဆရာဦးသော်ကောင်း၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တီထွင်ထားသော နည်းဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာပညာရပ်ခေါင်းစဉ်

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များအတွက် “Sears' List of Subject Heading” စသော ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်စာအုပ်များရှိသော်လည်း မြန်မာစာအုပ်များအတွက်မူ မြန်မာပညာရပ်ခေါင်းစဉ်စာအုပ်ဟူ၍ ယခု အထိ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး မရှိဖြစ်နေသည်။ ၎င်းပြင် ရှေးဟောင်းပေစာများ ၌ အများဆုံးတွေ့ရသည်မှာ ပိဋကတ်နှင့်ပိဋကတ်နွယ်ကျမ်းစာများသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းပိဋကတ်ကျမ်းစာများနှင့်ပတ်သက်၍ သင့်လျော်ပြည့်စုံသော ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပညာရပ်ခေါင်းစဉ်စာအုပ်တို့၌ မတွေ့ရှိရပေ။ ထို့ကြောင့် ရှေးဟောင်းပေစာကျမ်းများနှင့် သင့်လျော်သောပညာရပ်ခေါင်းစဉ်များကို ယခုကင်ပြသွားပါမည်။

ရှေးဟောင်းပေစာများကို အမျိုးအစားခွဲခြားလျှင် ပိဋကတ်နှင့်

ပိဋကတ်မဟုတ်သော ဂန္ထနွရ (Pitaka and Non-pitaka) ဟု နှစ်မျိုး ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ပိဋကတ်စာပေတွင် သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာဟု ပညာရပ်ကြီး သုံးမျိုးခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

ပိဋကတ်မဟုတ်သော ဂန္ထနွရကျမ်းစာများတွင် ဆေး၊ ဗေဒင်၊ ဓမ္မသတ်၊ သမိုင်း၊ ဘာသာဗေဒ၊ အက္ခရာဗေဒ၊ ဂဏန်းသင်္ချာ၊ ဗိသုကာ၊ လက်နှိပ်ပညာ၊ ဆင်ကြန်၊ မြင်းကြန်၊ နီတိ၊ အနုပညာ၊ အဆင်တန်ဆာ၊ အတွေးအခေါ်၊ ဂီတ၊ ပန်းဆယ်မျိုး၊ အဂ္ဂိရတ်၊ အင်းမန္တန်၊ ဝိဇ္ဇာဓရ၊ စာပေ၊ ကဗျာလင်္ကာ၊ စကားပြေ စသည်ဖြင့် များစွာခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

အထက်၌ ပြခဲ့သော ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ သုတ္တန်ပညာရပ်ကြီး အောက်၌

- ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
- ဒုစရိုက်၊ သုစရိုက်
- ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိ
- ဘာဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ
- ဂိဟိဝိနယ၊ လောကပါလတရား
- သမ္ပဒါတရား၊ သင်္ဂဟတရား
- သမ္ပတ္တိစက်၊ အပရိဟာနိယတရား
- လောကဓံတရား၊ မင်းကျင့်တရား
- မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ
- တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ၊ ဆနဂုတိပါသဏ္ဍ
- မင်္ဂလာတရား၊ ကပ်သုံးပါး

ပုညကြိယဝတ္ထု စသည်ဖြင့် မရေတွက်နိုင်လောက်အောင် များပြားသောခေါင်းစဉ်ငယ် (Sub Heading) များကိုထပ်မံခွဲခြားနိုင် ပေသည်။

ဥပမာ - သုတ္တန် - ဒါန
 သုတ္တန် - သီလ
 သုတ္တန် - ဘာဝနာ စသည်။

ဝိနည်းပညာရပ်ကြီးအောက်၌လည်း
သိက္ခာပုဒ်၊ အာပတ်
ပစ္စည်းလေးပါး၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ
သိမ်၊ ကထိန်
ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ
ခုတင်၊ ကမ္မဝါစာ
ဂရုဘဏ်၊ လဟုဘဏ်
ကုလဒူသက၊ အနေသန
ပရိက္ခရာ၊ အဓိကရဏ်း
ကံကြီး၊ ကံငယ်
ဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်
သရဏဂုံ၊ သီလ
ပရိဝါသ်၊ မာနတ်
ဒေသနာကံ၊ ဝုဋ္ဌာနကံ
ကျောင်းထိုင်၊ နိဿရည်း
ရဟန်းသေ အမွေစကား စသည်ဖြင့် များပြားလှစွာသော
ခေါင်းစဉ်ငယ်များကို ထပ်မံခွဲခြားနိုင်ပေသည်။

ဥပမာ - ဝိနည်း - သိက္ခာပုဒ်
 ဝိနည်း - အာပတ်
 ဝိနည်း - ပစ္စည်းလေးပါး စသည်။

အဘိဓမ္မာ ပညာရပ်ကြီးအောက်၌လည်း
 ပရမတ်၊ ပညတ်
 စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်
 ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ
 ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်
 စိတ္တက္ခဏ၊ ဝိထိစိတ်
 ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ
 မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ်
 သံသရာ၊ တမလွန်
 ကံ၊ ကံ၏အကျိုး
 မဂ္ဂင်၊ ဗောဇ္ဈင်
 ဈာန်၊ အဘိညာဉ်၊ သမာပတ်
 မဂ်၊ ဖိုလ်
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဗောဓိပက္ခိယ
 အတ္တ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသည်ဖြင့် များလှစွာသော ပညာရပ်
 ခေါင်းစဉ်ငယ်များကို ထပ်မံခွဲခြားနိုင်ပေသည်။

- ဥပမာ - အဘိဓမ္မာ — နာမ်
- အဘိဓမ္မာ — ရုပ်
- အဘိဓမ္မာ — တမလွန် စသည်။

ပိဋကတ်မဟုတ်သော ဂန္ထနုရကျမ်းများတွင် ဆေးပညာရပ်ကြီး
 အောက်၌ ဆေးပညာလေးဘာသာကိုလည်းကောင်း၊ အထူးကု ရောဂါ
 အမည်များကိုလည်းကောင်း၊

ဗေဒင်ပညာရပ်ကြီးအောက်၌ နက္ခတ်၊ အာကာသသျှတ္တရ၊
 လက္ခဏာပညာ၊ အိပ်မက်၊ တိတ္ထံ၊ အသားလှုပ်၊ နေကြတ် လကြတ်၊

ယတြာ၊ ဓာတ်ရိုက်ဓာတ်ဆင်၊ သိုက်၊ တဘောင် စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

ဓမ္မသတ်ပညာရပ်ကြီးအောက်၌ ဖြတ်ထုံး၊ လျှောက်ထုံး၊ ဝိနိစ္ဆယ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

သမိုင်းပညာရပ်ကြီးအောက်၌ ရာဇဝင်၊ မဟာဝင်၊ သာသနာဝင်၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ဝံသကျမ်းများ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

ဘာသာဗေဒပညာရပ်ကြီးအောက်၌ သဒ္ဒါ၊ အဘိဓာန်၊ အလင်္ကာဆန်း စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

အက္ခရာဗေဒပညာရပ်ကြီးအောက်၌ သတ်ပုံ၊ သတ်ညွှန်း၊ သတ်အင်း၊ လိပိဒိပိကာ၊ အက္ခရာဝဏ္ဏနာ၊ ဝဏ္ဏဘေဒပကာသနီ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

မြန်မာစာပေခေါင်းစဉ်ကြီးအောက်၌ ကဗျာလင်္ကာနှင့် စကားပြေ နှစ်မျိုးရှိရာတွင် လင်္ကာမျိုး၌ ပျို့မော်ကွန်း၊ ဧချင်းစသော လေးလုံးစပ် လင်္ကာများကိုလည်းကောင်း၊

ကဗျာမျိုး၌ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ တြိချိုး၊ သံချိုး၊ ခွန်းထောက်၊ သဖြန်စသော အချိုးကဗျာများကိုလည်းကောင်း၊ လွမ်းချင်း၊ တမ်းချင်း၊ ညည်းချင်း၊ တျာချင်း၊ ဟန်ချင်း၊ ဒုံးချင်း၊ တေးထပ်၊ ဘောလယ်၊ သီချင်းကြီး၊ သီချင်းခန့်၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယားစသော အချင်းကဗျာများကိုလည်းကောင်း၊ စကားပြေခေါင်းစဉ်ကြီးအောက်၌ ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်၊ အမေ၊ အဖြေ၊ ဝိနိစ္ဆယ၊ နိတိ၊ နိဿယ စသည်များကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အလွန်များပြားလှသော ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်ငယ်များကို ထပ်မံ ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။

- ဥပမာ - ဆေးပညာ — အာယုဗေဒ
- ဆေးပညာ — မီးယပ်
- ဗေဒပညာ — ဇာတာဖွဲ့

ဗေဒင်ပညာ — မဟာဘုတ်
 ဓမ္မသတ် — ဖြတ်ထုံး
 သမိုင်း — ကိုးခရိုင်
 ဘာသာဗေဒ — သဒ္ဒါငယ်
 အက္ခရာဗေဒ — သတ်ပုံ
 မြန်မာစာပေ — ပျို့
 မြန်မာစာပေ — ဝတ္ထု စသည်။

မြန်မာစာပေဆိုင်ရာ ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်စာအုပ် မထွက်ပေ
 သေးမီကာလအတွင်း၌ ဤမျှလောက်သော သက်ဆိုင်ရာ ပညာရပ်
 ခေါင်းစဉ်များကို သိရှိထားလျှင် အတော်အတန် နည်းမှီးနိုင်လောက်ပြီ
 ဟု ယူဆပါသည်။

၁၂။ ပေစာများ ထိန်းသိမ်း မြှုပ်နှံခြင်း

ပေစာများ ထိန်းသိမ်းခြင်း

စာကြည့်တိုက်များ၌ ပေစာများကို စုဆောင်းခြင်း၊ စနစ်တကျ
 တိုက်ပိုင်စာရင်းသွင်းခြင်း၊ ကက်တလောက်ရေးခြင်း၊ ကက်တလောက်
 ကတ်များကို ကက်တလောက်အံများတွင် အက္ခရာစဉ်ဖြင့်ထားခြင်း၊
 စင်ပေါ်သို့စနစ်တစ်ခုခုဖြင့် တင်ခြင်းများကိုပြုလုပ်ရုံမျှဖြင့် စာကြည့်
 တိုက်မှူး၏တာဝန်သည် မပြီးဆုံးသေးပေ။ စုဆောင်းထားရှိသော ပေစာ
 များ အရှည်ခံပြီး မပျက်စီးလွယ်စေခြင်းငှာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်
 လည်း အရေးကြီးလေသည်။ ယင်းသို့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာ၌

ပေစာများ ပျက်စီးလွယ်သော အကြောင်းများကို ဦးစွာသိထားသင့်ပေသည်။

ပေစာများ သက်တမ်းမစေ့မီ ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းများကို စိစစ်လျှင်

၁။ ရာသီဥတုပူပြင်းလွန်းခြင်း၊

၂။ ရာသီဥတုစွတ်စိုလွန်းခြင်း၊

၃။ နေရောင်တိုက်ရိုက်အထိခံရခြင်း၊

၄။ မိုးရေစသည် အစွတ်စိုခံရခြင်း၊

၅။ ထားသောနေရာသည် လေလုံလွန်းခြင်း၊

၆။ ဖုန်မှုန့်၊ ပိုးမွှား၊ ခြ၊ ပုရွက်ဆိတ်၊ ပိုးတုံးလုံး၊ အမြီးနှစ်ခွကောင်၊ ပိုးဟပ်၊ ကြွက် စသောသတ္တဝါများဖျက်ဆီးနိုင်သောအခြေ အနေရှိခြင်း၊

၇။ ပေစာသည် လပေါင်း၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ လူ၏လက်နှင့်ထိတွေ့မှုမရှိခြင်း၊

၈။ အရှည်ခံအောင်ပြုနိုင်သော ဆေးဝါးပစ္စည်း အသုံးမပြုခြင်း ဟူ၍ ရှစ်မျိုးခန့် တွေ့ရပေသည်။

ယင်းအကြောင်းတရားရှစ်မျိုးတွင် ရှောင်သင့်သည်ကိုရှောင်၍ ဆောင်သင့်သည်ကိုဆောင်လျှင် ပေစာများ ထိန်းသိမ်းပြီးဖြစ်သွားနိုင်လေသည်။

အထက်ပါ အန္တရာယ်ရှစ်မျိုးတွင် ပထမအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန်မှာ အညာဒေသကဲ့သို့ ရာသီဥတုပူပြင်းလွန်းသောအရပ်များ၌ နှစ်ထပ်အဆောက်အအုံဖြစ်လျှင် စာအုပ်များကို အပေါ်ထပ်၌မထားဘဲ အောက်ထပ်၌ထားခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်လေသည်။ ယခုကာလ ခေတ်မီ စာကြည့်တိုက်ကြီးများ၌ကား လေအေးစက်ကိုအသုံးပြုကြလေသည်။

ဒုတိယအန္တရာယ်ကိုကာကွယ်ရန်မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ကဲ့သို့ စွတ်စိုလွန်းသောဒေသများ၌ နှစ်ထပ်အဆောက်အအုံဖြစ်လျှင် စာအုပ်များကို အထက်ထပ်၌ထားခြင်းဖြင့် စွတ်စိုခြင်း အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်နိုင်ပေသည်။ ခေတ်မီစာကြည့်တိုက်ကြီးများ၌မူ ရေငွေစုပ်စက်များ တပ်ဆင်ထားရှိကြပေသည်။

တတိယအန္တရာယ်ကိုကာကွယ်ရန်မှာ ပေစာများပေါ်သို့ နေရောင် တိုက်ရိုက်မကျအောင် စာတိုက်ဗီရို၊ စာတိုက်သေတ္တာများဖြင့် ထည့်၍ ယင်းဗီရို၊ စာတိုက်သေတ္တာများပေါ်သို့လည်း နေရောင်တိုက်ရိုက်မကျအောင် ပြတင်းတံခါးများ၌ ယင်းလိပ် လိုက်ကာစသည်ဖြင့် ကာရံထားသင့်ပေသည်။

စတုတ္ထအန္တရာယ်ကိုကာကွယ်ရန်မှာ ဘေးနံရံမှ မိုးရေပက်ခြင်း၊ ခေါင်မှမိုးရေယိုခြင်း၊ အောက်မှ မိုးရေစသည် စိမ့်ဝင်ခြင်း မရှိအောင် စီမံ၍ ပေစာများကို ပကတိဗြောက်သွေ့သောနေရာ၌ထားခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ရပေမည်။

ပဉ္စမအန္တရာယ်ကိုကာကွယ်ရန်မှာ ပေစာထားသောအခန်းသည် မှောင်၍ လေမဝင်သောအခန်းမျိုးမဖြစ်ဘဲ အလင်းရောင်လည်းရ လေဝင်လေထွက်လည်း ကောင်းစေရမည်။

ဆဋ္ဌမအန္တရာယ်ကိုကာကွယ်ရန်မှာ ခြေ၊ ပုရွက်ဆိတ်၊ ကြွက်စသော ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်များမရှိအောင် ပေစာဗီရိုနှင့်စာတိုက်သေတ္တာများကို မပြတ်ဂရုစိုက်၍ ဖုန်မှုန့်၊ ပိုးမွှားနှင့်အမှိုက်သရိုက်များကို အနည်းဆုံး တစ်လလျှင် တစ်ကြိမ်ခန့် သုတ်သင်ရှင်းလင်းပေးသင့်ပေသည်။ ပေစာခန်းရှိ ဗီရိုစာအုပ်စင်စသည်တို့၏ အခြေ၌ ရေနံဆီခွက်ခံ၍ထားခြင်း၊ ပရုတ်လုံး၊ ပရုတ်ခဲများထားခြင်း၊ အင်ဒရင်းဆေးကို နံရံခြေ၌ ပက်ဖျန်းခြင်းစသည်များဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ပေသည်။ ခေတ်မီစာကြည့်တိုက်ကြီး

များ၌မူ ယင်းဆေးများကိုသာမက ဓာတ်ငွေ့ဖြင့်ပိုးသတ်ခြင်း (Fumigation) လုပ်ငန်းကိုလည်း တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ကျ ပြုလုပ်လေ့ရှိပေသည်။ ဖုန်မှုန့်အတွက် ဖုန်စုပ်စက်များကိုလည်း သုံးကြပေသည်။

ပေစသော စာပေပစ္စည်းများသည် လူ၏လက်နှင့်ကာလရှည်ကြာစွာ ထိတွေ့မှုမရှိဘဲကင်းဝေးနေလျှင် ပိုးမွှားများ ပို၍ကျရောက်ဖျက်ဆီးနိုင်လေသည်။ ပို၍လည်း ဆွေးမြည့်လွယ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ခါလောက် ကျမ်းထုပ်ကိုဖြေ၍ လေသလပ်စေပြီးမှ ဖုန်မှုန့်ပိုးမွှားတို့ကို သုတ်သင်ပေးသင့်လေသည်။

အဋ္ဌမအချက်အနေဖြင့် ပေစာကျမ်းများသည် သူ့မူလ အဖြူထည် အတိုင်းထားလျှင် ဖတ်၍စာလုံးမထင်ရုံသာမက ပို၍ ဆွေးလွယ်ပိုးစား လွယ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးခေတ်က ပေစာများကို ရေနံချေး (ရေနံကြီး)နှင့် နနွင်းမှုန့်သင့်ရုံရောစပ်ပြီး အရည်သွက်လာအောင် နေလှန်းပြီးမှ သုတ်ကြသည်။ သုတ်ရာ၌လည်း ဘယ်မှညာသို့ တစ်သမတ်တည်းသာ ပွတ်တိုက်ရသည်။ ဘယ်ပြန်ညာပြန် လွန်းထိုးသလို မသုတ်ရပေ။ ယင်းသို့သုတ်လျှင် ပေရွက်ခေါက်၍ကျိုးတတ်ကြောင်း အထက် ရေနံကိုင်ခြင်းအကြောင်း၌ ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ဤသို့ ရေနံမသုတ်မီ ဖုန်မှုန့်ပိုးမွှားရှိသော ပေစာများကို တစ်ရွက်ချင်းခွာ၍ ဝက်မှင်ဘီးဖြင့်ဖြိုးသပ်သုတ်သင်ကာ ပိုးမွှားဖုန်မှုန့်ရှင်းသွားမှ ရေနံသုတ်သင့်လေသည်။ ယခုခေတ်တွင် ပေစာဗီရို၊ စာတိုက်သေတ္တာများအတွင်း၌ ပရတ်လုံးများထည့်ထားကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့ရှိ အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်၌မူ ပေစာစင်များပေါ်၌ ကြီးမားသောပရတ်တုံးများကို ထိပ်နှစ်ဖက်မှတင်ထားသည်ဟု သိရပေသည်။ အနောက်နိုင်ငံ စာကြည့်တိုက်များတွင်မူ ရေနံအစား ပရတ်အဆီ

စပါးလင်ဆီများဖြင့်လည်း သုတ်ကြသည်။ ဤပြဆိုခဲ့သော နည်းများ ဖြင့် ပေစာများကို ထိန်းသိမ်းရပေမည်။

ပေစာများပြုပြင်ခြင်း

ပေစာပြုပြင်ခြင်းဆိုရာ၌ ရှေးခေတ်ကမူ ပေစာအကျိုးများကို ဆက်ခြင်းနှင့် ပေစာအလျားလိုက်ကွဲသည်များကိုစပ်ခြင်းမျှလောက်ကို သာပြုလုပ်ကြသည်။ အကျိုးကိုဆက်ရာ၌ ကျိုးသောနေရာကိုငုံမိအောင် ဝါးနှီးပါးပါးနှစ်ချောင်းဖြင့်ညှပ်၍ချုပ်ထားတတ်ကြသည်။ အလျား လိုက်ကွဲသော ပေများကိုမူ အကွဲထိပ်မှ ဝါးနှီးပါးပါးနှစ်ချောင်းကို ကန့် လန့်ဖြတ်ညှပ်၍ ချုပ်ထားလေ့ရှိကြသည်။

အနောက်နိုင်ငံ ခေတ်မီစာကြည့်တိုက်ကြီးများတွင်မူ ပေစာ အကျိုးများကို ဆက်ခြင်း၊ အကွဲများကို စပ်ခြင်း၊ အပေါက်များကို ဖာ ခြင်း၊ မညီမညာခြစားထားခြင်းများကို ခေတ်မီဓာတုဗေဒကော်စေးများ ကိုအသုံးပြု၍ တေ့ဆက်နည်းဖြင့်ဆက်ခြင်း၊ အပေါက်များကို အပေါက် ရာအတိုင်း ပေစားထိုး၍တေ့ဆက်နည်းဖြင့်ပင် ဖာခြင်း၊ အလွန်ဆွေး မြည့်နေသော ပေစာ၊ ပုရပိုက်စာအုပ်၊ ဓာတ်ပုံ၊ ပိုစတာ အစရှိသော ပေစာပစ္စည်းများကို ပလပ်စတစ်လောင်းခြင်း၊ ပလတ်စတစ်ဖုံးခြင်း စသည်များကိုပါ ပြုလုပ်ကြပေသည်။

ယခုပြခဲ့သော ပေစာထိန်းသိမ်းပြုပြင်နည်းသည် ရှေးခေတ်မှ စ၍ အစဉ်အလာအသုံးပြုခဲ့ကြသော မြန်မာ့ရိုးရာ ပေစာ ထိန်းသိမ်း ပြုပြင်နည်းများသာဖြစ်ပါသည်။ ခေတ်မီ ပေစာပစ္စည်း ထိန်းသိမ်း ပြုပြင်နည်း အသေးစိတ်ကိုမူ စာကြည့်တိုက်ပညာသင်တန်းများ၌ (Conservation and Preservation) ဘာသာရပ်ဆရာတို့ သင်ကြား သည့် အတိုင်း မှတ်ယူကြရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ထန်းဖူးစာ

ပေစာအကြောင်းကို ဖော်ပြပြီးနောက် ပေစာကဲ့သို့ပင် ရှေးခေတ်က တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုခဲ့ကြသော ထန်းဖူးစာများအကြောင်းကို ချန် လှုပ်ထားခဲ့လျှင် ပြည့်စုံလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ရှေးမြန်မာဘုရင်များ လက်ထက်တော်က ပေရွက်ပေါ်၌သာမက ထန်းဖူးပေါ်၌လည်း စာရေးသားခဲ့ကြသည်။ ထန်းဖူးတွင်ရေးသည့်စာကို ထန်းဖူးစာဟုခေါ်သည်။ ထန်းဖူးစာမှာ ပေစာကဲ့သို့ ကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ရေးလေ့မရှိကြပေ။ နန်းတော်၊ လွှတ်တော်၊ ရုံးတော်ထုတ်ပြန်သော အမိန့်စာ၊ ဆင့်စာ၊ ချစာ၊ ခေါ်စာများနှင့် ငွေချေး မြေပေါင်စသော စီးပွားရေးမှတ်တမ်း စသည်များကိုသာ ရေးမှတ်လေ့ရှိကြသည်။

ထန်းဖူးကိုလည်း စာရေး၍ရအောင် ပေရွက်ကိုပြုပြင်သကဲ့သို့ပင် ပြုပြင်ယူရသည်။ ထန်းဖူးကိုအပင်ကခုတ်ယူပြီး အလယ်ကြောမှ ခေါက်ကာ လေးလံသော သစ်တုံး ကျောက်တုံးစသည်ဖြင့် ဖိထားရသည်။ ယင်းသို့ဖိထား၍ ခေါက်သားကျသွားသောအခါမှ ကျပ်ခိုးစင် စသည်တွင်တင်ထားကာ အခြောက်ခံထားရသည်။ ခြောက်မှ စာရေးရသည်။

ရှေးကမူ နန်းတော်အိမ်တော်ပါမကျန် စာရေးရန် ပေရွက်ကိုသာ အသုံးပြုခဲ့ကြပုံရသည်။ သို့ရာတွင် ညောင်ရမ်းခေတ် သာလွန်မင်းတရားလက်ထက်တော်ရောက်မှ “ပေတစ်သီး ကျီးတစ်သား” ဆိုသော စကားအရ ပေပင်သည် အရွယ်ရောက်၍ တစ်ခါအသီးသီးပြီးလျှင် သေသွားတတ်သဖြင့် မင်္ဂလာမရှိဟု ယူဆကာ နန်းတော်၊ ရုံးတော်စသော နန်းမှုရေးရာများတွင် ပေကိုမသုံးဘဲ ထန်းဖူးကိုသာ စာရေးသားအသုံးပြုခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

ထန်းဖူးနှင့်ပတ်သက်၍ “ကျေးမြီးလက်မျှော်၊ ဆင်ခြေပေါ်
သမီးလှ၊ ရည်ရပင်ထွက်” ဟူသော ဥက္ကာပျံ၏ရတုအရ ထန်းပင်၏
အရွယ်ငါးမျိုးအခေါ်အဝေါ်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းသိထားသင့်ပေသည်။
ယင်းငါးမျိုးမှာ

- ၁။ ကျေးမြီး (မြေမှထွက်စအရွယ်)
- ၂။ လက်မျှော် (အလက်ပေါ်သောအရွယ်)
- ၃။ ဆင်ခြေပေါ် (ပင်လုံးအခြေပေါ်သောအရွယ်)
- ၄။ သမီးလှ (ပင်လုံးကို ထန်းလက်တို့ ရစ်ပတ်သော
အရွယ်)

၅။ ရည်ရပင်ထွက် (အပင်မှထန်းရည်ထွက်သောအရွယ်)
တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤထန်းပင်၏ငါးဘဝတွင် ရည်ရပင်ထွက်အရွယ် ထန်းပင်
၏ ထန်းဖူးကိုသာ စာရေးသားရာ၌ အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ ဤ ထန်း
ဖူးစာသည်လည်း စာချွန်နှင့် စာခွေဟု နှစ်မျိုးရှိသည်။

တစ်ကြောင်းစာချွန်

ဧကရာဇ်မင်းမြတ်အမိန့်တော်ဟူသမျှကို ထန်းဖူးညွန့်ရှည်
တစ်မျက်နှာလျှင် စာတစ်ကြောင်းတည်းသာ သတ်စုံနှင့်ရေးရသည်။
ထို့ကြောင့် ယင်းကို တစ်ကြောင်းစာချွန်ဟုခေါ်သည်။ ဤ၌ သတ်စုံရေး
ဆိုသည်မှာ မူလအက္ခရာရှိရင်းအတိုင်း ပြည့်စုံအောင်ရေးသားခြင်းကို
ဆိုသည်။ ဥပမာ ရွှေမြို့တော်ဟုရေးလျှင် မုဒ္ဒဇအက္ခရာ ရကြီးကို အမြီး
ရှည်နှင့်ရေးမြီးရေးပြီးမှ ဝအက္ခရာ၊ ဟအက္ခရာယှဉ်ရသည်။ မြို့ကိုလည်း
ဝသတ်ထည့်ရေးရသည်။ “ရွှေမြို့ဝ်တော်” ရေးပုံ။

စာချွန်တော်

နှစ်ကြောင်းစာချွန်

လွတ်တော်ဝန်ကြီးတို့က အမိန့်တော်အရ စာပေးခံအရာရှိတို့ထံ ရေးသားပေးအပ်ရသော စာများကို ထန်းဖူးတစ်မျက်နှာလျှင် နှစ်ကြောင်းသာရေးရသည်။ ၎င်းကို နှစ်ကြောင်းစာချွန်ဟုခေါ်သည်။ ဤတစ်ကြောင်းစာချွန်၊ နှစ်ကြောင်းစာချွန်များကို မခွေဘဲ စာချွန်အတိုင်း ထားသည်လည်းရှိသည်၊ ရေးပြီး ခွေထားသည်လည်း ရှိသည်။

စာခွေ

စာခွေဆိုသည်မှာ စာရေးပြီး ခွေထားသော ထန်းဖူးစာကို ဆိုသည်။ ယင်းသို့ ခွေရာ၌လည်း စနစ်ရှိသည်။

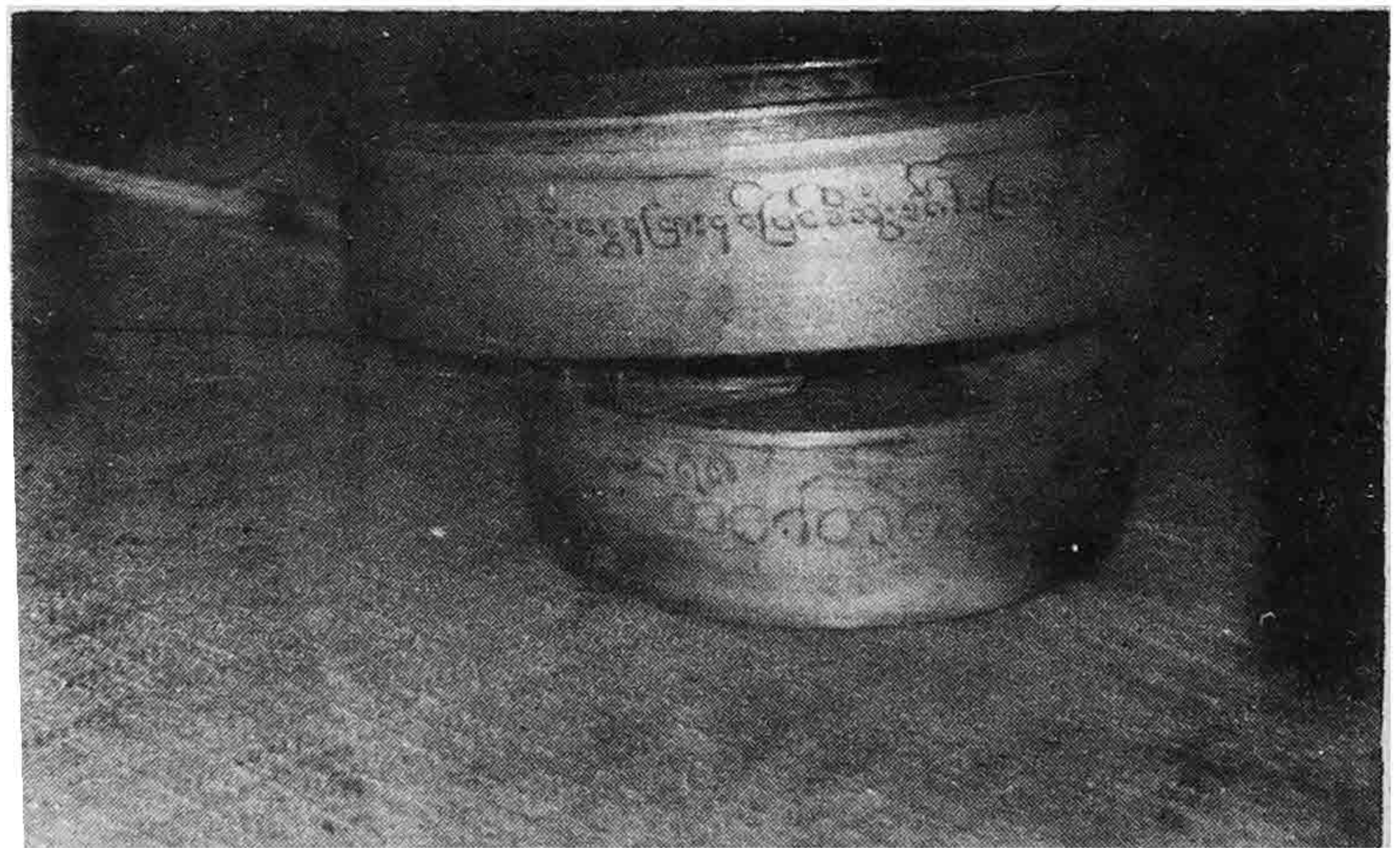
စနစ်အရ ခွေပုံမှာ

- ၁။ နန်းတော်ကအမိန့်တော်စာဖြစ်မှု - အဝိုင်းတစ်ထွာ၊
- ၂။ လွတ်တော်ကစာဖြစ်မှု - အဝိုင်းတစ်ညို၊

၃။ ရုံးတော်ကစာဖြစ်မှု - အဝိုင်းတစ်မိုက်

၄။ အမတ်တစ်ဦးဦးက ပေးသောစာဖြစ်မှု - အဝိုင်းခုနစ်သစ်
ထား၍ခွေရသည်။ လိပ်စာကိုလည်း ပြောင်းပြန်မနေအောင်ရေးရသည်။
နန်းတော်က စာဖြစ်လျှင် ဒေါင်းတံဆိပ်၊ ဟင်္သာတံဆိပ်စသည်များ
အသားတံဆိပ်ခတ်နှိပ်ပါရှိမြဲဖြစ်သည်။ ဤသို့စနစ်ရှိသဖြင့် စာခွေကို
မြင်ကာမျှဖြင့် မည်သည့်ဌာနက လာသည့်စာဖြစ်ကြောင်းကို သိသာနိုင်
သည်။ ဤစနစ်များကိုရည်ရွယ်၍ အဝမြို့ မှန်နန်းဆင်ဖြူရှင် တနင်္ဂနွေ
မင်းလက်ထက် စာဆိုပညာရှိအမတ် မင်းရာဇာက

“ကေသာထုံးပြီး၊ သမီးမက၊ ရည်ရပင်ထွက်၊ လှသည်ရွက်
ဝယ်၊ စုံမက်မြတ်လေး၊ မယ့်လက်ရေး၍၊ ရပ်ဝေးမြေတာ၊ ခွေစာ
မမြောက်၊ သင့်လျောက်တော်မှ၊ ခွေထုံးကျမှု၊ နန်းမှတစ်ထွာ၊ လွတ်မှာ
တစ်ညို၊ ရုံးကိုတစ်မိုက်၊ ထိုက်လိုက်သိမြင်၊ သို့ရာတွင်မှု၊ သခင်တို့မှာ၊

စာခွေ

မတ်ကြီးလျာဟု၊ ခွေစာကျစ်လျစ်၊ ခုနစ်သစ်ကို၊ ရစ်သည်အစ၊ ကျောက်
မှာသတ်၊ လိပ်မှတ်ထိုးဟန်၊ ပြောင်းပြန်မနေ၊ ဆက်လာစေရင့်” စသည်
ဖြင့် စပ်ဆိုတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤရတုနှင့်ပတ်သက်၍ မူကွဲများစွာရှိသော်လည်း ဝေါဟာရ
လိနတ္ထဒီပနီလာစာမူကိုသာ အဓိကထား တင်ပြလိုက်ပါသည်။ မွေးနေ့
ရက်ချုပ်၊ ရဟန်းခံရက်ချုပ်နှင့် ဗေဒင်ဇာတာများကိုလည်း ထန်းဖူးပေါ်
တွင်ပင် ရေးသားခဲ့ကြသဖြင့် ၎င်းတို့လည်း ထန်းဖူးစာများပင်ဖြစ်ကြ
သည်။

အထူးမှတ်ရန်မှာ ယင်းစာချွန်နှင့်စာခွေများသည် ထန်းရွက်
တစ်လွှာတည်းမဟုတ်ဘဲ အကြောနေရာမှခေါက်ကားသော နှစ်လွှာထပ်
များ ဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်ဖြစ်သည်။

၁၄။ ရှေးခေတ် ပေစာထည့်စရာပစ္စည်းများ

ရှေးခေတ်စာပေပစ္စည်းများဖြစ်သော ပေစာ၊ ပုရပိုက်နှင့် ထန်း
ဖူးစာတို့အကြောင်းကိုသိရှိပြီးနောက် ယင်းစာပေပစ္စည်းများကို မည်သို့
သိမ်းဆည်းထားသို့ခဲ့ကြသည်ဆိုသည်ကိုလည်း သိသင့်ပေသေး သည်။
ရှေးခေတ်က ပေပုရပိုက်စသော စာပေပစ္စည်းများကို ယခုခေတ်ကဲ့သို့
သစ်သားစာအုပ်စင်၊ သံမဏိစာအုပ်စင်များဖြင့် ထားရှိသည်မဟုတ်။
စာတိုက်သေတ္တာနှင့် စာတိုက်ဗီရိုခေါ် သေတ္တာဗီရိုများ၌ ထည့်သွင်းသိမ်း
ဆည်းကြမြဲဖြစ်သည်။

စာတိုက်သေတ္တာ

စာတိုက်သေတ္တာဆိုသည်မှာ ပေပုရပိုက်များ ထည့်သွင်း သိမ်း

ဆည်းရန် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသောသေတ္တာကြီးများဖြစ်သည်။ ကျွန်းသားဖြင့်သာပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ အရွယ်အစားမှာ ယခုခေတ် အဝတ်အစားထည့်သော ကျွန်းသေတ္တာအရွယ်မှ အလျားငါးပေ၊ အနံသုံးပေ၊ အမြင့်သုံးပေခန့်အထိရှိသော သေတ္တာကြီးများအထိ အမျိုးမျိုးပြုလုပ်ကြသည်။ အရွယ်အစားအလိုက် ပေစာထုပ် ၂၀ မှ ၁၀၀ ခန့်အထိ ဆံ့ကြသည်။

ယင်းစာတိုက်သေတ္တာများကို အောက်ခံအခြေမပါဘဲ ပြောင်စင်းလုပ်သည်လည်းရှိသည်။ အောက်ခံအခြေပါပြီး ရှေ့ဘက်အခြေနှစ်ခုတွင် ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ဟင်္သာရုပ်စသည်များခံလျက်လုပ်သည်လည်းရှိသည်။ ဆေးမသုတ်ဘဲ အဖြူထည်လုပ်သည်လည်း ရှိသည်။ သစ်စေးသုတ်ခြင်း၊ ဟင်္သာပြဒါးသုတ်ခြင်း၊ ရွှေချခြင်း၊ မှန်စီခြင်း၊ သရိုးဖြင့် ကနုတ်ပန်းဖော်ခြင်း၊ ရုပ်ကြွရုပ်လုံးများထည့်ခြင်း စသည်ဖြင့် မွမ်းမံသည်များလည်းရှိသည်။ သရိုးဖြင့်ပုံဖော်ရာတွင် ဗုဒ္ဓဝင်နှင့်နိပါတ်တော်ဇာတ်လမ်းများကို သရုပ်ဖော်လေ့ရှိသည်။

စာတိုက်သေတ္တာ၏ထိပ်နှစ်ဖက်တွင် မရွှေရန် ကြေးကွင်းသံကွင်းများ တပ်ထားတတ်ကြသည်။ သေတ္တာအဖုံးကို ပြည်တွင်းဖြစ်ပတ္တာ (အင်္ဂလိပ်စာလုံး T ပုံသဏ္ဍာန်) များ တွယ်ထားကြသည်။ အချို့စာတိုက်သေတ္တာများ၌ သံကောက်ပေါက် (သော့ပေါက်) များလည်းတွေ့ရသည်။ သေတ္တာ၏အတွင်း ဘေးတစ်ဖက်၌ အဖုံးနှင့်အံကလေးများလည်း ပါတတ်သေးသည်။ သေတ္တာတွင်းရှိ ပေစာကျမ်းစာရင်းနှင့် ကညစ်စသည်ထည့်ထားရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဤရှေးခေတ်စာတိုက်သေတ္တာများ၏ အထူးခြားဆုံးသော အချက်တစ်ခုမှာ ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ သေတ္တာ၏မျက်နှာပြင်ခြောက်ဖက်ကို ပျဉ်ခြောက်ချပ်တည်းဖြင့် အပြီးစပ်လုပ်ထား

စာတိုက်သေတ္တာ

ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤစာတိုက်သေတ္တာများကို ယခုအခါ “ဒေဒိုက်” ဟု အသံထွက်ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

စာတိုက်ဗီရိ

စာတိုက်ဗီရိဟူသည် ရှေးခေတ်စာပေပစ္စည်းများထားသို့ သိမ်းဆည်းရန် သီးသန့်ပြုလုပ်ထားသော ဗီရိကိုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗီရိဟု အမည်ခံသည့်အတိုင်း ပုံသဏ္ဍာန်သည်သေတ္တာနှင့်မတူဘဲဗီရိပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ဗီရိသဏ္ဍာန်ရှိသော်လည်း ယခုခေတ်အများသုံးစွဲနေကြသော ဗီရိများနှင့်ကား အနည်းငယ်ခြားနားသည်။

အရွယ်အားဖြင့် ဗီရိကိုယ်ထည်သည် အလျားသုံးပေ၊ အနံနှစ်ပေ နှင့် အမြင့်လေးပေခန့် ယခုခေတ်ဗီရိအလတ်စားအရွယ်ရှိသည်။ ယင်းကိုယ်ထည်၏ အောက်မှ ခံသော အခြေကို ပလ္လင်အောက်ပိုင်းသဏ္ဍာန် အဆင့်နှစ်ဆင့်သုံးဆင့်တက်၍ အခြေလေးချောင်းတွင် ရှေ့

နှစ်ချောင်း၌ ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ဟင်္သာရုပ်၊ နဂါးရုပ်စသည်များခံကာ လှပစွာ ပြုလုပ်ထားတတ်ကြသည်။ တဖန် ဗီရိကိုယ်ထည်၏ အထက်၌ ဘုရားဆင်းတုတော်နှင့် ကျောင်းဆောင်များတင်ထားလေ့ရှိသည်။ အောက်ခြေပလ္လင်ပုံ အဆင့်များတွင် ရိုးရိုးအံ့ဆွဲနှင့် အံ့လည်များလည်း ထည့်ထားတတ်ကြသေးသည်။

ယင်းစာတိုက်ဗီရိများကိုလည်း စာတိုက်သေတ္တာကဲ့သို့ပင် အဖြူထည်အတိုင်းပြောင်စင်းထားခြင်း၊ သစ်စေးသုတ်ခြင်း၊ ဟင်္သာပြဒါး

စာတိုက်ဗီရိ

သုတ်ခြင်း၊ ရွှေချခြင်း၊ မှန်စီခြင်း၊ သရိုးဖြင့် ရုပ်ကြွရုပ်လုံး၊ ကနုတ်ပန်းများ ဖော်ခြင်း စသည်ဖြင့်လက်ရာမြောက်စွာ အလှအပမွမ်းမံ ပြုလုပ်တတ်ကြသည်။

ဤစာတိုက်ဗီရိများ၏ ထူးခြားချက်မှာ တံခါးရွက်တပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုခေတ် ဗီရိများ၌ တံခါးရွက်ကို ရှေ့တစ်မျက်နှာ၌သာ တပ်ကြသော်လည်း ရှေးခေတ် စာတိုက်ဗီရိများ၌မူ တံခါးရွက်ကို ဘေးမျက်နှာနှင့်နောက်မျက်

နှာများကပါ တပ်လေ့ရှိကြပေသည်။ ဤ စာတိုက်ဗီရိုများကို ယခုအခါ ဇဒိုက်ဗီရိုဟု အသံထွက်ခေါ်ဝေါ်ကြပေ သည်။

ဤစာတိုက်သေတ္တာနှင့် စာတိုက်ဗီရိုများကို ကျောင်း၌ ပိဋကတ်တိုက်ရှိလျှင် ပိဋကတ်တိုက်တွင်း၌လည်းကောင်း၊ ပိဋကတ်တိုက် သီးခြားမရှိလျှင် ဆရာတော်သီတင်းသုံးသော ကျောင်းမကြီး ဘုရားစင် ခန်း အတွင်း၌လည်းကောင်း စိကာစဉ်ကာ အမြတ်တနိုး သိမ်းဆည်း ထားတတ်ကြသည်။

ပုရပိုက်အကြောင်း

၁။ ပုရပိုက် ဝေါဟာရ

ပုရပိုက်ဟူသောဝေါဟာရသည် မြန်မာစကား စစ်စစ်မဟုတ်ပေ။ အခြားဘာသာစကားတစ်ခုမှ ဆင်းသက်လာသော မွေးစား စကားလုံး ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းပုရပိုက်ဟူသောဝေါဟာရ၏ ရင်းမြစ်ကို ပညာရှင်တို့ အမျိုးမျိုးကြံဆခဲ့ကြသည်။

ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံ စာတမ်း (ပဉ္စမပိုင်း)၌ အောက်ပါအတိုင်း ကြံဆခဲ့သည်။

“ပုရပိုက်ဟူသော ဝေါဟာရမှာ မည်သည့်အခါကစ၍ ပေါ်သည်၊ မည်သည့်ဘာသာကလာသည် အတိအကျသိနိုင်ရန် အလွန်ခဲယဉ်း သည်။ သို့ရာတွင် သထုံနိုင်ငံကို ပုဂံကမရမီ မသိမ်းမီက ရှိနှင့်ကြသော ပုရပိုက်ခေါ်သောဝေါဟာရမှာ သက္ကတဘာသာ(ပရိဗ)က လာသည်ဟူ၍ယူသော် ဆီလျော်နီးကပ်ရန် သဘောလမ်းဖြောင့်တန်းသည်။ အကြောင်းမူကား သထုံနိုင်ငံကို အနော်ရထာမင်း မသိမ်းမီကပင် အရည်းတို့ဘာသာကို ပုရပိုက်များနှင့် ရေးလျက်ရှိပုံ၊ ကြေးနီ ပုရပိုက်တွင် ရေး၍ သခွတ်ပင်အတွင်းသို့ သွတ်သွင်းထားပုံများမှာ သာသနာစဉ် စာတမ်းတွင် ပါဝင်လျက်ရှိသည့်ပြင် အနော်ရထာမင်းလက်ထက် မတိုင်မီက စဉ်ကွင်း စဉ်ပုံစသော အက္ခရာများမှာ သက္ကတဘာသာများစွာတွေ့မြင်ရလျက်ရှိသည်။ လ။ ၎င်းပြင် သထုံနိုင်ငံကို ပုဂံနော်ရထာမင်းက နိုင်ပြီးနောက် ပုရပိုက်ခေါ်သော ဝေါဟာရမှာ သက္ကတဘာသာ၊ မွန်ဘာသာစပ်နှော၍ ရွေ့လျော့ပြီးလျှင် ပုရပိုက်ခေါ်သည်ဟူ၍ ယူပြန်သော် သာ၍ဆီလျော်နီးကပ်ရန် ရှိဘိသကဲ့သို့သိသာရသည်။”

လ။ မွန်ဘာသာ (ဗပိုတ်) အသံထွက်ပုံ(ဗေယပေါ)ကို မြန်မာဘာသာ ဗုဒ္ဓပိုက် ခေါ်ဝေါ်သင့်သော်လည်း မူလရှိရင်းနှင့် သက္ကတဘာသာ ပုရပိုက်နှင့်ရော၍ ပုရပိုက်ဖြစ်ဟန်တူသည်။ သက္ကတဘာသာ(ပရိဗ) မွန်ဘာသာ (ဗေယပေါ) ရောနှောသမှု ပုရပိုက်ဖြစ်ဟန်တူသည် ဆိုလို သည်”

ပုဂံဝန်ထောက်မင်းနှင့် ခေတ်ပြိုင် ကျောက်စာဝန်ဟောင်းတော် စိန်ခိုကလည်း အောက်ပါအတိုင်း ကြံဆထားပြန်သည်။

“ပုရပိုက်ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် သုံးစွဲလေ့မရှိ။ သို့ဖြစ်၍ သက္က တ ဝေါဟာရ မရှိနိုင်။ ရုံးပြည်နှင့်တရုတ်ပြည်များတွင် မိုင်းကိုင်စက္က။ ဖြင့် ချုပ်လုပ်သော ပုရပိုက်ဖြူများကို သုံးစွဲလေ့ရှိသည်။ ပုရပိုက်အဖြူ ပေါ်တွင် စုတ်တံအသုံးပြု၍ မင်မည်းနှင့်ရေးလေ့ရှိသည်။

ရှေးရှေးသောအခါက စာလုံးအက္ခရာများကို ပိုးဖျင်ပေါ်တွင် ရေးလေ့ရှိသည်။ ထို့နောက် ချည်ဖျင်ပေါ်တွင် ရေးလေ့ရှိသည်။ ချည် ဖျင်နှင့် ပိုးဖျင်ကို တရုတ်ဘာသာဖြင့် (ပုပိုက်)ခေါ်သည်။ စာအုပ်ကို ရုံးဘာသာဖြင့် (လိဂ်) ဟူ၍ခေါ်သည်။ မူလက ရုံးပြည်တွင် ပု-လိဂ်- ပိုက် ခေါ်ဟန်ရှိသည်။ ထို့နောက် (ပုလပိုက်)သို့ရွေ့လျော့သည်။ (ပုယ ပိုက် တစ်ဆူ) ဆိုသည်မှာ (ဆူ) သဒ္ဒါသည် တရုတ်စကားဖြစ်သည်။ တရုတ်ဘာသာမှာ (ရှူး) ခေါ်သည်။ ထိုသဒ္ဒါသည် စာအုပ်အနက်ဟော သည်။

သစ်သားသင်ပုန်းအနက်များကို မြန်မာပြည်တွင် ကန့်ကူဆံ နှင့် ရေးသားလေ့ရှိသည်။ ထိုသင်ပုန်းမည်းများကဲ့သို့ ပုရပိုက်ဖြူများကို ထမင်းရည်၊ မီးသွေးမည်း သုတ်လိမ်းကြသည်။ စုတ်တံနှင့်မင်နက်ရေး နည်းကို စွန့်လွှတ်ကြသည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့ ထုံးစံလေ့ ဝေါဟာရအရင်းအမြစ်များကို

ရှာဖွေစိစစ်ရာ အိန္ဒိယမဇ္ဈိမဒေသကို အခါခပ်သိမ်းအားမထားပါနှင့်။ အလွန်နီးစပ်သော ကမ္ဘောဇရုံးပြည်နှင့်စိန့်တိုင်းခေါ် တရုတ်ပြည်တို့ကို လက်မလွှတ်ပါနှင့် အာရုံအထူးပြုပါ။ (ပုရပိုက်) ဟော တလိုင်းဝေါဟာရမှာ မြန်မာဝေါဟာရမှတစ်ဆင့် ဆင်းသက်ဟန်တူသည်။”

သမိုင်းပါမောက္ခ (အငြိမ်းစား) ဆရာကြီး ဒေါက်တာ သန်းထွန်းကမူ အထက်ပါဆရာကြီးနှစ်ဦးနှင့်ဆန့်ကျင်၍ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ချထားပြန်ပါသည်။

“ဒီဝေါဟာရက ဗမာမဟုတ်တာတော့ သေချာတယ်။ မွန်လားလို့လည်း တွေးစရာရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကုလား၊ တရုတ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ကုလားနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံမှာလည်း ဒါမျိုးမသုံးဘူး၊ ရှမ်းစက္ကူနှင့် လုပ်လို့ အရင်းမူလဟာ ရှမ်းဖြစ်မလားလို့ဆင်ခြင်နိုင်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှမ်းက မိုင်းကိုင်စက္ကူကို တရုတ်တွေ စာအုပ်တွဲချုပ်သလိုချုပ်တယ်။ ဒါကြောင့် ပုရပိုက်အကြောင်းပြောရင် ဗမာနှင့်မွန်ပဲ ဒါမျိုးသုံးတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်”

မြန်မာစာအဖွဲ့က ထုတ်ဝေသော မြန်မာအင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်တွင်ကား

“ပုရပိုက်/ Parabai/n. Parabaik: Writing tablet made of Paper, cloth of metal in the form of accordion bolts, [Sans ပုဆွ + ပကြွ]?” ဟူ၍ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

အထက်ပါအယူအဆများကိုကောက်ချက်ချကြည့်လျှင် ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က ပုရပိုက်ဝေါဟာရသည် သက္ကတနှင့် မွန်ဘာသာ နှစ်မျိုးမှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု ယူလိုသည်။ ကျောက်စာဝန်ဟောင်း တော်စိန်ခိုက တရုတ်နှင့်ရှမ်းဘာသာနှစ်မျိုးမှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု ယူလိုသည်။ အငြိမ်းစား သမိုင်းပါမောက္ခ ဆရာကြီး ဒေါက်

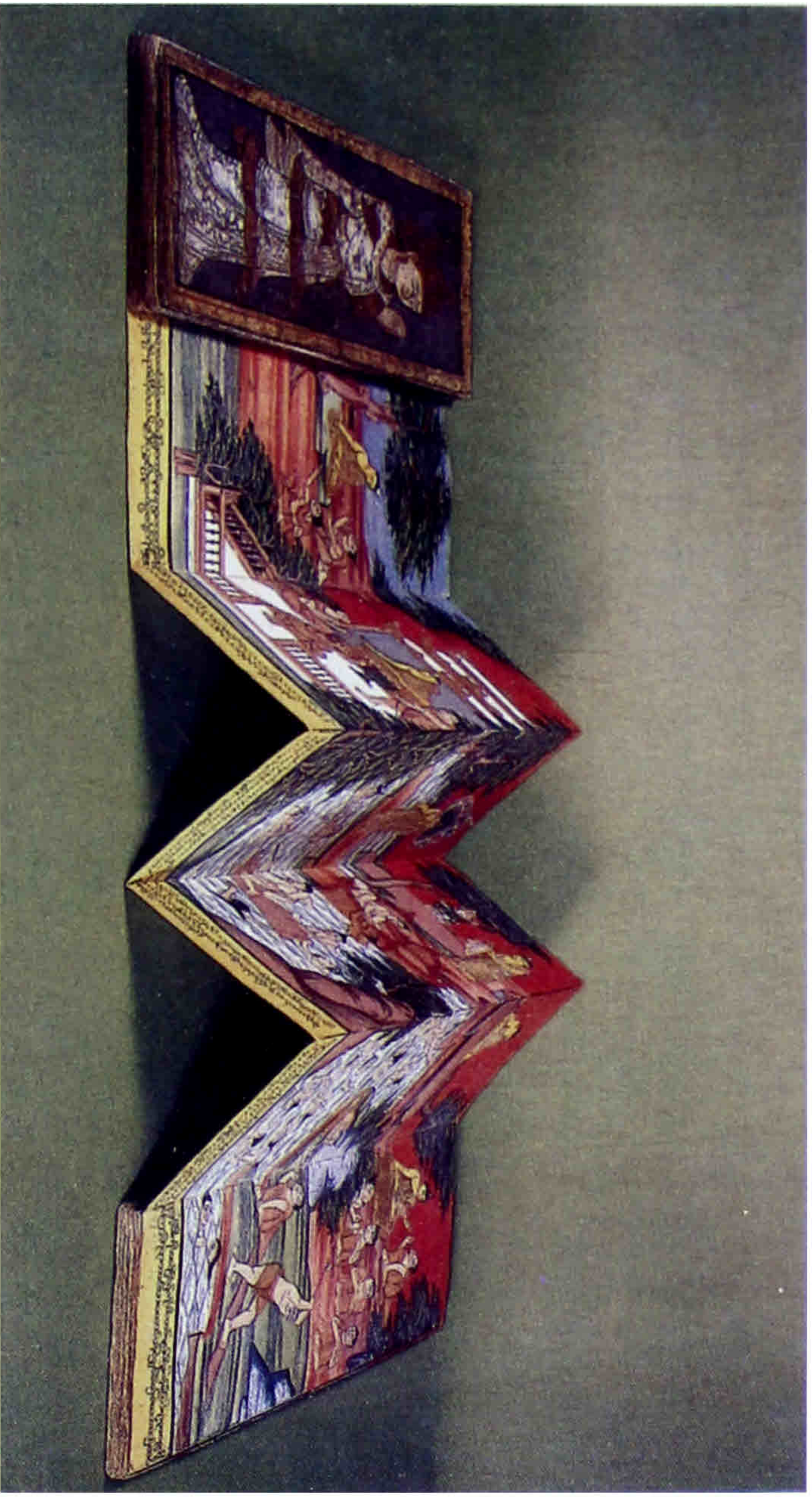
တာ သန်းထွန်းက မွန်နှင့်ရှမ်းဘာသာ နှစ်မျိုးက ဆင်းသက်လာနိုင် သည်ဟု ယူလိုသည်။ မြန်မာအင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကမူ သက္ကတဘာသာမှ ဆင်းသက်လာသည် ဟု ထင်စရာရှိကြောင်း သံသယဖြင့် ခန့်မှန်းထား ပါသည်။

ပါဠိသန်သော ပညာရှင်များကလည်း ပုရပတ္တဟူသော ပါဠိမှ ပုရပိုက်ဖြစ်လာသည်ဟု ယူလိုကြသေးသည်။ (ပုရ-ရှေး+ပတ္တ-အရွက် အပြား) ပေထက်မတင်မီ ရှေးဦးစွာ မူကြမ်းရေးရသော စာရေးစရာ အရွက်အပြားဟု ဆိုလိုသည်။

အထက်ပါ ဘာသာစကားရွေ့လျော့ဆင်းသက်မှု အယူဝါဒ များကို မှတ်လွယ်အောင် အကျဉ်းချုပ်၍ တင်ပြရသော် အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- (သက္ကတ) ပရိဗ > ပရိဗ > ပရပိုက်
- (မွန်) ဗေယပေါ > ဗုယပိုက် > ပုရပိုက်
- (တရုတ်)ပုပိုက် + လိင် (ရှမ်း) > ပုပိုက်လိင် > ပုလိပိုက် > ပုလပိုက် > ပုရပိုက်
- (ပါဠိ) ပုရ + ပတ္တ > ပုရပတ် > ပုရပိုက်

ပုရပိုက်ဝေါဟာရ၏ ရင်းမြစ်ကို မည်သို့ပင်ကြံဆခဲ့ကြစေကာ မူ ပုရပိုက်ဟူသည် ရှေးခေတ်လူတို့အလိုအားဖြင့် ပေရွက်ထန်းရွက်မှ တစ်ပါးသော စာရေးစရာပစ္စည်းတစ်မျိုးကို ဆိုလိုပေသည်။ ယခုခေတ် မြန်မာတို့အလိုအားဖြင့်မူ ဘာဂျာပုံခေါက်၍ထားသော စာရေးစရာ လက်လုပ်စက္ကူထူကိုဆိုလိုသည်။ ယင်းပုရပိုက်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် Parabaik ဟုပင်ရေးပြီး Handmade Papar, Folding Book စသည် ဖြင့် ဖွင့်ဆိုကြပေသည်။

ရှေးဟောင်း ရောင်စုံပုရပုံကံ

၂။ ပုရပိုက်သမိုင်းကြောင်း

ပုရပိုက်၏ သမိုင်းကြောင်းအစကိုရှာသော် ပေစာ၏ သမိုင်းကြောင်းအစနှင့် မရှေးမနှောင်းပင်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းရလေသည်။

ဘီစီ ၃၀၀၀ ခန့်က ကမ္ဘာ့အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ အီဂျစ်စသောနိုင်ငံများ၌ ရေးသားခဲ့ကြသော (Parchment) နှင့် (Vellum) စသည်ကို သားရေပုရပိုက်ဟုလည်းကောင်း၊ ၎င်းပြင် (Papyrus) ကို ကျူရီးပုရပိုက်ဟုလည်းကောင်း ခေါ်မည်ဆိုလျှင် ခေါ်ဆိုနိုင်မည်ထင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သရေခေတ္တရာပြည်တွင် သုပညာနဂရဆိန္ဒမင်းလက်ထက်တွင် သာသနာနှစ် ၆၂၉ ၌ ဥတ္တမသီရိအမည်ရှိသော မထေရ်သူမြတ်သည် ကပ္ပာလင်္ကာရမည်သောကျမ်းကို ကြေးနီပုရပိုက်မှ ထုတ်၍ ပေထက်သို့တင်ခဲ့ကြောင်း အထက်ပေစာသမိုင်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ဤကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်း၏ နိဂုံးစကားအရ သရေခေတ္တရာခေတ်ကပင် ပုရပိုက်အသုံးရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်ပေသည်။

တစ်ဖန် ပုဂံပြည် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်တွင် “စဉ်းလဲ ဆန်းပြားသော အရည်းကြီးတစ်ယောက်သည် မိမိတို့အပြုအမူနှင့် လျော်ညီအောင် ကျမ်းစာပြုလုပ်ပြီးလျှင် သရေခေတ္တရာ ရသေ့ပြည်တွင်း အလယ်ဝယ် သခွပ်ပင်ကြီးအခေါင်း၌ ထိုကျမ်းစာကို ထည့်သွင်းထားလေ၏။ သစ်ပင်အခွံအသား စေ့စပ်လွယ်အောင် စိုစိုစွတ်စွတ် မြေမံထား၍ မသွေမခြောက်စေရ လုံ့လပြု၏။ သုံးနှစ်လည်၍ သစ်ပင်အခွံအသား စေ့စပ်သောအခါ ပုဂံပြည်သို့လာ၍ အနော်ရထာမင်းစောအား ဤသို့ကြားလာ၏။” စသည်ဖြင့် သာသနာလင်္ကာရ စာတမ်း၌ဆို၏။

ဤသာသနာလင်္ကာရစာတမ်းစကား၌ ကျမ်းစာပြုလုပ်ပြီး ထိုကျမ်းစာကို သခွပ်ပင်တွင်း၌ သုံးနှစ်ထည့်ထားသည်ဆိုသဖြင့် ထို

ကျမ်းသည် စက္ကူပုရပိုက်၌ရေးသော ကျမ်းစာမဟုတ်လောက်ပေ။ ကြေးပုရပိုက်စသည်၌ရေးသော ကျမ်းစာသာဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤသာသနာလင်္ကာရ စာတမ်းစကားကိုထောက်ဆ၍ ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်၌လည်း ပုရပိုက်အသုံးရှိနေပြီဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

တစ်ဖန်လည်း အင်းဝခေတ်၌ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိအကျော် စပ်ဆိုတော်မူသော နေမိဘုံခန်းပျို့တွင် “ကြေးပုရပိုက်၊ သိုက်သိုက်ချုပ်ချုပ်၊ အုပ်အုပ်ဖုံးဖုံး၊ စာလုံးကြွေကြွေ၊ မင်သေ့လှလှ၊ ပီသအက္ခရာ” ဟူ၍တွေ့ရပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်းဝခေတ်တွင်လည်း ပုရပိုက်အသုံးရှိနေပြီဟု သိနိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းပုရပိုက်များကား စက္ကူပုရပိုက်မဟုတ်သေးပေ။ ကြေးပုရပိုက်များသာဖြစ်ကြသည်။

ပုဂံခေတ်၌ပင် စက္ကူပုရပိုက်ကိုသုံးကြောင်း ခိုင်လုံသော အထောက်အထားမှာ ပုဂံရွှေကွန်ချာဘုရားကျောက်စာပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ တိုင်းရင်းကျောက်စာများ တတိယထုပ် (သက္ကရာဇ် ၆၃၀-၆၆၂၊ ဓာတ်ပုံ ၃၁၀/၁ စာကြောင်းရေ ၃၀) ပါ ယင်းကျောက်စာ၌ “ပုရပိုက်ကံ့ကူဆံ” ဟူသောအရေးအသားကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ဤ၌ စက္ကူပုရပိုက်ဟုဆိုနိုင်ခြင်းမှာ ကံ့ကူဆံဟူသောစကားနှင့်တွဲလျက်ဆိုထားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ကျောက်စာ၌ သက္ကရာဇ်ကို ကွဲကွဲပြားပြားဖတ်၍မရသော်လည်း စာအုပ်၌ သက္ကရာဇ် ၆၃၀-၆၆၂ ဟုဖော်ပြထားသဖြင့် သက္ကရာဇ် ၆၃၀ ထက်မစော၊ ၆၆၀ ထက်နောက်မကျသောကာလအတွင်းဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဤကား စာပေအထောက်အထားဖြင့်တွေ့ရှိရသော ပုရပိုက်သမိုင်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ စာပေအထောက်အထား တိကျစွာမတွေ့ရှိရသော်လည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အနုမာနမှန်းဆချက်ကို ဖော်ပြရလျှင် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

“ဝတ္ထု၊ ပုံပြင်၊ ရာဇဝင် စသောကျမ်းဂန်များမှာ ရှေးဦးစွာ ပုရပိုက်နက်ပေါ်တွင် အကြမ်းရေးပြီးမှ ပေပေါ် ပုရပိုက်ဖြူပေါ်သို့ သဘောရှိရာ ရှေးတင်လေ့ရှိသည်မှာ အစဉ်အလာ ထုံးစံပင်တည်း” ဟူသော ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်မိန့်ဆိုချက်နှင့်အညီ ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်တော်အခါက စာဆိုနှင့်ပညာရှင်များ ကျမ်းဂန်တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ရေးသား ပြုစုသည်ဆိုလျှင် ပေပေါ်သို့ တိုက်ရိုက်ရေးတင်လေ့မရှိကြပေ။ စာမူကြမ်းကို ပုရပိုက်နက်ပေါ်တွင် ဦးစွာရေးကာ အကျအပေါက်ရှိလျှင် ထည့်၍ အမှားအယွင်းရှိလျှင် ပြ၍တည်းဖြတ်ပြီးမှသာ ပေပေါ်သို့ တစ်ဆင့်ရေးတင်ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ပြုရသနည်း ဟူမူ စာများများရေးလျှင် အမှားအယွင်းရှိမြဲဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ပုရပိုက်နက်မှာ ဖျက်ရန်ပြင်ရန် လွယ်ကူသောကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ပါပုဂံဝန်ထောက်မင်း၏အဆိုကို “ဤစာဝတ္ထု၊ ကျွတ်ဆုအောင်မြိုက်၊ မြတ်သည်သိုက်ကို၊ ပုရပိုက်ရွှေတောင်၊ ဆင်သင့်ဆောင်လျက်၊ သံတောင်လေးဆူ၊ အပြည့်ဟူသား၊ မူလကွံမှာ၊ အကွရာကို၊ သေချာမြဲတည်၊ အခွန်ရှည်၍၊ စည်ပင်ပွားစေ၊ နှလုံးခွေလျက်၊ ပေထက်တင်မူ၊ ရေးကူးပြုသား” ဟူသော မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ မဟော်ဝတ္ထုနိဂုံးနှင့် “အများမှတ်မူ၊ ဇာတ်ဝတ္ထုကို၊ လက်နုသွယ်ဝိုက်၊ ယဉ်သိုက်မြိုက်အောင်၊ ပုရပိုက်လကွံ၊ မလျှံမယွင်း၊ မကြွင်းချေချင်၊ ပေထက်တင်၍၊ အောင်မြင်ပြီးလတ်” ဟူသော ဇနကဝတ္ထုနိဂုံးစကားတို့က ထောက်ခံတင်ပြလျက်ရှိလေသည်။

ဤသို့ ရှေးအခါက ကျမ်းဂန်ရေးသားပြုစုလျှင် ပေထက်မတင်မီ ပုရပိုက်ပေါ်၌ မူကြမ်းရေးသော အစဉ်အလာ ထုံးစံ ရှိသောကြောင့် သာသနာနှစ် ၁၀၁ ခု သရေခေတ္တရာ ဒွတ္တပေါင်မင်းကြီး လက်

ထက် ဓမ္မသတ် ကျမ်းပြုရာ၌လည်းကောင်း၊ သာသနာနှစ် ၄၅၀ သီဟိုဠ် နိုင်ငံတွင် စတုတ္ထသင်္ဂါယနာပေထက်တင်ရာ၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမ ဒေသ အိန္ဒိယ နိုင်ငံတွင် ဘုရားပွင့်တော်မမူမီကပင် ရာမယဏ၊ မဟာ ဘာရတ စသော မဟာကဗျာကြီးများ၊ ဝေဒကျမ်း၊ ဝေဒဂံကျမ်းစသည် များကို ရေးသားပြုစုကြရာ၌လည်းကောင်း၊ ပေပေါ်မတင်မီ ပုရပိုက်၌ ဦးစွာမူကြမ်းရေးသားခဲ့ကြလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ပုရပိုက်သမိုင်းအစသည် ပေစာသမိုင်းကြောင်းနှင့် မရှေးမနှောင်းပင်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အထက်၌ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

၃။ ပုရပိုက် ပြုလုပ်နိုင်သောဝတ္ထုပစ္စည်းများ

“ပုရပိုက်ဟူသည် ပေရွက်ထန်းရွက်မှတစ်ပါးသော ရှေးခေတ် စာရေးစရာ ပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်” ဟု အထက်၌ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပုရပိုက်ကို ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးနီ၊ ကြေးဝါ၊ သားရေ၊ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်၊ ကောက်ရိုးစသော ဝတ္ထုပစ္စည်းများဖြင့်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ပြုလုပ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းကိုအစွဲပြု၍ ရွှေပုရပိုက်၊ ငွေပုရပိုက်၊ ကြေးပုရပိုက်၊ သားရေ ပုရပိုက်၊ သစ်ပုရပိုက် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

ထိုတွင် “ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးနီတို့ကိုလုပ်သော ပုရပိုက်များမှာ ဘုရားများအတွင်း ဌာပနာသွင်းသော သေးငယ်သောအရာများကိုသာ လုပ်ကိုင်သည်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်ရဖူးသည်။ ကြေးဝါပုရပိုက်၊ သားရေ ပုရပိုက်များမှာ စာထဲတွင်သာ တွေ့မြင်ရဖူးသည်။ လ။ သစ်ငင်ဝါးပင် များကိုလုပ်သော ပုရပိုက်များမှာ ရှေးအခါကမြန်မာများအသုံးပြုလေ့ရှိ သော ပုရပိုက်များပင်တည်း” ဟု ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က ဆို သည်။ သစ်ပုရပိုက်ကို ယခုအခါ စက္ကူပုရပိုက်ဟူ၍သာခေါ်ကြတော့ သည်။

၄။ စက္ကူပုရပိုက် ပြုလုပ်ပုံ

စက္ကူပုရပိုက်ကို သစ်ဖတ်၊ ဝါးဖတ်၊ ကောက်ရိုး စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ကြသည်။ သစ်ဖတ်ကိုလုပ်ရာတွင် မြန်မာပြည်၌ သရက်ချဉ်ပင်၏ အခေါက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်၌ စက္ကူလျှော်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။ သစ်ဖတ်ဖြင့် စက္ကူပုရပိုက် ပြုလုပ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရှေးဦးစွာ ပုရပိုက်ပြုလုပ်မည့် သစ်ပင်မှ အခေါက်များကို ခွာယူ၍ အညိုရောင် အပေါ်ယံအခေါက်ကြမ်းများကုန်အောင် ဓားဖြင့် ခြစ်ပစ်ရသည်။ အဖြူရောင်အတွင်းသား အခေါက်နုများသာ ကျန်သောအခါမှ ယင်းအခေါက်များကို အိုးထဲထည့်နိုင်ရန် အနေတော် ဖြတ်တောက်ရသည်။ ဖြတ်ပြီးအခေါက်ပိုင်းများကို အိုးထဲထည့်၍ တစ်နေ့ကုန် ပြုတ်ရသည်။ ပြုတ်သောအခါ သစ်ခေါက်အလေးချိန်၏ ထက်ဝက်ခန့် ထုံးထည့်၍ ပြုတ်ရသည်။ ထုံးထည့်ခြင်းမှာ ဖြစ်လာမည့်စက္ကူသည် ပိုးမွှား အန္တရာယ်မှကင်းဝေးစေရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ပြုတ်ထားသော အခေါက်များကို ဆယ်ယူ၍ အခေါက်၏ အကြောမျှင်များ ပြတ်သွားအောင် လက်ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်ရသည်။ ဤသို့ ထုရိုက်ရုံမျှဖြင့် အခေါက်များသည် စက္ကူပြုလုပ်လောက်အောင် မညက်သေးပေ။ ထို့ကြောင့် ထုရိုက်ထားသော သစ်ခေါက်အဖတ်များကို ရေအနည်းငယ်ဖြင့် ဖျော်၍ တစ်ဖက်ပိတ် ဝါးကျည်တောက်ထဲသို့ ကျည်တောက် တစ်ဝက်ခန့် ထည့်ရသည်။ ယင်းသို့ထည့်ပြီးသောအခါ ထိပ်ဖျား၌ ခွေးသွားသဖွယ် အဆူးများပါသော ကျည်ပွေဖြင့် အတန်ငယ်ကြာ ထောင်းရပြန်သည်။ သို့ထောင်း၍ သစ်ခေါက်အမျှင်များ ကြေမွသွားသောအခါမှ စက္ကူလုပ်ရန်သင့်လျော်သောအခြေသို့ရောက်သည်။

ဤအဆင့်အထိပြုလုပ်ခြင်းသည် စက္ကူလုပ်ရန် ပျော့ဖတ်

(Pulp) လုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယခုကာလ ခေတ်မီစက္ကူစက်ကြီးများ ဌှိ ဝါး၊ သစ်ပွစသည်ကို စက္ကူမလုပ်မီ ပျော့ဖတ်ဖြစ်အောင်လုပ်ယူသကဲ့ သို့ပင်ဖြစ်သည်။ ယခုပြခဲ့သော သစ်ခေါက်ကို ပျော့ဖတ်လုပ်သကဲ့သို့ ပင် အခြားသောဝါး၊ ကောက်ရိုးစသည်တို့ဖြင့် စက္ကူလုပ်ရာ၌လည်း အလားတူ ပျော့ဖတ်လုပ်ယူရမည်သာဖြစ်သည်။

ထို့နောက် အလျားခြောက်ပေ၊ အနံတစ်ပေခွဲ၊ စောက် သုံး လက်မခန့်ရှိသော ရေလုံဇလားကစ်ခုရှိရသည်။ ၎င်းပြင် ဝါးဖြင့် လေး ဖက် ဘောင်ခတ်၍ ပိတ်စကြက်ထားသော အောက်ခံပိတ်ကားလည်းလို သည်။ ယင်းဝါးဘောင်ပိတ်ကား၌ ခြောက်လက်မခန့်စီခြားသော ထောက်တံများကိုလည်းပိတ်စအောက်မှခံပေးရသည်။ သို့မဟုတ် ယင်း ဝါးဘောင်ကို ဆန်ခါရက်သကဲ့သို့ ဝါးနှီးဖြင့်ရက်ထားရသည်။ ထို ပိတ် ကားဘောင်ကို ဇလားထဲထည့်ရာ၌ အံ့ကိုက်ဖြစ်အောင် ဇလားနှင့် တိုင်း ၍ လုပ်ရသည်။

ထိုသို့ ပစ္စည်းစုံလင်သောအခါ ပိတ်ကားဘောင်ကို ရေလုံ ဇလားထဲသို့ထည့်ရသည်။ ရေကိုလည်းဇလားပြည့်အောင်ထည့်ရသည်။ ပြီးမှ ထောင်းထားသော သစ်ခေါက်ဖတ်ကို သင့်တော်ရုံယူ၍ ရေပြည့် ဇလားထဲသို့ ညီအောင် ဖြန့်ပြီးထည့်ပေးရသည်။ ထိုအခါ သစ်ခေါက် ဖတ်များသည် ပင်လယ်မှော်များသဖွယ် ရေထဲတွင် အလို အလျောက် ပြန့်ပြီး အနယ်ထိုင်သွားသည်။ သစ်ခေါက်ဖတ်များ ရေထဲတွင် အနယ် ထိုင်သွားသောအခါမှ ဇလားထဲမှ ပိတ်ကားဘောင်ကို အသာအယာ ဆယ်ယူလိုက်ရသည်။ ထိုအခါ ရေသည် ပိတ်စမှယိုစိမ့်ထွက်သွားပြီး သစ်ဖတ်များသာ ပိတ်ကားဘောင်ပေါ်တွင်ကျန်ရစ်ခဲ့တော့သည်။

ထိုစက္ကူပိတ်ကားကို နေရောင်တွင် ခပ်စောင်းစောင်းထား၍ ခြောက်အောင်လှန်းရသည်။ ခြောက်သွားသောအခါ ပိတ်စ၌ကပ်နေ

သော စက္ကူကိုသစ်သားဖြင့်လုပ်ထားသော စက္ကူခွာဓားဖြင့်ညင်သာစွာ ခွာယူရသည်။ ထိုအခါ အလျားခြောက်ပေ၊ အနံတစ်ပေခွဲခန့်ရှိသော စက္ကူချပ်ကို ရရှိလေသည်။ ပုံမှန်နေပူသောရက်များတွင် ယင်းဇလား ယင်းပိတ်ကားဖြင့် တစ်နေ့နှစ်ကြိမ် စက္ကူလုပ်နိုင်လေသည်။

ယင်းသို့ပြုလုပ်၍ ရသော ခြောက်ပေရည် ထိုစက္ကူချပ်ကို ခြောက် လက်မခန့်စီ ဘယ်ပြန်ညာပြန် ချိုး၍ ခေါက်လိုက်သောအခါ အလျား ၁၈ လက်မ၊ အနံ ၆ လက်မ အရွယ်အစား ပုရပိုက်ခေါက် ဖြစ်သွားလေသည်။ ဤနေရာ၌ သတိထားရမည်မှာ စက္ကူပြုလုပ်စဉ်က စက္ကူ၏ အနံသည် ခေါက်လိုက်သောအခါ ပုရပိုက်၏အလျား ဖြစ်သွားခြင်း ပေတည်း။ ရှမ်းလူမျိုးများသည် ယင်းစက္ကူကို သာမန်ထက် ခပ် ထူထူလုပ်၍ အနံကိုလည်း နှစ်ပေခွဲခန့်ကြီးကြီးလုပ်၍ ခရီးသွားသော အခါ အိပ်ရာခင်းအဖြစ် အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ တစ်ဖန် ယင်းစက္ကူ ကိုပင် ဆီစိမ်၍ ထီးအဖြစ်လည်း အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

အထက်ဖော်ပြပါပုရပိုက်ပြုလုပ်နည်းကို The Gazetteer of Upper Burma and the Shan State, part I vol. II p.411, နှင့် Handbook of Forest Products of Burma 1935 p.85 တို့၌ လည်းကောင်း၊ J.B.R.S. Vol. 33 Part II p.224 လာ ဆရာ ဦးဝန်ရေး Notes on Burmese Manuscript Books (Parabaikmss) ၌ လည်းကောင်း ဖော်ပြချက်များကိုအခြေခံကာ လက်တွေ့နှင့်ပေါင်းစပ် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၅။ စက္ကူပုရပိုက်အမျိုးအစား

စက္ကူပုရပိုက်သည်လည်း ပုရပိုက်ဖြူ၊ ပုရပိုက်နက်ဟူ၍ နှစ် မျိုး ရှိသည်။ အထက်၌ ပြခဲ့သည့်နည်းအတိုင်း ပြုလုပ်ထားသော ပုရ

ရှိသေးကြောင်း ရှမ်းပုရပိုက်နှင့်သရက်ချဉ်ပုရပိုက်များကိုသာ တာရှည်
စွာသုံးရန်ကိစ္စအတွက် လှပခိုင်ခံ့အောင် လုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြောင်း ပုဂံ
ဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က ဆိုသည်။

ဤနေရာ၌ သရက်ချဉ်ပင်၏အခေါက်ဖြင့်လုပ်သောကြောင့်
သရက်ချဉ်ပုရပိုက်ခေါ်ကြောင်း ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က ဆိုခဲ့
သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ စာပေစုဆောင်းရေးခရီးထွက်စဉ်က စလင်း
မြို့နယ် သရက်ချဉ်ရွာသို့ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုရွာမှ ရှေးယခင်မြန်မာဘုရင်
များလက်ထက်မှစ၍ ယခုတိုင် ပုရပိုက်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးကြသူ
အများအပြားရှိကြောင်း၊ ထိုအရပ်တွင် ဥနှံပင်လည်းပေါသဖြင့် ဥနှံ
ခေါက်ဖြင့် ပုရပိုက်ပြုလုပ်ကြကြောင်းများကို သိခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်
သရက်ချဉ်ပုရပိုက်ဟူသည် စလင်းမြို့နယ် သရက်ချဉ်ရွာမှထွက်သော
ကြောင့် ဒေသအမည်ကိုစွဲ၍ သရက်ချဉ်ပုရပိုက်ခေါ်လေသလားဟု ကြံ
ဆ မိပြန်ပါသည်။

တတိယအမျိုးအစား ဝါးလျှာထိုးပုရပိုက်များမှာ ဝါးကိုလုပ်
သော်လည်း ဝါးရိုးရိုးပုရပိုက်များထက် ခိုင်ခံ့သည်။ လုပ်ပုံလည်း
အနည်းငယ်ကွဲလွဲသည်။ ဝါးရိုးရိုးထက် ဝါးလျှာထိုးက ချောသည်။
ခိုင်ခံ့သည်။ ခုံညင်းဖြင့်တိုက်သည့်အခါ သေချာစွာတိုက်သည်။ မျက်နှာ
ဖုံးနှစ်ဖက်တွင် အလွှာနှစ်ထပ်သပ်ရပ်စွာလုပ်၍ လျှာသဏ္ဍာန် အလယ်
က အကြောင်းကလေး ချန်၍ ပြုလုပ်ရသည်။

စတုတ္ထအမျိုးအစား ဝါးရိုးရိုး ပုရပိုက်မှာ ဝါးကိုပင်လုပ်သော်
လည်း လုပ်ပုံကြမ်းသည်။ အချောအညက်လိုသည်။ ရေး၍မကောင်း။
ယင်းပုရပိုက်များမှာ လက်ခံအကြမ်းရေးရန် အလွှာဖြတ်ရန် အသုံးပြု
လေ့ရှိသည်။

ပုရပိုက်များ၏အပေါ်ဖုံးကို ယွန်းထိုးခြင်း၊ သရိုးကိုင်ခြင်း၊

အပြောက်အမွမ်း ကနတ်ပန်းများဖော်ခြင်း၊ သစ်စေး ဟသံပြဒါးသုတ်
ခြင်း၊ ရွှေချခြင်း၊ မှန်စီခြင်း စသည်ဖြင့် လှပခုံညားအောင်လုပ်ဆောင်
ထားလျှင် ယွန်းပေါင်ပုရပိုက်ဟုခေါ်သည်။ ထိုပုရပိုက်ထဲ၌ ရေးမှတ်
ထားသော အရာတော်မြေကို ယွန်းပေါင်တော်ပါ အရာတော်မြေဟုခေါ်
သည်။ အရာတော်မြေဆိုသည်မှာ မင်း၊ မိဖုရားတို့ပိုင်သော မြေကိုဆိုလို
သည်။

၇။ ပုရပိုက်အရွယ်အစားအမျိုးမျိုး

ပုရပိုက်အဖြူ အနက်နှစ်မျိုးလုံးအတွက် အကြီးဆုံး အရွယ်
အစားမှာ အလျားလေးပေ၊ အနံတစ်ပေခွဲခန့်အထိရှိသည်။ အငယ်ဆုံး
အရွယ် အစားမှာ အလျားသုံးလက်မ၊ အနံတစ်လက်မခွဲခန့်အထိ ရှိ
သည်။ သို့ရာတွင် အများဆုံးတွေ့ရသော အရွယ်အစားမှာ အလျား
၁၇/၁၈ လက်မ ခန့်နှင့် အနံခုနစ်လက်မ ရှစ်လက်မခန့်ရှိသည်။

၈။ ပုရပိုက်ပေါ်တွင်ရေးသော စာရေးကိရိယာများ

ပုရပိုက်ပေါ်တွင်ရေးရသော စာရေးကိရိယာများမှာ ပုရပိုက်
အမျိုးအစားကိုလိုက်၍ ကွဲပြားသည်။ ပုရပိုက်ဖြူပေါ်တွင်စုတ်တံ၊ ခေါင်
တံ၊ မီးသွေးချောင်းတို့ဖြင့် ရေးနိုင်သည်။ စုတ်တံဆိုသည်မှာ နွား၏
နားတွင်းမွေးကို ပိုးကြိုးနှင့်စုစည်းပြုလုပ်ထားသည်ကို ခေါ်သည်။ ခေါင်
တံဆိုသည်မှာ အခေါင်းပါသော ကျူရီးသေးသေးမာမာကို ကလောင်
သွားကဲ့သို့ချွန်အောင် ဓားဖြင့်ခပ်စောင်းစောင်းလှီး၍ပြုလုပ်ထားသည်
ကို ခေါင်တံခေါ်သည်။

မီးသွေးဆိုသည်မှာ ချက်ပြုတ်ခြင်းနှင့် ပန်းပဲ၊ ပန်းထိမ် လုပ်
ငန်းများတွင်အသုံးပြုသော မီးသွေးမျိုးမဟုတ်။ တမင်သီးခြား ထုတ်

လုပ်ရသော မီးသွေးဖြစ်သည်။ အတုတ်လက်သန်းခန့်ရှိသော မာသော သစ်ကိုင်းကလေးများကို ဖုတ်ရသည်။ မန်ကျည်းသားမီးသွေးသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် မီးသွေးဖြင့်ရေးသည် မှာ တာရှည်စွာထားရန် ရေးမြဲမဟုတ်။ အကြမ်းယာယီစီမံချက်များသာ ရေးလေ့ရှိသည်။ ခဲတံပေါ်လာသောအခါမှ မီးသွေးနှင့်ရေးခြင်း ပျောက်ကွယ်သွားသည်။ နယ်ခြား ပယ်ခြားအချင်းများသည့်အခါ ရှင်ဘုရင်များကိုယ်တိုင် မီးသွေးနှင့်ပိုင်းခြားမှတ်သား၍ ပေးလေ့ရှိသည်။ “မီးသွေးသား ပုံတော်မှာ ပါပြီး” ဟု အကြီးအကျယ် အထောက်အထားသက်သေ ခံပြုလုပ်ပြောဆိုလေ့ရှိသည်ဟု မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း (ပဉ္စမပိုင်း) ၌ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်က ဆိုသည်။

ပုရပိုက်နက်ပေါ်တွင်မူ ကံ့ကူဆံတစ်မျိုးတည်းဖြင့်သာ ရေးလေ့ရှိကြသည်။ ကံ့ကူဆံဆိုသည်မှာ သဘာဝတွင်းထွက်ပစ္စည်း တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ပရဆေးဆိုင်များတွင် ရနိုင်သည်။ ယင်းကံ့ကူဆံသည် အေးသောသတ္တိရှိသဖြင့် ကလေးသုံးဝိုင်အိုလက်ပေါင်ဒါစသည်လုပ်ရာတွင် ထည့်လေ့ရှိသည်။ အညာဒေသတွင် နွေကာလ မျက်စိနာ၊ မျက်စိကျိန်းသောအခါ ကံ့ကူဆံကိုရေဖြင့်သွေး၍ မျက်စိကိုကွင်းလေ့ရှိကြသည်။ ယင်းကံ့ကူဆံကို တရုတ်လူမျိုးများ အစာစားသောတူကဲ့သို့ အချောင်းကလေးများရအောင် ခွဲစိတ်ပြီး အဖျားပိုင်းကိုချွန်ကာ စာရေးကြသည်။

ကံ့ကူဆံ တိုသွားသောအခါ ကံ့ကူတံခေါ် အစွပ်ကလေး တပ်၍ ရေးကြသည်။ ယင်းကံ့ကူတံကို ရွှေ၊ ငွေ၊ မိုးကြိုး၊ ငွေဝါ၊ သံ၊ ကြေးနီ၊ ကြေးဝါတို့ဖြင့် လုပ်ကြသည်။ ပိုင်ရှင်၏ဂုဏ်အလိုက် အဖိုးထိုက်ကို အသုံးပြုကြသည်။ အညာဒေသ မြင်းခြံတောင်သာနယ်တို့၌မူ ဤအစွပ် ကံ့ကူတံကို “ကစ်နံ” ဟု ခေါ်ကြသည်။

၉။ ပုရပိုက်ပေါ်တွင်ရေးသော ဆေးရောင်အမျိုးမျိုး

ပုရပိုက်ပေါ်တွင်ရေးရသော အရောင်ဆေးများသည်လည်း ပုရပိုက်အမျိုးအစားကိုလိုက်၍ ကွဲပြားသည်။ ပုရပိုက်ဖြူပေါ်တွင် အဖြူရောင်ဆေးမှတစ်ပါး အရောင်မျိုးစုံကိုသုံးနိုင်သည်။ ရှေးကသုံးလေ့ရှိသောအရောင်များမှာ အနက်၊ အနီ၊ အဝါ၊ အပြာ၊ အစိမ်းနှင့် ရွှေမင်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ထိုတွင် အနက်ရောင်ဆေးကို မင်နှင့်မီးသွေးတို့မှရသည်။ မင်မှာလည်း မြန်မာမင်နှင့် တရုတ်ပြည်ကလာသော မင်ခဲနှစ်မျိုးကိုသာ ရှေးကသုံးကြသည်။ မြန်မာမင်မှာလည်း ရေနံမင် ဆီမင်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ ရေနံမင်ထက် ဆီမင်ကသာ၍ကောင်းသည်။

အနီရောင်ကို ကွေ့နီနှင့်ဟသံပြဒါးတို့မှရသည်။ ကွေ့နီမှာ သံကျောက်တစ်မျိုးက ထွက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားထွက်သည်။ ပုပ္ဖားတောင်တစ်ဝိုက်မှာ သာ၍ပေါသည်။ အချို့က ကွေ့နီကို သင်္ဘောမြေနီဟူ၍လည်းခေါ်ကြသေးသည်။ ဟသံပြဒါးမှာ ဟင်းရိုင်းကျောက်က ထွက်သည်။ ဟင်းရိုင်းမှာ တရုတ်ပြည်က လာသည်။ ဟင်းရိုင်းကို ချက်မှ ဟသံပြဒါးထွက်သည်။ ဟသံပြဒါးမှာလည်း ဂုတ်ရွေး၊ အနီတုံး၊ အနီကြီး စသောအားဖြင့် အရောင်အစားကွဲပြားသေးသည်။ ဟင်းရိုင်းကို ဟသံပြဒါးချက်သည့်အခါ ပြဒါးလည်း ထွက်သေးသည်။

အဝါရောင်ကို ဆေးဒန်းနှင့်နနွင်းတို့မှရသည်။ အပြာရောင်ကို မဲနယ်မှရသည်။ အစိမ်းရောင်ကို ဆေးဒန်း သို့မဟုတ် နနွင်းနှင့် မဲနယ် နှစ်မျိုးရောစပ်ရာမှ ရသည်။ ရွှေမင်ကို ရွှေမင်ဖော်စပ်နည်းဖြင့် ဖော်စပ်ယူရသည်။

ပုရပိုက်နက်ပေါ်တွင်မူ အဖြူရောင်၊ အဝါရောင်၊ အနီရောင်နှင့် ငွေမင်ဆေးများကိုသာသုံးနိုင်သည်။ ထိုတွင် အဖြူရောင်ဆေးကို

ထုံးနှင့် မြေဖြူတို့မှရသည်။ အဝါရောင်နှင့်အနီရောင်ဆေးများရရှိပုံကို ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ငွေမင်ကိုမူ ငွေမင်ဖော်စပ်နည်းဖြင့်ဖော်စပ်ယူရသည်။

ထိုသို့ဆေးဖော်စပ်ရာတွင် မင်မှတစ်ပါး အခြားသော အရောင်ဆေးများ၌ တမာစေးထည့်ရသည်။ တမာစေးထည့်ခြင်းမှာ ဆေးစွဲစေရန် တာရှည်ခံစေရန်ဖြစ်သည်။ မင်ဖော်စပ်ရာ၌မူ သည်းခြေထည့်ရသည်။ သည်းခြေတွင်လည်း ငါးကြင်းသည်းခြေသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ မင်၌ သည်းခြေထည့်ခြင်းမှာ အရောင်တောက်စေရန်ဖြစ်သည်။

ရွှေမင်ငွေမင်ရေးပုရပိုက်များကို နန်းတော်၊ အိမ်တော်နှင့် မင်းဆရာများအသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ နက္ခတ်ပုံ ပုရပိုက်များမှာ ပုရပိုက်ဖြူတွင် ရွှေမင်နှင့်ရေးသားလေ့ရှိသည်။ ဟင်္သာပြဒါးဖြင့်လည်း ရေးသားတတ်ကြသေးသည်။

၁၀။ ပုရပိုက်များကို ဓာမျက်နှာအလိုက်ခေါ်ဝေါ်ပုံ

ပုရပိုက်တွင် ပါဝင်သော ရေစီးအနည်းအများကို လိုက်၍ အခေါ်အဝေါ်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ရေစီးဆိုသည်မှာပုရပိုက်အလွှာတစ်လွှာကို ဆိုလိုသည်။ စက္ကူတစ်ရွက်ဆိုသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ပုရပိုက်ရေစီးအလိုက် ခေါ်ဝေါ်ပုံ ခုနစ်မျိုးရှိသည်။

၎င်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြ၏။

- (၁) လွှာချင်း (တစ်ရေစီးသာပါသည်။)
- (၂) လွှာထပ် (နှစ်ရေစီးသာပါသည်။)
- (၃) လွှာထပ်ကလေး (သုံးရေစီးမှငါးရေစီးအထိပါသည်။)
- (၄) လွှာထပ်ကြီး (ခြောက်ရေစီးမှ ၁၁ ရေစီးအထိပါသည်)
- (၅) ဆူဝက် (၁၂ ရေစီးမှ ၁၆ ရေစီးအထိပါသည်)

(၆) တစ်ဆူ (၃၂ ရေစီးပါသည်။)

(၇) ဆူထပ် (၆၄ ရေစီးပါသည်။)

မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း၌မူ အမှတ်နှစ်အမည်ကို “အလွှာ တစ်လွှာ” ဟုတွေ့ရသည်။ ယင်းအမည်သည် အမှတ်တစ် “လွှာချင်း” နှင့်အဓိပ္ပာယ်တူသကဲ့သို့ဖြစ်နေ၍ “လွှာထပ်” ဟုပြင်ဆင်ခေါ်ဝေါ်လိုက် ပါသည်။ ပုဂံဝန်ထောက်မင်းကိုယ်တိုင်လည်း “အလွှာထပ်” ဟုသုံးစွဲ ထားသည်ကို ယင်းစာအုပ် ပဉ္စမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၀၀ ၌တွေ့ရှိနိုင်ပေ သည်။

ဤကား ပုရပိုက်နက်များကို စာမျက်နှာအထူအပါး ခွဲခြားခေါ် ဝေါ်ပုံဖြစ်သည်။

ပုရပိုက်ဖြူများမှာမူ လွှာချင်း အလွှာထပ် ဖြတ်ခွဲသုံးစွဲခြင်း နည်း ပါးသည်။ ဆူဝက် တစ်ဆူကိုအသုံးပြုသည်မှာ သာ၍ များပြား သည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုအခေါ်ခနစ်မျိုးတွင်

လွှာချင်း(တစ်ရေစီး)မှာ ရာဇဌာနီပေါ်တွင်ချခေါ်သော ဆင့် စာ ချစာကလေးများအတွက် အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။

လွှာထပ် (နှစ်ရေစီး)မှာ အစီရင်ခံလွှာ၊ သာမန်တရားစွဲသော အဆိုလွှာများမှာ ရေးသားအသုံးပြုလေ့ရှိသည်။

လွှာထပ်ကလေးမှာ ရှည်လျားသောအဆိုလွှာ အချေလွှာများ ကို ရေးသားလေ့ရှိသည်။

သမိုင်းပါမောက္ခဟောင်းဆရာကြီး ဒေါက်တာသန်းထွန်းကမူ မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်းနှင့်မတူ တစ်မူထူး၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

“တစ်ကြိမ်တည်း ချိုးထားတဲ့ “လွှာချင်း”(တစ်ရေစီး)လည်းရှိ

ပါတယ်။ ရေးလိုတဲ့ အကြောင်းအရာ အနည်းအများကိုလိုက်ပြီး လေးလွှာ၊ ရှစ်လွှာ၊ ၁၆ လွှာ၊ ၃၂ လွှာ၊ ၆၄ လွှာ ထိအောင် အထူအပါးကြိုက်သလို လုပ်ကြပါတယ်။ လေးလွှာကို လွှာထပ်ကလေး၊ ရှစ်လွှာကို လွှာထပ်ကြီး၊ ၁၆ လွှာကို ဆူဝက်၊ ၃၂ လွှာကို တစ်ဆူ၊ ၆၄ လွှာကို ဆူထပ်လို့ ခေါ်ကြပါတယ်”

အထက်ပါ ဆရာကြီး၏အယူသည် ရှေးခေတ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့်မတူညီသော်လည်း ရေစီးသင်္ချာကို ၂-၄-၈-၁၆-၃၂-၆၄ ဟု ဆတိုးစနစ်ဖြင့်သွားသောကြောင့် မှတ်ရလွယ်သောအကျိုးရှိပါသည်။

၁၁။ ပုရပိုက်ပါအကြောင်းအရာများ

ပုရပိုက်များသည် ရှေးခေတ်မြန်မာတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝအဖြစ်အပျက်၊ အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတများကို ရေးမှတ်ထားသော မှတ်စုစာအုပ်သဖွယ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပုရပိုက်များတွင် ကလေးမွေးနေ့ရက်ချုပ်မှစ၍ ဘုရားရှိခိုးစာအဆုံး သဗ္ဗနာမ်စုံအကြောင်းအရာများကို တွေ့ရှိရလေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ပုရပိုက်များကို ကိုင်တွယ်စာရင်းပြုစုရသော စာကြည့်တိုက်မှူးတစ်ဦးသည် ပုရပိုက်၏အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်များကို သိရှိထားသင့်ပေသည်။ သို့သိရှိထားမှသာလျှင် ပုရပိုက်များကို မှန်ကန်စွာ စာရင်းပြုစုနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

အောက်ပါတို့မှာ ပုရပိုက်များကိုဖတ်ရှုရာ၌ တွေ့ရတတ်သော ခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာ နမူနာများဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ကနုတ်ပန်းများ
- ၂။ ကူးတို့ခွန်
- ၃။ ကောက်ချက်၊ ဖြတ်ချက် (တရားရုံးနှင့်ဆိုင်)

- ၄။ ကင်းစဉ်လူလက်နက်ချထားပုံ
- ၅။ ကောင်းကင်ဂြိုဟ်နက္ခတ်တာရာ
- ၆။ ကမ္ဘာလေးရပ်ဖြတ်စာ
- ၇။ ကိုယ်နေကျွန်ခံစာချုပ်
- ၈။ ကျီသွင်းစပါးစာရင်း
- ၉။ ကျောက်စာ
- ၁၀။ ကြေးနန်းသွယ်တန်းပုံ
- ၁၁။ ကြည်းကြောင်းစစ်ဆင်ပုံ
- ၁၂။ ကြွေးပေးစာရင်း
- ၁၃။ ခံမြို့ပန္နက်ပုံ
- ၁၄။ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု
- ၁၅။ ခေါင်းလောင်းစာ
- ၁၆။ ချစာ (ခေါ်စာ)
- ၁၇။ ခြူးပန်းခြူးနွယ်
- ၁၈။ ဂဏန်းသင်္ချာ
- ၁၉။ ဂူလီသဘင်
- ၂၀။ ငွေချေးမြေပေါင်
- ၂၁။ စကားပုံ၊ စကားထား၊ စကားဝှက်
- ၂၂။ စပါးရောင်း၊ စပါးသွင်း
- ၂၃။ စေတီပုထိုးစနစ်ပုံ
- ၂၄။ စစ်တမ်း
- ၂၅။ စုန်းကဝေ၊ ပြုစားနည်း
- ၂၆။ ဆရာတော်တို့သွင်းစာ
- ၂၇။ ဆီမီးမြင်းမိုရ်သွယ်တန်းပုံ

- ၂၈။ ဆေးစာ၊ ဆေးမီးတို
- ၂၉။ ဆေးမင်ကြောင်
- ၃၀။ ဆယ့်နှစ်ရာသီပွဲ
- ၃၁။ ဆင့်စာ
- ၃၂။ ဆင်ကျုံးသွင်းပုံ
- ၃၃။ ဆင်ကြန် မြင်းကြန်
- ၃၄။ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု
- ၃၅။ ဆည်ရေသောက်လယ်စာရင်း
- ၃၆။ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်
- ၃၇။ ဆွမ်းဝတ်အလှည့်ကျစာရင်း
- ၃၈။ ဇာတ်စာ၊ ဇာတ်စကား
- ၃၉။ ဈေးခွန်
- ၄၀။ တဘောင်စနည်း
- ၄၁။ တရားစာ
- ၄၂။ တင်စာ လျှောက်စာ
- ၄၃။ တိုင်နယ် (ဒိုင်နယ်) ကျောင်းစာရင်း
- ၄၄။ တိုင်နယ် ရဟန်းသာမဏေစာရင်း
- ၄၅။ တိုင်နယ် လူဦးရေစာရင်း
- ၄၆။ တိုင်နယ် အိမ်ခြေစာရင်း
- ၄၇။ ထန်းစာရင်း
- ၄၈။ ထွက်တော်မူကြီး တပ်ဝင်းခင်းကျင်းပုံ
- ၄၉။ ဓားပြတိုက်မှု
- ၅၀။ ဓားရေး ၃၇ ချင်း
- ၅၁။ နားသမင်္ဂလာ

- ၅၂။ နေရာတော်ခင်းကျင်းပုံ
- ၅၃။ နက္ခတ်၊ ဗေဒင်
- ၅၄။ နတ်ကြီး ၂၈ ပါးပုံ
- ၅၅။ နတ်လမ်းညွှန်
- ၅၆။ နန်းတော် အိမ်တော်စနစ်ပုံ
- ၅၇။ နန်းသိမ်းအစီအရင်
- ၅၈။ နွားခိုးမှုစီရင်ပုံ
- ၅၉။ ပထမစာတော်ပြန်ပွဲ
- ၆၀။ ပထမံ၊ ထွက်ရပ်ပေါက်
- ၆၁။ ပိဋကတ်ကျမ်းစာ စာရင်း
- ၆၂။ ပယ်ပုံတော်
- ၆၃။ ပန်းဆယ်မျိုး
- ၆၄။ ပွဲတွေ့ဆေးနည်းကျော်
- ၆၅။ ပွဲရုံတော်များ
- ၆၆။ ဘုရားပွဲစာရင်း
- ၆၇။ ဘုရားရှိခိုးအမျိုးမျိုး
- ၆၈။ ဘေးမဲ့ပေးအမိန့်တော်
- ၆၉။ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရဆရာတော်များစာရင်း
- ၇၀။ မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့စာရင်း
- ၇၁။ မင်းခမ်းတော်
- ၇၂။ မေတ္တာစာများ
- ၇၃။ မြေခွန်တော်
- ၇၄။ မြေရောင်းစပါးရောင်း
- ၇၅။ မြို့သိမ်းအစီအရင်

- ၇၆။ မြင်းမိုရ်စကြဝဠာ တည်နေဟန်
- ၇၇။ မွေးနေ့ရက်ချုပ်
- ၇၈။ မှာတမ်း
- ၇၉။ မှော်ပညာ
- ၈၀။ ရဟန်းခံရက်ချုပ်
- ၈၁။ ရာထူးခန့်ပြန်တမ်း
- ၈၂။ ရာထူးချ၊ ရာထူးပြောင်း
- ၈၃။ ရေကြောင်းစစ်ဆင်ပုံ
- ၈၄။ ရေခွန်
- ၈၅။ ရေစက်ချ
- ၈၆။ ရိုးရာဆက်ခံခွင့်လျှောက်လွှာ
- ၈၇။ ရုပ်ပွားဆင်းတုစနစ်ပုံ
- ၈၈။ ရွှေနန်းလက်သုံးပုံတော်များ
- ၈၉။ လစာရိက္ခာပေးခြင်း
- ၉၀။ လမိုင်းလယ်တော်စာရင်း
- ၉၁။ လူသတ်မှုစစ်ဆေးထွက်ဆိုချက်
- ၉၂။ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ
- ၉၃။ လက်နက်တိုက်ရှိ လက်နက်စာရင်း
- ၉၄။ လက်ဖက်စားဖြတ်စာ
- ၉၅။ လင်ကွာ မယားကွာ
- ၉၆။ လွှတ်တော်ပြန်တမ်း
- ၉၇။ လွှတ်သိမ်းအစီရင်
- ၉၈။ လျှောက်ချက်
- ၉၉။ ဝက်ပါစနစ်ပုံ

- ၁၀၀။ ဝတ်မိုးဝတ်မြေစာရင်း
- ၁၀၁။ ဝိဇ္ဇာဓရကျင့်စဉ်
- ၁၀၂။ သဘင်၊ ဂီတ၊ အနုပညာ၊ ပန်ကျာ
- ၁၀၃။ သာသနာပိုင်အမိန့်တော်
- ၁၀၄။ သာသနာလျှောက်
- ၁၀၅။ သိကြားမင်းရွှေပေလွှာ
- ၁၀၆။ သင်္ကြန်စာ
- ၁၀၇။ သစ်တောခွန်
- ၁၀၈။ သဿမေဓအခွန်တော်
- ၁၀၉။ သံဒိဋ္ဌပြက္ခဒိန်
- ၁၁၀။ သိမ်ပုံ ဆန်းပုံ
- ၁၁၁။ ၃၁ ဘုံ တည်နေဟန်
- ၁၁၂။ အခြောက်ခွန်
- ၁၁၃။ အခွန်တော်ကောက်ခံမှုစာရင်း
- ၁၁၄။ အစုအမှုထမ်းစာရင်း
- ၁၁၅။ အစွတ်ခွန်
- ၁၁၆။ အဆိုလွှာ၊ အတင်လွှာ
- ၁၁၇။ အဆင်တန်းဆာ ဒွါဒရာ
- ၁၁၈။ အမိန့်တော်ပြန်တမ်း
- ၁၁၉။ အမွေခွဲစာချုပ်
- ၁၂၀။ အရာတော်မြေစာရင်း
- ၁၂၁။ အရုံအတင်ဂိုဏ်းကွဲပုံ
- ၁၂၂။ အလှူကုန်/ဝင်စာရင်း
- ၁၂၃။ အလှူဖိတ်စာ

- ၁၂၄။ အသုဘ ကူငွေစာရင်း
- ၁၂၅။ အဂ္ဂိရတ်
- ၁၂၆။ အင်းမန္တန်
- ၁၂၇။ အင်းအိုင် ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့
- ၁၂၈။ အိပ်ဖန်စောင့်စာရင်း
- ၁၂၉။ အိမ်ဆောက် ကျောင်းဆောက် ကုန်/ဝင်စာရင်း
- ၁၃၀။ အိမ်တွင်းမှု

ဤကား ပုရပိုက်နက်များ၌ များသောအားဖြင့် တွေ့ရသော အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်များဖြစ်သည်။ ပုရပိုက်အဖြူပေါ်၌မူ ဗုဒ္ဓဝင်နှင့် ဇာတ်နိပါတ်တော်များ၊ နန်းမှုနန်းရာ၊ ဆေးရောင်စုံပန်းချီပုံများကို ရေးဆွဲလေ့ရှိကြပေသည်။

၁၂။ ပုရပိုက်အညွှန်း ပြုစုနည်း

ပေစာကျမ်းများ၌ ပေစာကက်တလောက်ရေးသကဲ့သို့ ပုရပိုက်များ၌ ပုရပိုက်ကက်တလောက်ရေးရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ မဖြစ်နိုင်ခြင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်းများကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။

(၁) ပေစာ၌ ကျမ်းများကို ရေးသားလေ့ရှိသဖြင့် များသောအားဖြင့် စာရေးသူ (Author) ကိုတွေ့ရှိရသော်လည်း ပုရပိုက်များ၌မူ ကျမ်းရေးသားမူလွန်စွာနည်းသဖြင့် စာရေးသူကို မတွေ့ရသည်က များခြင်း။

(၂) ပေစာ၌ ကျမ်းများရေးသဖြင့် ကျမ်းအမည် (Title) သတ်သတ်မှတ်မှတ်ရှိတတ်သော်လည်း ပုရပိုက်များ၌မူ မှတ်စုသဘောကသာ များနေသဖြင့် ကျမ်းအမည်ဟူ၍သတ်သတ်မှတ်မှတ်မရှိဘဲ သဗ္ဗနာမ်စုံ အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်ငယ်များစွာရှိနေတတ်ခြင်း။

(၃) ပေစာ၌ စာမျက်နှာ ဝမ်းဘက် (Concave Side) ကျောဘက် (Convex Side) ဟူ၍ရှိသကဲ့သို့ ပုရပိုက်၌မရှိခြင်း။

(၄) ပေစာ၌ ကိုးကြောင်းရေးပေဆိုလျှင် ကျမ်းအစမှအဆုံး အထိ တသမတ်တည်း ကိုးကြောင်းသာရှိသော်လည်း ပုရပိုက်များ၌မူ ပေစာကဲ့သို့ ကြောင်းရေ တသမတ်တည်း မတူညီဘဲ အမျိုးမျိုးဖြစ်နေတတ်ခြင်း။

(၅) ပေစာကျမ်းများ၌ ကျမ်းစ စကား (စာခေါင်းချီ) ဟူ၍ သတ်သတ်မှတ်မှတ်ရှိတတ်သော်လည်း ပုရပိုက်များ၌ ကျမ်းရေးလေ့မရှိသဖြင့် ကျမ်းစ စကားသတ်သတ်မှတ်မှတ် ယူရန်မဖြစ်နိုင်ခြင်း။

အထက်ဖော်ပြပါပေစာနှင့်ပုရပိုက်တို့၏ ခြားနားသော သဘာဝများကြောင့် ပုရပိုက်ကို ကက်တလောက်ရေးမည်ဆိုလျှင် ပေစာကဲ့သို့ အကြောင်းအရာ (Item) ၁၁ ချက်လုံးကို အပြည့်အစုံရေးသွင်းရန်မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ပုရပိုက်များကို ပေစာကဲ့သို့ ကက်တလောက်မရေးဘဲ ပုရပိုက်အညွန့်ကိုသာ ပြုစုရန်လိုလေသည်။

ပုရပိုက်အညွန့်ပြုစုရာ၌ လုပ်ငန်းအဆင့်နှစ်ဆင့်ရှိပေသည်။ ပထမအဆင့်မှာ ပုရပိုက်တစ်ဆူစီ၌ပါရှိသော ခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာများကို ကတ်တစ်ခုစီ၌ရေးသွင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာတစ်ခုသာပါလျှင် တစ်ခုကိုလည်းကောင်း၊ ၁၀ ခုပါလျှင် ၁၀ ခုကိုလည်းကောင်း ကတ်တစ်ခုထဲ၌ရေးသွင်းရသည်။ ယင်းသို့ရေးသွင်းရာ၌ သက္ကရာဇ်တွေ့လျှင် ခေါင်းစဉ်တိုင်း၌ သက္ကရာဇ်ကိုထည့်ပေးရသည်။ ဤသို့ခေါင်းစဉ်တိုင်း၌ သက္ကရာဇ်ထည့်ပေးခြင်းသည် ခေတ် သက္ကရာဇ်ပိုင်း၍ သုတေသနပြုလုပ်သော ဆရာ၊ ကျောင်းသားနှင့် ပြင်ပ သုတေသီများအတွက် လွန်စွာအကျိုးရှိသည်။

ပုရပိုက်တစ်ဆူ၌ အကြောင်းအရာတူ ခေါင်းစဉ်များစွာပါနေလျှင် အားလုံးရေးရန်မလိုဘဲ အမျိုးတူရာပေါင်း၍ရေးနိုင်သည်။ ဥပမာ ငွေချေး၊ မြေပေါင်၊ ခေါင်းစဉ်ချည်း ၁၀ ခုမကပါနေလျှင် အားလုံးကို ရေးရန်မလိုဘဲ “ငွေချေး၊ မြေပေါင်စာချုပ်များ” စသည်ဖြင့် ချုံ၍ တစ်ခုတည်းရေးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းငွေချေး၊ မြေပေါင်စာချုပ်များသည် သက္ကရာဇ်တူသည်လည်းပါ သက္ကရာဇ်ကွဲပြားသည်လည်းပါ ဖြစ်နေလျှင် သက္ကရာဇ်တူများကိုသာချုံ၍ သက္ကရာဇ်ကွဲသည်များကို သီးခြားတစ်ခုစီပြနိုင်လျှင် ပို၍ကောင်းသည်။

၎င်းပြင် ဖြစ်ပျက်ရာ နယ်မြေမြို့ရွာတို့၏အမည်များပါလျှင်လည်း ယင်းရပ်ရွာဒေသ၏အမည်ကိုပါ ထည့်သွင်းပေးသင့်လေသည်။ ယင်းသို့ နယ်မြေဒေသ၏အမည်ကိုထည့်ပေးခြင်းသည် နယ်မြေဒေသပိုင်းခြား၍ သုတေသနလုပ်သော ဆရာ၊ ကျောင်းသားနှင့် သုတေသီများအတွက် များစွာကျေးဇူးပြုပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်၏ ကာယကံရှင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထူးခြားထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ယင်းပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်ကိုလည်း သေချာစွာ ထည့်ပေးသင့်ပေသည်။

ပုရပိုက်များ၌ အကြောင်းအရာတိုင်း ခေါင်းစဉ်ပါသည် မဟုတ်ပေ။ ခေါင်းစဉ်ပါသောအကြောင်းအရာများအတွက် ပါသော ခေါင်းစဉ်ကိုရေး၍ ခေါင်းစဉ်မပါသောအကြောင်းအရာများအတွက်မူ စာပါ အကြောင်းအရာကို သေချာစွာဖတ်၍ အထက်၌ပြခဲ့သော ခေါင်းစဉ် ၁၃၀ ကိုလည်း နမူနာယူ၍ မိမိဘာသာ သင့်လျော်သော ခေါင်းစဉ်ကို ရေးထည့်ရပေသည်။ ခေါင်းစဉ်ပါသော အကြောင်းအရာများ၌လည်း အကယ်၍ ခေါင်းစဉ်ရှည်လျားလွန်းနေလျှင် အရေးမကြီးသော အချက်များကို ချန်ပြီးလျှင် အရေးကြီးသောအချက်များကိုသာ ရွေးကာ ချုံ၍ ရေးတတ်ဖို့လိုပေသည်။

ပုရပိုက်အညွန့်ပြုစုနည်း

ဤသို့လျှင် ပုရပိုက်တစ်ဆူလျှင် ကတ်တစ်ခုကျစီဖြင့် ပုရပိုက် တိုင်းပါ အကြောင်းအရာများကို ကတ်တင်ထားရပေမည်။ ဤသို့ ကတ် တင်ရာ၌ ပုရပိုက်အမျိုးအစား (ဖြူ/နက်)၊ ကြောင်းရေ(မတူညီလျှင် ပျမ်းမျှ)၊ ရေစီး (အလွှာအခေါက်) နှင့် တိုက်ပိုင်အမှတ်များကိုလည်း ကတ်တိုင်း၏အောက်ခြေ၌ ရေးထည့်ရပေမည်။

နမူနာအဖြစ် အောက်ပါပုံစံကိုကြည့်ပါ။

ငွေချေးမြေပေါင်မှတ်တမ်း (၁၂၁၇)
လက်ဖက်စားဖြတ်စာ (၁၁၈၅)
ကိုယ်နေကျွန်ခံစာချုပ် (၁၂၄၀)
ရိုးရာဆက်ခံခွင့်လျှောက်လွှာ
တိုင်နယ်ရှိ ကျောင်းစားရင်း သံဃာစာရင်း
မြေရောင်း စပါးရောင်း (၁၂၂၉)
ကျောင်းဆောက်ကုန်/ဝင်စာရင်း
မြေစွန်းဝန်ကြီး၏ ဆွေမျိုးဆက်စာရင်း
ပုရပိုက်နက်၊ ဇံ၊ ၁၅၊ တိုက်ပိုင် (၁၁၀၂၂)

၅" x ၃" ကတ်ဖြင့် စာရင်းတင်ရာ၌ ကတ်က သေးပြီး အကြောင်းအရာက များနေ၍ မဆံ့လျှင် ကတ်၏ကျောဘက်၌ ဆက် ရေးနိုင်ပေသည်။ သို့မဟုတ် ၈" x ၅" ကတ်အကြီးစားဖြင့်တင်နိုင်လျှင် ပို၍ ကောင်းပေသည်။ ဤကား ပုရပိုက်အညွန့်ပြုလုပ်ရန် ပထမအဆင့် ကတ်တင်စာရင်းပြုစုခြင်းပေတည်း။ အထက်ပါကတ်ကို ပုရပိုက်တစ်ဆူ ၏ ကက်တလောက်ဟုခေါ်လိုက ခေါ်နိုင်ပေသည်။

ဤသို့ ကတ်တင်စာရင်းပြုစုပြီးမှ ဆက်လက်၍ ဒုတိယ အဆင့် အနေဖြင့် ပုရပိုက်အညွန့်ပြုလုပ်ရပေသည်။ ပုရပိုက်အညွန့် ပြုလုပ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ နမူနာအတိုင်း ပုရပိုက်တစ်ခုချင်းအတွက် စာရင်းတင်ထားသော ကတ်များကို ကတ်ထဲပါခေါင်းစဉ် အကြောင်း အရာ နည်းများအလိုက် ကတ်ပွားရပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စာရင်း ကတ်၌ ခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာတစ်ခုသာပါလျှင် တစ်ကတ်၊ ငါးခု ဆယ်ခု စသည်ပါလျှင် ငါးကတ် ၁၀ ကတ်စသည်ဖြင့် ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာ တစ်ခုလျှင် တစ်ကတ်နှုန်း ကတ်ပွားခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

ခေါင်းစဉ်တစ်ခုချင်းအတွက် ကတ်ပွားသောအခါတွင်လည်း ပွားယူသောကတ်တိုင်း၌ မူလစာရင်းကတ်တွင်ဖော်ပြထားသော ပုရပိုက် အမျိုးအစား၊ ကြောင်းရေ၊ ပုရပိုက်ရေစီးနှင့်တိုက်ပိုင်အမှတ်တို့ကို ခေါင်း စဉ် အောက်မှ ရေးထည့်ပေးရန်လိုလေသည်။ ယင်းသို့ ကတ်ပွား လိုက် သောအခါ မူလစာရင်းကတ်များပါ ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာ ရှိ သလောက် အကြောင်းအရာတစ်ခုချင်း၏ ကတ်ပွားများရရှိလာလေသည်။

နမူနာအဖြစ် အထက်၌ပြခဲ့သော မူလစာရင်းကတ်ပါ ခေါင်း စဉ် အကြောင်းအရာရှစ်ခုမှ နှစ်ခုအား ကတ်ပွားထားပုံကိုကြည့်ပါ။

ငွေချေးမြေပေါင်မှတ်တမ်း(၁၂၁၇)
 ပုရပိုက်နက်၊ ဇွဲ၊ ၁၅၊ တိုက်ပိုင် (၁၁၀၂၂)

လက်ဖက်စားဖြတ်စာ (၁၁၈၅)
 ပုရပိုက်နက်၊ ဇွဲ၊ ၁၅၊ တိုက်ပိုင် (၁၁၀၂၂)

ယင်းကတ်ပွားများသည် စာကြည့်တိုက်ရှိ ပုရပိုက်နည်းများ အလိုက် ရာဂဏန်းမှ ထောင်ဂဏန်း သောင်းဂဏန်းအထိရှိလာနိုင်ပေ သည်။ ရရှိလာသော ကတ်ပွားများကိုမှ ပညာရပ်ခွဲ၍ ပညာရပ်တစ်ခု လျှင် ကက်တလောက်အံ (Tray) တစ်ခုစီဖြင့်ထည့်ကာ အက္ခရာစဉ် ထားလိုက်လျှင် ပညာရပ်တစ်ခုစီအတွက် ပုရပိုက်အညွှန်းများ ရရှိလာ ပေလိမ့်မည်။

တဖန် ယင်းခေါင်းစဉ်ငယ် အားလုံးကို ထပ်မံ ကတ်ပွား၍ သက္ကရာဇ်စဉ်ဖြင့်စီထားလိုက်လျှင် ခေတ်ကာလပိုင်းခြား၍ သုတေသန ပြုလုပ်လိုသူများအတွက်လည်း များစွာအကျိုးရှိသော ပညာရပ်အညွှန်း များကို ရရှိနိုင်လေသည်။

၁၃။ ပုရပိုက် ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်

ပုရပိုက်အညွှန်းကတ်များကို ပညာရပ်ခွဲခြား၍ ပညာရပ် တစ်ခုချင်းအလိုက် အက္ခရာစဉ်ဖြင့်ထားရကြောင်း အထက်အခန်း၌ဆိုခဲ့ သည်။ ယင်းသို့ ပုရပိုက်ပါခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာများကို ပညာရပ် ခွဲမည်ဆိုလျှင် ပုရပိုက်များအတွက်ဖြစ်သင့်သော ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်များ ကိုလည်း သိရှိထားသင့်ပေသည်။

ပုရပိုက်ပါခေါင်းစဉ်အကြောင်းအရာများအတွက် ဖြစ်နိုင် သော ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်များမှာ

- နိုင်ငံရေး
- စီးပွားရေး
- အုပ်ချုပ်ရေး
- တရားစီရင်ရေး
- သာသနာရေး

လူမှုရေး
 ဆေးပညာ
 ဗေဒင်ပညာ
 ဓမ္မသတ်
 သမိုင်း
 ဘာသာဗေဒ
 အက္ခရာဗေဒ
 ဗိသုကာ
 ဂဏန်းသင်္ချာ
 လက်နှိပ်ပညာ
 အဂ္ဂိရတ်
 အင်းမန္တန်
 ဆင်ကြိန်၊ မြင်းကြိန်
 မှော်ပညာ
 တရားစာ
 ဘုရားရှိခိုးစာ
 ပဟေဠိ
 ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု
 အနုပညာ
 နီတိ
 မြန်မာစာပေ

ပိဋကတ်နွယ်စာပေ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤကား ပုရပိုက်ခေါင်းစဉ်များ၌ အများဆုံးတွေ့နိုင်သော ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်ကြီးများဖြစ်ကြသည်။ ယင်းပညာရပ်ခေါင်းစဉ်ကြီး

များ အောက်တွင်လည်း ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်ငယ်များ(Sub- Headings)ကို ထပ်မံခွဲခြားနိုင်ပါသေးသည်။

ဥပမာ နိုင်ငံရေးအောက်တွင် ပုန်ကန်မှု၊ မင်းပြောင်းမင်းလွဲ၊ အရေးတော်ပုံ၊ အရေးအခင်း၊ နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးစသည်ကိုလည်း ကောင်း၊

စီးပွားရေးပညာရပ်အောက်တွင် ငွေချေး၊ မြေပေါင်၊ မြေရောင်း၊ စပါးရောင်း၊ ကိုယ်နေကျွန်ခံ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေးပညာရပ်ကြီးအောက်တွင် ရာထူးခန့်၊ ရာထူးချ၊ အခွန်တော်၊ စစ်သားစုဆောင်းရေး၊ ဆင့်စာ၊ ချစာ၊ အမိန့်တော်၊ သဿမေစ စသည်ကိုလည်းကောင်း၊

တရားစီရင်ရေးပညာရပ်ကြီးအောက်တွင် အဆိုလွှာ၊ အတင်လွှာ၊ အချေလွှာ၊ ကောက်ချက်၊ ဖြတ်ချက်၊ လက်ဖတ်စားဖြတ်စာ၊ ကမ္ဘာလေးရပ်စီရင်ထုံးစသည်ကိုလည်းကောင်း၊

သာသနာရေးပညာရပ်ကြီးအောက်တွင် တိုင်နယ်သံဃာစာရင်း၊ တိုင်နယ်ကျောင်းစာရင်း၊ ဆွမ်းဝတ်အလှည့်ကျစာရင်း၊ သာသနာပိုင် အမိန့်တော်၊ ဂိုဏ်းချုပ်၊ ဂိုဏ်းအုပ်၊ ဂိုဏ်းထောက်ဆရာတို့ အမိန့်၊ ဘုရားတည်၊ ကျောင်းဆောက်၊ ရှင်ပြုရဟန်းခံ၊ ကထိန် အလှူတော်များ အကြောင်းစသည်ကိုလည်းကောင်း၊

လူမှုရေးပညာရပ်ကြီးအောက်တွင် မွေးနေ့ရက်ချုပ်၊ အသုဘကူငွေ၊ မင်္ဂလာဆောင်လက်ဖွဲ့၊ ဆွေမျိုးဆက်စာရင်း စသည်ကိုလည်းကောင်း ထပ်မံခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

ကြွင်းကျန်သော ဆေးပညာ၊ ဗေဒပညာ၊ ဓမ္မသတ်၊ သမိုင်း၊ ဘာသာဗေဒ၊ အက္ခရာဗေဒ၊ ဗိသုကာ၊ ဂဏန်းသင်္ချာ၊ မြန်မာစာပေ၊ ပိဋကတ်စာပေစသော ပညာရပ်ကြီးများအတွက် ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်

ငယ်ခွဲပုံကိုမူ ပေစာအခန်း၌ပြခဲ့သော မြန်မာပညာရပ်ခေါင်းစဉ်အခန်း၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မှတ်ယူရုံသာရှိပါသည်။ ဤသို့လျှင် ပညာရပ်ကြီး တစ်ခုစီအောက်၌ ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်ငယ်ပေါင်း မြောက်မြားစွာကို ထပ် မံခွဲခြားနိုင်ပေသည်။

ယင်းသို့ပညာရပ်ခေါင်းစဉ်ငယ်များထပ်မံခွဲခြားရာ၌ အလယ် မှ တုံးရှည် (Dash) ခံ၍

နိုင်ငံရေး — မြင်ကွန်းမြင်းခုတိုင် အရေးတော်ပုံ

စီးပွားရေး — ကိုယ်နေကျွန်ခံစာချုပ်

အုပ်ချုပ်ရေး — ရိုးရာဆက်ခံခွင့်လျှောက်လွှာ

တရားစီရင်ရေး — လက်ဖက်စားဖြတ်စာ

သာသနာရေး — သာသနာပိုင်အမိန့်တော်

လူမှုရေး — မြေစွန်းဝန်ကြီး၏ ဆွေမျိုးဆက်စာရင်း စသည် ဖြင့် ပြဆိုသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁၄။ ပုရပိုက်များ ထိန်းသိမ်း ပြုပြင်ခြင်း

ပုရပိုက်များကို ထိန်းသိမ်းနည်းမှာ ပေစာများကို ထိန်းသိမ်း နည်းနှင့်မခြားနားလှပေ။ ထူးခြားသည်မှာ ပုရပိုက်များကို ဖုန်မှုန့် ပိုးမွှား သုတ်သင်ရာ၌ ပုရပိုက်တစ်လွှာချင်းကိုလှန်၍ ဝက်မှင်ဘီး အနုစားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကြက်မွေးတံဖြင့်ဖြစ်စေ ဖုန်မှုန့်များကိုညင်သာစွာ ပွတ်တိုက် သုတ်သင်ရသည်။ ကြမ်းတမ်းစွာပွတ်တိုက်လျှင် ကံ့ကူဆံဖြင့် ရေးထား သော စာလုံးများ ဖတ်မရအောင် မှုန်ဝါးသွားတတ်သည်။

ယင်းသို့ သုတ်သင်ရာ၌ ပုရပိုက်များသည် ရေစိုလျှင်ဖြစ်စေ၊ ထားသောနေရာသည် ရေနှင့်နီးသဖြင့် ရေငွေ့ဓာတ်ရှိလျှင် ဖြစ်စေ တစ်လွှာနှင့်တစ်လွှာ ခွာ၍မလွယ်အောင်ပူးကပ်နေတတ်သည်။ ဤသို့

ပူးကပ်နေသော အလွှာများကို ဝါးကိုလုပ်ထားသော ဓားပါးပါးဖြင့် ညင်သာစွာ ခွာယူရသည်။ အချို့သောပုရပိုက်များ၌ စာလုံးများသည် လွန်စွာမှိန်ပြီး မထင်မရှားဖြစ်နေတတ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် စာလုံး ဟောင်းပေါ်၌ ကံ့ကူဆံဖြင့်ထပ်ရေး၍ ထမင်းရည်ကျဲကျဲသုတ်လိမ်းပေး ရသည်။ ထိုအခါ စာလုံးများ မှေးမှိန်မှုန်ဝါးနေသော ပုရပိုက်သည် ရေးသစ်စကဲ့သို့ စာလုံးများ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာသည်။

ပုရပိုက်များကိုပြုပြင်ရာ၌မူ ရှေးအခါက ပုရပိုက်အလွှာများ ပြတ်နေသည်ကို ဆက်ခြင်းမျှလောက်ကိုသာ ပြုလုပ်ကြသည်။ ယင်းသို့ ဆက်ရာ၌ ပြတ်နေသောနှစ်လွှာကိုစပ်၍ မိုင်းကိုင်စက္ကူဖြင့်ဖြစ်စေ အဝတ်စပါးပါးဖြင့်ဖြစ်စေ အထက်နှင့်အောက် နှစ်ဖက်ညှပ်ကာ ကပ် ထားတတ်ကြသည်။ ယခုခေတ်တိုးတက်သော စာကြည့်တိုက်ကြီးများ၌ မူ (Conservation and Preservation Section)များ ထားရှိကာ ယင်းသို့သော ပုရပိုက်အပေါက်များ၊ အစုတ် အပြဲများနှင့် ဆတ်ပိုင်းကျိုး များကို ခေတ်မီကော်စေးများ၊ တိပ်ပြားများ စသည်တို့ဖြင့် ပြုပြင်ဖာ ထေးနိုင်ပြီဖြစ်ပေသည်။

နိဂုံး

မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု၊ အတွေးအခေါ်၊ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ဂီတ၊ ဆေး၊ ဗေဒင်စသော အတတ်ပညာ၊ ပန်းဆယ်မျိုးအစရှိသော အနုပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားစသည့် ယဉ်ကျေးမှုအစုစုတို့သည် ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ၊ ဗုဒ္ဓ၏ ပါဠိ ပိဋကတ်စာပေများကို အခြေခံ၍ အလျင်အမြန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင် ထိုအဆိုကို မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်အံ့မထင်မိပေ။ အချုပ်အားဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုသည် ဗုဒ္ဓ၏ ယဉ်ကျေးမှုပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမဩဝါဒများက မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ဟဒယနှလုံးအိမ်၌ စိမ့်ဝင်ကိန်းအောင်းလျက် ရှိသောကြောင့် မြန်မာတို့သည် ပညာကြီးသောလူမျိုး၊ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်သောလူမျိုး၊ လုံ့လကြီးသောလူမျိုး၊ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသောလူမျိုး၊ စိတ်ထားဖြူစင်သောလူမျိုး၊ သနားကြင်နာတတ်သောလူမျိုး၊ အလှူဒါနရက်ရောသောလူမျိုး၊ ပျူငှာဖော်ရွေသောလူမျိုးအဖြစ် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားနိုင်ခဲ့ကြသည်။

တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအပေါ် ဤမျှကျေးဇူးကြီးမားလှသော ဗုဒ္ဓ၏ ပိဋကတ်နှင့်ပါဠိစာပေများကို ပုဂံခေတ်မှစ၍ မျက်မှောက်ခေတ်တိုင်အောင် သယ်ဆောင်လာသူများကား အခြားမဟုတ်၊ ဤပေစာများသာ ဖြစ်တော့သည်။

၎င်းပြင် ပုဂံခေတ်မှစ၍ ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းတိုင်အောင် ရှေးခေတ်စာဆိုနှင့် ပညာရှိများရေးသားပြုစုခဲ့ကြသော ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ ပါဠိမြန်မာကျမ်းများ၊ ဂန္ထဝင်မြောက်စကားပြေနှင့် ကဗျာလင်္ကာကျမ်း၊

ဆေးဗေဒင်စသော အတတ်ပညာဆိုင်ရာကျမ်းများစသည်တို့ကို နှောင်းလူတို့သိရှိလေ့လာခွင့်ရရှိခြင်းမှာလည်း ဤပေလ္လာများက ရင်ဝယ်ပိုက်၍ သယ်ဆောင်လာသောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

တဖန် ပုရပိုက်များသည်လည်း ရှေးခေတ်မြန်မာတို့၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ သာသနာရေး၊ လူမှုရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေး၊ ယုံကြည်မှု၊ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် နေ့စဉ်ဘဝအဖြစ်အပျက် အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတစသည်များကို ဖော်ပြနေသဖြင့် နိုင်ငံသမိုင်း၊ လူမျိုးသမိုင်း၊ သုတေသနပြုသူများအတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အနုဂ္ဂရုတနာများသဖွယ် ဖြစ်ကြပေသည်။ ဤကား ပေလ္လာနှင့်ပုရပိုက်တို့၏ အကြောင်းအရာပိုင်းဆိုင်ရာ အဖိုးထိုက်တန်မှုများဖြစ်ကြသည်။

ပေစာနှင့်ပုရပိုက်စာတို့သည် အကြောင်းအရာပိုင်းအနေဖြင့် သာမက ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းဆိုင်ရာအနေဖြင့်လည်း လွန်စွာတန်ဖိုးရှိပေသေးသည်။ ရှေးခေတ်က ပေစာတစ်ကျမ်း၊ ပုရပိုက်တစ်ဆူဖြစ်လာအောင် မည်မျှခက်ခဲပင်ပန်းစွာဖြင့် လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ပြုလုပ်ယူရသည်ကို အထက်ပေစာအခန်း၊ ပုရပိုက်အခန်းများ၌ သိရှိခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ပေစာတစ်ကျမ်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးမြန်မာကြီးတို့၏လုံ့လ ကြီးမားမှု၊ စာပေအပေါ် လေးစားတန်ဖိုးထားမှု၊ စနစ်ကြီးမှု၊ အလှအပကို မြတ်နိုးတတ်မှု၊ သေသေသပ်သပ် ပြုလုပ်တတ်မှု၊ စိတ်ရှည်မှု၊ အမြော် အမြင်ကြီးမားမှု၊ ဘာသာတရားကို နက်ရှိုင်းစွာ ယုံကြည်တတ်မှုစသော စရိုက်လက္ခဏာကောင်းများကို သိရှိကြည်ညိုခွင့်ရနိုင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ဤသို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘေး ဘီ ဘင်များ တပင်တပန်း၊ တခမ်းတနား၊ တရီတသေ၊ တလေးတစား ပြုစုခဲ့ကြသော ပေစာ၊ ထန်းဖူးစာတို့သည်ကား အလွန် အဖိုး

ထိုက်သော အမျိုးသားပိုင်ပစ္စည်းရတနာများဖြစ်ကြသောကြောင့် မပျက်
မစီး မယို မယွင်းရလေအောင် စောင့်ရှောက်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့
အပေါ်တွင် ကျရောက်လျက်ရှိလေသည်”ဟု သူ၏ “ပေဖူးလွှာ” ဆောင်း
ပါး၌ ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဆရာဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ စာကြည့်တိုက်မှူးများနှင့်ဝါသနာရှင်
ပြည်သူများသည် ပုံနှိပ်စာအုပ်များကိုသာမက ပေပုရပိုက်လက်ရေးစာ
များကိုလည်း မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားသောစိတ် စောင့်ရှောက်ရန်တာဝန်ရှိ
သည်ဟူသောအသိစိတ်ဓာတ်များဖြင့် မရရအောင် ရှာဖွေစုဆောင်းသင့်
လှပေသည်။ စုဆောင်းရရှိထားသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအမွေ ပေစာ
ပုရပိုက်များကို အရှည်ခံအောင်လည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သင့်လှ
ပေသည်။

အထူးသဖြင့် စာကြည့်တိုက်မှူးသည် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်
ထားသော ပေစာပုရပိုက်များမှ တစ်ခါမျှပုံမနှိပ်ဖူးသေးသော လွန်စွာ
လည်း ရှားပါးလေးနက်သော ကျမ်းကောင်းများကို လက်ရေးမူဖြင့်ကူး
ယူခြင်း၊ လက်ရေးမူကို လက်နှိပ်စက်ဖြင့် မူပွားခြင်း၊ ဖြစ်နိုင်သော
အချို့စာမူများကို မိတ္တူ(Photocopy)ကူးခြင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် အခြေ
အနေပေးလျှင် ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ရောက်အောင်လည်း အားထုတ်
သင့်လှပါကြောင်း ဆန္ဒပြုလိုက်ရပါသည်။

ဤကျမ်းစာငယ်ကိုဖတ်ရှုရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် အမျိုး
သား ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်ဖြစ်သော ပေစာနှင့် ပုရပိုက်များအပေါ်
မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားသော ဝံသာနုရက္ခိတစိတ်ကလေးမျှဖြစ်ပေါ်လာသည်
ဆိုလျှင်ပင် ဤကျမ်းစာကို ပြုစုကျိုးနပ်ပြီဟု ယူဆကာ ဝမ်းမြောက်ရ
မည်ဖြစ်ပါသတည်း။

မောင်မောင်ညွန့်(မန်းတက္ကသိုလ်)

ကိုးကားမှီငြမ်းနှင့်ဆက်လက်ကြည့်ရှုရန်ကျမ်းများ

ပါဠိပိဋကတ်ကျမ်းစာအုပ်များ

- ၁။ စူဠဝါပါဠိတော်။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ၊ ၁၉၃၉။
- ၂။ ဗုဒ္ဓဃောသ၊ ရှင်မဟာ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ပထမအုပ်။
ရန်ကုန်သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ၁၉၉၂။
- ၃။ ဗုဒ္ဓဃောသ၊ ရှင်မဟာ။ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။
ရန်ကုန်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၊ ၁၉၇၀။
- ၄။ ဗုဒ္ဓဃောသ၊ ရှင်မဟာ။ အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ။
ရန်ကုန်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၊ ၁၉၆၁။
- ၅။ သာရိပုတ္တ၊ ရှင်။ သာရတ္တဒီပနိဋီကာ၊ ပထမအုပ်။
ရန်ကုန်၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ၁၉၉၀။

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များ

- ၁။ Fielding-Hall, Harold. **The Soul of a People.**
London, Macmillan, 1906.
- ၂။ Fytch, Albert. **Burma Past and Present, Vol 1,**
p. 291. London, Kegan Paul, 1878.
- ၃။ **Gazetteer of Upper Burma and Shan States, Vol 1,**
p. 411. Rangoon, Government Press, 1900.
- ၄။ **Handbook of Forest Products of Burma.**
p. 85. 1935.
- ၅။ Shwe Yoe. **The Burman: His Life and Notions.**
p. 131. Scotland, Kiscadale Publications, 1989.
- ၆။ Tennent, Sir James Emerson.
History of Ceylon, Vol 1.
p. 110. London. Longman, 1860.

၇။ Wun; Maung. "Notes on Burmese Manuscript Books". Journal of Burma Research Society. Vol 33. Part II. p. 224. Rangoon, Burma Research Society, 1950.

မြန်မာစာအုပ်များ

- ၁။ ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်။ မဟာဝင်ဝတ္ထု ဓမ္မဒီပ စာတမ်း။ ရန်ကုန်၊ လယ်တီမဏ္ဍိုင်၊ ၁၉၆၆။
- ၂။ ခင်ခင်စု၊ ဒေါ်။ "မြန်မာပုရပိုက်" မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ ၁၀ ဒုနှိပ်။ စာ ၂၈၄ - ၂၈၉၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံဘာသာပြန် စာပေအသင်း၊ ၁၉၆၈။
- ၃။ ခင်ခင်စု၊ ဒေါ်။ "မြန်မာပေစာ" မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ ၁၀ ဒုနှိပ်။ စာ ၂၉၄ - ၂၉၉၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံဘာသာပြန် စာပေအသင်း၊ ၁၉၆၈။
- ၄။ စံလှ၊ ဦး (ဇီဝဌာယီ-)။ နာနာနယ အာဟာရ စွယ်စုံကျမ်း။ ရန်ကုန်၊ နာနာနယဖြန့်ချိရေးဌာန။ ၁၉၆၀။
- ၅။ စန်ဝင်း (မန်းတက္ကသိုလ်)။ "မြန်မာပေစာနှင့်ယဉ်ကျေးမှု" ပန်းသပြေစာတမ်း။ စာ ၆၁ - ၉၈၊ မန္တလေး၊ ကမ္ဘာ့ခေတ်စာပေတိုက်၊ ၁၉၆၆။
- ၆။ တင်၊ ဦး (ပုဂံဝန်ထောက်မင်း-)။ မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံ စာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်ဘုရား၏ ရာဇသတ်ခေါ်သော အမိန့်တော် တမ်းကြီး (ပဉ္စမပိုင်း)။ ရန်ကုန်၊ ယဉ်ကျေးမှုဗိမာန်ဦးစီးဌာန၊ ၁၉၈၃။
- ၇။ နာဂသိန်၊ ရှင်။ ပုံပြဆေးအဘိဓာန် (ဒု) တွဲ။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်၊ ၁၉၆၈။
- ၈။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ မြန်မာစာအဖွဲ့။ မြန်မာ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်။ ရန်ကုန်၊ ယင်းအဖွဲ့၊ ၁၉၉၃။

- ၉။ ဖျော် (ခင်ကြီး-)။ ကလျာဏိကျောက်စာ မြန်မာပြန်။
ရန်ကုန်၊ ပိဋကဗျူဟာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၇။ (ပေစာနိဒါန်းဟုတစ်ခန်း
ပါဝင်သည်။)
- ၁၀။ ဘုရားဖြူဆရာတော်၊ သာသနာဗဟုသုတ ပကာသနီ။
ရန်ကုန်၊ ဘုရားဖြူစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့၊ ၁၉၉၃။
- ၁၁။ ဘုန်းကျော် (နတ်မောက်-)။ ပေဖူးလွှာ။
ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်၊ ၁၉၆၆။
- ၁၂။ မဟာဓမ္မသင်္ကြံ။ သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ၊
၁၉၅၆။
- ၁၃။ မဲထီးဆရာတော်။ ဝံသဒီပနီ။ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ၊ ၁၉၆၆။
- ၁၄။ မောင်မောင်တင်၊ ဦး။ ရွှေနန်းသုံးဝေါဟာရအဘိဓာန်
(ပထမတွဲ)။ ရန်ကုန်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၊ ၁၉၇၅။
- ၁၅။ မြတ်ကျော်၊ ဦး။ မြန်မာ့ရိုးရာ အမွေအနှစ် ရှေးဟောင်း ပေစာ
ပုရပိုက်စာ။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်၊ ၁၉၉၃။
- ၁၆။ မြန်မာတိုင်းရင်းကျောက်စာများ၊ တတိယအုပ်။ လန်ဒန်၊
အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၃၉။
- ၁၇။ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၊ ပထမတွဲ။ မန္တလေး၊
မန္တလေးပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်၊ ၁၂၉၈ (၁၉၃၆)။
- ၁၈။ ယံ၊ ဦး (ပိဋကတ်တော်အုပ်-)။ ပိဋကတ်တော်သုမိုင်း။ ရန်ကုန်၊
ဟံသာဝတီ၊ ၁၉၅၉။
- ၁၉။ အဘယာရာမဆရာတော်။ အဘိဓာန်နိဿယသစ်။
ရန်ကုန်၊ ဇမ္ဗုမိတ်ဆွေ၊ ၁၉၃၄။
- ၂၀။ အောင်သိန်း(ဆင်ဖြူကျွန်း)။ ကျေးလက်ရိုးရာ မြန်မာမှုဓလေ့များ။
ဒုနှိပ်၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်၊ ၁၉၉၁။

စာနယ်ဇင်းများ

- ၁။ မင်းထိပ်ဦး။ “ပေအကြောင်းသိကောင်းစရာ”။ ငွေတာရီ။
အမှတ် ၁၀ (၁၉၆၁ ခု၊ ဧပြီလ) စာ ၁၄၀-၁၄၅။
- ၂။ မင်းသုဝဏ်။ “ပေဖူးလွှာ”။ ရှုမဝ။ အတွဲ ၉၊ အမှတ် ၁၀၀ (၁၉၅၅ ခု
စက်တင်ဘာလ) စာ ၈-၁၃။

စာကူးစက်မှုများ

- ၁။ ထွန်းမြင့်၊ ဦး (ဒဂုန်-)။ ပေပုရပိုက်သင်ကြားချက်မှတ်စု။
(စာကူးစက်မှု)
- ၂။ သန်းထွန်း၊ ဒေါက်တာ။ ပုရပိုက်အကြောင်း ဟောပြောချက် မှတ်စု။
(စာကူးစက်မှု)

ပေမူများ

- ၁။ ဂဏန်းလင်္ကာနှင့်မြေခဲဟောနည်း။ တက္ကသိုလ်များ
ဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ ပေစာတိုက်ပိုင် အမှတ် ၄၉၃၄။
- ၂။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာနိဿယ (ပ) ထုပ်။ တက္ကသိုလ်များ
ဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ ပေစာတိုက်ပိုင်အမှတ် ၄၆၈၀။
- ၃။ ဖျော်(ခင်ကြီး-)။ ကပ္ပာလင်္ကာရကျမ်းနိဿယ။ တက္ကသိုလ်များ
ဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ ပေစာတိုက်ပိုင်အမှတ် ၁၀၀၄၈။
- ၄။ ဗားကရာဆံရာတော်။ ဓမ္မနိတိပါဠိနိဿယ။ တက္ကသိုလ်များ ဗဟို
စာကြည့်တိုက်၊ ပေစာတိုက်ပိုင်အမှတ် ၁၀၇၀၉။

ပေစာ ပုရပိုက်

တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်လုနီးပါး ဖြစ်သော
မြန်မာတို့၏ ရှေးရိုးယဉ်ကျေးမှု နှစ်ရပ်
ပေစာနှင့်ပုရပိုက်ပန်းချီ . . .

ကမ္ဘာချဉ်းသည့်တိုင် မြတ်နိုး ထိန်းသိမ်း ထားရမည့်
တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် စာပေ နှင့်အနုပညာ
ရိုးရာအမွေအနှစ်များ . . .

ယင်းတို့ကို ပြုလုပ် ရေးသား ဖတ်ရှုနည်းများ

ပန်းချီခုံတိုး

